

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 1

2012 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE KANUNU TASARISI İLE 2010 YILI MERKEZİ YÖNETİM KESİN HESAP KANUNU TASARISI PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU GÖRÜŞME TUTANAKLARI

BAŞKAN: Lütfi ELVAN (Karaman)
BAŞKAN VEKİLİ: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)
SÖZCÜ : Ahmet ÖKSÜZKAYA (Kayseri)
KÂTİP : Vedat DEMİRÖZ (Bitlis)

-----O-----

24.11.2011

İ Ç İ N D E K İ L E R

KALKINMA BAKANLIĞI

Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı

Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığı

GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı

Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı

Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı

Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı

Hazine Müsteşarlığı

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu

Sermaye Piyasası Kurulu

S Ö Z A L A N L A R

BİRİNCİ OTURUM.....	3
KALKINMA BAKANI CEVDET YILMAZ (Bingöl)	3
AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul).....	11
ABDULKERİM GÖK (Şanlıurfa)	12
RAHİM AŞKIN TÜRELİ (İzmir).....	13
MEHMET GÜNAL (Antalya).....	16
ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep)	18
RECAİ BERBER (Manisa).....	19
ERKAN AKÇAY (Manisa).....	21
SÜMER ORAL (Manisa).....	23
BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara).....	24
FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul)	25
İKİNCİ OTURUM	27
AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul).....	28
NECDET ÜNÜVAR (Adana).....	29
HALUK AHMET GÜMÜŞ (Balıkesir)	30
KAZIM KURT (Eskişehir)	32
MUSTAFA KALAYCI (Konya).....	33
ALİ BOĞA (Muğla)	34
MÜSLÜM SARI (İstanbul)	35
MUZAFFER BAŞTOPÇU (Kocaeli).....	37
SİNAN OĞAN (İğdır)	38
SALİH KOCA (Eskişehir).....	38

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 2

SORULAR ve CEVAPLAR	39
BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara).....	39
MEHMET GÜNAL (Antalya)	39
FERAMUZ ÜSTÜN (Gümüşhane)	40
MÜSLİM SARI (İstanbul)	40
MUSA ÇAM (İstanbul)	40
SİNAN OĞAN (İğdır)	40
EKREM ÇELEBİ (Ağrı).....	41
AHMET ASLAN (Kars)	41
MÜSLİM SARI (İstanbul).....	41
HÜSEYİN ŞAHİN (Bursa).....	41
KALKINMA BAKANİ CEVDET YILMAZ (Bingöl)	41
PROGRAMLAR	47
ÜÇÜNCÜ OTURUM	48
BAŞBAKAN YARDIMCISI ALİ BABACAN (Ankara).....	48
FAİK ÖZTRAK (Tekirdağ)	53
MEHMET GÜNAL (Antalya)	54
ABDULKERİM GÖK (Şanlıurfa)	56
AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul).....	57
FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul)	59
BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara).....	60
AYKUT ERDOĞDU (İstanbul)	61
DÖRDÜNCÜ OTURUM	62
BAŞBAKAN YARDIMCISI ALİ BABACAN (Ankara).....	63
MÜSLİM SARI (İstanbul)	67
MEHMET GÜNAL (Antalya)	67
KAZIM KURT (Eskişehir)	68
BAŞBAKAN YARDIMCISI ALİ BABACAN (Ankara).....	68
HAZİNE MÜSTEŞARI İBRAHİM ÇANAKÇI	71
BDDK BAŞKANI TEVFİK BİLGİN	72
SPK BAŞKANI VEDAT AKKIRAY	73
PROGRAMLAR ve ÖNERGELER.....	73
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI TEMSİLCİSİ GRUP BAŞKANI KENAN KOÇAK.....	74
KAZIM KURT (Eskişehir)	75
MEHMET GÜNAL (Antalya)	75
SÜMER ORAL (Manisa).....	76
BAŞBAKAN YARDIMCISI ALİ BABACAN (Ankara).....	79
Kapanma Saati: 22.22	79

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 3

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 10.25

BAŞKAN: Lutfi ELVAN (Karaman)

BAŞKAN VEKİLİ: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

SÖZCÜ: Ahmet ÖKSÜZKAYA (Kayseri)

KÂTİP: Vedat DEMİRÖZ (Bitlis)

----- 0 -----

BAŞKAN – Plan ve Bütçe Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, Sayın Bakan, kamu kurum ve kuruluşlarımızın, yazılı ve görsel basınımızın çok değerli temsilcileri; Başkanlık Divanı adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

16'nci Birleşimin birinci oturumunu açıyorum.

Gündemimizde Kalkınma Bakanlığı bütçesi, Devlet Planlama Teşkilatı kesin hesabı, Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığı bütçe ve kesin hesabı, GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, Doğu Anadolu Projesi Kalkınma İdaresi Başkanlığı, Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı ve Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı bütçeleri bulunmaktadır.

Şimdi, sunumunu yapmak üzere Sayın Bakanımıza söz vermek istiyorum.

Sayın Bakanım, buyurun lütfen.

KALKINMA BAKANİ CEVDET YILMAZ (Bingöl) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Başkan, Plan ve Bütçe Komisyonunun çok değerli üyeleri, bürokrasimizin güzide temsilcileri ve kıymetli basın mensupları; Bakanlığımız bütçesinin yanı sıra, Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) Başkanlığı, Güneydoğu Anadolu Projesi (GAP), Konya Ovası Projesi (KOP), Doğu Karadeniz Projesi (DOKAP) ve Doğu Anadolu Projesi (DAP) Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlıklarının bütçeleri üzerine bilgi vermek amacıyla huzurunuzdayım. Bu vesileyle hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Konuşmamda öncelikle yeni kurulan Bakanlığımızın kamu yönetiminde üstlendiği fonksiyonlara değindikten sonra dünyada ve ülkemizde yaşanan makroekonomik gelişmelerden ve orta vadede ülkemiz ekonomisine ilişkin politika ve hedeflerden bahsedeceğim. Daha sonra Bakanlığımın ve Bakanlığımıza bağlı kuruluşların yürüttükleri ve gerçekleştirdikleri faaliyetlere ilişkin bilgiler vereceğim.

Değerli Başkan, kalkınma; ekonomik, sosyal ve kültürel gelişimin etkin ve bütüncül bir şekilde yönetilmesidir. Bu fonksiyon daha önce Devlet Planlama Teşkilatı tarafından yerine getirilmekteydi, son yaptığımız kanun hükmünde kararname ile Kalkınma Bakanlığı uhdesinde bu fonksiyonu devam ettiriyoruz.

Türkiye'nin yaşamış olduğu planlama deneyimi, ülkemizin pek çok alanda önemli mesafeler almasına katkıda bulunmuştur. Planlama sürecinin vermiş olduğu disiplini almış uzman kadrolar ülkemizin kalkınma sürecinde önemli roller üstlenmişlerdir.

Kalkınma, çoğu zaman anlaşıldığı gibi sadece ekonomik büyüme hızı ile ilgili bir kavram değildir. Bir toplumun kurumsal gelişmişlik, sosyal refah, insani gelişmişlik düzeyleri ile bunların ülke sathına dengeli bir biçimde dağılımı kalkınma seviyesinin gerçek göstergeleridir. Dolayısıyla, çok boyutlu yaklaşım ve politikaların koordinasyon içinde yürütülmesi ile kaynakların etkin kullanımı kalkınmanın hızlandırılması için büyük önem taşımaktadır.

Diğer ülkeler gibi ülkemiz de kalkınma sürecinde büyüme, rekabet gücünü artırma, istihdam, gelir dağılımı, yoksulluk, bölgesel gelişme, çevrenin korunması ve benzeri alanlar arasında sürdürülebilir bir denge kurmak gibi önemli ve çok boyutlu bir meseleyle karşı karşıya bulunmaktadır.

Hükûmetimiz, söz konusu alanlar arasındaki dengeyi gözeterek sürdürülebilir kalkınma anlayışını benimseyen politikalar uygulamaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Bakanlığımız ülkemizin refah ve gelişmişlik düzeyinin artırılması amacıyla, elli yıllık tecrübe ve bilgi birikimi zemininde Türkiye'nin ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınmasındaki öncü rolünü sürdürecektir. Bu kapsamda Bakanlığımız; kaynakların etkili ve verimli kullanımını yönlendirme, makroekonomik göstergelerin analizi ve tahmini, bütçe sürecini başlatma ve bu sürece katkı verme fonksiyonlarını yürütecektir. Ayrıca Bakanlığımızca sektörel ve bölgesel gelişme politika ve stratejilerinin hazırlanmasına, kamu yatırımlarının programlanmasına, çok taraflı ve ikili dış ekonomik ilişkilerin geliştirilmesine devam edilecektir. Tüm bu konularda Bakanlığımız, Hükûmetimize danışmanlık görevini de etkili bir şekilde yerine getirecektir.

Bakanlığımız üstlendiği fonksiyonlar çerçevesinde; ülkemizin uzun döneme ilişkin politika, strateji ve hedeflerini belirleyen Kalkınma Planlarını, Kalkınma Planında tespit edilen eksenlerle uyumlu şekilde her yıl bütçe sürecini başlatan, üç yıllık dönemde izlenecek makro politikaları, ilkeleri, hedef ve gösterge niteliğindeki temel ekonomik büyüklükleri içeren Orta Vadeli Programı, Kalkınma Planı ve OVP'de, Orta Vadeli Program'da öngörülen politikaları ve bu politikaları hayata geçirmek üzere uygulamaya konulacak tedbirleri detaylı olarak içeren yıllık programı ve buna bağlı yatırım programını, ayrıca ülkemizin Avrupa Birliğine tam üyelik sürecinde sunmakla yükümlü olduğu Katılım Öncesi Ekonomik Programı hazırlamaktadır.

Söz konusu politika dokümanları kısa, orta ve uzun dönemde ülkemizin yol haritasını oluşturmaktadır. Bu dokümanlarda esas alınan ve mevcut ekonomik durumun analizi için başvuru; ekonominin genel dengesi ve kamu kesimi genel dengesi çalışmaları da Bakanlığımız tarafından gerçekleştirilmektedir.

Bu dokümanlar çerçevesinde aynı zamanda tematik ve mekânsal stratejilerle eylem planları oluşturulmakta veya bunların şekillendirilmesine katkıda bulunmaktadır. Ayrıca, dünyada ve ülkemizde yaşanan gelişmelerin etki

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 4

analizinin yapılması ve buna bağlı gerekli politika ve tedbir önerilerinin hazırlanması da Bakanlığımızın ekonomi yönetiminde üstlendiği diğer önemli bir misyondur.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; konuşmamın bu bölümünde dünya ekonomisindeki gelişmelere de kısaca değinmek istiyorum. 2009 yılında krizin olumsuz etkilerini azaltmaya ve piyasalarda güveni sağlamaya yönelik hükümetlerin uygulamaya koyduğu tedbirlerin etkisiyle, 2010 yılında küresel düzeyde belirgin bir toparlanma yaşanmıştır. Bununla beraber, üzerinden yaklaşık üç yıl geçmesine rağmen, krizin olumsuz etkileri giderilememiş hatta önümüzdeki dönem için küresel düzeyde riskler artmıştır. Son dönemde küresel görünüme ilişkin risklerin artmasının başlıca nedenleri; başta bazı Avro Bölgesi ülkeleri olmak üzere gelişmiş ülkelerde artan kamu borçlarının sürdürülebilirliğiyle ilgili sorunlar, bankacılık ve finans kesiminde yaşanan sorunlar, ABD ve diğer bazı gelişmiş ülke ekonomilerinde beklenen iyileşmenin sağlanamaması, kredi notlarının düşürülmesi ve karar alma süreçlerinde yaşanan gecikmelerdir. Krizin derinleşmesinde ve etkili bir şekilde yönetilememesinde siyasi kararlılık eksikliği kritik bir rol oynamıştır. Ayrıca, küresel düzeyde ortaya çıkan krizin yönetilmesinde ülkeler arası iş birliği de yeterli düzeyde sağlanamamıştır.

Bu gelişmeler sonucunda dünya ekonomisinin büyüme tahmini 2011 ve 2012 yılları için yüzde 4'e düşürülmüştür. AB ülkelerinde yaşanan borç krizinin kontrol edilememesi, finansal piyasalarda dalgalanmanın artması ve krizin diğer ülkelere de yansımaları durumunda, dünya büyümesinin daha düşük oranda gerçekleşmesi ve gelişmiş ülkelerde durgunluk yaşanması ihtimali bulunmaktadır.

Yüksek işsizlik oranları gelişmiş ülkelerdeki en önemli ekonomik sorunların başında gelmektedir. 2010 yılında küresel düzeyde gerçekleşen ekonomik toparlanmaya rağmen, başta ABD ve Avro Bölgesi olmak üzere özellikle gelişmiş ülkelerde beklenenden düşük ve yavaş gerçekleşen büyümenin ve süregelen yapısal sorunların etkisiyle işsizlik oranlarında iyileşme sağlanamamıştır.

Sayın Başkan, değerli üyeler; son dönemde yaşanan gelişmeler küresel yönetim konusunda, birlikte, kararlı ve eş güdümlü hareket etmenin ve Türkiye'nin de içinde olduğu G20 platformu gibi gelişmekte olan ülkelerin de dâhil olduğu hükümetler üstü yapıların önemini artırmıştır. Küreselleşmenin getirdiği ticari ve finansal ilişkilerin boyutu, küresel iş birliğinin yanında bölgesel iş birliklerinin de önemini gün yüzüne çıkarmıştır.

2011 yılında artan belirsizliklere ve yavaşlayan küresel ekonomik aktiviteye rağmen, Türkiye bu dönemde gösterdiği yüksek büyüme performansı ve düşük kamu borç yapısı ile AB ülkelerinden önemli ölçüde ayrılmıştır. Bu ayrışmada siyasi istikrar ortamında karar mekanizmalarının hızlı çalıştırılmasının da önemli bir etkisi olmuştur. Küresel krizin Avro Bölgesi başta olmak üzere kazandığı yeni boyut ve gelecekte ortaya çıkarabileceği riskler yakından izlenmekte, bu gelişmeler ülkemizin ekonomik politikalarının gerektiğinde revize edilmesi yönünde değerlendirilmektedir.

Sayın Başkan, değerli üyeler; konuşmamın bu bölümünde Türkiye ekonomisindeki gelişmeleri de kısaca özetlemek istiyorum. Küresel kriz döneminde ülkemizde tüm politika araçları orta vadeli bir perspektifle, zamanında ve kararlı bir biçimde kullanılmıştır. Maliye ve para politikalarının, finans sektörüyle ilgili kararların ve yapısal reformların temel amacı güven ve istikrarı güçlendirmek olmuştur. Sağlam makroekonomik temeller ve güçlü bir orta vadeli program ile belirsizliklerin azaltılması, sermaye girişinin devam etmesi, faiz oranlarının düşük seviyelerde kalması ve kredi genişlemesi sonucunda Türkiye ekonomisi 2010 ve 2011 yıllarında yüksek bir büyüme performansı yakalamıştır.

Türkiye'nin, gayrisafi yurt içi hasıla büyümesinin 2010 yılında yüzde 9 ve 2011 yılının ilk yarısında yüzde 10,2 oranında gerçekleşmesiyle, dünyada büyüme hızı en yüksek ülkeler arasında yer alınmıştır. Bu gelişmede sanayi, inşaat, ticaret ve ulaştırma sektörlerinde kaydedilen yüksek oranda katma değer artışları etkili olmuştur. Bunun yanı sıra, özel tüketim ve yatırımlardaki hızlı artış yüksek büyüme performansının temel kaynağını oluşturmuştur. Küresel ölçekte giderek artan belirsizlikler nedeniyle 2011 yılının ikinci yarısından itibaren büyüme hızının nispi olarak yavaşlaması beklenmektedir. Bu yavaşlamaya rağmen Orta Vadeli Program'da ekonomimizin 2011 yılında yüzde 7,5 oranında büyüyeceğini öngördük. Bununla birlikte, son dönemde sanayi üretimi, kapasite kullanım oranı ve yurt içi talebe ilişkin göstergeler dikkate alındığında 2011 yılında büyüme hızının öngörülenin bir miktar üzerinde gerçekleşme ihtimali de bulunmaktadır.

2010 yılında küresel krizin etkilerinin azaltılması, ekonomik büyümenin yüksek olması ve istihdamı artırıcı diğer tedbirlerin alınması sonucunda istihdam imkânları artmıştır. Böylece 2009 yılında yüzde 14 olan yıllık işsizlik oranı, 2010 yılında yüzde 11,9'a gerilemiştir.

2011 yılının ilk yarısında da devam eden hızlı büyüme süreci işsizlik oranının Ağustos dönemi itibarıyla yüzde 9,2'ye gerilemesine yol açmıştır. İş gücüne katılma oranındaki artışa rağmen işsizlik oranında azalma dikkat çekmektedir. 2010 yılı aynı dönemine göre; tarım dışı işsizlik oranı 2,6 puan azalarak yüzde 11,9'a, genç nüfusta işsizlik oranı ise 2,5 puan azalarak yüzde 18,6'ya gerilemiştir. İstihdam olanaklarındaki iyileşmenin devam etmesiyle işsizlik oranının 2011 yılında yüzde 10,5 olarak gerçekleşmesi öngörülmüştür. Ancak üçüncü çeyrek verileri işsizlik oranının daha da düşük olacağını göstermektedir.

Mevsimsel düzeltilmiş serilere göre; 2009 yılı Nisan döneminde yüzde 11,9'a kadar yükselen işsizlik oranı, 2011 yılı Ağustos dönemi itibarıyla yüzde 9,6'ya gerilemiştir. Ayrıca, aynı dönemler itibarıyla istihdam oranı yüzde 40,2'den yüzde 45,2'ye, toplam istihdam ise 20,7 milyon kişiden 24,3 milyon kişiye yükselmiştir. Diğer bir deyişle, net olarak bu dönemde, 3,6 milyon kişiye ilave istihdam sağlanmıştır.

Sayın Başkan, Komisyonumuzun değerli üyeleri; ekonomideki canlanmaya bağlı olarak yurt içi tüketim ve yatırım talebi ile ara malı ithalatı hızla artmıştır. Bununla beraber, emtia ve enerji fiyatlarındaki artışlar, dış ticaret hadlerindeki bozulma ve ihracat artışının yetersiz dış talep nedeniyle sınırlı kalması 2010 ve 2011 yıllarında cari açığın artmasına yol açmıştır. 2010 yılında yüzde 6,4 olarak gerçekleşen cari açığın gayrisafi yurt içi hasılaya oranının 2011 yılı sonunda yüzde 9,4'e ulaşması beklenmektedir. Uygulanan sıkı maliye politikası sonucu kamu tasarruflarında kaydedilen

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 5

iyileşmeye rağmen, özel kesim tasarruflarının azalması sonucunda toplam tasarruflar düşme eğilimine girmiştir. Yurt içi tasarruflardaki bu azalma dış kaynak ihtiyacını, dolayısıyla cari açığı artırmıştır.

Artış gösteren cari açığın kısa vadede kontrol altına alınması yönünde kredi kanalıyla bazı önlemler alınmıştır. Diğer taraftan, cari açığın kalıcı olarak makul seviyelere düşürülmesi amacıyla yapısal önlemler alınması zorunludur. Bu kapsamda, sanayi ve hizmetlerde ileri teknoloji içeren ve yüksek yurt içi katma değerli üretim yapısına geçişin sağlanmasına yönelik politikalar üzerinde çalışılmaktadır. Ayrıca, orta ve uzun vadede yurt içi tasarrufların artırılmasına ve girdi tedarikinde yerli ürün payının yükseltilmesine yönelik yürütülmekte olan çalışmalara hız vermiş durumdayız. Büyük oranda dışa bağımlı olduğumuz enerji alanında ise yerli, yenilenebilir ve nükleer enerji öncelik verdiğimiz diğer bir politikadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; iktidarımız döneminde enflasyonla mücadelede önemli başarılar elde edilmiştir. 2010 yılında Tüketici Fiyatları Endeksi (TÜFE) yıllık artış yüzde 6,4 olarak gerçekleşmiştir. Bu oran 1968 yılından beri kaydedilen en düşük yıllık enflasyon oranıdır. 2011 yılının Ocak-Ekim döneminde ise ithalat fiyatlarının birikimli yansımaları, gıda fiyatlarındaki artışlar, nominal döviz kurundaki yükselme ve bazı ürünlerde yapılan vergi ayarlamaları nedeniyle TÜFE yıllık artış hızı Ekim ayı itibarıyla yüzde 7,7 olarak gerçekleşmiştir. 2012 yılı programında 2011 yılı için TÜFE yıllık artış hızı yüzde 7,8 olarak tahmin edilmiştir. Bununla birlikte, Merkez Bankası yakın dönemde yaşanan gelişmeleri göz önüne alarak Enflasyon Raporu'nda tahminini yenilemiş ve 8,3'e yükseltmiştir. Son gelişmeler ışığında bu oranın orta vadeli program tahmininin üzerinde gerçekleşeceği beklenmektedir.

2010 yılında kaydedilen yüksek büyüme performansının 2011 yılında da devam etmesi ve bazı kamu alacaklarına sağlanan ödeme kolaylıkları bütçe gelirlerimizi artırmıştır. Bunun yanı sıra Sosyal Güvenlik Kurumuna yapılan açık finansmanının azalması ve faiz giderlerinde bir önceki yıla göre yaşanan düşüş 2011 yılı merkezî yönetim bütçe dengesindeki iyileşmede etkili olmuştur. Bu çerçevede, çok çeşitli göstergelerimizde ciddi iyileşmeler olduğunu görüyoruz. Özellikle merkezî yönetim bütçe açığının, bir önceki dönemde 2,8 olarak programlanan açığın 1,7 düzeyinde gerçekleşeceğini bekliyoruz. Yine AB tanımlı genel nominal borç stokumuzun, 2002 yılında yüzde 74 olan borç stokumuzun 2010 yılı sonunda 42,2'ye gerilediğini görüyoruz. İçinde bulunduğumuz yılda da yine burada iyileşme trendi devam ediyor. Sadece bir tek rakam faizler açısından geldiğimiz noktayı göstermeye yeterli diye düşünüyorum. 2002 yılında toplam kamu kesimi faiz ödemelerinin gayrisafi yurt içi hasıla içindeki payı yüzde 15,5 iken, bu oran 2010 yılı sonunda yüzde 4,6'ya gerilemiştir.

Başta Avro Bölgesi ülkeleri olmak üzere pek çok ülkede kamu borçlarının sürdürülebilirliğinin gündemde olduğu bir dönemde kamu maliyesi alanında elde edilen başarılı sonuçlar, ülkemizin diğer ülkelerden farklı bir konumda değerlendirilmesine imkân tanımaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2012 yılının makroekonomik amaç ve hedeflerini özetlemek gerekirse, Orta Vadeli Program ile uyumlu olarak hazırlanan 2012 Yılı Programının temel makroekonomik amaçları; yavaşlayan dünya büyümesi ve belirsizliklerin hâkim olduğu uluslararası konjonktürde büyüme sürecinin devam ettirilmesi, istihdam artışının sürdürülmesi, yurt içi tasarrufların artırılması, cari açığın azaltılması, enflasyonun düşürülmesi, mali disiplinin sürdürülmesi ve finansal istikrarın korunması olarak belirlenmiştir.

2011 yılında hızlı büyüme, iç ve dış talep koşulları, kamu dengeleri ve enflasyon göz önünde bulundurularak 2012 yılında ekonominin yüzde 4 oranında büyümesi hedeflenmiştir. Bu büyüme hedefiyle uyumlu olarak işsizlik oranının yüzde 10,4 olması öngörülmektedir.

Para politikası finansal istikrarı da gözeterek şekilde enflasyon hedefi çerçevesinde yürütülecektir. Yine 2012 yılında kamu kesimi borçlanma gereğinin millî gelire oranının 1,1 düzeyinde gerçekleşmesi öngörülmektedir. Merkezî yönetim bütçe açığının yurt içi hasılaya oranının ise yüzde 1,5'e gerilemesi hedeflenmiştir.

Mali uyum sürecine paralel olarak, kamu kesiminde program tanımlı faiz dışı fazla verilmeye devam edilecektir ve 2012 yılında bu oranın yüzde 1,1 seviyesinde gerçekleşeceği öngörülmektedir. AB tanımlı genel yönetim nominal borç stokunun ise bir önceki yıla göre 2,8 puan azalarak yüzde 37 düzeyine gerilemesi beklenmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Hükümetimiz, ülkemizin orta ve uzun vadede yüksek büyüme performansı göstermesi açısından yatırımların öneminin farkında olarak kamu ve özel sektörü bütüncül bir bakış açısıyla ele almaktadır. Bu çerçevede, kamu ve özel sektör yatırımları birbirlerini tamamlayacak alanlara yönlendirilmeye çalışılmakta, kamu yatırımları, özel sektör tarafından gerçekleştirilemeyecek alanlarda yoğunlaştırılmakta, özel sektörün etkin yönetim ve finansal imkânlarından yararlanmaya yönelik çabalar sürdürülmektedir.

2012 yılında toplam sabit sermaye yatırımlarının reel olarak yüzde 6,2 artışla 320 milyar Türk lirasına ulaşması beklenmektedir. Dünyadaki ve Türkiye'deki ekonomik konjonktüre göre yıllar itibarıyla değişmekle beraber, ülkemizde toplam sabit sermaye yatırımlarının yurt içi hasıla içindeki payı genel olarak yüzde 20'ler civarında seyretmektedir. Söz konusu payın 2011 yılında yüzde 22,1'e, 2012 yılında ise yüzde 22,5'e ulaşacağı tahmin edilmektedir.

Toplam sabit sermaye yatırımlarının yaklaşık yüzde 80'i özel kesim tarafından gerçekleştirilmektedir. 2010 yılında reel olarak yüzde 33,6 gibi yüksek bir oranda artış gösteren özel kesim yatırımlarının, 2011 yılında da yüzde 22,3 gibi yüksek bir oranda artması beklenmektedir. 2012 yılında özel kesimin yurt içi hasılanın yüzde 18,2'si oranında, yaklaşık olarak 260 milyar Türk lirası tutarında sabit sermaye yapacağı tahmin edilmektedir. Bu tutar 2011 yılına göre reel olarak 7,7 oranında bir artışa karşılık gelmektedir.

Diğer taraftan, kamu yatırımlarını ülkemizin kalkınmasının, rekabet gücümüzün artırılmasının, özel kesimin gelişmesinin ve halkımızın refah seviyesinin artırılmasının etkili bir aracı olarak görüyoruz.

Gerek küresel kriz döneminde gerekse küresel krizden çıkış sürecinde potansiyel büyümeye katkı veren yatırımlarımızı azaltarak tasarruf etme yoluna gitmedik, tersine finansman imkânlarımızın verildiği ölçüde yatırımlarımızı

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 6

artırdık. Merkezî yönetim bütçesi sermaye giderlerinin yurt içi hasılaya oranı 2007 yılında yüzde 1,5 iken, 2008 yılında yüzde 1,9'a, küresel krizin yaşandığı 2009 yılında yüzde 2,1'e, 2010 yılında ise yüzde 2,4'e yükselmiştir. Söz konusu oranın 2011 yılında yüzde 2,3 olması beklenmektedir. Sermaye giderlerine ilave olarak, KÖYDES, SUKAP, SODES, Cazibe Merkezleri, ARGE destekleri gibi uygulamalarla, sermaye transferleri yoluyla da ülkemizdeki sermaye birikimini artırmayı amaçlıyoruz.

2012 yılına ilişkin kamu yatırımlarına yönelik temel politikamız, ekonomik ve sosyal altyapı alanlarına yoğunlaşmak, yatırım uygulamalarında bürokrasiyi azaltarak kuruluşlara mümkün olduğu ölçüde esneklik sağlamak, yerel nitelikli yatırımları yerel yönetimlerce gerçekleştirmek ve yatırımların finansmanında kamu-özel iş birliği yöntemlerinden azami ölçüde yararlanmaktır.

2011 Yılı Yatırım Programı kapsamına baktığımız zaman sadece merkezî idarece hazırladığımız programda 304 milyar Türk lira proje tutarında bir stokumuz bulunmaktadır. Tahsis ettiğimiz başlangıç ödeneği 31,3 milyar Türk lirası ve 2.534 adet proje bu kapsamda yürütülmektedir. Mahallî idareler de dâhil edildiğinde 2011 yılı ödeneği 48 milyara çıkmaktadır. Ancak bunların, 53 milyar düzeyinde bir gerçekleşme olması beklenmektedir bu yatırımlarla ilgili.

2012 yılında, toplam kamu sabit sermaye yatırımlarının başlangıç değerleri itibarıyla nominal olarak yüzde 18 artarak 56,6 milyar Türk lirası olacağı öngörülmektedir. Söz konusu tutarın yüzde 49,2'sini merkezî yönetim bütçesi oluşturmakta, yüzde 32,6'sını ise mahallî idareler teşkil etmektedir. Ayrıca, 2012 yılında kamu gelirlerinde olabilecek artışlardan yatırımlara ilave kaynak ayrılması söz konusu olabilecektir.

Yatırımlarda geldiğimiz noktaya baktığımız zaman 2001 yılında 9,4 olan kamu yatırım stokunun ortalama tamamlanma süresi 2011 yılında program değerleri itibarıyla 4,2 yıla kadar düşürülmüş durumdadır. Aslında gerçekleşme bazında sağladığımız ilave ödeneklerle elde ettiğimiz sonuca baktığımızda 3,3 yıla kadar bir iyileşme sağladığımızı görüyoruz.

Yine kamu-özel iş birliği modellerimiz de ayrıca devam ediyor. Bu kapsamda, 2002 yılı öncesinde 8 milyar dolar düzeyinde bir çalışma yapılmışken İktidarlarımız döneminde kamu-özel iş birliği projelerimiz -ki devasa projeler var bunlar arasında- 22 milyar dolar mertebesine ulaşmış durumdadır. Bunun yanı sıra, özellikle enerji santralleri ve çeşitli lisans anlaşmaları kapsamındaki özel sektör yatırımları da dikkate alındığında bugün artık birçok yatırımı da kamu-özel sektör iş birliğiyle ve özel sektör finansmanı ile gerçekleştirdiğimizi söyleyebiliriz. Bu konuda da, yap-işlet-devret mevzuatı konusunda da 2011 yılı içinde bazı kolaylaştırıcı düzenlemeler gerçekleştirdik. Bakanlık olarak da bu projelerin izlenmesinde, koordinasyonunda görev üstlenmiş durumdayız ve kurumların kapasitelerini geliştirme yönünde birtakım çalışmalara da önümüzdeki dönemde hız vereceğiz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemizin gerçekleştirdiği kalkınma hamlesinin tüm bölgelerimiz ve toplum kesimlerimizce desteklenmesi, hasıl olan faydalardan da adil bir şekilde yararlanılması temel amaçlarımızdan birisi olagelmıştır. Bu amacın gerçekleştirilebilmesi noktasında bölgesel gelişme politikalarımızın önemi giderek artmaktadır. Bu alana yaklaşımımız "Yeni Bölgesel Gelişme Politikası" olarak da ifade edilebilir. Yeni bölgesel gelişmenin temel stratejisi mümkün olduğu ölçüde etkinlik ve hakkaniyeti aynı anda sağlamaktır. Bir başka deyişle, bir yandan bölgeler arası farklılıkları azaltmak, diğer yandan bölgelerin rekabet gücünü öne çıkarmaktır. Makroekonomide sağlanan başarının sürdürülebilmesi, her bölgeyi ve her kesimi içine alan yapısal ve mikro dönüşümün sağlanabilmesine bağlıdır. Bu bakımdan, her bölgenin kendi şart ve imkânlarına duyarlı, yerel düzeyde yapısal dönüşüm hedeflerine odaklı ve çok yönlü bir bölgesel gelişme politikası uygulamaktayız.

Bölgesel gelişmenin temel ilkesi ise iyi yönetişimdir. Bölgesel gelişmenin yönetişimini iki seviyede ele alıyoruz. Birinci olarak merkezî yönetim seviyesinde uyum, iş birliği ve koordinasyonu güçlendiriyoruz. 2011 yılı içerisinde yaptığımız düzenlemelerle Sayın Başbakanımızın başkanlığında ilgili bakanlardan müteşekkil Bölgesel Gelişme Yüksek Kurulunu kurduk. Ayrıca idarelerimizin üst yöneticilerinin iştirakiyle Bölgesel Gelişme Komitesini oluşturduk. Yüksek Kurul, genel politikaları ve öncelikleri tayin edecek; ulusal politikalarla bölgesel gelişme politikalarının bütünlüğünü sağlayacak kararlar alacak; bölge planlarını, stratejilerini ve eylem planlarını onaylayacaktır. Bölgesel Gelişme Komitesi ise teknik düzeyde politika önerileri geliştirecek, koordinasyonu ve iş birliğini tesis edecektir.

İkinci olarak, bölgesel seviyede yönetişimi geliştirmeye gayret ediyoruz. Bu amaçla bölgesel düzeyde kalkınma ajanslarını kurduk ve bunlar faaliyetlerini sürdürmektedirler. Ayrıca, GAP Bölgesel Kalkınma İdaresine ilave olarak 3 tane yeni bölgesel kalkınma idaresi oluşturmuş bulunuyoruz. Böylece bölgesel potansiyelimizi de azami düzeyde kullanmayı hedefliyoruz.

Bölgesel gelişme alanında yeni işleri yeni bir anlayışla gerçekleştiriyoruz. Kurumsal düzenlemelerin yanı sıra proje bazlı yenilikçi programlarla da bölgesel gelişme politikamızı zenginleştirmiş bulunuyoruz. Bu kapsamda, KÖYDES, BELDES, SUKAP, SODES ve Cazibe Merkezleri Destekleme Programlarını geliştirdik ve uygulamaya koyduk. Bu programların her biri çok yönlü içeriğe sahiptir. Saydığımız programlarla, ulusal ve yerel öncelikler uyumlaştırılmakta, proje seçiminde ve uygulanmasında yerel birimlere öncelik verilmektedir.

Bölgesel gelişmeyle ilgili uygulamaların daha derli toplu yürütülmesinde temel çerçevenin oluşturulması ve belirgin bir yön çizilmesi için Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi hazırlık çalışmalarına da başlamış bulunmaktayız.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yeni bölgesel gelişme anlayışı daha önce harekete geçirilemeyen bölgesel kalkınma planlarına da hayatîyet kazandırmıştır. Bölgesel gelişme faaliyetlerinin bugüne kadar en büyük ölçeklisi Güneydoğu Anadolu Projesi yani GAP'tır. Bildiğiniz gibi bu büyük projeyi entegre bir bölgesel kalkınma projesi olarak ele almak ve yönetmek üzere GAP Bölge Kalkınma İdaresi kurulmuştur.

GAP, bu bölgemizin sahip olduğu kaynakları değerlendirerek, gerek bu yörelerdeki insanlarımızın refahını ve yaşam kalitesini yükseltmeyi gerekse ülkemizin ekonomik ve sosyal gelişimine katkıda bulunmayı amaçlamaktadır. GAP'ın hedeflerine ulaşmak için öngörülen 42 milyar Türk liralık 2010 yılı fiyatlarıyla bir finansman ihtiyacı

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 7

bulunmaktadır. 1990-2007 döneminde GAP bölgesindeki projelere kamu yatırımlarından yılda ortalama 7 civarında bir pay ayrılmıştır ancak Hükümetimizin 2008'de başlattığı GAP Eylem Planı'yla birlikte bu oran aşağı yukarı 2 katına çıkmış durumdadır. 2008-2011 döneminde GAP Eylem Planı'na 13,3 milyar Türk lirası kaynak tahsis etmiş durumdayız. Proje genelinde de 2010 yılı sonuna kadar 34 milyar TL'ye yakın bir harcama yapılmış olacak yani nakdî olarak yüzde 80 bir gerçekleşme oranına ulaşılmış olacaktır.

GAP Eylem Planı'nda 73 ana eylem ve 300'den fazla proje bulunmaktadır. Bu projelere ve faaliyetlere 2010 yılında 3,2 milyar Türk lirası tahsis ettik ve yıl içindeki ödeneklerle bu 3,8 milyar TL'ye yükseldi. 2011 yılında ise GAP Bölgesi'ndeki yatırımlara 4,3 milyar Türk lira ödenek tahsis ettik, bunun 3,3 milyar Türk lirası yine GAP Eylem Planı kapsamındaki yatırımlara ayrılmış durumdadır.

Değerli Başkan, değerli üyeler; GAP Eylem Planının ortaya çıkardığı ekonomik canlanmayı özellikle ihracatta çok net bir şekilde görüyoruz. 2002 yılında yaklaşık 700 milyon dolar olan ihracat 2009 yılında 4,4 milyar dolara, 2010 yılı sonu itibarıyla ise yaklaşık 5,2 milyar dolara ulaşmıştır. Bu gelişmelere bağlı olarak GAP bölgesinde 2010 yılında oluşan ilave istihdam tam 218 bin kişidir. 218 bin kişiye ilave istihdam oluşmuştur 2010 yılında. Türkiye'deki toplam istihdam artışının yüzde 16'sı GAP bölgesindeki istihdamdan kaynaklanmıştır. GAP İdaresinin de bu kapsamda doğrudan yürüttüğü çok sayıda faaliyet bulunmaktadır. Bunlar arasında GAP Kırsal Kalkınma Projelerini Destekleme Programı'nı, Çok Amaçlı Toplum Merkezleri (ÇATOM) çalışmalarını –özellikle genç kızlarımıza, kadınlarımıza dönük çalışmaları sayabiliriz. Bugün itibarıyla 40 tane ÇATOM'u kurmuş bulunmaktayız- ve yine bütün illerimizde Gençlik ve Kültür Evleri ile gençlere dönük faaliyetleri sayabiliriz.

Kültürel faaliyetler kapsamında Hasankeyf'in Tarihi ve Arkeolojik Sit Alanı Araştırma, Kazı ve Kurtarma Projesi yine GAP İdaresimizin desteklediği bir projedir. Fiziksel altyapı, şehirleşme alanında yine GAP İdaresimiz belediyeler, yerel yönetimlere proje hazırlama, fizibilite hazırlama anlamında destekler sunmaktadır.

Bildiğiniz gibi GAP'ın yanı sıra DAP, DOKAP ve KOP projelerinde uygulamayı hızlandırmak ve koordinasyonu güçlendirmek amacıyla bu projeler için bölge kalkınma idarelerini bu yıl içinde kurmuş bulunuyoruz. Bu idarelerin görev süreleri, proje uygulamalarının gerektirmesi hâlinde uzatılmak kaydıyla 5 yıl olarak belirlenmiştir. Bakanlığımızın bağlı kuruluşu olan söz konusu idarelerin, kalkınma ajansları ve diğer paydaşlarla iş birliği içinde GAP Eylem Planı'na benzer nitelikte hazırlayacağı eylem planlarıyla, bu bölgelerde kamu yatırımlarının daha koordineli ve hızlı bir şekilde gerçekleştirilmesi hedeflenmektedir.

Bu kapsamda önemli devam eden programlarımızdan biri KOP dediğimiz Konya Ovası Programı. 2011 yılında bu program kapsamında 10 adet büyük su projesi yer almıştır. Bağbaşı Barajı ve Mavi Tünel Projesi'yle -ki yaklaşık 17 kilometre uzunluğundaki Mavi Tünelin bugün itibarıyla 15 kilometresine yakını delinmiş bulunmaktadır- bu iki projenin 2012 yılında tamamlanması hedeflenmektedir. Bunları besleyen Bozkır ve Afşar barajlarının da yapılmasıyla yılda 413 milyon metreküp suyun Konya Ovası'na akıtılması sağlanacaktır. Sulama yatırımlarını desteklemek üzere yine 200 bin hektar alanda arazi toplulaştırma, tarla içi geliştirme işlerinin 2011'de başlaması, 15 bin hektar alanda drenaj çalışmalarının projelendirme işlerinin tamamlanması öngörülmektedir. 2009'da bu projelere 125 milyon Türk lirası ödenek tahsis edilmişken 2010'da bu rakam 197 milyona çıkmış, 2011 yılında ise yüzde 63 artışla 322 milyon Türk liralık ödenek tahsis yapılmıştır. Tabii, bu bölgemizdeki hızlı tren projelerimiz, üniversitelerimiz, diğer yatırımlarımızla birlikte Konya Havzası yepyeni bir döneme girmiş bulunmaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bölgesel gelişmede yapısal dönüşümün tamamlanmasında temel unsurlardan biri olarak gördüğümüz kurumsal yapı kalkınma ajanslarıdır. Bugün itibarıyla 26 bölgemizde 81 ili kapsar şekilde kalkınma ajanslarımızı kurmuş ve işler hâle getirmiş durumdayız. Ajanslar sosyoekonomik kalkınmayı hızlandıracak çalışmalar gerçekleştirmektedirler. Bölge plan ve stratejilerine uygun alanlarda yarışma usulü proje çağrılılarıyla mali destek programları yürütmektedirler. Bunlara ilaveten, bölgenin rekabet gücünün artırılması amacıyla öncelikli sektörler, kümelenme, ARGE ve yenilikçilik, sınır ötesi iş birliği programları, bölgelerin ihracat potansiyelleri gibi konularda analiz ve stratejiler hazırlanmakta, uygulamaları desteklenmektedir. Ayrıca, teknik destek ve doğrudan faaliyet desteği sunmaktadır. Diğer bir çok kurumla da ajanslarımız protokollerle, iş birliği protokolleriyle iş birliğine girmiş bulunmaktadır. KOSGEB gibi, Kalkınma Bankası gibi, Türkiye Yatırım Destek ve Tanıtım Ajansı gibi kurumlarla yakın çalışma sergilemektedirler.

Kalkınma ajanslarının 2010 yılından bu yana kurumsallaşma yönünde gösterdikleri hızlı ilerlemeyle birlikte baktığınız zaman bugüne kadar 14.300 proje başvurusu yapılmış bu ajanslarımıza ve bunlar ciddi bir şekilde değerlendirilerek 2.500'ü bugün itibarıyla desteklenmiş bulunmaktadır. Bunlara da yaklaşık 813 milyon Türk lirası kaynak tahsis etmiş durumdayız.

Yine çok yüksek nitelikli personel istihdam ediyoruz bu ajanslarımıza. Kasım 2011 itibarıyla 939 personel çalışmaktadır bu ajanslarımızda. Her ilimizde bulunan yatırım destek ofislerinde de bunların 182'sini istihdam etmekteyiz. Yatırım destek ofisleri kanalıyla da yatırımcılarımıza hem rehberlik yapıyoruz hem de bürokratik işlemlerinin takibinde bir muhatap kurum olarak işlev görüyoruz.

Hazırlık çalışmaları devam eden Onuncu Kalkınma Planı döneminde de ajanslarımızın kaynak ve kabiliyetlerini artırarak daha etkili bir şekilde bu ajanslarımızı 2023 vizyonumuz doğrultusunda güçlendirmeye devam edeceğiz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yine baktığımızda Bakanlığımızın katkıda bulunduğu diğer bir önemli çalışma Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığımızın koordinasyonunda hazırlanan Kırsal Kalkınma Planıdır. Buna da biz kurum olarak destek sunduk.

Yine Bakanlığımızın aktif yönlendirmesi ve koordinasyonunda yürütülen diğer bir çalışma KÖYDES projesidir. İstanbul ve Kocaeli haricindeki 79 ilde yaklaşık 34 bin köy ve 46 bin köy bağlısı yerleşim yerini kapsayan projede 2005-2011 dönemi itibarıyla 169 bin kilometre yol yapılmış, 26 bin kilometre yolun da onarımı gerçekleştirilmiştir. Ayrıca, suyu

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 8

yetersiz düzeyde olan 41 bin köy ve köy altı yerleşim birimine içme suyu temin edilmiştir. Bu dönemde toplam 7,3 milyar Türk lirası KÖYDES için kaynak tahsis ettik. 2012 yılında da 550 milyon lira yine bir kaynak tahsisi söz konusudur.

Ayrıca, yeni başlattığımız programlardan bir tanesi de Cazibe Merkezi Programlarıdır. İlk olarak Diyarbakır'da pilot bir uygulama olarak başlattığımız bu programa 2008-2010 döneminde 51 milyon Türk lirası kaynak ayrılmıştır. 2010 yılında Erzurum, Şanlıurfa ve Van illerinde de bu Cazibe Merkezleri Programımızı yaygınlaştırmış bulunuyoruz. Bu üç ilimiz için 60 milyon Türk lirası kaynak tahsis ettik ve 2011 yılında da yine bu Cazibe Merkezi Programına 79 milyon liralık bir kaynak tahsis etmiş durumdayız.

Son dönemlerde yine Bakanlığımız koordinasyonunda geliştirilen önemli yeni bir program "SUKAP" dediğimiz Su, Kanalizasyon ve Altyapı Programıdır. Bu programı yaparken İller Bankası, DSİ gibi kurumlarımızla birlikte çalıştık. Onların veri tabanlarını kullandık. Ayrıca, valiliklerimize de yine çeşitli çalışmalar yaptırarak ve bunun sonucunda 2.074 proje belirledik. Bu projelerle ilgili olarak YPK kararımızı da çıkardık. Burada esas olarak nüfusu 25 binden az olan belediyelerin bu altyapı projelerini, şehirleşmeye dönük projelerini yüzde 50 hibe sağlıyoruz. Diğer taraftan nüfusu 25 binin üstünde olan illerimiz içinse yine İller Bankası kanalıyla uzun vadeli kredi sağlıyoruz ve bunu da kanundaki borçlanma limitlerinin dışına çıkarmış durumdayız.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kalkınmanın nihai amacı insanın refahını sağlamaktır. İzlenen politikaların başarısı ve sosyal devlet olma gereğinin yerine getirilmesi açısından, sağlanan gelişmelerden toplumun farklı kesimlerinin dengeli bir şekilde faydalanması esastır. Bu çerçevede, GAP Eylem Planı kapsamında "SODES" dediğimiz Sosyal Destek Programını geliştirdik ve etkili bir şekilde uyguluyoruz. SODES ile esas olarak insan odaklı bir kalkınma anlayışı ile toplumun dezavantajlı kesimlerinin ekonomik ve sosyal hayata daha aktif katılmalarını sağlamayı amaçlıyoruz.

Yine bu "SODES" dediğimiz programımız kapsamında...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Bakanım, bir ilave on dakika yeter mi?

KALKINMA BAKANİ CEVDET YILMAZ (Devamla) – Şimdi, Bakanlığımız aslında Plan ve Bütçe Komisyonunun temeli. Olabildiğince hızlı bir şekilde devam edeceğim.

BAŞKAN – Buyurunuz lütfen.

KALKINMA BAKANİ CEVDET YILMAZ (Devamla) – SODES kapsamında 30 vilayete ulaşmış bulunmaktayız ve bugüne kadar 484 milyon Türk lirası harcayarak 4 bin projeyi destekledik. 2012 yılında da yine SODES'e 250 milyon lira bir ödenek tahsisini planlıyoruz.

Önümüzdeki dönemde yapacağımız çalışmalarını da başlıklarını sadece söyleyerek geçeyim. Dediğiniz gibi kitapçıkta belki daha detaylı olarak görmek mümkün.

Öncelikle tabii, 2023 vizyonu çerçevesinde yeni bir kalkınma planı hazırlayacağız, Onuncu Kalkınma Planı. Şu an itibarıyla Dokuzuncu Kalkınma Planı dönemindeyiz ve 2013 yılında bu sonuçlanmış olacak. 2014-2023 dönemini kapsayan yeni bir kalkınma planı hazırlama çalışmalarını başlatıyoruz.

"İFM" dediğimiz İstanbul Uluslararası Finans Projesinin koordinatörlüğünü de Bakanlığımız yürütüyor. Bu kapsamda çeşitli çalışmalar yapıyoruz. Yine, Katılım Öncesi Ekonomik Programı her yıl hazırlamaya devam edeceğiz.

Uluslararası kuruluşlarla, OECD'yle Türkiye İnceleme Raporunu yine her yıl Bakanlığımız gerçekleştiriyor. Önümüzdeki dönemde de bunu yapmaya devam edeceğiz.

Bilgi toplumu, bilgi iletişim teknolojileri alanında da yine Bakanlığımızın önemli sorumlulukları var. Bilgi toplumu stratejisi, biliyorsunuz Bakanlığımız tarafından hazırlanmıştı ve yenilenmesi gerekiyor. Önümüzdeki dönemde yapacağımız en önemli işlerden bir tanesi de bu yeni bir bilgi toplumu stratejisi hazırlamak olacaktır.

Diğer taraftan, birçok kamu kurumları arasında e-yazışma gibi doğrudan Bakanlığımızın yürüttüğü birtakım projeler de bulunmaktadır. Bunlara da devam edeceğiz. Özellikle yeni hazırlayacağımız bilgi toplumu stratejisinin büyüme ve istihdam odaklı olmasını arzu ediyoruz. Bu çerçevede de bütün ilgili kesimlerle birlikte bir çalışma yürüteceğiz.

Yeni kurulan üniversitelerle ilgili yine çok önemli çalışmalar yürütüyoruz. Bu üniversitelerin üniversite gelişim planlarının hazırlanmasında ve üniversite yerleşke planlarının hazırlanmasında aktif olarak görev yapıyoruz ve bu üniversitelerin yatırımları için tabii ödenekler tahsis ediyoruz. Sadece 41 üniversite için 2006-2008 döneminde kurulan 3,3 milyar Türk lirası yatırım ödeneği tahsis ettik bugüne kadar. Son dönemde kurulan 9 üniversiteyle birlikte 50 üniversiteye ulaştı bu. Bu üniversitelerimize yatırımlarımıza önemli paylar ayırmaya devam edeceğiz.

ARGE ve inovasyonun kalkınma açısından çok kritik bir konu olduğunun farkındayız. Bu kapsamda, 2012 yılında 0,53 iken ARGE'nin millî gelire oranı 2010 yılı itibarıyla yüzde 0,84'e ulaşmış durumda. Kamu yatırımlarından bizim ayırdığımız pay da 2002'de 114 milyon lirayken 2011'de 1 milyar 650 milyon civarına ulaşmış. 2012'de de bunun 1 milyar 770 milyon civarında gerçekleşmesini planlıyoruz. Burada da yine araştırma merkezlerini destekliyoruz Kalkınma Bakanlığı olarak. Bugüne kadar son altı yılda aslında verdiğimiz 161 ileri araştırma merkezini programa aldık. Bunların 65'i bugün itibarıyla tamamlanmış durumda. Öte yandan, üniversitelerimizin merkezî araştırma laboratuvarlarına da destek sağlıyoruz. Burada da yeni bir yönetim modeli üzerinde çalışıyoruz.

"Sosyal ve İktisadi Araştırmalar Programı" dediğimiz bir programımız var ve bu kapsamda çeşitli araştırmalar yapıyoruz. Önümüzdeki dönemde de buna devam edeceğiz. Özellikle küresel ısınma ve bunun iklim değişikliği, bunun getireceği etkileri bu kapsamda ciddi bir şekilde analiz ediyoruz. Bu konularda gelecek yıl Rio'da yapılacak konferansa da yine hazırlık çalışmalarında Bakanlığımız önemli bir rol üstleniyor.

Yine, sanayi stratejisi, sektörel stratejiler konusunda ilgili bakanlıklarımızın yaptığı çalışmalara çok aktif bir şekilde katılıp destek veriyoruz.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 9

Yine, önemli gördüğümüz bir proje sosyal yardım sisteminin istihdamla bağlantısını güçlendirici bir projede de yine Bakanlığımız etkili bir şekilde görev alıyor. Bu konudaki bir eylem planını da aynı şekilde Bakanlığımız yürütüyor, gerçekleştiriyor.

Ayrıca, yaşlanmayla ilgili bir ulusal eylem planı üzerinde çalışmış durumdayız. Bununla ilgili Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığımızla önümüzdeki dönem çalışmalarımızı sürdüreceğiz.

Yine, OECD'yle kıtalar arası altyapı ihtiyaçları 2050'ye kadar öyle bir çalışma yürüttük ilgili bazı bakanlıklarımızla birlikte. "Birleşmiş Milletlerle Binyıl Kalkınma Hedefleri" çerçevesinde çalışmalar yürütüyoruz. Bu çerçevede, 2010 yılında 22 ülkeden 230 katılımcıyla bir konferans düzenledik ve Türkiye'nin bin yıl kalkınma hedefleri raporunu Bakanlığımız hazırladı, yayınladı. Dünya Bankasıyla da yine çok sayıda araştırma projesini ortaklaşa yürütüyoruz.

Yine, diğer önemli gördüğümüz ve çalıştığımız bir konu "IPA" dediğimiz Avrupa Birliği'nin katılım öncesi mali yardımları. Bu konuda da stratejik koordinatör yoluyla görev alıyoruz. Bunun ileriye dönük şekillenmesi konusunda da AB'yle yine ortak çalışmalar yürütüyoruz.

Diğer önemli bir alan, Bakanlığımızın görev yaptığı ve gelişme sağladığı alanlardan biri de bölgesel ve çok taraflı ikili ekonomik ilişkiler. Bu konularda da baktığınız zaman özellikle "İSEDAK" dediğimiz İslam Ülkeleri Teşkilatı Ekonomik ve Ticari İşbirliği Daimî Komitesi, "EİT" olarak kısaltılan Ekonomik İşbirliği Teşkilatı "KEİ" dediğimiz Karadeniz Ekonomik İşbirliği ve D-8 gibi çok çeşitli örgütlerle münasebetlerde aktif rol oynuyoruz. Özellikle tabii İSEDAK çalışmalarının sekretaryasını yirmi yedi yıldır teşkilatımız sürdürüyor aralıksız bir şekilde. Bu kapsamda önemli birtakım ilerlemeler de sağlamış durumdayız. İSEDAK'ın daha iyi çalışması için bugünlerde bir strateji üzerinde çalışıyoruz kendi iç mekanizmalarını iyileştirmeye dönük ve proje bazlı çalışmasına dönük yeni bir yaklaşım, model geliştiriyoruz. Bunu da inşallah Cumhurbaşkanımızın himayesinde İSEDAK zirvesinde gündeme getireceğiz.

Yine, İSEDAK çerçevesinde "Tercihli Ticaret Sistemi" dediğimiz TPS-OIC çalışmalarında hukuki zemini 2011 yılı itibarıyla tamamlamış durumdayız.

İSEDAK'ın yine İslam Ülkeleri Standartlar ve Metroloji Enstitüsünü bu yıl itibarıyla resmî olarak faaliyete geçirdik. "SMİIC" dediğimiz yapı bu çerçevede de İslam ülkeleri arasında ticareti daha da kolaylaştırıcı bir altyapıyı kurmuş durumdayız.

Ayrıca, finans sektöründe menkul kıymetler borsaları, merkez bankaları arasında ciddi birtakım iş birlikleri geliyor. Ayrıca, İSEDAK üyesi ülkelerin borsalarında işlem gören firmaların hisselerinden oluşan bir endeks de 2012 yılı başından itibaren hayata geçecektir.

Diğer taraftan, tabii "Orta Doğu'da Arap Baharı" dediğimiz süreçle birlikte yeni birtakım gelişmeler olduğunu görüyoruz. İşte, Mısır, Tunus ve Libya'da otoriter yönetimlerin gittiğini, Suriye, Bahreyn, Yemen gibi ülkelerde ise muhalefetin giderek sesini yükselttiği bir dönemden geçiyoruz. Bunların kısa dönemde ekonomik maliyetleri olsa da aslında halka dayalı bu rejimlerin gelişmesinin orta ve uzun vadede çok önemli artı pozitif değerler getireceğine inanıyoruz. Bu kapsamda biz de Bakanlık olarak bu ülkelere destek olmak, kapasitelerini geliştirme yönünde birtakım çalışmalar yürütüyoruz. Bu kapsamda Libya'nın yeniden istikrar kazanabilmesine dönük gruba uzman desteği verdik. Afganistan'la ilgili yine birtakım kapasite geliştirici programlar uyguladık. Azerbaycan ve Cezayir'le yine aynı şekilde. Pakistan'la Meclisimizin de kabul ettiği bir mutabakat zaptı imzaladık. Moğolistan'a kadar birtakım çalışmalar yürütüyoruz. Bunu da yeni kurduğumuz Kalkınma Araştırmaları Merkezinin bu anlamda daha aktif görev yapmasını sağlayacağız.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; son olarak Türkiye İstatistik Kurumu hakkında bilgi arz etmek istiyorum. Kalkınma yolunda politika oluşturma süreci ve kamunun yönetim fonksiyonunu etkin, verimli ve kaliteli bir şekilde gerçekleştirebilmesi, detaylı ve etkin analizler yapılmasını gerektirmektedir. Söz konusu çalışmaların yapılması ancak mevcut durum verilerinin yeterince geniş zaman dönemi için kaliteli bir şekilde üretilmesi ile mümkündür.

Ayrıca, bugün bilgi toplumu çağında yaşamaktayız ve uzun vadeli stratejilerimizden biri de bilgi toplumuna dönüşümdür. Bu kapsamda da ihracatın tabii vazgeçilmez bir rolü bulunmaktadır.

Kalkınma sürecini yönetirken istatistiklerimizi son derece önemsiyoruz ve kalkınma fikriyle istatistik üretimini de birbirini tamamlayan unsurlar olarak görüyoruz. Güvenilir ve zamanında üretilmiş bilgi kamu için olduğu kadar özel sektör ve sivil toplum için de stratejik bir kaynaktır. Sağlıklı istatistikler aynı zamanda demokratik bir ortamda halkın hesap sorma hakkını kullanması açısından da vazgeçilmez önemdedir. Bu kapsamda TÜİK 1926'dan bugüne önemli süreçlerden geçerek gelmiştir. Ülkemizdeki karar alma süreçlerinde son derece etkin rol oynayan bir kurumdur. İstatistik alanında daha güncel, tutarlı, karşılaştırılabilir, bilgi üretmeyi amaçlayan TÜİK hem kendisini hem de istatistik üreten ve resmî istatistik programına katkı sağlayan tüm kurumları kapsayan bir vizyonla hareket etmektedir. İlk defa resmî istatistik programlarını 2007-2011 yılında beş yıllık bir dönemi kapsayacak şekilde tamamlayacağız. 2012-2016 yıllarını kapsayan ikinci beş yıllık dönemin de hazırlıkları bu çerçevede yoğun bir şekilde yürütülmüş durumda.

Program kapsamında kurumlarımızın sosyal ve demografik istatistikler, makro ekonomik istatistikler, iş istatistikleri, tarım ve çevre istatistikleri konularında veri üretimi gerçekleştirilecektir. Çok sayıda kurum bu kapsamda görev almaktadır. Yani istatistik kurumunun bir görevi istatistik üretmekse diğer görevi de istatistik üretiminin koordinasyonunu sağlamak. Bu planlı bir şekilde gerçekleştiriliyor. Bunları da ulusal bir veri yayınlama takvimi çerçevesinde hazırlamakta ve kamuoyunun bilgisine sunmaktayız. Takvim verilerinin hangi kurum tarafından ne zaman yayınlanacağını göstermekte ve diğer taraftan kamuoyu da bu takvim vasıtasıyla çalışmalarını izleyebilmektedir.

Uluslararası kuruluşlara veri göndermeyi önemsiyoruz. Bu kapsamda yine bir uluslararası resmî veri gönderim envanteri oluşturmuş durumdayız. Burada da 80 kurum, kuruluş tarafından 655 soru kâğıdı istatistiki bilginin 143 adet uluslararası kuruluşa gönderildiği tespit edilmiştir tabii TÜİK dâhil olmak üzere.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 10

Ülkemiz verilerinin en iyi şekilde karar alma süreçlerine katkı sağlayabilmek için Türkiye istatistik sisteminin kurgulanması lazımdır. Bu konuda kurumun üretim ve koordinasyon kapasitesinin geliştirilmesi yönünde yine önemli adımlar atılmıştır. İstatistikte sahadan alınan bilgiler kadar idari kayıtlar da hayati bir önem taşımaktadır. Özellikle idari kayıtların geliştirilmesi, standartlarının yükseltilmesi yine İstatistik Kurumumuzun üzerinde hassasiyetle durduğu bir konudur. Bu kapsamda Gelir İdaresi Başkanlığı ile ortak çalışmalar yürütülmekte, iş kayıtları sisteminin yazılımının tamamlanması önemsenmekte. Yine, Tarım Bakanlığımızla ortak bir çalışma yürütmekteyiz Tarımsal İşletme Kayıt Sistemi Projesi kapsamında ve ayrıca "Merkezî Sicil Kayıt Sistemi" dediğimiz MERSİS projesi bu kapsamda önem verdiğimiz diğer bir proje.

Diğer taraftan, İş Kayıt Sistemini geliştiriyoruz. Girişimciler üzerindeki cevaplayıcı yükün azaltılması için sadece adres, kimlik ve tabaka değişkenlerini içeren bir iş kayıt sisteminden ziyade aynı zamanda idari kayıtlara dayalı olarak istatistik üretebilecek bir sistem kurulması yönünde çaba sarf ediyoruz.

Diğer ülkelerle mukayese edilebilir nitelikte istatistikler üretilmesi yönünde çok ciddi mesafeler kaydedildi. Ben onun detaylarına girmek istemiyorum.

Yine, TÜİK tarafından pek çok yeni çalışma gerçekleştirildi. Bunlardan bir tanesi işte ölüm vakalarında ölüm sebeplerine ilişkin istatistiklerimizi yaptık ve yayınladık. Özürlülerin sorunları ve beklentileri araştırmasını gerçekleştirdik. Bu seçimlerle ilgili birtakım çalışmaları veri tabanına aktardık ve kullanıcılara sunduk. Girişim özelliklerine göre dış ticaret istatistiklerini yayınlamaya başladık. Yine, sektörel güven endekslerini hazırladık ve yayınladık. Diğer taraftan kısa dönemli iş istatistikleri endeksini üretmeye başladık ve bunları geliştiriyoruz. Yabancı Kontrollü Girişim İstatistiklerini yayınladık. Sanayi ve Hizmet Sektörlerinde Yoğunlaşma Haber Bültenini yayınladık.

Değerli Başkan, değerli milletvekilleri; 2011 yılında TÜİK tarafından istatistik sistemimizin güçlendirilmesi ve entegrasyonu kapsamında da çok sayıda proje yürüttük. Millî Eğitim Bakanlığıyla bu anlamda ortak birtakım çalışmalar eğitim istatistiklerine ilişkin yürütüyoruz. Tarım Bakanlığıyla bir protokol imzaladık ve bu kapsamda çok önem verdiğimiz bir proje var. Bu uydu görüntüleri ve yersel ölçümlerden elde edilen verilerin işlenmesi suretiyle ulusal ürün rekolte tahmini, kuraklığın izlenmesi, tarım alanlarının ve yıllık ekim alanlarının belirlenmesi hedefleniyor. Buna "TARBİL" diyoruz kısaca, Tarımsal İzleme ve Bilgi Sistemi Projesi. Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının yürütücülüğünde İTÜ ve TÜİK, Devlet Meteoroloji İşleri iş birliğiyle bu projeyi yürütüyoruz.

Diğer taraftan, çok çok önemli bir projemiz, başladığımız proje nüfus ve konut araştırmasıdır. Burada Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi, idari kayıtlar ve hane halkı araştırmalarından elde edilemeyen nüfusun demografik, sosyal ve ekonomik nitelikleri ile bina ve konutlara ilişkin detaylı bilgiler elde edilmesi hedefleniyor. Hanelerimizin yaklaşık yüzde 13'üne yani 2,4 milyon dolu adreste bilgi derliyoruz. Buna başlamış durumdayız. Kurumsal yerlerde ise tam sayım gerçekleştiriyoruz. Bunu yüz yüze görüşme yöntemiyle ve bilgisayar destekli yapıyoruz. Eskiden olduğu gibi böyle bir gün eve hapsedme uygulaması yok. Alan uygulamasına başlamış durumdayız. Aralıkta bunu bitireceğiz ve sonuçlarını da 2012 yılı içinde yayınlayacağız.

Bu arada pek çok araştırmanın yayımlama zamanlarında iyileştirme yapmış durumdayız. Bunları da kamuoyumuz zaten takip ediyor. Teknik kapasite ve teknolojik altyapının düzeltilmesiyle ilgili yine çalışmalarımızı yürütüyoruz. Kullanıcı odaklı bir şekilde bütün bunları yapıyoruz. Yani istatistik sonuçta birilerinin kullanması için ürettiğimiz bilgilerdir. Dolayısıyla kullanıcı dostu, kullanıcı odaklı çalışmalar yürütüyoruz.

Uluslararası platformlarda da iş birliği çalışmalarımızı yoğun bir şekilde devam ettiriyoruz. OECD, ECO, Eurostat gibi kurumlarla ve tek tek ikili düzeyde ülkelerle ilişkilerimizi sürdürüyoruz. Teknik yardım, destekleri sağlıyoruz belli ülkelere ve bunlara devam edeceğiz.

Resmî İstatistik Programının ve TÜİK'in stratejik planının yürürlüğe gireceği önümüzdeki dönemde de bu çalışmalarımıza kayıt sisteminin özellikle geliştirilmesine dönük çalışmalara, kurumlar arası iş birliğine ve uluslararası standartlarda istatistik üretilmesine önem vermeye devam edeceğiz. Bu alanda resmî istatistik programına dâhil kuruluşlarla deneyimlerimizi paylaşacak, toplumda istatistik algısının artırılması, istatistik bilgisinin paylaşımı ve kamuoyunda farkındalık yaratılabilmesi için öncelikle genç kuşaktan başlayarak toplumun bilinçlendirilmesi çalışmaları, sosyal medya ve yeni teknolojik iletişim kanallarının kullanılması sağlanacaktır. Önemle belirtmek isterim ki ulusal ve uluslararası platformlarda bilgiye kolay ve zamanla erişme sağlayacak faaliyetlere en üst düzeyde hız kazandırmak öncelikli hedeflerimiz arasında olacaktır. Yine, il ve bölge bazında veri üretimi gibi konulara da önümüzdeki dönemde öncelik vereceğiz.

Sayın Başkan, Plan ve Bütçe Komisyonunun çok değerli üyeleri; makro ekonomik çerçeve ve kalkınma perspektifimizin yanı sıra bağlı kuruluşlarımızın bu kapsamda üstlendikleri fonksiyonları özetlemeye çalıştığım konuşmam burada son verirken, kurumlarımızın bütçelerinin ülkemize hayırlı olmasını diliyor, hepinizi sabırla dinlediğiniz için saygılarımla selamlıyor, teşekkürlerimi arz ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Bakanımıza çok teşekkür ediyoruz.

Sayın Bakanım, bürokrat arkadaşlar Komisyon üyesi arkadaşlarımıza kendilerini ayağa kalkıp tanıtırlarsa memnun olacağız. Geleneksel olarak bunu yapıyoruz zaten.

(Bürokratlar tanıtıldı)

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Sayın Başkan...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) - Sayın Bakanım, usul hakkında bir söz alabilir miyim?

BAŞKAN – Sayın Ayaydın, siz mi?

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Sayın Aslanoğlu konuşacak.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Aslanoğlu.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Efendim, burada bir mutluluğumu dile getirmek istiyorum.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 11

Komisyon Başkanımız planlama kökenli, bu Bakanlıktan çıkmış bir kişi. Sayın Bakan bu Bakanlıktan çıkmış bir kişi. Aldığım bilgiye göre üst yönetimin tümü bu Bakanlıktan çıkmış bir üst yönetim ve içimizde Sayın Aşkın Türel ve Sayın Günal ve ilk orijini de Sayın Boğa'nın da Planlama ve Kalkınma Bakanlığı bünyesinden çıkması hakikaten kurumun ciddiyetini, kurumun bakış açısı yönünden ben bir mutluluğumu ifade etmek istiyorum. Bu nedenle, böyle bir kurum arasından bakan, komisyon başkanı, milletvekilleri ve tüm üst yönetimini kendi içinden çıkaran bir kurum hakikaten ben bu mutluluğumu dile getirmek istiyorum.

Ben o kuruma emeği geçen tüm arkadaşlara, diğer arkadaşlarıma da teşekkürlerimi iletiyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Ayaydın, buyurun.

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Sayın Başkanım, söz aldığım için özür dilerim. Ancak Plan ve Bütçe Komisyonun işleyişinde gördüğüm birtakım aksaklıkları da dile getirmek istedim.

Plan ve Bütçe Komisyonu teknik bir komisyondur. Bu komisyonda görev alan iktidar ve muhalefet partileri gerçekten çok büyük bir emek sarf ediyorlar ve büyük bir özveri ve iş birliği içerisinde bütçeyi sabahın saat üçüne, dördüne kadar görüşmeye devam ediyorlar. Ancak ben 21'inci Dönem Parlamentosunda da yine Plan ve Bütçe Komisyonu üyesiydim, dört yıl bu Komisyonda görev yaptım. Geçmiş dönemlerde Plan ve Bütçe Komisyonu her gün bir bakanlığın bütçesini görüşüyor, çok daha detaylı görüşüyordu ve daha verimli oluyordu. Şimdi, günde iki bakanlığın ve bağlı kurumların bütçelerini görüşüyoruz. Gece çok geç saatlere kadar devam ediyor, milletvekillerimizin tamamı bundan sonraki günkü bütçeyle ilgili hazırlık yapmada sıkıntı yaşıyorlar. Bu gerçekten milletvekillerine büyük bir ıstırap veriyor, bir.

İkincisi, Hükûmet kanadını temsil eden bakanlıklarımız geçmiş dönemde bütçeyle ilgili sunuş yaparlardı. Ancak bu dönem görüyorum ki sayın bakanlarımız bütçeyle ilgili değil, 2002 yılından 2012 yılına kadar olan icraatın içinden anlatıyorlar. Ben Sayın Bakanımızı kastetmiyorum. Yani bugüne kadar işleyişi söylüyorum. Sayın Bakanımız, lütfen bunu üzerinize almayın, kesinlikle sizin için söylemiyorum.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Ama o dâhil...

AYDIN AĞAN AYAYDIN (Devamla) – Ben genel olarak söylüyorum.

Şimdi, Plan ve Bütçe Komisyonu yasama görevini yapıyor, Hükûmet yürütme görevini yapıyor. Bu Komisyona o kanun tasarısı geldikten sonra o kanun tasarısı artık bu Komisyonun malı oluyor, o kanunun tek yetkilisi bu Komisyon oluyor.

Şimdi, geçmiş dönemde bir iki bakanımızdan şöyle bir söz duyunca çok üzıldüm Plan ve Bütçe Komisyonu olarak. “Biz bunu getirdik ama bu Komisyon daha sonra biz Sayın Başbakanla görüştük, Başbakan artırma talimatını verecek.” Şimdi, tabii Sayın Başbakan elbette hepimizin Başbakanıdır, Türkiye Cumhuriyeti'nin Başbakanıdır. Elbette Sayın Başbakanın talepleri olabilir. Eğer böyle bir talep varsa da Plan Bütçe Komisyonunda, o bütçe buranın malı olduktan sonra bir bakanın burada yaptığı konuşmada bunun artırılma talimatının verileceğini söylemesine ben üzıldüm. Böyle bir niyeti olsa bile Hükûmetin, en azından Hükûmet kendi iktidar kanadının bir yetkilisine Plan Bütçe Komisyonu Başkanına söyler ve o teklif Başkandan gelir hiç olmazsa yani komisyona mal olmuş bir olaydır.

Yine, iki saat sunum yapan bir Sayın Bakanımızın -bütçeyle hiç ilgisi olmayan sunum- Sayın Plan Bütçe Komisyonu Başkanımızın süreyle ilgili uyarısı üzerine yani “Süre uzadı, biraz kısa keserseniz.” uyarısı üzerine Bakan Bey'in yanındaki Müsteşarı “Olur mu efendim, daha bilmem hangi genel müdürlüğümüz kaldı, onlar da görüşsün.” şeklindeki bir beyanını orada duyduğumda şok oldum. Yani burada bürokratlara ancak Sayın Başkan bir konuda görüş almak istediği için söz verir.

Şimdi burada şunu söylüyorum: Geçmiş dönem uygulamaları ve teamüller tamamen kalkmış, son derece yeni uygulamalar ve yeni teamüller gelmiş. Plan Bütçe Komisyonu burayı idare etmiyor, Hükûmet kanadında oturan Sayın Bakan ve Sayın Bakanın arkasındaki bürokratlar bizi idare ediyor. Bu son derece yanlıştır ve tehlikelidir. Son derece tehlikelidir.

Şunu iddia ediyorum: Buradaki oturan komisyon üyelerinden hiçbirimiz gelen kanun ve tasarılarından hiçbirine bir kelime ilave etme yetkisine sahip değiliz ama Hükûmet kanadında oturan bir bürokrat istediği maddeyi, istediği teklifi ilave etme yetkisine sahiptir. Bu böyle olmamalıdır. Bu konuya dikkatinizi çektim.

Teşekkür ederim efendim.

BAŞKAN – Evet...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkanım, bunu da planlayın diyor. Planlama olduğu için.

BAŞKAN – Sayın Ayaydın'a teşekkür ediyorum. Ancak, tabii, sizin konuşmanızdan benim üzerime düşen de bazı sorumluluklar olduğuna...

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Onu kastetmedim.

BAŞKAN – Belki onu kastetmediniz ama...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Ama varsa alın.

BAŞKAN – Elbette alacağım.

Ama şunu ifade etmem lazım: Ben bu göreve geldiğim günden bugüne kadar, sizler de şahitsiniz, mümkün olduğu ölçüde hem Hükûmet kanadına hem de komisyon üyesi arkadaşlarımıza oldukça müsamahakâr davranmaya gayret ettim. Bu gayretimi de sürdürüyorum. Bu tek taraflı bir hadise değil. Elbette biz belki yarım saat ilgili bakanlarımıza söz veriyoruz ama bu uzuyor ama benzer uygulamayı ben komisyon üyesi arkadaşlara da yapıyorum. Dolayısıyla mümkün olduğu ölçüde adaletli olmaya gayret sarf ediyorum.

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Yok, biz Divandan çok memnunuz efendim.

BAŞKAN – Bundan sonra da tabii uyarılarınıza dikkat ederiz ve çok teşekkür ediyorum.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 12

Değerli arkadaşlar, görüşmelere başlıyoruz.

Sayın Gök'le başlıyoruz.

Buyurun Sayın Gök.

ABDULKERİM GÖK (Şanlıurfa) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, kıymetli bürokratlar, Plan Bütçe Komisyonunun çok değerli üyeleri, kıymetli basın; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakanım, açıkçası tüm bakanlıklar önemli olmakla beraber çünkü sizin bakanlığınızın isminden de anlaşıldığı gibi kalkınma. Yani hepimiz burada üç aşağı beş yukarı akademisyenler olarak kalkınma ve büyümenin, Plan Bütçe Komisyonunun çok değerli üyeleri büyümenin ne olduğunu, kalkınmanın ne olduğunu iyi bilirler. Dolayısıyla kalkınma ana başlık iken altında bir büyüme kavramı da söz konusudur. Bu manada bakanlığınız sunuşunuzdan da ortaya çıktığı kadarıyla diğer tüm bakanlıklarla koordineli bir şekilde olmak zorunda. Elbette ki bu manada diğer bakanlıklar önemli olduğu kadar ama siz çok daha önemlisiniz.

Ben şu ana kadar bakanlığınız çerçevesinde yapmış olduğunuz çalışmalardan dolayı sizleri kutluyorum, çalışma arkadaşlarınıza teşekkür ediyorum.

Bir kavramınızı önemsiyorum. “2014 -konuşmanızın içerisindeydi- 2023 Kalkınma Planı olan 10'uncu Kalkınma Planı'nı önümüzdeki 2013 sürecinde devreye koyup yeniden planlayacağız.” derken açıkçası bunu ifade etmekten de mutluluk duyuyorum. Bu ülke on yıl önce bir yılını göremezken, artık on yılını rahatlıkla planlayabilen bir aşamaya gelmiştir. Sizlere teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanım, müsaadelerinizle, ben de o kalkınma kavramı içerisinde yer alan Türkiye ekonomisindeki gelişmeleri 2009 yılından itibaren alarak bir değerlendirmede bulunmak istiyorum.

2009 yılının ikinci çeyreğinde toparlanmaya başlayan Türkiye ekonomisi 2009 yılı son çeyreğinden itibaren güçlü büyüme performansı sergilemektedir. Türkiye ekonomisi 2010 yılında yüzde 9 oranıyla Avrupa'da en hızlı büyüyen ekonomi olmuştur. Bu dönemde iç talep koşullarının güçlü seyri büyümeyi desteklemiştir. Nitekim 2009 yılı son çeyreğinden itibaren yatırım ve tüketim harcamaları büyümenin temel belirleyicisi olmuştur. Öte yandan bu süreçte dış talep koşullarındaki iyileşmenin henüz istikrar kazanamamış olması büyümeyi sınırlandırıcı bir etki yapmıştır. Benzer şekilde Türkiye ekonomisi 2011 yılının ilk çeyreğinde yüzde 11,6 ile G-20 ülkeleri içinde, ikinci çeyreğinde ise yüzde 8,8 ile Çin'den sonra en hızlı büyüyen ekonomi olmuştur. 2011 yılı ilk yarısından kaydedilen bu güçlü büyüme eğilimi bir miktar hız keserek üçüncü çeyrekte de devam etmektedir. Nitekim üretime ilişkin göstergelerden sanayi üretim endeksi ve imalat sanayi kapasite kullanım oranları üçüncü çeyrekte güçlü seyirlerini devam ettirmektedirler. İç talebe ilişkin tüketim ve yatırımın öncü göstergeleri ise ivme kaybetmekle birlikte güçlü büyümenin devam ettiğine işaret etmektedir. Kriz dönemindeki ekonomideki daralmanın yanı sıra iş gücü arzının artmasıyla birlikte tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de işsizlik oranı yükselmiştir. Bununla birlikte 2009 yılında pek çok ülkede istihdam azalırken Türkiye'de istihdamda artış sağlanmıştır. Alınan önlemler ve iktisadi toparlanmayla birlikte 2009 yılının ikinci çeyreğinden itibaren düşüş eğilimine giren işsizlik oranı 2010 yılında bir önceki yıla kıyasla 2 puan gerileyerek yüzde 11,9 olarak gerçekleşmiştir. 2010 yılında bir önceki yıla göre 878 bini tarım dışında olmak üzere toplam 1 milyon 317 bin kişilik ilave istihdam yaratılmıştır. 2011 yılı Ağustos ayında işsizlik oranı bir önceki yılın aynı ayına göre 2,2 puan gerileyerek yüzde 9,2 olarak gerçekleşmiştir.

İşsizlik oranındaki gerilemeler iş gücüne katılım oranının yüksek seyrettiği bir dönemde gerçekleşmiştir. Ekonomideki toparlanmanın önümüzdeki dönemlerde de iş gücü piyasasına yansımaya devam etmesi açıklamalarınızdan da anlaşılmaktadır.

2010 yılında en büyük ihracat pazarımız olan Avrupa Birliğinde kamu maliyesi alanında yaşanan sıkıntılar dış talep koşullarına ilişkin belirsizlikleri canlı tutmuş ve bu durum ihracatımızın artışını sınırlandırmıştır. 2010 yılında ihracat yüzde 11,5 oranında artış göstermiştir. Öte yandan iç talepteki istikrarlı toparlanmaya bağlı olarak ithalat artışı 2010 yılında yüzde 31,7 olmuştur. 2011 yılı Ocak-Eylül döneminde dış talebin zayıf seyrine rağmen toplam ihracat yüzde 21,8 oranında yükselmiş, iç talebin güçlü seyri ve yüksek ara malı ithalatı sebebiyle toplam ithalat artışı yüzde 39,1 seviyesine ulaşmıştır.

Cari işlemler açığı özellikle yüksek seyreden enerji bağımlılığı nedeniyle Türkiye'nin yapısal bir sorunudur. Bu bağlamda ülkemizde enerjide dışa bağımlılığı ve ara malı ithalatını azaltmak amacıyla yapısal ve orta vadeli politikalar hayata geçirilmektedir. Nükleer enerji, yenilenebilir enerji, enerji verimliliğiyle dağıtım ve üretim şirketlerinin özelleştirilmesi gibi konuları içeren Enerji Sektörü Reform Programı 2003 yılından itibaren uygulanmaktadır. Bununla birlikte yeni yatırım teşvik sistemiyle ARGE ve Yenilik Destek Programı'na rekabet gücünü ve ülkeye uzun vadeli sermaye girişlerini artırmak amacıyla uygulamaya konulmuş yurt içinde ara malı üretimini artırmak amacıyla İhracata Yönelik Üretim Stratejisi Değerlendirme Kurulu kurulmuştur.

2010 yılında yüzde 6,4 oranıyla son kırk yılın en düşük düzeyinde gerçekleşen enflasyon oranı emtia fiyatlarının yüksek seyretmesi ve vergi ve fiyat ayarlamalarının etkisiyle 2011 yılının ikinci yarısında itibaren artış göstermiş ve ekim ayında yüzde 7,6 seviyesinde gerçekleşmiştir. Enflasyonist baskıları sınırlandırmaya yönelik olarak para politikası, makro ihtiyati tedbirler ve maliye politikası alanında gerekli adımların atılmasıyla birlikte enflasyon oranının 2012 yılında yıl sonu hedefi olan yüzde 5 oranıyla uyumlu gerçekleşmesi yapmış olduğunuz açıklamalar çerçevesinde beklenmektedir.

2010 yılında bütçe açığı orta vadeli program kapsamında alınan tedbirler ve ekonomideki toparlanmanın vergi gelirlerine uyumlu yansımaları sonucunda yıl sonu hedefinin altında 40,1 milyar TL seviyesinde gerçekleşmiştir. 2011 yılında mali disiplin ve ekonomideki toparlanma bütçe dinamiklerini olumlu yönde etkilemeye devam etmiş ve yıl sonunda 22,2 milyar TL seviyesinde olması beklenen bütçe açığı ocak-ekim dönemi itibarıyla 1,7 milyar TL seviyesinde

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 13

gerçekleşmiştir. Öte yandan iç borçlanmanın ortalama vadesi 45 aya uzamış, hazine iskontolu ihale yıllık ortalama bileşik faiz oranı ocak-ekim döneminde yüzde 8,2 olarak gerçekleşmiştir.

2010 yılında kamu dengelerindeki iyileşmeye paralel olarak Avrupa Birliği tanımlı genel yönetim borç stokunun gayrisafi yurt içi hasılaya oranı yüzde 42,2'ye gerilemiştir. Pek çok Avrupa ülkesinde borçların sürdürülebilirliği konusunda endişeler artarken ve borç stokunda orta vadede artışın devam etmesi beklenirken Türkiye'de Avrupa Birliği tanımlı genel yönetim borç stokunun 2014 yılına kadar kademeli bir şekilde düşüş trendini devam ettirmesi ve 2014 yılında yüzde 32,0 olarak gerçekleşmesi tahmin edilmektedir. Kamu maliyesindeki sağlam duruşun yanı sıra bankacılık sektörünün güçlü sermaye yapısı, kararlılığı ve etkin risk yönetimi krizin ekonomimize olumsuz etkilerini sınırlandırmıştır. 2010 yılında sermaye yeterlilik rasyosu yasal sınır olan yüzde 8'in oldukça üzerinde kalmış, 2011 Eylül ayı itibarıyla da yüzde 16,4 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Kriz nedeniyle birçok gelişmiş ve gelişmekte olan ülkede bankacılık sistemi zarar ederken ve sisteme kamu kaynaklarıyla destek sağlanırken ülkemizde bankacılık sektörü herhangi bir devlet yardımı almadan güçlü sermaye yapısını ve kararlılığını devam ettirmiş olup kriz sonrasında ekonominin toparlanmasında önemli bir rol oynamıştır. Türkiye küresel mali kriz sonrasında ve sırasında makro ekonomik görünüm açısından iyi bir performans sergilemiştir. Önümüzdeki dönemde makro ekonomik istikrarın korunması, para ve maliye politikalarının odak noktası konumuna gelmiştir. Bütün bunların ana özetine baktığımızda on yıllık süreç içerisinde AK PARTİ iktidarının siyasal istikrar noktasındaki bütün yansımaları ve elbette ki başta da belirttiğim bakanlığınızın, Kalkınma Bakanlığının temel politikaları çerçevesinde gerçekleşmiştir.

Sayın Bakanım, son üç tane önerim müsaadelerinizle olacak ve konuşmama son vereceğim.

Kalkınma Ajansları bölgesel gelişme politikalarında yeni uygulama öneriler bağlamında ve özellikle Avrupa Birliğinde 1950'den sonra bölgesel gelişme politikalarını aza indirmek açısından uygulanan, ülkemiz açısından da önem arz eden önemli bir projedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ABDULKERİM GÖK (Devamla) – Bu detaylarına girmemekle beraber acaba şöyle bir şey yapılabilir mi? Kalkınma Ajanslarının gerek kalkınma kurulları gerek genel sekreterleri gerek oradaki idari bürodaki çalışan arkadaşlarımız tüm Kalkınma Ajansları kendi aralarında periyodik olarak -bunu ben şu anda altı diyeyim üç ay diyeyim- sizlerin, bakanlığın uygun göreceği buradaki özellikle bürokrat arkadaşlarımızın çalışmaları kapsamında kendi aralarında mutlaka bir araya gelmeleri sağlanmalıdır. Neden dersiniz, ülkemizin bir başka noktasındaki bir tecrübe bir başka bölgeye mutlaka taşınmalıdır. Bu bağlamda böyle bir şey düşünüyorum.

Bir diğeri Sayın Bakanım, özellikle ben üniversiteden mezun olduğumda yıl 1994, mezuniyet çalışmam da GAP'tı. 94'ten beri gerek bölgede gerek üniversitede gerek Türkiye'de ve yurt dışında GAP'la ilgili şu veya bu şekilde programlarda, toplantılarda bulunmaya çalıştım, daha sonra doktora tezim de Bölgesel Gelişme Politikası ve GAP oldu. Buradaki tecrübeme istinaden bir şeyi âcizane düşünüyorum. Özellikle Şanlıurfa'da tuzlaşma, çoraklaşma dediğimiz hadise bir boyutu şu oldu. Bunu ben sesli düşünüyorum ve bir öz eleştiri noktasında düşünüyorum Hükümet kanadında bulunan bir milletvekili olarak. Orada acaba işin muhatabı elbette ki biliyorum, yani işin muhatapları o salona gelmiyorlar. Arkadaşlarımız sıkıntılar yaşıyor. GAP Kalkınma İdaresi Başkanımız burada. Biliyorum. O noktada kendileriyle beraber olmaya çalışıyorum. Buna alternatif eğitim programlarını nasıl üretebiliriz? Çiftçi gelmiyor. Yani ben bunu, çok özür diliyorum, biz akademisyenler ve kravatlılar diye kullandım, böyle amiyane bir tabirle. Birbirimize anlatma noktasına geldik. Bunun alternatif yollarını bakanlık olarak, bürokrat arkadaşlarımız olarak nasıl bir yol ararız, nasıl bir yol buluruz diye düşünmek istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayalım.

ABDULKERİM GÖK (Devamla) – Bitiriyorum.

Son olarak da Sayın Bakanım, ben burada İçişleri Bakanımıza aslında sunumumda belki de unuttum ama Kalkınma Bakanı başlık, makro başlık olduğu için düşünmek istiyorum sizinle. Malumunuz mahallî idarelere İller Bankası aracılığıyla konsolide bütçeden nüfus başına giden bir oran var. Bu oranı acaba artık farklı bir argümanları da katarak düşünmemiz gerekir mi diye düşünüyorum. Neden? Örneğin Gaziantep -Sayın Milletvekili Ağabeyimiz de burada- Şanlıurfa'dan veya Diyarbakır'dan çok daha hızlı bir şekilde gelişiyor. Dün kendilerinden duyduğumda da heyecanlandım. 5'inci organize sanayi planlanıyor. Dolayısıyla bölgesel gelişme politikaları içerisinde olduğu için Gaziantep'i örnek verdim. Yoksa fazlasıyla kalkınsın. Bölgeye yansımaları ve çekim merkezi çünkü.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen...

ABDULKERİM GÖK (Devamla) – Burada diyelim ki proje bazında bir destekleme olursa nüfus bazında biz beş gönderiyorsa, ilin ihtiyaçları olan proje bazındaki değerlendirmeler konulursa bu proje bazında olanları da siz beş yerine on olarak değerlendirirsiniz veya bir ilin temel ihtiyacını daha yüksek değerlendirirsiniz.

Ben bu duygu ve düşüncelerle tüm çalışmalarınızda elbette ki çalışma arkadaşlarınıza da başarılar diliyorum.

Bakanlığımızın bütçesinin ülkemize, milletimize hayırlara vesile olmasını diliyorum, saygıyla sizleri selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Gök'e teşekkür ediyoruz.

Şimdi söz sırası Türelî'nin.

Buyurun.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Plan ve Bütçe Komisyonun değerli üyeleri, Sayın Bakan, kamu kurum ve kuruluşlarımızın değerli bürokratları, basınımızın değerli mensupları; sözlerime başlarken hepinizi saygıyla selamlıyorum.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 14

Ben bugünkü konuşmamda öncelikle Devlet Planlama Teşkilatının Kalkınma Bakanlığına dönüştürülmesiyle oluşan yeni yapılanma üzerine görüşlerimi belirtmek istiyorum, sonrasında da biraz Türkiye ekonomisi üzerine odaklanmak ve Türkiye ekonomisinin temel sorun alanları neler onlara bakmak istiyorum.

Evet, 641 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'yle Devlet Planlama Teşkilatı Kalkınma Bakanlığına dönüştürülmüştür. Daha önce...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Kapatıldı.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (Devamla) – Evet kapatıldı ama biz kapatıldı demedik dönüştürüldü dedik çünkü görevleri, yetkileriyle ve kadrolarıyla olduğu gibi bir aktarım var. Bu açıdan da biraz olumlu bakma gayretimiz de açıkçası var.

Tabii, kanun hükmünde kararnamelerle bu değişikliklerin yapılmasını zaten anlamış değiliz. Bunu daha önceki bütçelerde de kamu kurum, kuruluşlarında, bakanlık bütçelerinde de ifade ettik değişik zamanlarda. Zamanlama olarak baktığınızda, sizin de bildiğiniz gibi, tam seçim sürecinde hazıran ayında bir kanun hükmünde kararnameyle ekonomi bürokrasisinde çok ciddi değişiklikler gerçekleştirilmiştir. Bu konuların bu şekilde kanun hükmünde kararnamelerle değil Meclis içinde, komisyonlarımızda, Genel Kurulumuzda ayrıntılı biçimde tartışılarak yapılması anlamlıydı. Elbette ekonomi bürokrasisi de değişebilir, yapılanmalar değişebilir, bakanlıklar birleştirilebilir, isim değişebilir, bunlara itirazımız yok, daha verimli bir sistemi hepimiz isteriz ama bunun tartışılarak yapılması gerekirdi. Tabii kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi elbette Hükûmete verilmiştir ama ondan sonra da bildiğiniz gibi Anayasa'da kanun hükmünde kararnamelerin öncelikle ve ivedilikle görüşülmesi de hüküm altına alınmıştır. Şu ana kadar öyle bir şey yoktur.

Devlet Planlama Teşkilatı Kalkınma Bakanlığına neden dönüştürülmüştür, neden böyle bir ihtiyaç hissedilmiştir? Bu açıdan da baktığımızda Sayın Bakan, ne kanun gerekçesinde, genel gerekçede ne de madde gerekçelerinde buna ilişkin bir hususun belirtilmediğini görüyoruz. Bunu açıklarsanız sevinirim.

DPT önemli bir kurumdur. Ben de bir eski Plancı olarak hep çalışmaktan, mensubu olmaktan gurur duyduğum bir kurumdur. Gerçekten de Türkiye'ye, kamu bürokrasisine insan yetiştirmiştir, özel sektöre insan yetiştirmiştir, ciddi bir insan gücü kaynağını oluşturmuştur, siyasete insan göndermiştir, yetişmiş insanlara. Bu açıdan da baktığınızda Türkiye ekonomisinde bu açıdan önemli bir rolü vardır. Ayrıca kalkınma dönemi yani 1960'lı yıllarla birlikte, özellikle 60 ve 70'li yılların o dönemin ithal ikameci sanayileşme ve büyüme modelinde de Devlet Planlama Teşkilatının çok büyük rolü olmuştur. Hiçbir zaman piyasayı ikame eden bir anlayış içinde değildir. Bildiğiniz gibi planlama da bir kaynak tahsis mekanizmasıdır piyasada ama onu tamamlayıcı, yol gösterici, kamuyu biraz daha geniş yetkilerle donatan, ona öncülük görevini veren bir anlayış içinde çalışmıştır. 80'li yıllarla birlikte biraz tabii dünyadaki esen rüzgârların da etkisiyle Devlet Planlama Teşkilatı da biraz daha kabuk değiştirmiş, plancılık, plan, program onlar da biraz yapısal değişikliklere uğramıştır ama sonuç itibarıyla Türkiye'ye vizyon sunmak, vizyon üretmek, perspektif oluşturmak, stratejileri belirlemek konularında çok önemli görevler üstlenmiştir.

Değerli arkadaşlar, değerli milletvekilleri; bürokrasi gelenek demektir, bürokrasi kimlik demektir, bürokrasi hafıza demektir. Bu açıdan yabancı ülkelere baktığımız zaman, gelişmiş ülkelere aslında bunun tersini görüyoruz. Eskiden kurulmuş, özellikle tarihsel kurumlara nasıl sahip çıktıklarını görüyoruz. Yalnız mimarilerine sahip çıkmıyorlar. Yani üniversitelerine, eğitimle ilgili kurumlarına, sağlıkla ilgili kurumlarına ve bunlarla övünüyorlar, üç yüz yıllık, dört yüz yıllık diye. Şimdi Devlet Planlama Teşkilatı 2010 yılında ellinci yılını tamamlamıştı, yani elli yıllık bir kurumdur. Bu kurumun neden kapatıldığını anlamış değiliz. Neden böyle bir şeye ihtiyaç hissedilmiştir? Yani fonksiyonları yeniden tanımlanabilir, tartışılabilir, yani icrai fonksiyonları mı ön planda olsun yoksa danışmaya ilişkin fonksiyonları mı, bunlar tartışılabilir, tartışılmıştır da geçmişte. Stratejik planı vardır. Burada herhangi bir hüküm yoktur buna ilişkin. Yani Devlet Planlama Teşkilatında stratejik planda var mıdır böyle bir dönüştürme işi? Sonra birdenbire böyle bir yapıda Devlet Planlama Teşkilatı ortadan kaldırılmıştır. Gerçekten anlamakta zorlanıyoruz.

Diğer bir nokta da, Kalkınma Bakanlığının, Başbakanlığa bağlı bir kamu idaresi olarak örgütlenen Devlet Planlama Teşkilatına verilen görevleri icra edip edemeyeceği hususudur. Madde 2'de aynen onların hepsi tanımlanmaktadır ama baktığınız zaman onları şöyle kategorize edersek, üç grupta belki sınıflandırabiliriz. Birincisi, kalkınma planı ve programlarının hazırlanması, uygulamayı yönlendirme gibi bu tip plan, program süreçlerine ilişkin görevleri vardır. Diğer bir görevi, bakanlıklar arası koordinasyonun sağlanmasıdır. Üçüncü olarak da hükûmete müşavirlik yapmaktır. Bu üç tane görevin de, temel görevin de -başka birtakım görevler de vardır elbette ama- bir bakanlık bünyesi içinde, bakanlık bünyesi altında yapılabilmesinin zor olduğunu düşünmekteyiz. Başbakanlığa bir kurum, Devlet Planlama Teşkilatına böyle bir imkân tanımaktaydı. Bu, tabii, yarın öbür gün şimdi Kalkınma Bakanlığına dönüştü, yarın acaba Kalkınma Bakanlığı da ortadan kalkar mı diye açıkçası içimize bir kuşku, bir şüphe de düşürüyor. Bu tek benim değil, birçok arkadaşımızın da düşüncesidir.

Sonra ismi Kalkınma Bakanlığı olmuştur. Neden kalkınma? Yani Türkiye'nin tarıma dayalı olduğu, daha sanayinin gelişmediği yıllarda bile kalkınma bakanlığı diye bir bakanlık kurulmamıştır. Şimdi bakıyoruz bir taraftan Türkiye dünyanın 16'ncı büyük ekonomisi, 2023'te ilk ona gireceğiz diyoruz, öbür taraftan da adı kalkınma olan bir bakanlık kuruyoruz. Yani uluslararası toplantılara gittiğiniz zaman Ekonomi Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı yan yana otursanız, bir tane inanın size soru yöneltmezler eğer sunuş yapmıyorsanız. Biz de çok bulunduk sunuşlarımızda çünkü kalkınma dediği zaman kavram, çoğunlukla bölgesel gelişme, bölgesel kalkınmayla özdeşleşir. Ekonomi dediğiniz zaman çok daha geniş bir perspektif ortaya çıkar. Bu açıdan da bu konuda gerçekten üzüntümü belirtmek istiyorum ve bu konuyu açıklarsanız sevinirim.

Tabii, Birleşmiş Milletler İnsani Gelişmişlik Raporu'nun birtakım göstergeleri var 2011 yılı tarihli raporun. Evet, Türkiye nüfusuna göre baktığınızda dünyanın 16'ncı büyük ekonomisi ama kişi başına satın alma gücüne göre, kişi başına gelir açısından baktığınızda da 67'nci sırada, eğitim ve sağlık göstergelerini eklediğinizde de 92'nci sıraya

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 15

düşüyor. Öyle baktığınız zaman da çok parlak bir görünüm yok. Bu bizim tabii karamsar olmamıza neden değil. Elbette bütün hepimizin düşüncesi, fikri, Türkiye'yi daha iyi noktalara getirebilmek. Ekonomik, sosyal, kültürel olarak kalkınmayı, gelişmişliği sağlamak, daha gelişmiş bir Türkiye yaratmak hepimizin en büyük özlemi.

Son olarak da Türkiye ekonomisinin bazı temel sorun alanlarına ilişkin fikirlerimi belirtmek istiyorum. Bunlar tabii küresel kriz olmamış olsaydı da Türkiye'nin önemli problemleriydi ve Türkiye ekonomisini sizin de bildiğiniz gibi, yabancılardan "the boom and the bust cycle" dedikleri üç dört yıl üst üste hızlı biçimde büyüyen ondan sonra ciddi anlamda daralan, küçülen bir ekonomik aktivite hacmi içinde hareket etmesine neden olmaktaydı. Bunlardan bir tanesi yurt dışı tasarrufların düşük düzeyidir. 1990'lı yıllarda yurt dışı tasarrufların düzeyi yüzde 24'ler civarındadır. 2003-2011 döneminde yüzde 15'lere düşmüştür. Burada ilginç olan kamu tasarrufları düzelerken özel tasarrufların bozulmasıdır. Hani hep söyledik biz uzun yıllarca, bu da gerçektir. Gerçekten yüksek kamu açıkları nedeniyle kamu tasarrufları negatif, özel kesimin bir tasarruf fazlası vardı ama bu yetmiyordu o açığı karşılamaya ve sonuçta tasarruflar düştü ama şimdi bakıyoruz kamu kesimi düzelerken özel kesim bozuluyor ve özel kesimdeki bozulma oransal olarak kamu kesimindeki iyileşmeden daha yüksek ve bunun sonucunda yurt dışı tasarruflar ciddi biçimde düştü. O zaman bu bize şunu gösteriyor: Bu konuyu tartışmamız gerekiyor. Plancılar olarak, ekonomistler, akademisyenler, bu konuda çalışan herkes. O da nedir? Yalnızca kamu dengelerine odaklanarak, kamu disiplinine, mali disipline odaklanarak bir ülkeyi sağlıklı bir ekonomik büyüme perspektifine sokmak, oturtmak mümkün gözüküyor ve bunun da sonucunda Türkiye son dönemlerde üzgün açık vermektedir yani hem kamu kesimi açık vermektedir hem özel kesim açık vermektedir hem de dış açık vardır. Üçünün birlikte olduğu bir dönem yaşanmaktadır. Özel kesimde ve burada özel tasarruflarla da, özel kesim açıklarıyla dış açıklar arasında bir karşılıklı ilişki gözükmemektedir. Özellikle elbette yurt içi tasarruflarınız yatırımları karşılamaya yeterli değilse dışarıdan tasarruf ithal edersiniz ama burada dış tasarruf gelişti de aynı zamanda sanki yurt içi tasarrufları düşürücü, özellikle özel kesim üzerinden hareket ederek özel tasarrufları düşürücü bir etki oluşturmaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

RAHİMİ AŞKIN TÜRELİ (Devamla) – Devam ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurun.

RAHİMİ AŞKIN TÜRELİ (Devamla) – Teşekkür ederim.

Nitekim hem hane halkı hem şirketler kesiminin boçluluğuna baktığınızda çok yüksek borçluluk oranları görmekteyiz Merkez Bankası Finansal İstikrar Raporlarında da bunlar vardır. Bu önemli bir problem.

Gene önemli bir problem. Bununla da bağlantılı. Cari açığın hızlı bir biçimde artış trendinde olmasıdır. Bakın, burada ilginç bir tespit yapmak istiyorum sizlerin de iyi bildiği gibi. 1990'lı yıllar ekonomide yüksek büyüme hızlarının olduğu ama ekonominin hemen hemen hiç dış açık vermediği, hiç cari açık vermediği dönemlerdi. 2000'li yıllar, özellikle kriz sonrası dönemde uygulanan mali ve para politikalarının da etkisiyle, çok fazla ayrıntısına girmek istemiyorum şimdi, bununla birlikte ne oldu? Ekonomide gene yüksek bir büyüme hızları gerçekleşti özellikle AKP döneminde, -tabii baktığınız zaman önceki dönemlerle hemen hemen aynı aslında oranlar olarak ama- çok yüksek cari açıklar oluştu ekonomi içinde. Bunu bir anlamda da normal karşıladık. Dedik ki, çünkü ithalat büyümenin fonksiyonun, ekonomi büyüyorsa ithalat da artar gibi bir eğilimimiz oldu. Orta vadeli program döneminde 2012-2014 döneminde ise şunu görüyoruz: Düşük büyüme, yüksek cari açık. Bu üçüncü bir aşamadır. Türkiye ekonomisi açısından üzerinde dikkatle durulması, araştırılması gereken bir noktadır. Ekonomide 2012-2014 döneminde ortalama yüzde 4,7'lik büyüme hızı öngörülürken, cari açığın millî gelir içindeki payı yüzde 7,5 olarak öngörülmüştür. Üstelik bu cari açık rakamları da ve millî gelir içindeki payları da elde edilebilir, gerçekleştirilebilir gözükmemektedir. İhracatın son derece iyimser, ithalatın ise kötümser bir bakış açısıyla öngörüldüğü, programlandığı ortaya çıkmaktadır.

Bakın, 2011 yılında, cari açık zaten 2011 yılı Eylül ayı itibarıyla sizin de bildiğiniz gibi yıllıklandırılmış bazda yani geriye doğru on iki ay gittiğimizde 77,5 milyar dolardır. Zaten OVP tahmini aşılmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

RAHİMİ AŞKIN TÜRELİ (Devamla) – 2003-2007 döneminde net ihracatın büyümeye katkısı negatif 1,7 puandır. Bunun nedeni, ithalat artışının ihracat artışından daha yüksek olmasıdır. Bunlar mal ve hizmet, ikisi birliktedir. Bu dönemde ihracat artışı yüzde 8 olmuştur, ithalat artışı yüzde 14,8 olmuştur, yaklaşık 2 kat. 2008-2011 döneminde -11 tabii gerçekleşme tahminidir- kriz var, arkadan 10 ve 11'deki büyüme var. Net ihracatın gayrisafi yurt içi hasıla büyümesine katkısı negatif 0,5 puandır. İhracat artışı 1,1'dir, ithalat artışı 3,3'tür, yaklaşık, gene çok üstündedir. 2012-2014 döneminde net ihracatın büyümeye katkısı neredeyse sıfırdır. İhracat artışı yüzde 6,8'dir, ithalat artışı yüzde 5,7'dir. Yani birdenbire çok yüksek bir ihracat artışı gerçekleşmiş. Bu, Türkiye ekonomisinin orta-uzun dönemli trendleriyle uyusmamaktadır bildiğiniz gibi. Yani, bir taraftan... Hadi şöyle bir şey yaparsınız: Gerçekten de ihracat artışında bir sıçrama yapabilecek bir politik, hem uluslararası bir konjonktür içinde olursunuz ya da buna uygun önlemleri alırsınız, anlarız ama öyle bir şey de yok. Neden yok? Bir: İhracatın ara malı ithalatına olan yüksek oranlı bağımlılığı devam ediyor. Yani alınması gereken, söylenen OVP'deki tedbirler de zaman içinde... Çoğu zaten daha önceki OVP'de de var olan, bizlerin de hep olması gerektiğini savunduğumuz tedbirlerdi. En son bir Girdi Tedarik Stratejisi vardır, o da zaman içinde uygulanacak, sonuçlarını ortaya koyacaktır. İkincisi: Küresel krizden çıkışın tedricî olacağı varsayımı, öngörüsü vardır. Özellikle bizim ihracatımızın yaklaşık yarısını yaptığımız AB ülkelerinde de bildiğiniz gibi büyüme oranları gittikçe düşürülmektedir. Üçüncü olarak: OVP'nin içindeki kura baktığımızda, zımni olarak kuru hesapladığımızda da gene reel olarak bir değer kazanma görüyoruz yani ciddi bir kur artışı da yok. E, o açıdan da baktığımızda bu ihracat artışı mümkün gözüküyor. Nitekim, ithalat artışı da ekonominin esneklik katsayılarıyla uyumlu gözükmemektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Türel, toparlayabilir misiniz.

RAHİMİ AŞKIN TÜRELİ (Devamla) – Bitireceğim Sayın Başkanım.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 16

Son olarak, istihdama değinip ondan sonra konuşmama son vereceğim. İstihdam açısından da ekonomi içinde “istihdam yaratamayan büyüme” diye bir olgu, dünyada da var olan, bizim ekonomimizde de ciddi biçimde tartışılmıştır. AKP’nin en çok performansı ile övüldüğü, 2003-2007 döneminde de gerçekten de büyümenin ihracat yaratma kapasitesi düşmüştür. Bunu esneklik katsayılarından da görebiliriz. Türkiye ekonomisinin uzun dönem trendlerinin çok altında gerçekleşmiştir. Sonrasında, kriz döneminde birdenbire ciddi bir istihdam artışı olmuştur fakat bunların açıklanmaya muhtaç olduğunu düşünüyoruz çünkü burada tarımın da ciddi bir payı vardır. Yani biz şunu biliyoruz eskiden beri: Sonuçta tarımdaki istihdamın tarımdaki katma değer artış-azalışıyla çok fazla bir ilişkisi olmadığını biliyoruz, ciddi bir gizli işsizlik olduğunu tarım sektöründe ama bu şekilde kriz yıllarında birdenbire tarımsal istihdamdaki bir yükselişi açıklamak mümkün değildir. Bu açıdan da bu istihdam dataları ciddi anlamda problemli gözükmektedir. Türkiye’nin gerçekten istihdama dönük bir büyüme stratejisine, istihdam dostu bir büyüme stratejisine ihtiyacı vardır, olması da gerekir ama OVP içindeki tedbirlerin de bu açıdan çok yeterli olmadığı gözükmektedir. Bu açıdan da böyle bir stratejinin hızlı bir biçimde oluşturulmasına ihtiyaç var. Nitekim OVP döneminde de yüzde 10’larda bir işsizlik öngörüsü vardır 2012-2014 dönemi için. Bu yüksek bir rakamdır, bunun, aşağı çekilecek bir perspektifin oluşturulması gerekmektedir.

Tabii, daha çok konu var ama konuşmama burada ben son vermek istiyorum. Kurum bütçesinin Devlet Planlama Teşkilatına, şimdiki adıyla Kalkınma Bakanlığına, ülkemize ve milletimize hayırlı olmasını diliyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum Sayın Türel.

Sayın GÜNAL, buyurun lütfen.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, kalkınma ve bütçe komisyonumuzun değerli üyeleri, değerli bürokratlar, değerli basın mensupları hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Arkadaşlar kafa sallıyor ama Komisyonun adını da artık değiştirmemiz gerekiyor. Bakanlık değişti, planlama kalmadığına göre “plan”ı da kaldırılmalı zaten planlamadan dolayı “plan” diyorduk. E, beş yılda bir plan yapacağız. Onun için ben bundan sonra artık “kalkınma ve bütçe komisyonu” diyeceğim. Uydurmuş olalım, İç Tüzük’te de bir değişiklik yapalım diyorum.

Tabii, oraya biraz sonra geleceğim ama öncelikle Sayın Aslanoğlu’nun dediği gibi Planlamada da çalıştım ama öğretmen olarak da bugün bütün öğretmenlerimizin, bir öğretim üyesi olarak, Öğretmenler Günü’nü kutluyorum ve Van’daki depremde kaybetmiş olduğumuz öğretmenlerimize Allah’tan rahmet diliyorum. Bu vesileyle az önce adı değişerek ortadan kalkan Devlet Planlama Teşkilatının fikir babası olan ve partimizin de kurucusu olan merhum Alparslan Türkeş’i de rahmetle anıyorum.

Aynı zamanda DPT’yi de rahmetle anıyorum çünkü son bir şey -saklayacağım bunu- Devlet Planlama Teşkilatı yazan son faaliyet raporunuz. Artık, ötekilere baktım hepsinin logoları değişmiş, Kalkınma Bakanlığı olmuş, Allah’tan bu geçen yılın faaliyet raporu olduğu için bir tanesini kurtardık, bunu biz artık bir nostalji olarak saklayacağız mecburen. Elli yıllık bir ömür, elli yılda maalesef defteri dürrüldü. Kurumlar gelenekleriyle yaşarlar, bu çok önemlidir. Ben de kısa süreli de olsa bütün arkadaşlarımla beraber çalışmış olmaktan dolayı mutluyum. Biraz daha makro bir bakış açısı kazanma şansım oldu Merkez Bankasından sonra. Dolayısıyla o kurumun fonksiyonlarını zaten biliyorum ama hakikaten biraz içimiz buruk açıkçası. Sizler de söyleyemezsiniz, biz söyleyelim muhalefet olarak, iktidardaki arkadaşlarımız da söyleyemezler, gerçek duygularımızı paylaşmamız gerekiyor. Türkiye’nin planlama hikâyesinde önemli bir yeri olan, geçmişten bugüne ve gerçekten de değerli bürokratların, sonra siyasetçilerin, devlet adamlarının yetiştiği bir kurum. Onun için ben biraz buruğum. En azından, hiç olmazsa demin adını da değiştirmeyi önerdiğim Plan ve Bütçe Komisyonuna bari gelseydi de öyle değiştirseydik diye bakıyoruz ama KHK’yla yapınca maalesef böyle oluyor. O zaman bizim de içimiz buruk geliyor. Teklif ettik, inşallah sonrasında getirirler de bakarız diye düşünüyorum.

Aslında az önce Sayın Türel belirtti ama bu vesileyle aslında bir yeniden yapılanmayı da yapmak gerekiyor. Yani, baktım Bakanlıktaki birimlerinize, aşağı yukarı aynen, fazla değişiklik yapmadan... Bir iki ufak tefek şey var tabii, onu görüyorum ama onu bakanlık yapısına uydurmak anlamında söyleyelim, müsteşarlık yapısından bakanlığa uydururken yapılan küçük şeyler.

Aslında ben sizi biraz geri götüreyim, buradaki arkadaşlarımızın çoğu oradaydılar 2009 bütçesi görüşülürken söylemişim, döndüm baktım. O yazın sizinle ilgili de bazı dedikodular olmuştu. “DPT kapanıyor mu? Ne oluyor? Yeniden yapılandırma var?” deyince baktım, o ara Sayın Çiçek açıklama yapmış. Yani, tabii, siz DPT uzmanları olarak arkadaşlarımız öncelik sırasını siyasi değil, ekonomik ve sosyal gerekçelere göre yapıyorlar, adı üstünde planlama yapıyorlar. Nedir? Kaynakların tahsisinin öncelik planlamasını yapıyorlar, adı üstünde bu. Bütçe belli, buna göre de kaynak tahsisi yapacaklar. E, doğal olarak falanca ilde filanca milletvekilinin veya filanca bakanın şeyine tabii ki dikkat edecekler bürokrat olarak ama eğer gerçekten de orada olmaması gereken bir şey varsa uzman arkadaşlarımızın bunlara zaman zaman muhalefet ettiklerini ve orada bir uzmanlık kültürü olduğunu biliyoruz. Şimdi, ne oldu? KHK’yla kariyer uzmanlığı bitti. Sadece biz DPT’den bahsetmiyoruz, orası önemli kurumlardan birisi. Nasıl yetişti bu devlet adamları, bu siyaset adamları? Çünkü orada bir uzman olarak bir şahsiyetleri vardı ve yaptıkları raporu, yazdıkları yazıyı öyle müsteşar olarak da bakan olarak da sizin de doğrudan değiştirme şeyiniz yoktu, değiştirirseniz sorumluluk size ait siyasetçi olarak. Arkadaşlarımız paraf etmediği zaman sizin imzanızla gidebilir ama artık doğrudan Bakanlık olduk. O dönemde de Sayın Çiçek “Arkadaşlarımızın şikâyeti var. Benim de var ama tabii, bazı şeyleri de söyleyeceğiz.” falan demiş. Ben onun üstüne “Kapatacak mısınız?” demiştim. Sayın Ekren geldi sizden önce bir stratejik plan çalışmasında sormuştuk, bahsetti kendisi ve acaba “Yeniden yapılandırıyoruz.” diye yine mi böyle olacak? Yine Başbakanlıkta hatırlarsanız bir genel müdürlük kurup DPT’yi yine bir etkisizleştirme çalışması vardı çünkü gerekli koordinasyon

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 17

sağlanamayınca veya daha doğrusu oraya söylediklerini yaptırılmayınca “Burada alternatif bir birim oluşturalım, biz Başbakanlıktan koordine edelim.” demeye başlamışlar. Şimdi, herhâlde burada daha bir kurumsal olarak siyasi bir düzleme doğru kaydığını, özerkliğinin, tırnak içerisinde özerkliğinin yani kariyer uzmanlığından gelen ve köklü bir gelenekten gelen o özerkliğin kaybolma tehlikesiyle karşı karşıya geldiğimizi düşünüyorum. İnşallah uygulamada en azından şimdilik yaparsınız ama yarın bakanın değiştiğini düşünelim, sizin dışınızda bir bakan geldi; daha önceki ekonomi bakanlarıyla yaşadığınız sorunları, bürokratken yaşadıklarınızı hatırlayın, her şey şu anda kanuni olarak mümkün hâle gelmiş durumda. Kısaca böyle, geçiyorum.

Şimdi, “OVP görevlerimizin arasında.” dediniz. Size de soracağız, Sayın Maliye Bakanına sorduk espriyle karışık, başlarken. Yani, 10’unda falan yayınlanıyordu, şimdi 13’üne geldi, herhâlde bir dahakinde 16’sında yayınlayıp 17’sinde bütçeyi vereceksiniz; öyle görünüyor, her sene ikiye üçer gün daha kayıyor. Şimdi baktım 13/10/2011 tarihli. Sizde mi gecikme oluyor? Maliye mi geciktiriyor? Ben hâlâ çözebilmiş değilim, ortada kalıyor. Sonra bakıyorum, Sayın Babacan geliyor, açıklıyor, maliyeyle alakası yok, DPT’yle alakası yok; e, koordinasyon bakanlığı diye... Şimdi, top ortada kalıyor. Bunun vebalı kimde? Sayın Şimşek’e sorduk, ben de şikâyetçiyim... “O zaman değiştirelim.” dedim. “Hazırda verilir.” diye yazmayalım. Yani kendi çıkardığınız kanuna tezat hâle... Yetişmiyorsa... Ama ekimde de vermeyelim, hiç olmazsa eylül, ağustos falan bir şey diyelim Sayın Bakanım, el âleme rezil oluyoruz yani. Ha, bu önemli bir şey değil gibi ama yani, bir kanun teklifi biz verdik, bir şekilde ya öne çekelim ya olmuyorsa orta yolu, bir şeyi bulalım, o maddeyi değiştirelim, 5018’le ilgili maddesini değiştirelim çünkü komik oluyoruz yani üç günde bütçe hazırlayan bir konuma düşüyoruz görüntüde. Öyle olmadığını biliyorum ama bunun ikisini birine uydurmamız lazım, ya erken teslim edelim veya kanunun o maddesini değiştirelim. Şimdi aynı şeyi, sorumluluğu olduğunuz için size de söyledim.

Cari açıkla ilgili sorun hakikaten... Şimdi Sayın Maliye Bakanı da ilgili ekonomi bakanlarımız da “Efendim, yapısal bir sorun.” demeye başladılar. Önceki yıllarda söylenenleri çıkarmıyorum çünkü “Öyle bir şey yok.” diye geçitiriliyordu, sonra “Krizden oldu.” denmeye başlandı, şimdi “yapısal sorun” oldu. Siz de sekizinci sayfada diyorsunuz: “Kredi kanalıyla bazı önlemler alındı ama yapısal önlemler alınması lazım.” Biz de “Günaydın.” diyoruz. Biz on yıldır diyoruz ki: Bu yapısal bir sorun yani böyle bir örtülü sabit kur rejimiyle ve ara malı, ham madde üreten sanayilerin öldürülmesiyle bunu çözme şansımız yok. Bakın, yarın, istihdamı artıramamamızın nedeni budur, yarın ham madde dahi üretemeyecek hâle geleceğiz diye söyledik. En azından bunun yapısal olduğunu teslim etmeniz önemli ama yapısal sorunu da kim çözecek? Hükûmet çözecek. Yani dokuz yıldır bu yapısal sorunu görmedik, şimdi... Yapısal olan, iki günde çıkmaz, onun için söylüyorum, yapısal yapısal. Ha, bizden destek istiyorsanız biz öncelikle ekonomik konularda -siyaset üstü konulardır bunlar- bir an önce ilgili desteği verelim, yapılacak düzenleme varsa hemen yapalım, biz de burada arkanızda duralım. Ondan yana sorunumuz yok ama yapısal sorunu çözecek olan başta Hükûmettir, bize getirir, biz de tekliflere bakarız, eksiği varsa uyarırız, eleştiririz ama sonunda onları da ortadan kaldırmış oluruz.

Borçlanmada çok ciddi sorunumuz var. Sürekli olarak kamu borcu rakamını, bize net borcu da söyleyerek lütfen bunu görmezden gelmeyin. Özel kesimin borcu çok hızlı artıyor. Kısa vadeli borçlarda ciddi artış var. Şimdi rakamlara girmek istemiyorum, 150 milyar dolara gelmiş. İlginç bir şey daha var: BDDK’nın 660 milyar kredilerinin içinde 195 milyara yakını döviz cinsinden özel sektörün borçları var. Topladığınız zaman 250 milyarın üstünde özel sektörün döviz cinsinden borcu oluyor. E, şimdi, kurun bir anda 1,60’tan, 1,50’den 1,90’a çıktığı ortamda şimdi bunu yok sayma şansımız var mı? Ciddi anlamda bir kur riskiyle karşı karşıya. Özel sektöre ona azalttıracak istihdamı. Bu insanların üretim yapmasını, önünü görmesini sağlamazsak olmaz. E, beri taraftan, borçlanma maliyetimiz yüksek. Niye? E, şimdi, bakıyoruz, “Efendim, rezervimiz arttı.” diye hâlâ bazı arkadaşlarımız söylüyor, bir şey demiyorum yani rezerv tutmanın bir maliyeti var, onun bir sosyal maliyeti var, ekonomik maliyeti var, alternatif maliyet var. Onu orada, yüzde 8-9’la siz burada rezerv... Ondan sonra dışarıda kaynak açığımız varken, tasarruf açığımız varken götürüp yüzde 1-2 ile başka yere rezerv olarak tutmanın bir anlamı var mı? Onun bir optimum düzeyi var, şimdi ayrıntısına girmiyorum. E, burada bakıyoruz şimdi, adamlar... Dün kıyamet kopuyor, borsa altüst olmuş, dolar 1,90 olmuş. Niye? Fitch notumuzu pozitiften durağana çevirmiş. E, ne yapalım? Çok mu çeviriyordu eskiden sanki? O ne demek? Önemli olan şunu savunabilmek Sayın Bakanım, gittiğiniz yerde: Türkiye Cumhuriyeti devleti Romanya’dan, Peru’dan, bilmem nereden, Kazakistan’dan, şundan bundan daha mı az yatırım yapılabilir düzeyde? E, A düzeyinde olmadığı zaman eksi de olsa uluslararası kurumsal yatırımcılar bizim kâğıtlarımızı alabiliyor mu? Bunu doğru konuşalım, fazla bir şeye, evelemeye gevelemeye gerek yok.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET GÜNAL (Devamla) – Başkanım, bitiriyorum.

Eğer oradaki kurumsal büyük yatırımcılar, bizim çıktığımız eurobond ihracında adam gelip teklif veremiyorsa, kanuni olarak 3A düzeyinde değilsek, yatırım yapılabilir seviyenin altındaysak daha bunu çok fazla “Öyle oldu, böyle oldu, şu artırdı.” demenin anlamı yok. Bunun önlemini alıp, gerekli çalışmaları yapıp uluslararası kuruluşlarla da oturup görüşmemizi, pazarlığımızı yapmamız lazım. Bize yapılan bu haksızlığa hepimiz ses çıkarmamız lazım. Ben eski Merkez Bankacı olarak bütün o kurumların ne olduğunu, nereden geldiğini biliyorum çünkü uluslararası kuruluşlarla hep iç içe dış ilişkilerde yaşadığım için biliyorum. Bugünün sorunu değil ama örtmeyelim üzerine yani bir günlük not artışından sonra geri çekilmeyelim, hakkımızı savunalım, hakkımızı isteyelim ve olması gereken notu alalım, borsa da bir günde altüst olmasın.

GAP meselesinde... Hızlıca orayı da tamamlayacağım, bir iki kelime de müsaade ederseniz TÜİK’le söyleyip...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Hangi şapkan var? Planlama şapkan mı var, Merkez Bankası...

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 18

MEHMET GÜNAL (Devamla) – Şapka çok, şimdi hepsini çıkarıyoruz da burada biraz Planlama şapkası nostaljik olduğu için bugün onu daha çok takıyorum, artık bir daha takamayacağım çünkü bakanlık oldu. Ondan dolayı da açıkçası mustaribim ama vaktimi değerli kullanayım.

Sayın Bakanım, GAP'la ilgili az önce Sayın Gök de söyledi, Harran Üniversitesinden gelen bir arkadaşımız olarak sulama... Ben baktım hedeflere, yüzde 17,8'ini henüz sulama tesislerinin açabilmişiz GAP'ın verdiği bilgiye göre. Eylem Planının gereklerinin çoğunu da 2008-2012'nin yapamamışız. Aktarılan kaynaklara baktım, 28 milyarın üzerinde para lazımken, toplamda yaptığımız yarısını bulmuyor. Hele hele Eylem Planı çerçevesinde olanlar da 700-800 milyarlık bir şeye tekabül ediyor. Burada gereken kaynakları ayırmamız lazım. "2013'e bitecek." demişsiniz. Burada değerli bir hocamız diyor ki: "Bu gidişle 2020'ye bile bitmez." Vaktim kalmadığı için ayrıntısına girmiyorum ama idari bir şey varsa çözmek size ait, bütçeyle ilgili bir şey varsa çözmek bize ait, devlete ait. Dolayısıyla bunu da hızlandırmamız lazım.

TÜİK'le ilgili de bir iki cümle... Sayın Başkana öncelikle "Hayırlı olsun." diyerek başlayayım. Göreviniz ağır Sayın Başkan çünkü TÜİK'in son yıllarda inanırlığı, güvenilirliği azaldı. Bunun idari gerekçesi de var, yöntem gerekçesi de var, sayın bakanların açıklamalarındaki çarpıklıklar da var, kurumlar arası birtakım koordinasyonsuzluklar da var, ekonomideki koordinasyon bozukluğu da var ama bu vesileyle bir yeniden yapılanma gerekiyor. Şeffaflık, güvenilirlik, hesap verebilirlik sizin açısından çok önemli çünkü bir defa güvenilirliğiniz azaldığı zaman isterseniz ağzınızla kuş tutsanız o verilere artık millet inanmaz oluyor.

İki: Mukayese edilebilirlik, güvenilirlik açısından. İki de bir lütfen seri değiştirmeyelim. Seri değiştiriyorsanız bunları kamuoyuna doğru anlatın. Bizler uzmanlar olarak, o kökenden gelen, akademisyen olan insanlar olarak bile bazı şeyleri mukayese etmekte ve bir analiz yapmakta zorlanıyoruz. Onun için bu kamu istatistikleriyle ilgili bazı çalışmaların, anlaşmaların olduğunu biliyorum, ivedilikle bunların üstüne gidin, tek elden kamu istatistiklerini bir yere toplayın. Her kurum aynı istatistiği farklı farklı yayınlıyor. Bir, kaynak israfı; iki, emek israfı; üç, kafa karışıklığı ve güvenilirlik zedelenmesi var. Onun için bütün bu çalışmaları öncelikle yapmanızı istirham ediyorum. Bizi de aydınlatın ve bu yöntemleri de bir gözden geçirin, eksiklik varsa kafa karışıklığını ve her kafadan bir ses çıkmasını, her kurumun aynı istatistiği farklı şekillerde açıklamasını önleyelim diyorum.

Biz de böylece size her yeni kuruma, bakana yaptığımız gibi bir yıllık kredi vermiş olalım. Önümüzdeki yıl geldiğimizde aynı şeyler olursa bu kredimizi kullanamadıysak o zaman borçlu haneye icra göndereceğimizi de bilmenizi istiyorum.

Kuruluşlarımıza, Bakanlığımıza bütçenin hayırlı olmasını, Türkiye'nin kalkınmasında -adı üstünde olduğu gibi- 2023'te lider ülke olmasında hâlâ ümidimi tamamiyle kaybetmeden -her ne kadar biraz buruk olsam da- hayırlı olmasını diliyorum. İnşallah bu ölçüde, eleştirilerimiz dikkate alınır, adı değişse de kurum kimliğini ve kurumun o özerk statüsünü en azından içinde barındırmaya çalışırsınız diyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Günel.

Değerli arkadaşlar, Sayın Koçer'e, Sayın Berber'e, arkasından Sayın Ayaydın ve Sayın Akçay'a sırasıyla söz vereceğim. Kusura bakmayın ikisini aynı anda alıyorum Sayın Koçer ve Berber'i çünkü acil ikisinin de işi olması nedeniyle Sayın Ayaydın.

Sayın Koçer, buyurunuz lütfen.

ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, değerli basın mensupları; hepinizi sevgiyle saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakanım, Planlama şapkam yok ama Planlamada başta siz zatıalınız olmak üzere çok değerli dostlarımız var ve bir de çok önemli bir anım var benim Planlamayla ilgili. Müsaade ederseniz hemen başlangıçta onu anlatmak istiyorum.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Süreyi kessin Ağabey, süreyi durdursun.

ABDULLAH NEJAT KOÇER (Devamla) – Yok, süreye dâhil olsun.

BAŞKAN – Fıkrya keseyim.

ABDULLAH NEJAT KOÇER (Devamla) – Yok, fıkra değil efendim, Planlama anım. Aslında yol haritası, belki de Gaziantep'in başarısı bu. Onun için de sonunda bir teşekkürüm var sizlere.

1998 Haziran ayında göreve başladım Gaziantep Sanayi Odası Başkanı olarak. İlk resmî çağırışı birkaç ay sonra Devlet Planlama Teşkilatından aldım, "Bir toplantı var, Ankara'ya gel." dediler. Ne toplantısı olduğunu bilmiyoruz, detayı da bilmiyoruz ama bizden önce başlamış çalışma. "Yerel sanayi odakları Denizli-Gaziantep mukayesesi" hatırlıyorsanız o projeyi mutlaka. Tam gün bize bir sunum yapıldı, 60'a yakın akademisyen o çalışmaya destek vermişti. Açıkçası benim dünyam değişti. Ben kendi şehrimi öyle bilmiyordum. Türkiye cumhuriyetlere sıkışmış, düşük kalitede üretim yapan, tekstil ağırlıklı çalışan bir şehir pozisyonunda Gaziantep. Tabii, Denizli'yle de mukayese ettiğimiz zaman artılar, eksiler çok fazla öne çıkıyor ve hemen döner dönmez kendimize bir yol haritası yaptık ve gerçekten son on yılımda bizi başarıya götüren belki de en önemli yol haritası 1998 yılı Eylül ayında DPT'nin "yerel sanayi odakları Denizli-Gaziantep mukayesesi"dir. Bunu açık yüreklilikle söylüyorum ve emeği geçenlere teşekkür ediyorum.

Az önce, konuşma yapacağım için sordum, 400 milyon dolarmış 98 yılı ihracatımız, bu yıl inşallah 5,5 milyar dolara ulaşıyoruz Gaziantep olarak. Bu iyi tarafı, bu güzel tarafı. Yol haritamıza başladığımızda Sayın Bakanım -birçoğunu biliyorsunuz- 2000 yılında Aktif Sanayi 2000 Projesi'ni başlattık. 2001'de Yeniden İhracat Seferberliği, 2002'de Kalite Seferberliği -ki yüz firmamız ISO 9000 almıştı bu seferberlikte- 2003'te Marka Şehir Projesi'ni başlattık -hedef marka ve patent tesciliydi, son yedi yılda Anadolu'da rekor kırdık- 2006'da İnovasyon Vadisi Projesi, 2008'de ARGE'de Gaziantep Atılımı, 2009'da Akıllı Sanayi. Bu projelerin hiçbirinde tek bir kuruluş DPT'den ya da başka bir yerden de bir proje desteği almadan gerçekleştirdik tamamen kendi yerel imkânlarımızla ama son birkaç yıl içerisinde birkaç projeye

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 19

İlgili SODES dâhil olmak üzere destek istediğimizde de en az desteği aldık. Bunu da bir şikâyet olarak söylüyorum. Çünkü şöyle bir anlayış var: Kalkınan yere daha az verelim, kalkınmayan yeri destekleyelim anlayışı bir yere kadar doğru olmakla birlikte bir yerden sonra kalkınan yeri de aşağı doğru çekmeye başlıyor. Dolayısıyla kalkınan yerlerde 2'yi 4 yapmak, 4'ü 8 yapmak, kartopu gibi büyümek çok hızlı olabileceği gibi biz tam tersini de yapabiliyoruz. Bu anlamda özellikle SODES projelerinin dağıtımıyla ilgili, illerimizin performansının ve kriterlerinin doğru belirlenmesi gerektiğini düşünen bir insanım. Yani bu kriter nüfus mu olur, bu kriter ihracat mı olur ama doğru kriterlerin belirlenmesi gerektiğine inanıyorum. Kalkınma Bakanlığının alanına da giriyor bu. Bir tarafta ihracatta Türkiye'de 6'ncı sırada bir şehir iken, bir tarafta eğitimde 80'inci sırada olan bir şehir pozisyonu var. Bunun ikisini beraber aynı potada eritmek zorundayız. Bir taraftan sanayi hamlemizi, istihdam hamlemizi devam ettirirken de öbür tarafta onu da halletmek zorundayız.

SODES'in bölgeye katkısını çok önemsiyorum. Fikir babası kimse, kim arkasında durdu ve bugüne kadar destekleyen her kim varsa hepsine de teşekkür ediyorum Sayın Bakanım şahsınızda çünkü gerçekten bölgedeki STK'ların, bölgedeki özel sektörün, kamu kurum ve kuruluşlarının proje yapma yeteneğini ortaya çıkardı, geliştirdi ki bizim en önemli sorunlarımızdan bir tanesi budur. Belki de Kalkınma Bakanlığımızın önümüzdeki dönemde yeni giren iller dâhil olmak üzere Türkiye'de proje yapma yeteneğini geliştirme konusunda bir farkındalık, bir seferberlik ilan etmesi lazım çünkü birçok, SODES gibi, kalkınma ajansları projeleri gibi projelerimiz, kaynaklarımız ortaya çıkmasına rağmen - ki TÜBİTAK'ta da aynı sorun var- Anadolu'dan proje gelmesinde ciddi sıkıntı var. SODES'in ilk proje çağrısında biz Gaziantep'ten proje gönderemedik. Valimiz çıktı açıklama yaptı: Arkadaşlar, bakın böyle bir imkân var... Ben kurum olarak çok proje verdim, on bir tane proje verdim ilk çağrıya ama genel olarak bir düşüklük vardı ama sonra ikinci, üçüncü, dördüncü çağrılarda... Yani bir çağrıda şimdi iki yüz elli-üç yüz-üç yüz elli proje çıkıyor ki bununla gurur duyuyoruz. Diğer illerimizde de bunu yukarı doğru çekmemizde fayda var. Bu anlamda SODES çok başarılı.

Kalkınma ajanslarının kurumsallaşma süreci devam ediyor, konuşmanızda da bahsettiniz. Eksikleri var. Ben genel olarak... Kalkınma ajansları çok negatif eleştiriliyor. Ben bunun bir süre sonra pozitifte döneceğini biliyorum çünkü o kurumsallaşma süreci içerisinde bazı sıkıntılar yaşandı. Burada da gerek SODES'te gerek kalkınma ajanslarında destek verilecek iller, bölgeler bazındaki ana konuların çok doğru tespit edilmesi lazım. Mesela SODES programında destek verilen şeyleri ben önüme aldığım zaman hakikaten o ilin gerçeklerine uygun konuların destekleniyor olmasında fayda var. Diyelim ki ARGE ve inovasyonu Gaziantep için öngörüyorsanız, e, sanayileşmemiş bir ilde ARGE, inovasyon olmayacaktır tabii ki. Bunun gibi birçok konularda, birçok ilde de ana başlıkların çok doğru belirlenmesi gerekiyor. Bu anlamda ben SODES'in, kalkınma ajansı projelerinin ve desteklerinin bölgemiz açısından, özellikle GAP bölgesi, güneydoğu bölgesi açısından çok büyük önemi olduğunu düşünüyorum. Lütfen illerin kriterlerini doğru belirleyip adil davranalım diyorum çünkü İstanbul'dan sonra en fazla göç alan şehir biliyorsunuz Gaziantep. Bu anlamda sıkıntılarımız var.

Son bir sözüm Sayın Bakanım, geçenlerde de size bahsettim. Belki bu bizden de kaynaklanıyor. Cazibe merkezleri statüsünde olmasına rağmen 2008'den beri Gaziantep, hiçbir proje desteklenmemiş ve şu ana kadar hiçbir destek verilmemiş durumda. Bu anlamda 2012 yılında Cazibe Merkezleri Projesi içerisinde -ki göç Gaziantep'e geliyor, nüfus Gaziantep'e geliyor, bölgenin ağabeyi rolünde ve birçok anlamda katkısı olan bir il- ama hiçbir destek alamamış. Bu konuda da desteğinizi özellikle rica ediyorum.

Evet, DPT şapkam yok ama DPT'nin çok müthiş bir yol haritasıyla on üç yıl bir sanayi şehrine Başkanlık ettim. Hepinize, sizin şahsınızda çok teşekkür ediyorum. 2012 bütçenizin de hayırlara vesile olmasını diliyorum, hepinizi saygıyla selamliyorum.

BAŞKAN – Sayın Koçer, teşekkür ediyoruz.

Sayın Berber, buyurun lütfen.

RECAİ BERBER (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Sayın Bakanım, Komisyonumuzun değerli üyesi milletvekili arkadaşlarım, Bakanlığımızın ve ilgili kurumlarımızın değerli bürokratları, basınımızın değerli temsilcileri ben de hepinizi saygıyla selamliyorum ve 2012 bütçemizin hayırlı olmasını dileyerek sözlerime başlıyorum.

Sayın Bakanım, gerçekten öncelikle Bakanlığınızın yeni yapısını oluşturmanızdan dolayı tebrik ediyorum. Adının "Kalkınma Bakanlığı" olması, taa Türkiye'nin kalkınma, daha doğrusu planlarına başladığı diyelim, planlı kalkınma döneminden itibaren yapılmamış olması aslında o dönemlerde ihtiyaç olmadığı anlamına gelmiyor bence. Esasen o dönemlerde bu kadar bütüncül bir yaklaşım olmadığını gösteriyor sadece diye düşünüyorum ve geç de olsa kalkınmanın bir ekonomik büyümeden, sadece iktisadi bir faaliyet olmadığından dolayı böyle bir koordinasyon bakanlığına ihtiyaç olduğu bir gerçektir. Hâlen de ben şahsen bir de fonksiyonlarının da bu çerçevede düzenlenmesi gerektiğini -bir bakanlık dönüşümü gibi oldu- düşünüyorum çünkü şu anda biliyorsunuz geçmişte teşvik uygulama veya teşvikler Planlama bünyesindeydi, teşvikteydi; şu anda bu Ekonomi Bakanlığı bünyesinde. Tabii Ekonomi Bakanlığının ekonomik teşviklerle ilgili faaliyetleri orada. Tarım Bakanlığı tarımsal teşviklerle ilgili. Yine aynı şekilde, dün Sanayi ve Teknoloji Bakanlığımızın bütçesini görüştük, orada da biliyorsunuz TÜBİTAK dâhil ARGE ve KOBİ destekleri o bünyede. Şimdi, bu değişik bakanlıklardaki... Hatta Sosyal Yardımlaşma Vakfı bünyesinde de iktisadi kalkınmaya yönelik, kırsal kalkınmaya yönelik projeler destekleri var. Böyle baktığımızda çok değişik bakanlıklar bünyesinde bir destekleme çalışmaları var, devlet destekleri var. Bunları koordine edecek ve hatta onların ilkelerini ve denetim ve koordinasyonunu sağlayacak olan bir koordinasyon kurulu da kuruldu biliyorsunuz geçen yıl. Bu da Kamu Yardımları Koordinasyon Kurulu. Bu da Hazine bünyesinde şimdi. En azından, benim temennim şu ki: Hazine finansal koordinasyonu sağlasın yani diyelim ki, bankalar, finansal kurumlarla ilgili koordinasyon orada olsun ama reel kesim ve ekonomik kalkınmayla, genel anlamda kalkınmayla ilgili devlet desteklerinin koordinasyonunun bana göre yerinin burası olması gerektiği kanaatindeyim. Çünkü, aksi takdirde, koordinasyonda, deminden beri sizin sunumunuzda da dikkatimi çekti, değişik çalışmalara katkı

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 20

sağladığınızı hep söylüyorsunuz. Hâlbuki, siz o çalışmaları yapan bakanlıklara katkı sağlayan değil, o çalışmalar yapıldıktan sonra da takibini yapması gereken, geri dönüşlerini ve etki analizlerini de yapıp kendilerine sunması gereken bir birime ihtiyaç var. Çünkü bugün özellikle Tarım Bakanlığının ya da başka bakanlıkların yapmış olduğu desteklerin sonuçlarını aynı ölçüde göremediğimizi bazen görüyoruz. Yani “Bu kadar destek var, o zaman sonuç niye yok?” gibi sorular aklı geliyor. O zaman bunların etki analizlerinin yerinde ve zamanında yapılmadığı ve belki ufak tefek rötuşlar, değişiklikler yapmak gerekiyorsa bunların da zamanında yapılmadığı gibi bir şeyle karşılaşıyoruz. Bu açıdan da Bakanlığınızın fonksiyonlarının bu çerçevede genişletilmesinde ve yeniden değerlendirilmesinde yarar olduğu kanaatindeyim.

Bir de biliyorsunuz, hakikaten, Cumhuriyetimizin daha kuruluşunda kalkınma deyince o zaman ekonomik kalkınma aklı geliyordu sadece ve dolayısıyla bağımsız bir ülke olmanın gerekleri olarak, ileri görüşlü bir devlet adamı olarak Mustafa Kemal Atatürk ne yaptı? İktisat Kongresi’ni düzenledi. Artık bugün bir kalkınma kongresini acaba Bakanlığınız planlar mı, düşünüyor mü? Çünkü Cumhuriyetimizin 100’üncü yılına giderken ve 2014’te on yıllık bir onuncu kalkınma programımızı yaparken böyle bir kongreye ihtiyaç olabilir diye düşünüyorum. Çünkü her platformdan, akademisyenlerden bütün bakanlıkların bu konudaki çalışmalarını orada dile getirmesinde yarar olur diye düşünüyorum, bilmem katılır mısınız.

Tabii, orta vadeli programda, biz Ekonomi Bakanlığımızla, belki öğleden sonra Hazine’nin yapacağı bütçesini görüşürken de bunun özellikle finansal boyutlarını göreceğiz.

Sayın Bakanım, tabii, özellikle cari açık hep gündemi teşkil etti, Türkiye’nin her döneminde bu oldu. 2001 krizinin altında yatan en önemli neden olarak da ihracatın ithalatı karşılama oranının yüzde 50’nin altına düştüğü, 50’ye düştüğü bir ortamda sabit kurun sürdürülemez olmasından kaynaklanan bir sorun olarak başladı. Yani burada şimdi değişik bakanlıklarımız bu konuda çalışma yapıyor, başta Ekonomi Bakanlığımız olmak üzere Sanayi Bakanlığımız bir çalışma yapıyor, Tarım Bakanlığımız çalışma yapıyor. Yine burada da, bence öncelikler noktasında, hangi sektörlerin bu yapısal sorunun çözümünde desteklenebileceğinde, mukayeseyle avantajlarımızın hangi sektörlerde olduğunda sadece ilgili bakanlıkların çalışmasının yeterli olmayacağını düşünüyorum. Bu açıdan da Bakanlığınıza görev düştüğünü düşünüyorum.

Diğer bir konu da Sayın Bakanım, biliyorsunuz, özellikle kamu borç stokunun azalmasında özelleştirme gelirleri önemli bir rol oynadı. Bu mevcut var olan kamu yatırımlarının işletme devri vesaire şeklinde özelleştirilmesiyle oldu. Ama biz bir yandan da kamu olarak bu tip kurumlar yapıyoruz, oluşturuyoruz. Yeni yeni yatırımlar. Mesela, işte sulama barajları, sulama projelerinin bir kısmı yapılıp sonra sulama birliklerine devrediliyor. Bunu baştan itibaren yani PPP projelerini artık Avrupa veya gelişmiş birçok ülke o kadar yaygın kullanıyor ki, mesela İngiltere’de 60 milyar poundun üzerinde bu tip projeler olmuş, neredeyse hapishaneleri bile PPP projeleri olarak yapmışlar, yani kamu-özel iş birliği projeleri. Kamu-özel iş birliği projelerinde bazı kurumlar çok muhafazakâr davranıyor, kendileri yapmak istiyor. Tamam da, bu işin bir de finansal boyutu var. Yani sadece yatırımın teknik olarak fizibilitesini yapmak yetmiyor, nasıl finansa edilebilirliğini de ortaya koymak gerekiyor. Finansal edilemeyecek bir projeyi çıktığınız zaman da teklif dahi gelmez. Ben özellikle sulama projelerinde... Bakın barajı bitmiş bizim Gördes...Yani biliyorsunuz koskoca Gediz havzasında, Menderes havzasında barajlar yaptık. 100 milyonlarca dolara mal olan bu barajların sulamaları şu anda dört beş yıl gecikecek. Hâlbuki biz bunları çok rahatlıkla, özellikle Batı Anadolu’da... Çünkü su bedelini ödeme oranı yüzde 99. Yani böyle bir ortamda çiftçi zaten suyu kullanırken hemen ödüyor. Hatta şu anda vahşi sulama yöntemiyle, bundan yıllarca, otuz, kırk yıl önce yapılmış projeler var, onların da dönüştürülmesi gerekiyor. Ama bunlar Devlet Su İşlerinin üstesinden geleceği... Yani biz oraya kaynak verelim ama o kaynaklarla kısa sürede olacak işler değil. Bence bunlar çok rahatlıkla kamu-özel iş birliğiyle olabilir. Bunlar için kamu-özel iş birliği konusuna girebilecek hangi bakanlıkta, ne işler varsa bunun çalışması ve planlaması -artık planlama demeyelim- Kalkınma Bakanlığımız tarafından çok rahat tespit edilebilir ve bu kurumlara teknik destek de verilebilir. İster Özelleştirme İdaresi Başkanlığı vasıtasıyla ister sizin bünyenizde artık bir kamu-özel iş birliği destek birimi oluşması lazım. Yoksa diğer kurumlar bu işi bana göre yapamaz. Yani sadece yap-işlet-devretten ibaret değil ki kamu-özel iş birliği. Birçok başka enstrümanlar var, onları da gündeminize almanız gerektiğini ben şahsen düşünüyorum.

Tabii, hakikaten, yine Mustafa Kemal Atatürk’e atıfta bulunacağım bu dönemde. Çünkü ne zaman O “Köylü milletin efendisidir.” demiş, ondan sonra o günün tek üreticisi aslında, o günün kalkınmasının lokomotifleri olan köylü sadece üreten olmuş, sadece kalkınmayı destekleyen olmuş ama hiçbir projede, sosyal projede, kalkınma projesinde yer almamış, neredeyse unutulmuş. Ne zaman olmuş efendi? KÖYDES ve BELDES projeleriyle. Kırsal kalkınma gerçekten bir politika ve artık kaynak ayrılmasıyla olur bu iş. Çok ciddi, yani söylediniz, 7,5 milyar liraya yakın bir kaynak ayrıldı sadece KÖYDES’e. Bir de BELDES projeleri vardı biliyorsunuz. Onlarla beraber çok ciddi bir noktada gerçekleştirdik.

Ancak, Sayın Bakanım, orada bir eksiklik var. Geçen dönem bu burada, Komisyonda da gündeme geldi ve bir kısmı elektrik altyapısında kullanılmak üzere bir kaynak da ayrılmıştı. Şimdi, sadece yol ve suyunu getirmek yetmiyor köylere artık. Köylerimiz aynı zamanda birtakım iktisadi işletmeler sahip oldu, köylerimiz kalkındı, birçok elektrikli alet köylere girdi, çamaşır makinesinden bulaşık makinesine kadar neredeyse elektrikli aletler girdi, süt tankları veya soğutma tankları girdi. Köylerimizde elektrik altyapısı yetersiz. Dolayısıyla, yol, su ne kadar önemliyse şu anda köyler için, elektrik altyapısı da önemli. Biz biliyorsunuz, dağıtım işini özelleştiriyoruz, birçok yerde özelleştirdi, bazılarının henüz devirleri olmadı. Ama bu yeni devralan işletmeciler köylere bu yatırımı yapmaz, çünkü oradaki elektrik tüketiminin yeterli olmadığını düşünürseniz, nasıl doğal gaz dağıtımlarında da bu böyle oluyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 21

RECAİ BERBER (Devamla) – 20 bin nüfuslu ilçemize biz doğal gaz alamıyoruz. Neden? Çünkü “Talep az.” deniyor, yatırım yapmaz. Yani bunların bir şekilde, o yatırımcı dağıtım şirketlerine yatırım sübvansiyonuyla mı olur, nasıl olursa, bizim köylerimize KÖYDES bünyesinden elektrik altyapısı için de kaynak ayırmamız gerektiğini düşünüyorum.

Bir de, tabii, gerçekten SODES Projesi çok önemli Sayın Bakanım. Biz köylerimize on yıl önce başladığımız altyapı çalışmalarıyla çok güzel hizmetler götürdük. Okullarını yaptık, her şeyini yaptık ama şu anda okullar iki sınıflı eğitimlere düşüyor. Niye? Bu defa çocuk kalmadı. Yani köyden, kırsaldan kente müthiş bir göç var. Bu aynı tempo devam ederse, on yıl sonra bu yaptığımız yatırımların yarısı boşa çıkacak, yani bir anlamı kalmamış olacak. Nitekim okullarımızın ortalama öğrenci sayısının belli bir düzeyde olduğu illerimizde bile köylerde nüfus olmadığı için, öğrenci olmadığı için, kentlerde yığılma olduğu için yetersizliği hâlâ yaşıyoruz. Bu anlamda da köylerimizin kırsal kalkınmanın ekonomik kalkınma boyutuna da bence destek vermemiz lazım. Bunu doğrudan devlet yatırımlarıyla yapmayalım ama ben daha önce Sanayi Bakanlığımızın bütçesinde de söyledim, biz her ilin de kırsalıyla merkezini ayıralım. Yani bunun için ayrıca bir şey yok, sosyal gelişmişlik endeksinde ilçe bazında bir çalışma yapılacaktır zaten bildiğim kadarıyla. Burada hangi ilçeler kırsalsa o ilin merkezinden ayrılın. Şöyle ayrılın: Bir alt kademedeki destekleyelim onları. Yani üçüncü bölgeyse bir il onun kırsalı dördüncü bölge, bir il ikinci bölgeyse onun kırsalı, tabiri caizse, üçüncü bölge olsun. Böylece il içinde de kırsaldan, tabiri caizse, merkeze göçü önleyelim. Yoksa şehirlerimize sadece gelişmişlik bölgesi farklılığı olan yerlerden göç olmuyor, il içinde de, bölge içinde de müthiş bir sirkülasyon ve göç var. Bunu önlemenin bir yolu olarak da ben bunu düşünüyorum. Eğer uygunsa yeni dönemde, çünkü şu anda bölgesel, sektörel desteklerle ilgili yeni bir teşvik çalışması var, orada bu değerlendirilirse çok teşekkür edeceğim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

RECAİ BERBER (Devamla) – Gerçekten TÜİK’i yeni yapılanmasında ben de tebrik ediyorum. TÜİK’in biraz önce söylendi güvenilirliği konusunda ama, ben hâlen iddia ediyorum, TÜİK verilerini sadece biz kullanmıyoruz. TÜİK verilerini uluslararası kurumlar da, kuruluşlar da kullanıyor, yurt dışındaki yatırımcılardan tutun bütün faaliyetlerde TÜİK kullanılıyor. Dolayısıyla TÜİK verilerinin bence sorunu olmadığını düşünüyorum. Belki kapsam ve detay bazında çalışmaları genişletilebilir. Bir de gerçekten birtakım endeks değişikliklerinde, gruplamalarda değişiklik olduğunda bunu geçmişe yönelik de yaparsak mukayese anlamında bize çok fayda sağlayacağını düşünüyorum.

Aynı zamanda, yine Mustafa Kemal Atatürk’ü yeniden anıyorum, çünkü O aynı zamanda Başöğretmen. Bugün Öğretmenler Günü. Ben de Van’da kaybettiğimiz öğretmenlerimize Allah’tan rahmet diliyorum, yakınlarına başsağlığı diliyorum. Biz de Manisa olarak 4 öğretmenimizi orada kaybettik.

Aynı zamanda da kalkınma için -biraz önce söyledim, birkaç bakanlığı saydım ama hep onları ekonomiye ilgiliydi- Millî Eğitim Bakanlığının da özellikle bu yapısal sorunların çözümünde ne kadar önemi olduğunu hep vurguluyoruz. Dolayısıyla oradaki yatırımların da koordinasyonunda, üniversitelerin koordinasyonunda sizin ne kadar büyük rol oynadığınızı Bakanlık olarak biliyoruz.

Tekrar çalışmalarınızda başarılar diliyorum ve bütçemizin hayırlı, uğurlu olmasını diliyorum.

Sağ olun.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Berber.

Sayın Akçay, buyurun lütfen.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, Komisyonumuzun değerli üyeleri, Kalkınma Bakanlığının ve bürokrasimizin çok değerli mensupları, muhterem basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, bugün Öğretmenler Günü, kutlu olsun diyorum. Tabii öğretmenlerimiz artık bu kutlamalardan da pek memnun olmuyorlar. Kendileriyle ve kendilerinin sorunlarıyla ilgili, gerek özlük haklarıyla gerekse atanamayan öğretmenlerin atanmasıyla ilgili müjdeli haberler bekliyorlar. Milliyetçi Hareket Partisi Konya Milletvekiliimiz ve Komisyonumuz üyesi Değerli Arkadaşımız Mustafa Kalaycı’nın bu konuda hazırlamış olduğu iki kanun teklifini bugün Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına veriyoruz, bizler de imza koyduk. İnşallah öğretmenlerimiz için daha güzel bir ortamı hazırlarız.

Değerli Arkadaşım, Sayın Berber, Atatürk’ün “Köylü milletin efendisidir.” sözüne atıfla yapılanları ve mevcut Hükümet tarafından yapılanları da özetledi, bazı öneriler de getirdi. O önerilerin önemli bir kısmına da iştirak ettiğimi ifade etmek istiyorum. Yalnız, cumhuriyet kurulduğundan bu yana, sadece “Köylü milletin efendisidir.” denilerek kalınmamıştır ve pek çok iş yapılmıştır. Saatlerce konuşuruz, cumhuriyetin kuruluşundan...

RECAİ BERBER (Manisa) – Kapsamlı projeler...

ERKAN AKÇAY (Devamla) – Kapsamlı projelerdir, yapılan işlemlere baktığımızda, gerek tarımsal üretimde örnek çiftliklerin kurulmasından tutalım da bugün faaliyette bulunan pek çok araştırma enstitülerinin, okulların, okullaşmanın, bulaşıcı hastalıklarla bu olumsuz şartlarda nasıl mücadele edildiğini, yol, su, elektrik gibi altyapı tesislerinde çok büyük başarıların belli bir plan, program içerisinde gerçekleştiğini görürüz.

Sayın Bakan, Bakanlığınızın adına keşke Planlama Bakanlığı deseydiniz, belki düşünmüşsünüzdür. Yalnız Hükümetin plan anlayışı plansızlığından anlaşılıyor. Plana gerek yok anlayışı bugün DPT’yi kapattırıştır. İnşallah yarın da “Ya nasıl olsa kalkındık.” deyip Kalkınma Bakanlığını da kapatmayasınız. Ben doğrusu Bakanlığın adının sorunlu olduğunu düşünüyorum.

Öncelikle orta vadeli programı AKP İktidarının Dokuzuncu Kalkınma Planı’yla başlattığı bir plansızlığın yansıması olarak değerlendiriyorum. 2010 yılı orta vadeli programında 2011 yılı için büyüme hedefi yüzde 4,5’ti. Şimdi orta vadeli programda gerçekleşme tahmini yüzde 7,5. Yani 3 puanlık bir sapma ve öngörüsüzlük var. 2012 yılı için geçen yıl yüzde 5 büyüme öngörülmüştü, şimdi yüzde 4 büyüme öngörülüyor. Ne zaman orta vadeli program açıklansa bir önceki orta vadeli programla uzaktan yakından hiçbir alaka göremiyoruz. Hükümetin “Bu dönem için şöyle bir

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 22

hedefimiz vardı, böyle bir hedef koymuştuk ancak şu şu şu nedenlerden dolayı bu hedefler gerçekleşmedi." diye bir izah getirmesi gerekir. Programlarda lehte veya aleyhte herhangi bir izah ve değerlendirmeyi göremiyoruz. Bu yıllardır orta vadeli programda böyle devam ediyor. Bu orta vadeli programın yeterince ciddiye alınmadığı kanaatini bizde uyandırıyor. Oysa önceki programıyla hesaplaşmayan, geçmişteki öngörülerin gerçekleşip gerçekleşmediğini veya gerçekleşmeme nedenlerini tartışmayan, değerlendirmeyen bir belgenin geleceğe dönük projeksiyonlarının sağlam ve gerçekçi olacağını düşünemeyiz. Sanki bir önceki programın sahibi bu Hükümet değil de bir başka hükümetmiş gibi bu belgeler hazırlanıyor. Doğrusu bu konuda biraz daha ciddi ve kararlı, gerek zamanlama bakımından gerek usul bakımından davet ediyoruz.

Ben eskiden hatırlıyorum, 1980 öncesi yıllarda da Sayın Bakanım, hükümetler bu hedeflerindeki, planlarındaki sapmaları değerlendirirdi, hangi faktörler etkili oldu diye. Radyolardan dahi bir açıklama yapılırdı. Zannediyorum, mevcut kütüphanelerde bu dokümanlar da mevcuttur.

Gelişme, kalkınma, büyüme gibi kavramlar geniş anlamıyla bir ülkenin ekonomik, sosyal, siyasal ve kültürel yapılarındaki nicelik ve nitelik bakımından ilerlemesini ifade etmektedir. Sosyoekonomik gelişme ise "iktisadi büyüme" kavramıyla beraber, yapısal ve insani gelişmeyi de içine alan ve ölçebildiğimiz sosyal değişkenleri ifade etmektedir. Sosyoekonomik gelişmişlik düzeyini ölçmede kullanılması gereken birçok değişken olmasına karşılık, bu değişkenlerin zaman zaman ölçülebilirliği zor olmakta veya bir kısmı için de veri bulmak mümkün olmamaktadır, zor olmaktadır.

Sosyoekonomik gelişmişlik düzeyini ölçmek amacı ile oluşturulan İnsani Gelişmişlik Endeksi'nin; 169 ülke için hesaplanması, veri toplamanın nispeten kolay olduğu bileşenler içermesi ve bu alanda çok fazla endeksin hesaplanmaması İnsani Gelişmişlik Endeksi'ni önemli bir endeks hâline getirmektedir ve yayımlandığı her zaman da ülkede gündeme oturmaktadır.

Türkiye'nin de yıllar itibarıyla insani gelişmişlik değeri artmakla birlikte, eğitim ve sağlık göstergelerindeki iyileşme ile gelirden yaşanan büyümeye rağmen bu endeks sıralamasına paralel bir artış maalesef yaşanmamaktadır.

Türkiye'nin İnsani Gelişmişlik Endeksi değeri 2010 yılında 0,679 olmuş ve bunun sonucunda da 169 ülke arasında 83'üncü sırada olmuştur. Sağlık alt endeksinde bu endeks ortalamasına yakın bir performans göstermemize rağmen, eğitim göstergeleri Türkiye'nin endekste en geride olduğu göstergelerdir. Gelir bakımından da 169 ülke arasında 57'nci sırada iken, beklenen okullaşma yılına göre 96'ncı, ortalama okullaşma yılına göre ise 112'nci sırada yer almaktadır. Bu sıralar oldukça geri sıralardır.

Türkiye "çok yüksek insani gelişme" kategorisinde yer alamıyor ve "yüksek insani gelişme" kategorisinde yer alabilmektedir. Bu kategoride ise Cezayir'in üzerinde yer alarak ancak sondan 3'üncü olabilmektedir. Yine Türkiye'nin üzerinde Kolombiya, Ermenistan, Venezüella, Gürcistan, Makedonya ve bağımsızlığını yeni kazanan Bosna-Hersek yer almaktadır.

Eğitim alt endeksi 2002 yılında 34.7 iken, 2004'de 35.6, 2006'da 35.8 ve 2009'da da 34.2 olarak gerçekleşmiştir. Doğumda beklenen ortalama ömürde 71.7 ile 86'ıncı sırada, Lübnan'dan daha üst sıralarda, bütünleşik brüt okullaşma oranı yüzde 71 ile 105'inci sıradadır. Bu sıralamalar bu şekilde gidiyor.

"Ekonomik büyüme" ve "kalkınma" kavramları hem birbirleriyle iç içe hem de farklılık arz ediyor. Kalkınma niteliksel bir ifade, kavram iken büyüme daha nicel bir kavramdır. Ancak "kalkınmasız büyüme" ve "büyümesiz kalkınma" kavramları da tartışılmaktadır. Türkiye'nin Kalkınma noktasında ne kadar başarılı olduğu ise bu endeks sıralamalarında görülmektedir.

Gelir dağılımının adaletsiz olduğu, asgari ücretin bu düzeyde bulunduğu ve insanların borç içinde olduğu bir ülkede ve vatandaşın devletten beklediği güvenlik, adalet ve refah beklentilerinin ne ölçüde karşılanabildiği hususları da dikkate alındığında, kalkınmadan ne ölçüde bahsedilebilir, bunu takdirlerinize bırakıyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERKAN AKÇAY (Devamla) – Bir de dikkat çekmek istediğim bir husus: Kamu yatırımları bakımından istenen iyileşme bir türlü sağlanamamaktadır.

2001 krizi öncesinde cari fiyatlarla millî gelirin yüzde 5'i seviyelerinde gerçekleşen kamu kesimi sabit sermaye yatırımları süreci içerisinde gerilemiş ve 2002-2010 döneminde ortalama olarak yüzde 4 seviyesinde gerçekleşmiştir. İşin bir ilginç yanı ise, özel sektör yatırımlarının da millî gelir içerisindeki payında ciddi bir iyileşmenin bu dönem itibarıyla gerçekleşmemiş olmasıdır.

Kamu yatırımlarının millî gelir içerisindeki payında orta vadeli program kapsamında da bir artış öngörülmektedir. Stok dahil bakıldığında kamu yatırımları cari fiyatlarla 2009 yılında millî gelirin yüzde 4,4'ü oranındayken orta vadeli program kapsamındaki tahminlere göre 2014 yılında yüzde 4,3 seviyesinde gerçekleşmesi hedeflenmektedir.

2009 yılındaki krizin etkisiyle sabit fiyatlarla yüzde 1 oranında gerileyen kamu kesimi sabit sermaye yatırımları, 2010 ve 2011 yıllarında ortalama yüzde 13,2 oranında artmıştır. Bununla birlikte, 2012 yılında kamu kesimi sabit sermaye yatırımlarında tekrar bir gerileme görülmüştür.

Bütün büyük proje iddiasına rağmen, 2012-2014 döneminde ortalama yüzde 3,6 oranında olan kamu kesimi sabit sermaye yatırımlarında bir artış hedeflenmiş, bir anlamda 2012-2014 yılları arasında kamu yatırımlarında değişen pek bir şeyin olmayacağı itiraf edilmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERKAN AKÇAY (Devamla) – Tamamlıyorum Sayın Başkan, teşekkür ederim.

2011 yılında kamu kesimi sabit sermaye yatırımları içinde madencilik, turizm, konut, eğitim ve diğer hizmetler alt sektörlerinin paylarının 2010 yılına göre artacağı, tarım, enerji, ulaştırma, sağlık alt sektörlerinin paylarının gerileyeceği, imalat sanayi sektörü payının ise aynı kalacağı öngörülmektedir.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 23

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Sayın Bakan; konuşmama burada son veriyor, hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Akçay, çok teşekkür ediyorum.

Sayın Oral, buyurun lütfen.

SÜMER ORAL (Manisa) – Sayın Başkan, Değerli Bakan, kıymetli milletvekili arkadaşlarım, Kalkınma Bakanlığının kıymetli mensupları ve basınımızın değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla ve iyi dileklerle selamlıyorum.

Görüşüğümüz bütçe, Kalkınma Bakanlığı bütçesi, eski adıyla Devlet Planlama Teşkilatı. Öğleden sonra Hazine Müsteşarlığı görüşülecek ve iki gün sonra da Maliye Bakanlığı. Bu üç kuruluş Türk ekonomisini birlikte, kardeşçe, ahenk içerisinde yürütmüş ve Türkiye'nin kalkınmasında ve Türkiye'nin bugünlere kadar gelmesinde çok büyük katkıları bulunan teşkilatımızdır.

Birtakım isimler veya yeni yapılanmalar olabilir ama şunu açıkça söyleyeyim: Devlet Planlama Teşkilatı ismi bana göre bugünkü isimden çok daha ağırlıklı bir anlam ifade etmektedir. Çünkü bu Teşkilata giren değerli uzmanlar burada devleti fevkalade yakından tanıyan ve devlet yönetiminde çok büyük katkısı olan, daha sonra da başka bakanlıklarda, üst yönetimlerde görev alan, siyasette görev alan arkadaşlardı. Çok yakın bürokrat olarak ve siyasetçi olarak bu arkadaşlarla birlikte olduk. Bugünün teknolojisinin olmadığı dönemlerde böyle Facit makinesiyle bütçelerin yapıldığı, yanlar, ortalar dengelerinin, hesaplarının tutturulduğu dönemleri çok iyi hatırladım arkadaşlarıma bugün bakarken. Maliye Bakanlığının Ulus'taki eski binasında günlerce ve hele hele son gün yatırımların listesinin Planlamadan gelmesini beklerdik, vizeleri son ana olurdu. Hatta bazen bakanları bulamazdık, onların yerini emniyet kanalıyla tespit eder, oraya gönderir, imzasını alır ve o gene Facit makinesiyle toparlanırdı. Yani her olayı esasında o günün şartlarıyla mütalaa etmek lazım ama sonra Maliye Bakanı olarak ben de bu teknolojiyle, bir günde bütün rakamların toplandığı dönemi gördüm. Türkiye ekonomisi çok iyi tartışılırdı. Yüksek planlama toplantıları olurdu. O yüksek planlama toplantılarında sektörler, özellikle sektör yatırımları, enerji, ulaştırma günlerce belli bakanlarla ve teknisyenlerle tartışılırdı. Ben hatırlarım, bir Sanayi Bakanlığı uzmanının zamanın başbakanına karşı, sektörüyle ilgili nasıl mücadele verdiğini ve sayın başbakanı ikna da ettiğini ve ödenek aktarmasını veya ödenek ilavesi sağladığını da bilirim. Ama şimdi öyle sanıyorum ki -Sayın Ayaydın da biraz evvel bahsetti- hakikaten bu konulara pek o kadar fazla önem vermiyoruz. İşte, o tarihli program son anda... Kamuoyu farkında değil, sadece böyle büyük bütçeler sunulurken basının karşısında "Bak, gördünüz mü, koca koca şeylerle Bakanlık bütçesi Meclise sunuluyor." gibi gazetelerde yer alıyor. Ama işin ayrıntısı üzerinde durulmuyor.

Bakın, devletin en önemli belgesi bütçedir. Bütçeler görüşülürken Sayın Başkan, yani burada çok değerli fikirler ortaya atılıyor, çok güzel şeyler söylüyor arkadaşlarımız, üye arkadaşlarımız, üye olmayan arkadaşlarımız ama kamuoyunda pek yok bütçe, yani görüşüldüğü yok. Ne zaman ki değerli arkadaşımız Mevlüt Bey bir farklı gömlek giyer, o zaman gündeme geliyor veya buna benzer şeylerle.

Bu bütçe müzakereleri kesinlikle bakanların bir nevi brifing verme havasından çıkması lazım. Yani icabında bu komisyon üyelerimizin ödenekleri artırabilmeleri ve onlar arasında aktarma yapılabilmesi... Yoksa her gelen bütçenin bir nevi brifing şeklinde konuşulup geçmesi yeterli değil ve bu Komisyona da, bana göre, yapılan bir haksızlık olarak değerlendiriyorum.

Burada Sayın Bakanın sunuşuyla ilgili bir iki nokta üzerinde de duruyorum. Sayın Cumhurbaşkanının Meclisi açış konuşmasından bugüne dikkatle izledim. İklim değişikliği konusunda hiç o konunun ağırlığıyla ilgili bir tartışma ve bir değerlendirmeyi görmedim. Esasında dünyanın en önemli meselesi bugün karbondioksit meselesi, karbon gazları meselesi. 2008 yılına kadar dünyanın gündeminde bu vardı ama 2008 krizi ve çok farklı bir kriz gündeme geldi ve bu bir miktar geriye atıldı. Şimdi, Sayın Bakanın konuşmasında hakikaten beni heyecanlandıran iklim değişikliğiyle ilgili bir veya iki paragraf gördüm. O da sanıyorum 4-6 Haziran 2012 tarihinde Rio'da yapılacak olan toplantı nedeniyle gündeme gelmiş ama zaten 1992'de Rio'da çok büyük bir toplantı olmuştu. Birleşmiş Milletlerle ilgili, daha sonra sanıyorum Kopenhag'da oldu, Montreal'de oldu. Dünyanın üzerinde en fazla derması gereken hatta her ülkede kurulacak hükümetin masasında ilk olacak dosyanın bu olması lazım, iklim kirliliği meselesi ve bu konuda birtakım projeksiyonlar var. belli seneler sonra meydana gelecek gelişmelerin hangi ülkeleri ne ölçüde etkileyeceği ve burada Türkiye de belli oranda etkilenecek bundan ama bununla ilgili çalışmalarımız maalesef yok. Ben Sayın Cumhurbaşkanının o bir saate yakın konuşmasında vallahi bekledim yani bir iklim meselesini çünkü toplum için çok önemli. Şimdi bütçelere bakıyorum, onlarda da görmedim. Kalkınma Bakanlığı olarak tahmin ediyorum bu konudaki bütün çalışmalar hakkında bir şeyiniz vardır. Bu ne aşamadadır? O konuda bir bilgi vererseniz gerçekten memnun olacağım.

Bir de şu var, şimdi, bu haziranda gidilecek toplantıda diyoruz ki "Biz fevkalade..." Yani bunu tam anlayamadım Türkiye'nin konferansta sergileyeceği siyasi kararlılığın önemi. Yani bu konuyu da biraz açarsanız çünkü buraya G7 ülkeleri katılacak bir kere, G20'nin içinde G7'lerin hepsi var. Ondan sonra "BRIC" dediğimiz dört tane önemli ülke var. Yani biz de katılacağız ama biz burada ne tür bir şey yapıyoruz? Hakikaten bu denilene uygun bir çalışma içinde veya bir iddia içinde miyiz? Onları da öğrenmek isterim.

Konuşmamın sonuna geliyorum, bir de, Sayın Bakan, konuşmanızda -dikkatle izledim, belki bir an kaçırmış olabilirim- yatırımlardan bahsedildi, çeşitli alanlardaki icraattan bahsedildi ama tasarruf eğilimiyle ilgili bir bölümü görmedim. Esasında Türk ekonomisinin bugün en önemli konusu yüzde 12'lere inmiş olan tasarruf eğilimidir. Yani bununla ilgili olarak Kalkınma Bakanlığının görüşü nedir, ne tür önlemler alınacak veya alınıyor, niye bu noktaya kadar geldi, bunu nasıl daha yükselteceğiz? Çünkü yatırımlarımızı hep dış kaynak ve dolaylı vergilerle yükleyemeyiz.

Bakın, sosyal korumacılık alanında birtakım çalışmalar yapıldığı söyleniyor ve hakikaten de var ama siz bir taraftan sosyal birtakım yardımlar falan yaparken eğer dolaylı vergilerin oranını çok ciddi olarak vergi yapımız içerisinde artırırsanız o zaman sosyal koruma politikanız da hâliyle tartışılır yani devamlı dış kaynak ve dolaylı vergilerle

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 24

götüremezsiniz. Planlama veya kalkınma dolaylı vergilerin artması ekonominin temel dengelerini de zedeler. Şimdi, yani bu konunun hiç yer almaması Kalkınma Bakanlığının sunuşunda gerçekten benim çok dikkatimi çekti. O konuda da şey yaparsanız eğer tahmin ediyorum...

Bakanlıklarda birtakım değişiklikler oldu, öğleden sonra da ona değineceğim, fonksiyonel görevler yeniden değiştirildi falan. Yani tam yerinde midir? Çünkü bunların hepsi birtakım masrafı da gerektirir. Yani ben bürokrasi görevimde bazı teşkilat şeylerini, özellikle Birinci MC ve İkinci MC dönemlerinde yaşadım, çok isimler değişti, bunlar maliyetlerinden başka çok düşünülen amacı vermedi pek ama birtakım masraflar yapıldı. İnşallah burada öyle olmaz, fonksiyonlar şey yapılır. Sizde de fonksiyonlarda pek değişiklik olmadı, tahmin ediyorum, isim değişikliğine rağmen ama bence bu değişiklikler içerisinde yapılabilecek en iyi değişiklik şu olmalıydı: Hazine Müsteşarlığının Kamu Finansman Genel Müdürlüğü'nün veya ünitesinin tekrar Maliyede toparlanabilmesi çünkü 1983 sonunda Hazine Müsteşarlığının Maliye Bakanlığından çıkarılıp götürülmesi... Dikkat edin, kamu borçlanma gereği o tarihten itibaren her yıl bir miktar artarak Türk ekonomisinde önemli bir sorun haline gelmiştir. Geliri ve gideri aynı bakanlık yapıyor ise zaten Hazine ne demek? Hazine, devletin gelirleriyle giderleri arasındaki mekân ve zaman farklılığını gideren bir şeydir. Dolayısıyla keşke o yapılabilsen çünkü bu ancak tek parti döneminde, iktidarlarında olabilir. Biz koalisyon dönemlerinde, ben özellikle bunun çok üzerinde gayret sarf ettim ama koalisyon şartlarında bu mümkün olmuyor. Dokuz yıllık tek parti iktidarında keşke bu yapılabilsen.

Sayın Başkan, çok teşekkür ediyorum, bütçenin de ülkemiz için hayırlı olmasını diliyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum Sayın Oral.

Sayın Kuşoğlu, buyurunuz lütfen.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri, Sayın Bakanım, değerli bürokratlar ve değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakanım, sunumunuzda belirttiniz, kalkınma, ekonomik, sosyal ve kültürel gelişimin etkin ve bütüncül bir şekilde yönetilmesidir. Güzel bir tanımlama. Tabii bu yönetimi yapabilmek için çok iyi bir fotoğraf çekebilmek lazım her şeyden önce. Neyin fotoğrafını? Ekonominin özellikle fotoğrafını çok iyi çekebilmek lazım, gelişimin fotoğrafını çekebilmek lazım. Bunu elinizdeki kurumlarla yapacaksınız. İşte, eski Devlet Planlama Teşkilatı, TÜİK bu iş için ilgili kurumlar. Siz bir de icraya yönelik kurumları yönetiyorsunuz. Bazı eksik konularda, alt yapıyla ilgili konularda da icraya yönelik faaliyetleriniz var. Bunların çok objektif bir şekilde masaya yatırılması, net olarak gösterilmesi gerekir ki, herkes tarafından anlaşılabilir kılınması gerekir ki “Ülkenin mevcut durumu nedir, ne olmalıdır?” sorularının cevaplarına doğru ulaşalım. Hem geçmişi hem bugünü hem de yarını sorgulayabilmek ancak bu şekilde mümkündür bildiğiniz gibi.

Bu konuyla ilgili olarak -çok da vaktim yok ama- şunu söylemek istiyorum: Bu dönemde özellikle bir yanlış algı var, yanlış yapılıyor. Sanki Türk ekonomisinin durumu çok iyiymiş gibi gösterilmeye çalışılıyor. Her hükümet tabii ki yaptıklarını över, metheder, normaldir ama yanlış gösterme hakkımız yok. Onun için ben şimdi müsaade ederseniz bazı rakamlar okumak istiyorum.

Şunu söylemek istiyorum, baştan şunu belirteyim: Ekonominin birçok sıkıntısı var, birçok çarpıklık var yani dengesiz büyümeden Türk ekonomisindeki istihdama, dış ticaret açığındaki yamukluğa kadar birçok konuda sıkıntılarımız var ama kamu borç yüküyle ilgili olarak da çok büyük bir sıkıntı var. Biz kamu borç yükü sorununu sanki bu dönemde çözmüşüz gibi bir mesaj veriyoruz.

Bakin, ben bununla ilgili 2002 -aradaki rakamları daha sonra isterseniz size vereyim-

2010 ve 2011’le ilgili son rakamları sizinle paylaşayım: Toplam hazine borç stoku 2002’de 242,7, iç borç 149,9, dış borç 92,8, KİT borçları toplam 27,6 -herhâlde ortak rakamlarımızdır- belediyelerin banka borçları 1,3, toplam kamu 271,6 2002 yılı itibarıyla. Ama 2002’de yine özel sektör dış borçları 43 milyar dolar, toplam özel sektör, hane halkı ve reel sektör dâhil -bunların detayını vereceğim Sayın Bakanım- 101 milyar dolar. 2010’a baktığımızda 546,9 milyar toplam kamu. 2011 rakamı bende 547. 2010 özel sektör ve kamu borcu toplamı 1 trilyon 307, şu anda da -1.496- 1,5 milyar dolara yakın borcumuz var, öyle mi efendim? Hâlbuki bu 2002’de 372 milyar dolar seviyesindeydi. Yani biz kamudaki borcu özel sektöre, hane halkına ve bankalara özellikle, özel sektör kuruluşlarına, reel sektöre yaymış vaziyetteyiz ve borcumuzda çok da önemli bir artış var. 372 olan borç 1.496’ya çıkmış vaziyette, 4 misli bir artış söz konusu. Şimdi durum böyleyken bunu olduğu gibi almamız, görmemiz... Dünyanın en derin krizini yaşıyoruz, krizin içerisindeyiz, önümüzdeki dönemde çok yakın ilişkilerimiz olan Avrupa bölgesi, euro bölgesi çok açık ki çok daha büyük bir dip yaşayacak. Böyle bir dönemde bu tespitleri çok doğru yapabilmemiz lazım ve buna hazır olmamız lazım. Bu fotoğrafı dolayısıyla sizin, Bakanlığınızın çok doğru çekmesi ve ilgili birimlere çok doğru bir şekilde bildirimde bulunması lazım, çok önemli bir konu. Bunu yapamadığımız sürece, tabii, doğru teşhis koymamız ve doğru sonuçlara ulaşmamız mümkün değil.

Yine istihdamla ilgili bir konuya gireceğim. TÜİK’le ilgili olarak ben birçok şeyi anlayamıyorum. Bir gün, Sayın Bakanım, birçok bakanımız davet ettiler, birçok konuda kendileriyle ilgili alanlarda detaylı bilgi sahibi olacağız sağ olsunlar, siz de Sayın Başkanım da uygun görürse...

BAŞKAN – Memnuniyetle.

BÜLENT KUŞOĞLU (Devamla) – ...özellikle TÜİK’le ilgili bu çalışmaların nasıl yapıldığıyla ilgili bir birkaç saat yaşarsak çok memnun oluruz. Birol Bey’den sonra zannediyorum konuyla ilgili düzeltilmeler de olacaktır inşallah.

BAŞKAN – TÜİK’in misafiri olabiliriz.

KALKINMA BAKANI CEVDET YILMAZ (Bingöl) – Büyük bir memnuniyetle.

BÜLENT KUŞOĞLU (Devamla) – Olabilir tabii, memnuniyetle.

Şimdi, istihdamda ağustos itibarıyla 9,6’ya bir gerileme var diyoruz. Orada şöyle bir şey var, ben Aralık 2010’la Ağustos 2011 arasındaki rakamlara bakıyorum, mesleğine göre toplam istihdam 22,7 milyon Aralık 2010’da, Ağustos

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 25

2011 itibarıyla 24,9 milyona çıkmış. 2,2 milyon kişi iş bulmuş görünüyor. Bunların detayına bakıyoruz. 241 bin kanun yapıcı, üst düzey yönetici ve müdür deniliyor. Ne demektir bunu anlayamıyorum. Yani 241 bin kanun yapıcı, üst düzey yönetici, müdür seviyesinde kişi iş bulmuş. Olur mu böyle bir şey? Yani işsizmiş, birdenbire üst düzey 241 bin kişi iş bulmuş. 693 bin tarım, hayvancılık ve su ürünleri alanında iş bulan var. 800 bin nitelik gerektirmeyen işlerde istihdam söz konusu olmuş bu dönemde.

Şimdi, bunu ekonomik faaliyet ve işteki duruma göre tekrar analiz ediyoruz, deminki mesleğe göreymiş. 1,2 milyon ücretli ve yevmiyeli iş bulmuş aynı dönemde, 854 bin ücretsiz aile işçisi... Ücretsiz aile işçisi ne demektir? Tabii, belki ILO sınıflandırmasına göre vardır böyle bir şey ama Türkiye'de nedir 854 bin ücretsiz aile işçisi. Yani iş ararken birdenbire kendi ailelerinin yanında ücretsiz çalışmaya başlamışlar. 89 bin kendi hesabına çalışan iş bulmuş bu dönemde. 109 bin de işveren olan kişi söz konusu.

Şimdi, böyle olunca, başta söyledim, sizin göreviniz doğru bir fotoğraf çekmek, hatta bu fotoğrafı videoya dönüştürmek esastır diyoruz ya -teşbihte hata olmaz- bununla ilgili şüpheler söz konusu oluyor yani bilmediğimiz bazı noktalar da vardır muhakkak ama bu tespiti doğru yapabilmemiz ve doğru kavramlar üzerinden tartışabilmemiz lazım. Bu konuda yardımcı olabilirsiniz çok sevinirim.

Şimdi başka birkaç konuya daha gireceğim ama sürem yetmediğini görüyorum, yirmi saniye kalmış.

Ben 2012 bütçesinin hayırlı uğurlu olmasını diliyorum, başarılar diliyorum yeni kurulan Bakanlığınıza, kanun hükmünde kararnameyle de olsa kurulan Bakanlığınıza ve ekibinize başarılar diliyorum.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum Sayın Kuşoğlu.

Sayın Aslanoğlu, buyurun lütfen.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, Plan ve Bütçe Komisyonunun çok değerli üyeleri, Sayın Bakan, Kalkınma Bakanlığının çok değerli çalışanları, sevgili basın; hepinize saygılar sunuyorum.

Değerli arkadaşlarım, makro olarak arkadaşlarım konuştu, ben biraz mikro konulara gireceğim.

Sayın Bakan, belediyelerden bahsettiniz ve özel idarelerden bahsettiniz. Size düşen bir görev var Sayın Bakan, İçişleri Bakanlığına şunu demeniz lazım: “Sen bırak bu belediyeçiliği, sen bırak bu özel idareciliği, sen bunu başaramıyorsun, yapamıyorsun. Belediyeçilik projedir, plandır, yatırımdır ve kaynaktır, bu bende var, bu benim işim.” İçişleri Bakanlığı ancak sadece insan tutuklamayı, sabahın 5’inde ev basmayı bilir. İçişleri Bakanına buradan sesleniyorum: Belediyelerin yakasını bırak, özel idarelerin de yakasını bırak. Sen bu işi başaramıyorsun, beceremiyorsun. Hiçbir katkı yok. Bir tane deyin ki bana İçişleri Bakanlığının belediyelere şu katkısı var, şunda destek oluyor, üretimine destek oluyor, çalışmasına destek oluyor. Sadece köstek oluyor, insanların moralini bozmaktan başka bir şey yapmıyor, Sayın Bakan. Onun için ey, İçişleri Bakanım, sen bu belediye işini bırak, özel idarelerin yakasını bırak. Bunların yeri sizin Bakanlığınız Sayın Bakanım.

MUSA ÇAM (İzmir) – Kökten çözüm olsa da Bakanlık bıraksa nasıl olur?

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Devamla) – O ayrı bir şey.

Bunların yeri eğer projeyse siz destek veriyorsunuz, yatırımsa siz destek veriyorsunuz, planlamaysa siz planlıyorsunuz, destekse veriyorsunuz, kaynaksız kaynak bulmaya çalışıyorsunuz. Türkiye’de artık birtakım gerçekleri kabul edin. Devrimden bahsediyorsunuz, “Devrim yaptık...” Neyin devrimini yapıyorsunuz? Bana bir tane insan çıksın desin ki: “İçişleri Bakanlığı belediyelere ve özel idarelere şu katkıyı yapıyor.”

Ha, arkadaşlar, gelin, işin gerçeğini konuşalım. Eğer bugünkü bakanlık yapısı içinde -belediyeler bakanlığı tek başına kurulacaksa ona bir şey diyemem ama- Meclisten kaçırarak “Bir reform yaptık.” diyorsunuz ya belediyelerin gerçek yeri burasıdır. Özel idareleri seçtiyorsunuz, sahipleri yok, özel idarenin sahibi yok. Ey, İçişleri Bakanı, sen özel idarelere ne destek veriyorsun? Hangi projeyi, hangi desteği, hangi hakkı veriyorsun? Sadece belediye basıyorsun sabahın 5’inde.

Sayın Bakan, bu gerçekleri konuşmak zorundayız. Evet, önerim, baştan söylüyorum, İçişleri Bakanlığı özel idarelerin ve belediyelerin yakasını bıraksın. Yine söylüyorum size bakın, net, objektif söylüyorum, proje... İçişleri Bakanlığı bir tane proje yapar mı? Hangi belediyeye destek verdi? İçişleri Bakanlığı bir tek kaynak yaratır mı? Hangi belediyeye yarattı? Ne iş yapar? Ya, bana Allah aşkına deyin ki: “Belediyelerin ve özel idarelerin İçişleri Bakanlığına bağlı olmasıyla şu destek oluyor, şu desteği yapıyor, belediyelere şu katkıyı yapıyor.” Ya, bana bir Allah’ın kulu çıksın bunu söyleyin ya.

Sayın Bakan, bu ülkede eğer verimlilik istiyorsanız, bu ülkede eğer yapılan işlerin halka doğrudan gitmesini istiyorsanız bu sizin en temel göreviniz. Hakkınıza sahip çıkmıyorsunuz Sayın Bakan. Bu sizin hakkınız, bu Bakanlığın hakkı ve İçişleri Bakanı da artık bu sevdadan vazgeçsin. Oradaki o sadece baskı erkini eline alarak, sadece insanları korkutarak, polis salarak, insan onurlarını kırarak... Eğer bu baskıyı elinden bırakmak istemiyorsa yazıklar olsun bu ülkeye. Belediyelerin gerçek yeri planlama yönünden, kaynak yönünden, destek yönünden sizin Bakanlığınızdır.

RECAİ BERBER (Manisa) – Şehircilik Bakanlığı olmasın.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Devamla) – Olabilir, olabilir ama İçişleri Bakanlığı değildir. Şehircilik Bakanlığı, bu yapı... Ama bu İçişleri Bakanlığına belediyelerin, özel idarelerin bağlı olması bu ülkede iş yaptırmamanın, yandaş yaratmanın ti kendisi Sayın Berber. O gücü, o polis erkini elinden bırakmamanın şeyidir.

RECAİ BERBER (Manisa) – Şimdi kanun hükmünde kararnameyle İçişleri Bakanlığına bağlanmış gibi konuşuyorsunuz. Yapmayın bunu, cumhuriyet kurulduğundan beri İçişleri Bakanlığına bağlı bunlar.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Devamla) – Evet, efendim, işte, eğer bir şeyler yapacaksanız gerçek bir şey yapın, doğru bir şey yapın, onu söylemek istiyorum ama anlamak istemiyorsunuz galiba.

RECAİ BERBER (Manisa) – Yani “Bu konuda da düzenleme yapın.” diyorsunuz, anlıyoruz.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 26

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Devamla) – İki: Sayın Bakan, önce özel idarelere geleceğim ve TÜİK Başkanına, daha sonra da ona geleceğim.

BAŞKAN – Beni özel davet ediyor ama TÜİK Başkanı, bizi davet ediyor.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Devamla) – Bir dakika, ben hakkımı alacağım ya, hakkımı yiyor ya.

Şimdi, özel idareler siz Çatalca'da... Burada bir yanlış var, siz doğruyu yaptırmak zorundasınız Bakanlık olarak, kalkınması için. Çatalca'ya 5 kilometre mesafede köy var, bu büyükşehirle bağlı. Çatalca'ya 80 kilometredeki Binkılıç beldesi -eskiden belediyeymiş, bunlar Çatalca'nın mahallesi oldu. Arkadaşlar, böyle bir şey var mı? Yani 5 kilometre mesafedeki bir yerden bir yere mi bir belediye daha farklı hizmet verebilir, yoksa 80 kilometre ileriye mi? Bir yanlış yapıyorsunuz, bir kere.

İki: Özel idare kavramı... Balıkesir'in bin küsur köyü var, Sivas'ın bin küsur köyü var Sayın Başkan. Bir koyundan çift post veriyorsunuz. Bir koyundan bu büyükşehirle, Sayın Bakan, çift post veriyorsunuz. Hem özel idare paylarını alıyorlar, koyuyorlar bir tarafa... Zaten büyükşehir belediyesi bu köylere hizmet ediyor. Kocaeli'nin bir tane köyü var mı Sayın Bakan? İstanbul'da bir tane köy kaldı mı? Herhâlde bir Şile tarafında üç beş köy kaldı, herhâlde İstanbul'un yirmi otuz köyü kaldı. Hem özel idare payı... Özel idarelere pay niye verilir? Amaç burada özel idarenin... Genelde yoldur, sudur, elektriktir yani zamanında, hâlâ bu mantıktır. Siz Manisa'nın Demirci'sine, Manisa'nın bilmem neresine özel idare kanalıyla hizmet götürüyorsunuz Sayın Berber ama alıyor büyükşehirler -bir tane köyü olmayan- hangi köye hizmet götürüyor? Bir de büyükşehirler dediğiniz zaman her ne hikmetse 4,5 para veriyorsunuz, büyükşehir diye adı 4,5 alıyor; küçük şehirse 1 alıyor.

RECAİ BERBER (Manisa) – Malatya da büyükşehir olacak.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Devamla) – Bir dakika geleceğim, TÜİK Başkanına geleceğim.

Şimdi, onun için özel idarelerin hakkaniyet ilkesi de verilmiyor. Özellikle büyükşehirle verilen özel idare paylarından bir koyundan çift post veriyorsunuz, öbür şehirlerin hakkını yiyorsunuz.

İki: Belediyeler... Demin söyledim, eğer belediyeler katkırı bulursa sizde bulacak Sayın Bakanım. Planlı bir belediyeçilik, üreten bir belediyeçilik adına ve özellikle altyapı... "Altyapı" dediniz, çok önemli. Ben sizden rica ediyorum. Bugüne kadar acaba Bakanlığınızca altyapı desteği verilen kaç belediye oldu, bunlar hangi belediyelerdir? Ben bunun listesini sizden istiyorum Sayın Bakan. Bugüne kadar altyapı desteği verilen... Çünkü İller Bankası kanalıyla size geliyor, siz onaylıyorsunuz, bir kısmına yüzde 50 fon, hibe fon veriyorsunuz. Bunlar hangi belediyeler? Bir kere bunu soruyorum.

İki: Yine, SODES projeleri, KÖYDES projeleri birinci derecede sizin Bakanlığınızla ilgili olduğu için... Ey, İçişleri Bakanlığı sen ne iş yaparsın belediyelere? Ya, Allah aşkına, bana bir arkadaş çıksın desin ki: "Bu İçişleri Bakanlığı belediyelere şu katkıyı yapıyor. Bunun için oraya bağlı." Ya, Allah'ını severseniz bir tanesi söylesin ya, bana bir akıl verin.

MUSA ÇAM (İzmir) – Müfettiş gönderiyor!

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Devamla) – Şimdi, Sayın Bakan, burada bu bağırımla zatıalınıza değil, bu bağırımla bir isyandır, bir haksızlığa isyandır, şahsınıza, asla...

RECAİ BERBER (Manisa) – Size değil de Komisyona, Sayın Bakan.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Devamla) – Ben sadece gerçekleri konuşuyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Devamla) – İki: Büyükşehir konusunda çıkılmaz bir sokak yaratıyorsunuz. Baktınız olmuyor, yıllarca siz Adapazarı'na 35 kilometrelik Akyazı'yı bağladınız, 35 kilometre büyüttüler, Erzurum'u 30 kilometre büyüttüler, Samsun'u 30 kilometre, buraların nüfusunu 500 bine getirdiler. Yılda -500 bin nüfuslu, Erzurum'un nüfusu daha 450 bin- 160 milyon para alıyor. Daha fazla alsın, hiç gözüm yok ama mücavir alanı büyümeden Şanlıurfa'ya verdiğiniz para 80 bin lira. Bu hak mıdır, hukuk mudur?

Şimdi kavram değiştiriyorsunuz. Şimdi, büyükşehir denince bazı illerde merkezle... Şimdi Manisa'yı büyükşehir yapacaksınız. En uzak ilçesi Demirci mi? Sayın Berber?..

SÜMER ORAL (Manisa) – Selendi var, Demirci var.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Devamla) – Selendi.

Şimdi, Selendi'nin köyleri de büyükşehir şeyi içine girecek.

Şimdi, Manisa'dan bir büyükşehir, Manisa'dan taa Selendi'nin en uzak köyüne, Bursa'ya yakın bir köyüne...

SÜMER ORAL (Manisa) – Uşak...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Devamla) – Uşak veya işte. Nasıl hizmet verecek Sayın Bakan? Böyle büyükşehir mantığı olur mu? Böyle, bunları büyüterek, 750 bin nüfusa getiriyorsun, bununla ancak 750 bin yapabiliyorsun... Bu, akla, mantığa çok ters. Böyle büyükşehir yapmayın. Böyle büyükşehir hizmet veremez. O zaman üreten yerel yönetimlerin de hakkını elinden alıyorsunuz.

İki: Sayın TÜİK Başkanım, ben sizden Malatya'nın bugünkü nüfusunu alabilir miyim? Mademki bu işte böyle vur-kaç var, ben de kanun çıkana kadar İstanbul'da ne kadar Malatyalı varsa doldurayım Malatya'ya, ben de 750 bini geçeyim. Ben sizden... Malatya'nın bana kaç günde verebilirsiniz?

BAŞKAN – Telefonla arıyorlar sizi.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Devamla) – On-line ise... Bana bugün verirsiniz ben de... Ama onu da yaparsınız...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Kaç istiyorsun Mevlüt Ağabey, kaç istiyorsun?

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Devamla) – Onu da yaparsınız haksızlık. Onu da yaparsınız haksızlık.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 27

Arkadaşlar, Maraş sınırındaki 150 kilometre Arapkir'in... Bak, Divriği sınırındaki bir köyüne bir büyükşehir nasıl hizmet verebilir ya? Kurbanınız olayım ya! Böyle bir mantık olmaz!

Eskiden haydi 35 kilometreye veriyordunuz. Ya, bir büyükşehir, Sayın Bakanım, 200 kilometreye nasıl hizmet götürebilir? 200 kilometreye... Böyle bir belediyecilik anlayışı olur mu? Böyle, her gün çöpünü alacaksın, her gün... Artık mahalle oluyor bu köyler, bir büyükşehirin mahallesi oluyor bunlar, nasıl hizmet verebilir? Selendi'nin bir köyü mahalle oluyor artık.

RECAİ BERBER (Manisa) – Hizmet aşkına bağlı, yani uzaklık, mesafe önemli değil.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Devamla) – Sayın Berber, bizde bu aşk çok var ama ihanet edilen aşkları da çok yaşadık. Bu aşka ihanet etmeyin o zaman.

BAŞKAN – Sayın Berber, müdahale yok.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Devamla) – Bu aşka ihanet etmeyin. Bu hizmet aşkıysa, ben de diyorum ki hizmet aşkını en iyi şekilde hep dalgalandırın ama siz ihanet edilen aşkı yaşıyorsunuz herhâlde!

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yaşamıyor, ihanet eden kesiminde o, karşıdaki.

BAŞKAN – Siz devam edin Sayın Aslanoğlu, devam edin.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Devamla) – Sayın Bakan, sonuçta böyle bir büyükşehir anlayışı olmaz. Yazık ediyorsunuz bazı illeri koruyacaksınız kollayacaksınız diye. Yine söylüyorum: Büyükşehir mantığında çok büyük yanlışlık var. 1 veriyorsunuz 4,5 veriyorsunuz, bir de aynı şekilde özel idare payları, bir tane köy yok. Ohh, oyna! Oyna! Geliyor paralar. Gariban, 1.100 köyü olan Sivas... Kaç köyünüz var efendim?

ERKAN AKÇAY (Manisa) – 789.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Devamla) – 789.

Balıkesir, Sayın Sali'nin kulakları çınlasın, onu saygıyla anıyorum.

ALİ BOĞA (Muğla) – Muğla'ya hiç destek vermedin!

ERKAN AKÇAY (Manisa) – 996.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Devamla) – Efendim, bildiğim bin küsur, dokuz yüz küsur tane. Sivas'ın 1.110 tane galiba.

BAŞKAN – En yüksek Sivas'ın zannedersem.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Devamla) – Şimdi, burada yani siz hiç köyü olmayan bir Adapazarı'na verdiğiniz il özel idare payına bakın, bir de 1.100 köyü olan Sivas'a bakın. Zaten büyükşehir, mahalle oldu, hizmet veriyor oralara. Oradan bir para veriyorsun 1'e 4,5, bir de özel idare payı. Ye babam, ye; doldur doldur ye.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Aslanoğlu, tamamlayabilirsek lütfen...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Devamla) – Belediyelerin gerçek adresi siz veya Şehircilik Bakanlığı ama özel idarelerin gerçek adresi sizsiniz. Yatırım, KÖYDES... KÖYDES'i kim planlıyor, kim veriyor? E, davul sizin boynunuzda, tokmağı vuruyorlar, ondan sonra bu arkadaşlarım da üzülüyor. Planlanan hiçbir şey olmuyor. En azından bu arkadaşlarımla hakkını...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Rahatladılar, plan kalktı nasıl olsa!

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Devamla) – Mademki bir plan kalktı, o zaman bu Bakanlığa yıllardır yaptığı, hizmet verdiği bir şeyi bu Bakanlığın bünyesine alın Sayın Bakanım.

Ben özellikle bu iki konuda çok duyarlıyım.

İşte geldi, rahat, Kocaeli'de alıyor paraları, oynuyorlar şakır şakır, bir özel idare payı, bir büyükşehir payı, oyna babam, oyna!

MUZAFFER BAŞTOPÇU (Kocaeli) – KÖYDES'te yokuz, yokuz Mevlüt!

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Köyünüz kalmamış da ondan.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Devamla) – Köyünüz yok ki! Köy olmayan yere ne vereceğiz?

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Bir de onu alacak ha!

MUZAFFER BAŞTOPÇU (Kocaeli) – Bunların ben hesabını sonra onlarla görüşürüm Bakanım.

BAŞKAN – Sayın Aslanoğlu, çok teşekkür ediyorum.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Devamla) – Ben tüm arkadaşlara başarılar diliyorum ama dilerim ki yıllardır hizmet eden bir bakanlık -benim çok saygı duyduğum planlamayla ilgili- Türkiye'nin geçmişinde çok önemli damgaları vardır, Türkiye'nin geçmişine çok önemli damgalar vurmuşlardır. Ben önlerinde saygıyla eğiliyorum. Diliyorum ki daha planlı, programlı, eylemli ve devrim yapan bir bakanlık olsun.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Aslanoğlu, çok teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, 14.15'e kadar ara veriyorum.

Tüm katılımcılar Bakanlığımızın davetlisidir yemek için, buyurunuz.

Kapanma Saati: 13.33

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.25

BAŞKAN: Lütfi ELVAN (Karaman)

BAŞKAN VEKİLİ: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

SÖZCÜ: Ahmet ÖKSÜZKAYA (Kayseri)

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 28

KÂTİP: Vedat DEMİRÖZ (Bitlis)

----- 0 -----

Başkan - Komisyonumuzun değerli üyeleri, 16'ncı Birleşimin İkinci Oturumunu açıyorum.

Sayın Ayaydın, buyurun lütfen.

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Sayın Başkan, komisyonumuzun değerli üyeleri, Sayın Bakan, Kalkınma Bakanlığının değerli temsilcileri, kamu kurum ve kuruluşlarımızın değerli temsilcileri ve basınımızın değerli temsilcileri; Kalkınma Bakanlığının 2012 yılı Bütçesi üzerinde söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle hepinizi saygılarımla selamlıyorum.

Yeni kamu mali yönetim anlayışını tespit etmek üzere Aralık 2003 yılında 5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu Türkiye Büyük Millet Meclisinde kabul edilerek yürürlüğe girmiştir. 5018 sayılı Kanun kamu mali yönetiminde özel bir süreç ve takvim öngörmektedir.

5018 sayılı Kanun'a göre; merkezi yönetim bütçe hazırlama süreci, Bakanlar Kurulunun Mayıs ayının sonuna kadar Kalkınma Bakanlığınca hazırlanan orta vadeli programı kabul etmesiyle başlar ve kabul edilen bu program, yine Mayıs ayı sonuna kadar Resmî Gazete'de yayımlanır.

2

Görüldüğü gibi bütçenin hazırlanmasında kanuni bir prosedür bulunmaktadır. Oysa AKP Hükûmeti, her yıl yaptığını ne yazık ki bu yıl da tekrarlamıştır. Zira orta vadeli program 5018 sayılı Kanun'un öngördüğü süreden 135 gün sonra; yatırım genelgesi ve Eki ile yatırım programı hazırlama rehberi ise tam 105 gün sonra 13 Ekim 2011 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

Sayın Bakan'a soruyorum: Orta vadeli program neden zamanında yayınlanmamaktadır? 5018 sayılı Kanun'a neden uyulmamaktadır, madem uymayacaksınız, bu kanunu neden çıkardınız, bu kanun neden vardır? Eğer hükûmet kanuna uymazsa vatandaşın kanunlara uymasını nasıl bekliyorsunuz?

Yayınladınız ya, buna da şükür diyelim ve gerçekçi hedeflerle hazırlandığı belirtilen 2012 orta vadeli programa bir bakalım: Evet, orta vadeli programın işlevi, kalkınma planları, stratejik planlar ve genel ekonomik koşulların gerekleri doğrultusunda makro politikaları, ilkeleri, hedef ve gösterge niteliğindeki temel ekonomik büyüklükleri içeren bir yol haritası olmasıdır. Ancak, korkarım ki Hükûmet, önünü pek görememektedir. Zira orta vadeli programdaki öngörülerin gerçeklikle hiçbir ilgisi bulunmamaktadır. Sadece kâğıt üstünde kalan, sözde gerçekçi hedeflere birkaç örnek vermek istiyorum : 2011 yılında yayınlanan orta vadeli programda yüzde 5,3 olarak öngörülen 2011 yılı TÜFE, 2012 orta vadeli programda yüzde 7,8 olarak revize edilmiştir. Merkez Bankası Başkanlığı ise yaptığı açıklamada yıl sonu enflasyonun yüzde 8,3 olarak gerçekleşmesini beklediğini belirtmiştir. Bu durum, yüzde 50 den büyük bir sapmayı göstermektedir.

2011 yılı orta vadeli programda cari işlemler açığının yıllık 42,2 milyar dolar olarak gerçekleşeceği belirtilirken aynı cari açık Ocak-Eylül döneminde 60,6 milyar dolara ulaşmış 12 aylık dönemde ise 75 milyar dolara ulaşması beklenmektedir.

2011 yılı orta vadeli programda yıllık ithalatın, 199 milyar dolar olarak gerçekleşeceği belirtilirken ithalat sadece Ocak-Eylül döneminde 182 milyar dolara, son 12 aylık dönemde ise 237 milyar dolara ulaşmıştır.

Başkanım, bakanlık dinlerse, ben sözlerimi söyleyeyim, ama yani biz burada ne konuşuyorsak, nasıl olsa boş konuşuyorlar deyip kendi aralarında sohbet edeceklerse, ben hiç konuşmayayım.

BAŞKAN - Yok hayır, değerli arkadaşlar, Sayın Düzyol...

AYDIN AĞAN AYAYDIN (Devamlı) - İktidarda onuncu yılına giren ve dokuz yıldır ülkeyi tek başına yöneten bir hükûmetin ekonomi kadrosunun önünü daha iyi görmesi gerekmez mi? Umarım 2012 bütçesi de bu şekilde, örneklerini verdiğim sözde gerçekçi hedefler doğrultusunda hazırlanmamıştır.

Bütçe, orta vadeli programa göre hazırlandığına göre, insan kendini şunu söylemekten alıkoyamıyor : Madem orta vadeli program geç yapılıyor, bari gerçekçi yapın.

Nitekim daha dün uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu FITCH, Türkiye'nin kredi notu görünümünü "pozitif"ten "durağan"a çevirdi. Tam da sözde gerçekçi ve doğru tespit ettiğiniz cari açık ve enflasyon hedeflerinin aşılması nedeniyle.

Kalkınma, ekonomik büyüme kavramının yanında, yoksulluk, işsizlik, gelir dağılımında adalet ve bölgeler arasındaki eşitsizlikler alanlarında kaydedilen mesafeyi kapsamaktadır. Kalkınma, insanların yaşam kalitesinde iyileşme sürecidir. Bu süreç iki unsur üzerinde gerçekleşmektedir: Birincisi; insanların yaşam düzeylerinin iyileşmesidir. Bu gelirlerinin artması, yiyecek tüketimlerinin, sağlık hizmetlerinin, eğitimlerinin ve diğer koşulların ekonomik büyüme ile birlikte iyileşmesidir.

İkincisi; sosyal ve kültürel, politik kurumlar ile insana verilen değerle, insanların yaşam olanaklarının genişlemesiyle birlikte özgürlüklerinin artmasıdır.

Peki bu bağlamda, Türkiye'nin yeri neredir?

Birleşmiş Milletler İnsani Gelişmişlik Endeksi Sıralamasında ülkemiz 2011 yılı itibarıyla 187 ülke içinde 92'nci sıradadır. Siz dünyanın en büyük 16'ncı , Avrupa'nın en büyük 6'ncı ekonomisi olmakla övünedurun, Türkiye yaşam kalitesi açısından nerelerde? Doğrusu tek kelime ile hazine bir durumdur.

Gelişmiş ülkelerle arasında önemli farklar bulunan ülkemizde bir de ciddi bölgesel eşitsizlikler söz konusudur.

Peki bu durumu ortadan kaldırmak, ülkenin kalkınmış devletler ailesi içinde yer almasını sağlamak, ülkeyi fiziki ve beşeri sermaye alanında zenginleştirmek ve bu zenginliği adil ve dengeli dağıtmak kimin görevidir? Ülkeyi yönetenlerin. Peki bunun yolu nedir? Doğrusu, ben merak ediyorum.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 29

Doğru yatırımlar, ülkenin kalkınması için yatırımlar, özellikle de sabit sermaye yatırımları çok önemlidir. Sabit sermaye yatırımları, sermaye birikimi ile birlikte yatırım, pazarlama, ihracat ve istihdam olanaklarını artırması dolayısıyla gerek gelişmiş gerekse gelişmekte olan ülkelerin ekonomi politikalarının temel unsurlarından biri durumuna gelmiştir.

Belli bir dönem içinde üretme kapasitesinin en temel göstergelerinden biri olan sabit sermaye yatırımları, ekonomi üzerinde çok yönlü etkilere sahiptir. Sermaye birikimi, üretim, istihdam ve gelir artışı, teknoloji transferi, fiyatlar ve ödemeler dengesinde istikrar, ekonomik gelişme ve genel refah gibi etkenler ile sabit sermaye yatırımları doğru orantılı bir ilişki içindedir.

Dünyada küreselleşme süreci öncesinde yeterince önemsenmeyen sabit sermaye, bugün kalkınmaya olan katkısının anlaşılmasıyla, gelişmiş ve gelişmekte olan tüm ülkelerin ilgi odağı hâline gelmiştir.

Kalkınma Bakanlığı verilerine göre, 2011 yılında toplam sabit sermaye yatırımları 282 milyar Türk lirasıdır. Bu tutar içinde kamunun payı ise 57 milyar Türk lirasıdır. 2012 yılı öngörüsü ise 320 milyar Türk lirası olmasına rağmen kamu payı sadece 3 milyar artışla 60 milyar Türk lirası olarak öngörülmektedir.

Ülkemizde toplam sabit sermaye yatırımlarının yurt içi hasıla içindeki payı genel olarak yüzde 20'lerin altında seyretmektedir.

Şüphesiz ki bu yatırım kompozisyonundaki kamu payının ve bu yatırım düzeyinin yetersiz olduğu açıktır. Bu ülke sahip olduğu potansiyeli ve olanakları ile daha fazlasını hem istemekte hem de hak etmektedir.

TÜİK'e biraz değinmek istiyorum: TÜİK, verileriyle hep ön plandadır. Bazen kamuoyunda tartışma yaratmaktadır. Özellikle yıllar içerisinde bazı hesaplama yöntemleri değiştirilerek farklı sonuçlar bizi farklı yere götürmektedir. Örneğin, Hükümetin en çok övündüğü millî gelir ve kişi başına millî geliri hesaplarken "2002 yılında biz millî geliri şurada aldık, kişi başına geliri buradan aldık, bugün millî gelir burada, bugün kişi başına gelir buradadır" diyor ama şunu unutuyor: Türkiye İstatistik Kurumu 2008 yılında bir hesaplama yöntemindeki formülünü değiştirdi, gerekçe, Avrupa Birliği uyum diye. Şimdi siz 2008 yılında millî geliri hesaplamasındaki formülü değiştireceksiniz ve 2008 yılı ile 2008 yılı sonrasındaki millî gelir hesaplamasını bu formüle göre yapacaksınız. Bu formülle yaptığınız hesaplamayı bir önceki formülle hesaplanan 2002'den önceki yıllarla mukayese edeceksiniz. Eğer siz 2008'den sonraki millî gelir hesaplarınızı önceki dönemlerle mukayese edecekseniz o zaman önceki yılların hesaplama yöntemlerini de bu yeni formülle hesaplamamız lazımdır. Bunun oranı yüzde 38'dir, yani bir önce, diyelim ki 2001 yılında, 2002 yılında eğer kişi başına gelir 3.500 dolar ise ve bugün siz bizim millî gelirimiz kişi başına 10 bin dolardır diyorsanız, o zaman siz 2002 yılındaki o 3.500 doları da yüzde 38 artırarak mukayeseyi yapmanız lazımdır. Bu mukayese yapılmayarak kamuoyu yanıltılmaya çalışılmaktadır. Hesaplama yöntemlerini değiştirmek doğrudur, güncelleştirmek doğrudur, ama mukayese yaptığınız vaki de mukayeseleri aynı formül üzerinden yapmakta yarar vardır.

Bu duygu ve düşüncelerle Kalkınma Bakanlığımızın 2012 yılı bütçesinin bakanlığımıza, ülkemize, milletimize hayırlı ve uğurlu olmasını diliyorum, hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Ayaydın çok teşekkür ediyorum.

Sayın Ünüvar, buyurun lütfen.

NECDET ÜNÜVAR (Adana) – Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Bakanım, Plan ve Bütçe Komisyonunun çok değerli üyeleri, değerli bürokratlar, değerli basın mensupları hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Özellikle Kalkınma Bakanlığı hayırlı olsun Sayın Bakanım. Gerçekten son derece önemli Devlet Planlama Teşkilatının öteden beri kalkınma odaklı, planlama odaklı çalışmaları inşallah bu dönemde daha da gelişmiş olarak yapacağınıza inancım tamdır. İlk başlangıçta Sayın Aslanoğlu, siyasetin içindeki DPT kökenli arkadaşları sayarken aklıma şöyle bir şey geldi: Bürokrasinin mutfağı gibidir Devlet Planlama Teşkilatı. Baktığınız zaman şu anda üst düzey bürokratlar ve siyasetçiler arasında DPT kökenli insanların olması... Tam sizden bahsediyorum Sayın Aslanoğlu...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Laf mı attın?

NECDET ÜNÜVAR (Devamla) – Yok, laf atmadım, atıfta bulunuyorum size.

Bürokrasinin mutfağı gibi olması, doğal olarak hem siyasette hem üst düzeyde bürokraside çok etkin görevler alıyor. Tabii, aslında Kalkınma Bakanlığı baktığınız zaman Türkiye'nin kalkınma odaklı hafızası gibidir de, Türkiye'nin nereden gelip nereye gittiğinin de çok net işaretidir. Sizin iş planınızda ve yapmakla yükümlü olduğunuz hususlarda çok geniş bir perspektif var. Ben hepsine değinemeyeceğim. Şüphesiz GAP da önemli, diğer proje koordinatörlükleri de önemli, bölgesel kalkınma ajansları da önemli ama bugünkü konuşmamda birazcık Türkiye İstatistik Kurumu odaklı konuşacağım müsaadenizle.

Şimdi, efendim geçenlerde Sayın Aydemir'e tebrik ziyaretine gittiğim zaman da paylaştım, başımıza şöyle bir hâl geldi, Adana olarak, belki bu sadece Adana'yı ilgilendiren bir konu da değil: Bir dergi, şehirlerin yaşanabilir olma kriterlerini yani yaşam kalitesi araştırması yapıyor kendince ve birtakım kriterler üzerinden şehirlere bir yaşanabilirlik sıralaması veriyor. Adana'nın bu sıralamadaki yeri 55'inci sıra, bir önceki değerlendirmede 13'üncü sırada ve sonra 55'inci sıraya Adana gerilemiş görünüyor. Tabii, esasında Adana'yla ilgili şöyle bir şey de var: Geçmişinde çok ciddi başarıların olduğu bir şehir, şu anda da yeni yeni kendini toparlamaya çalışan bir şehir ama bilhassa yerel odaklı birtakım mekanizmalar Adana'yı olduğundan daha kötü gösterme eğiliminde. Bu derginin yayını birazcık ona şey yapmış oldu yani sonuçta ticari bir dergidir ama ticari dergi deyip ben geçmedim. Şöyle bir çalışma yaptım arkadaşlarla beraber, öncelikle kendim hızlıca işte istatistiğe ne kadar yatkınlığımız varsa, o doğrultuda inceledim ve birtakım kendime de uygun olmayan, garip gelen birtakım hükümlerle ilgili arkadaşları topladım ve bir çalışma yaptık ve gördüğümüz tablo şu ki, orada o derginin aldığı araştırmaya baz olarak aldığı birtakım kriterlere ilave kriterler yapmak gerekiyor. Yani nihayetinde o dergidir ne olacak filan diyebilirsiniz ama ben o şekilde davranmamak gerektiğini düşünüyorum. Kaldı ki, yeni bir Türkiye İstatistik Kurumu Başkanı var, daha önce DPT Müsteşar Yardımcılığı, Sosyal Güvenlik Kurumu

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 30

Başkanlığı gibi çok önemli görevlerde bulunmuş bürokraside çok deneyimli bir arkadaşımız var ve hep kalkınma odaklı da düşünen bir arkadaşımız, ben kendisine arz ettim ama bir de komisyonun huzurunda sizlere de arz etmek istiyorum. Burada belki şöyle bir şey yapmak lazım: Şehirlerimizin her birisi kendince gelişmeye çalışıyor ve kendine bir kimlik üretmeye çalışıyor. Yani bir şehrimizden bahsettiğiniz zaman akla ne geliyor? İşte o ne geliyorsa o şehir o noktada kendisini kalkındırmaya çalışıyor ama bazen hiç hesapta olmayan bir özelliği de ön plana çıkartırsanız o şehir ciddi bir potansiyele sahip olabilir. Adana'dan örnek vereyim: Adana Türkiye'ye gelen yabancı turistlerin sadece binde 1'e yakınının ziyaret ettiği bir şehir konumunda. Halbuki Adana'nın turizm potansiyeli, denizi var, inanç turizmi var, yayla turizmi var, içinden otoban geçen tek yayla bizde, ulaşımı son derece mükemmel, yazı kışından güzel, kışı yazından güzel, aynı anda hem kayak hem deniz turizmi yapabiliyorsunuz ama bu turizm potansiyelini Adanalı bir türlü şey yapamıyor, tam potansiyeli enerji hâline dönüştüremiyor. Şimdi bu anlamda şehirlere kimlik kazandırma ve şehirlerin atıl pozisyonda olan potansiyellerinin açığa çıkarılması noktasında bence sizin bakanlığınıza çok önemli bir görev düşüyor.

Geçenlerde Ekonomi Bakanlığımız çok güzel bir kitap yayınlamış, bize de dağıttı, il il dış ticaret potansiyeli diye. Buraya baktığınız zaman Adana mesela orta ve ileri teknolojinin mal ihracatında Türkiye'de 10'uncu sırada, illerin ihracat çeşitliliği anlamında baktığınız zaman 5'inci sırada. Halbuki bunu şehirde konuştuğunuz zaman "yok canım, hadi" falan gibi şeyler söylüyorlar. Bunun birazcık şeyden kaynaklandığını düşünüyorum. O şehirlere kazandırmamız gereken kimliği tam olarak kazandıramadığımızdan kaynaklandığını düşünüyorum. Bunda siyasilerin, bürokratların, sivil toplum örgütlerinin, meslek örgütlerinin her birine düşen görevler var. o hâlde bence birazcık da istatistiği sevdirmek ve istatistikten analitik sonuçlar çıkarmak adına Türkiye İstatistik Kurumunun belki o derginin yanlış yaptığı şeyleri birazcık daha kriter çeşitlendirmesi ve geliştirmesi yaparak şehirlere birazcık kimliği kazandırmak, şehirlerin atıl, saklı potansiyelini de ortaya çıkarmak adına birazcık rol alması gerektiğini düşünüyorum.

Şöyle bir şey de tabii geldi, bize olan faydası: Ne yapılabilir filan diye konuştuk arkadaşlarla. Yedi ayrı gösterge üzerinden 93 tane kriter ki bunu Sayın Aydemir'e de gönderdim, yani temel göstergeler, millî eğitim kriterleri, ekonomi kriterleri, sağlık kriterleri, altyapı kriterleri, sosyal kriterler, proje teşvik, hibe kriterleri gibi kriterler üzerinden bir çalışma yapılabilirse şehirlerimizin saklı potansiyelini ortaya çıkarabilme özelliği de olur diye düşünüyorum. Ben bir de şunun sıkıntısını da yaşıyorum ve bunu Adana'da zaman zaman da söylüyorum. Yani mesela Adana'da teknik anlamda olan biteni görebilmek adına ben farklı farklı kurumlarımızın, valiliğin, belediyenin, organize sanayi yönetim kurulunun sitesine, birtakım GIAD'lar, SIAD'lar var, onların sitelerine filan bakıyorum ve her birinde farklı farklı kriterlerle birtakım hükümlerin, birtakım rakamların filan olduğunu görüyorum. TÜİK bence o şehirlerin teknik anlamdaki gelişimini de ortaya koyacak bir önderlik yapmak durumunda diye düşünüyorum. Bunu yapabilirse, biz şehirlerimizi en azından bu işe ilgi duyan insanlar olarak bu verilerden hareket ederek o kontrol düğmesi niteliğindeki yani bir aracın paneline bakarsanız, yağı mı azalmış, benzini mi azalmış yoksa hava lastiğinde bir sıkıntı mı var, tıpkı onu gördüğünüz gibi öyle bir temel gösterge paneli oluşturulabilirse, zannediyorum şehirlerimizin çok ciddi ölçüde o saklı potansiyelini ortaya çıkarabileceğini düşünüyorum.

Bunun dışında bir de bir şeyler daha söyleyecektim ama orada notumu bulamadım. Bizim Türkiye İstatistik Kurumu Bölge Müdürlüğümüzün binasını Sayın Bakanım siz gördünüz, Sayın Başkanımız henüz göremedi, inşallah onu da gezdireceğiz. Küçük bir binamız var, o binamızda birazcık genişletme yapmak istiyoruz. Biz şehirde çalışıyoruz ama sizin de merkezden desteklerinizi bekliyoruz.

Bütçenin hayırlı olması temennisiyle hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Ünüvar, teşekkür ediyorum.

Sayın Kurt, size vermeden önce Sayın Gümüş'e söz vermiş idim, Sayın Gümüş'e söz vereyim.

Sayın Gümüş, buyurunuz.

HALUK AHMET GÜMÜŞ (Balıkesir) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli komisyon üyeleri, değerli milletvekilleri ve sayın basın mensupları; Sayın Bakanla biz depremden beş saat sonra tanıştık. Bu yüzden Sayın Bakanı orada görmekten, çok bir şey yapamasa dahi, o sallanan binanın içerisinde o riski göze aldığı için, halkın en zor zamanında acısını paylaşmak için orada bulunduğu için görevine layık bir insan olduğunu gördüm ve düşünüyorum ve kendisini burada tekrar tebrik ediyorum. Daha önce de dile getirdim burada bunu, siz yoktunuz, hiç de başka bakanlar için böyle konuşmadım.

Şimdi, benim, bakanlığınızla ilgili anlamadığım şey, bölgesel kalkınmaları yapıyorsunuz ama bölgesel teşvikler galiba sizde değil. Bu konu biraz benim anlayamadığım bir konu, tahmin ediyorum ki, hem yurt içi bölgesel kalkınma meselesi hem de yurt dışındaki ülkeler arası bölgesel entegrasyon meseleleri sizin bakanlığınızın uhdesinde zannediyorum. Bunlar neler olabilir, neler, nasıl genişleyebilir diye. O konularla ilgili daha sonra görüşlerimi belirteceğim, önce GAP'la ilgili görüşlerimi ve sorularımı yönlendirmek istiyorum.

GAP'la ilgili sonuçları merak ediyoruz Sayın Bakan. Bu projeye uzun yıllardır kaynak aktarılmaktadır. Türkiye'nin başka bir bölgesine henüz bu denli yüksek kaynaklar aktarılmamıştır. Burada bütçelerin onanması söz konusudur, bu bulunduğumuz yerde. GAP'ta şunlar yapıldı, şu kadarı başarılı oldu, şunları yapmak üzere bütçede tablodaki kaynakları tahsis etmek gerekiyor diye sizden açıklamalar beklerdik, bunlarda birazcık eksiklik var diye düşünüyorum. Güneydoğu Anadolu Projesi gerçekten aktarılan kaynakları geri döndürebilmekte midir? Ne kadarı geri dönmüştür? Yıllar itibarıyla bu dönüş hangi oranlarda beklenmektedir, önümüzdeki yıllarda? Hâlen kamuoyunda bu projenin kaynak eritici özellikte olduğu, milyarlarca dolar zarar edildiği konuşulmaktadır. Bunlar doğru mudur? Bu konudaki görüşleriniz nelerdir? Projeyi nasıl kârlı bir hâle getirmeyi düşünüyorsunuz? Sulu tarıma geçmek amacıyla başlatılan bu projede gerçekten hedeflenen sulamalar gerçekleşmekte midir? Bölgedeki çiftçi sulama-verimlilik ilişkisi hakkında bilinçlendirilmiş midir? Uzun yıllardır gündemde olan bu projeye Türk tarımına ne gibi katkılar ve yenilikler sağlanmıştır?

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 31

Plan ve Bütçe Komisyonu üyesi Musa Çam'ın soru önergesinde de belirttiği gibi Türkiye'nin işsizlere 5,2 milyar dolar, GAP'a 9,9 milyar dolar ayırdığı bir gerçektir. Sayın Çam, soru önergesi verdi geçenlerde, bu önergede Sayın Bakan Çelik tarafından önergeye verilen yanıtta, işsizlik fonunun yarısından fazlasının GAP'a gittiği ortaya çıkmıştır. Bakan Çelik'in verdiği yanıtta göre 30 Eylül 2011 itibarıyla toplam fon varlığı 51 milyar 359 milyon TL'dir, gider kalemlerinde 55 milyar 264 milyon TL işsizlik ödeneğine, 9 milyar 916 milyon TL ise GAP'a verilmiştir. GAP'a ayrılan bu pay ile ne kadar işsiz nüfusun yeni istihdam olanağına kavuşacağını tahmin ediyorsunuz? Ayrıca kamuoyunu meşgul eden konulardan biri, GAP bölgesinde toprak mülkiyetinde yaşanan değişikliklerdir. GAP projesindeki topraklarda mülkiyet konusundaki hareketler hakkında burada bilgi verebilir misiniz? Özellikle büyük miktarlarda, toprak satın alan kişi ve kuruluşlar kimlerdir? Yabancıların direkt veya dolaylı yollardan toprak satın aldığı söylenmektedir. Bu konudaki görüşleriniz nelerdir? Hangi ülkelerden gelen talepler, daha yüksektir? Burada taşeron ilişkisi var mıdır? Yani birtakım yurt içinde ikamet eden kişiler veya Türk vatandaşları kullanılarak, bunlar istihbarat bilgisi olabilir, satın almalar olmaktadır? Oluysa bunların oranı, miktarı ne kadardır?

Su konusu bugün olduğu gibi yarının da artarak en önemli konuları arasında yer alacaktır? Su politikası konusundaki yatırımlara ve bu yatırımların sınır aşan sularla ilgili alanlarındaki yatırımcılardan ve bu konudaki Hükümet politikalarından söz etmenizi isterdik. GAP projesi kapsamında çiftçiye sağlanan teşvik ve prim desteği ne durumdadır? Mevcut teşvik ve prim politikaları ile GAP projesi arasında ne gibi paralel politikalar vardır? Bu tür politikalar varsa, isabetliliği ve sonuçları hakkında neler söyleyebilirsiniz? Son olarak Türkiye'nin en büyük projelerinden biri olan GAP'ın uygulandığı bölgeden niçin büyük bir göç yaşanmaktadır? Bunun nedeni sadece terör müdür? Eğer terörse yatırımlara rağmen göç varsa, GAP'ın başarılı bir proje olduğundan söz edebilir miyiz? En azından başaracak mıdır? Başaracaksa gerekçeleriyle, yani nasıl olacak? Yani burada bütçe gelirken bu ilişkinin kurulması gerekir diye düşünüyoruz.

Son olarak, bu proje hangi hedeflerle devam edecektir. Lütfen, konuşmalarınızı, projelerinizi sorun-çözüm ilişkisine göre açıklayınız ki, bütçe kaynaklarını nereye hangi maksatlarla ayırmak istediğinizi, kaynakları anlayabilelim ve sonuçlarını ölçme imkânına, dolayısıyla kavuşmamız mümkün olsun. GAP'ta büyük mülk sahipleri ile yoksul halk arasındaki yatırımlardan adil bir şekilde yararlanma konusunda ne gibi çalışmalar yapılacaktır? GAP projesi sonuçta gelir dağılımındaki uçurumları güçlendirecek mi? Yoksa, Anayasa'daki sosyal devlet ilkesi uyarınca yeni bir sistem ve önlemler devreye sokulacak mıdır? GAP'ta toprak reformu düşünülmekte midir? Yoksa yine yoksul halk, feodal yapının ve terörün kucağına mı bırakılacaktır?

Ben aynı zamanda bakanlığınızın şapkasını zaman zaman sekizinci beş yıllık planlarda ihtisas komisyonlarında görev aldığım için zaman zaman o şapkeyi giydim, çıkardım ama üye olarak sadece. Daha önce de bir Karadeniz Ekonomik İşbirliği, bu konuda uzmanlığım ve araştırmalarım olduğu için yurt dışında ve de küreselleşme konusunda bir makalem sizin yayınlarınız içerisinde, Türkiye'nin küresel sistem içerisinde nasıl bir yollara varabilir diye. Onun için bakanlığınızı bazen kişiler bazında da tanıma imkânım oldu.

Sayın Bakan, kalkınma ajanslarından, şu anda çalışıyorsunuz ama ben bunların çok şanssız bir dönemde ortaya çıktığını düşünüyorum. Bütçe açıklarında dünyanın önde gelen ülkeleri arasına girmiş Türkiye'nin önümüzdeki dönemlerde kalkınma projelerini hedefleyen doğrultuda gelişmesinin çok zor olacağı ya da mümkün olamayacağı görüşündeyim. Yani çok sıkıntılı bir dönem, bu nedenle bakanlık çalışmalarının orta ve uzun vadeli planlarda yoğunlaşmasının daha isabetli sonuçlar getireceğini, tabii, sizin için bu zor olacaktır. Sizin bakanlığınızın başarılı olması için kısa vadeli bir şeylerin gözükmesi gerekir ama esas başarı ileriye görmektir, öyle bin senelik falan demiyorum, onlar biraz bin seneyi düşünen adam var mıdır bilmiyorum yani yüz sene öncesini düşünebilmek çok büyük bir şeydir dönemimizde. Ama en aşağı orta vadeli, daha çok uzun vadeli, yedi sene sonra, beş sene sonra, on sene, on beş sene sonraki yapılacak olaylar üzerine, çünkü dünyanın ne tarafa doğru gideceği hemen hemen sinyallerini veriyor, bu koşullara göre planlar, hazırlıklar yapılırsa çok önemli olur ve yıllarca sizi konuşurlar, şimdi konuşmazlar ama yıllarca konuşurlar.

Sayın Bakan, önümüzdeki dönemde ülkeler arası bölgesel ekonomi birliklerinin öneminin artacağı doğrultusunda görüş bildirmiştir. Bu benim de önemli katıldığım bir görüştür. Gelecek yıllarda uluslararası rekabet koşullarının giderek daha yıkıcı duruma gelebileceği ve bu nedenle bölgesel ekonomik entegrasyon alanlarının artacağı görüşündeyim, ancak, Türkiye için bu konuda ekonomik entegrasyonda ortak paydası yüksek olan ülkeler sanayileşmiş, gelişmekte olan ülkeler ile gelişmiş ülkelerdir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HALUK AHMET GÜMÜŞ (Devamla) – Az gelişmişler ve ekonomisi sadece petrole dayanan ülkeler bizim için entegrasyon alanlarında sıkıntı yaratabilecek ülkelerdir, sürekli denge bozucu olabileceklerdir. Az gelişmişler ve sanayisi tamamen petrole dayalı olanlar diye düşünüyorum...

Tabii ki bu tanımlamamızın çerçevesi coğrafi olarak, Türkiye'ye yakın Karadeniz, Avrupa, kısmen ya da yakın Avrasya ve Akdeniz ülkeleridir. Burada Karadeniz'e kıyısı olan ülkelerde geçmişe göre daha yüksek potansiyelde entegrasyon imkânlarının gelişmekte olduğunu görüyorum ben kendi adıma. Yeni gelişen şartlarda Avrupa ve ABD'nin de Karadeniz civarında ekonomik entegrasyonunun dünya için önemli bir gereklilik olarak değerlendirilebileceği düşüncesindeyim, yani gelişmiş ülkelerin Karadeniz'de bir büyük entegrasyon olayının ortaya çıkmasına kendi açılarından da önem vereceklerini düşünüyorum. Özellikle yeni dengeler otururken Karadeniz entegrasyonu potansiyelleri, vadedebileceği -dengeli entegrasyon çıkacaktır buradan- dengeli ve süratli gelişebilecek -sürat yeteneği vardır buradaki entegrasyon alanının- pozisyonu ile yeniden ağırlıkla bu konu değerlendirilmelidir. Bu entegrasyon arayışı alanları Sırbistan -yani Karadeniz'e ek olarak- Makedonya, Karadağ, Arnavutluk -düşünülmektedir söyleniliyor bunlar- ve Bosna-Hersek'e doğru genişletilmelidir. Yunanistan'ın daha çok Avrupa'yla sıkı entegrasyonun içinde devam edeceğini

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 32

düşünüyorum ama bizim de Avrupa'yla muhtemelen, büyük bir ihtimalle kısmi entegrasyonumuzun devam edeceğini düşünüyorum. Pazar, ulaşım, coğrafi pozisyon açısından büyük imkânlar sunan -bu ayrı bir konu- İskenderun...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HALUK AHMET GÜMÜŞ (Devamla) – ...Adana ve Çukurova hattının değerlendirilmesi, Akdeniz'e yeni bir sanayi ve ticaret merkezi olarak yeniden alınıp düşünülmesi kanaatindeyim. Bu bizim İskenderun-Adana-Mersin hattı biraz ihmal ediliyor diye düşünüyorum. Bölgesel kalkınmada burası aniden büyük bir üs özelliğine kavuşabilir, böyle bir potansiyel var.

Bütçe hayırlı olsun diyorum, çalışmalarınızda başarılar diliyorum. Saygılarımla.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Gümüş.

Sayın Kurt, buyurun lütfen.

KAZIM KURT (Eskişehir) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Bakanım, saygıdeğer Komisyon üyesi arkadaşlarım; öncelikle her zaman olduğu gibi yine kanun hükmünde kararname hatırlatmasıyla başlamak istiyorum çünkü 35 adet kanun hükmünde kararnameden birisiyle kurulan Bakanlığınız, aslında belki bundan sonraki dönemde -çok daha doğru bir tanımla- kuruluş ve görevleriyle ilgili maddenin (c) bendindeki koordinasyonu sağlama konusunda oldukça fazla iş üstlenecek gibi duruyor çünkü bu kararnameler Türkiye'deki idari yapıyı tamamen değiştiren ve önümüzdeki süreçte yeni bir yapılanmayı sağlayacak kararnameler. Ama Meclisten kaçırılarak, demokratik olmayan bir mantıkla gerçekleştirildiği için de sıkıntı yaratan, özellikle ülkemizi yurt dışında, uluslararası ilişkilerde, demokratik beklentilerde eksik duruma düşüren bir hukuk mantığıyla gerçekleştirilmiş dolayısıyla bunun düzeltilmesi konusunda özellikle sizin Bakanlığınızın çaba harcaması gerektiğini düşünüyorum.

Değerli arkadaşlar, Sayın Bakanım; ekonomi ve planlama ile ilgili ciddi bir kurum iken şimdi bakanlığa dönüşmüş olmanızdan dolayı da umarım teşkilatken ağırlığı hissedilmeyen bir gücü şimdi Bakanlık olarak hissettirebilirsiniz diye düşünüyorum ve böyle olursa belki sizin koordinasyonunuz biraz daha öne çıkabilir, biraz daha baskı unsuru oluşturabilir ve bu şekilde bile ekonomiye katkınız olur diye değerlendiriyorum çünkü çok basit bazı uygulamaların sizin dizaynınıza ihtiyacı olduğunu düşünüyorum. Bu işi bilen, bu işin ekonomik tarafını ortaya koyan bir teşkilatın Türkiye'deki tüm yatırımlara, Türkiye'deki tüm uygulamalara... Çünkü kuruluş felsefenizde sadece ekonomiyle ilgili göreviniz yok; iktisadi, sosyal ve kültürel politikaları belirlemek ve yönlendirmek sizin işiniz, dolayısıyla bazı konularda sizden akıl almanın zorunluluğunu ortaya koyacak bir formül geliştirmeniz lazım. Bu, tüm bakanlıkların ya da tüm kuruluşların daha mantıklı bir biçimde olaylara bakmasını sağlamaktan geçiyor diye düşünüyorum. Mesela, Eskişehir'de Hükûmetiniz döneminde çok ciddi anlamda para harcanan iki tane yatırım yapıldı. Bunlardan birisi çevre yolu, birisi tren yolunun yer altına alınması projesi. Ancak ikisinde de eğer sizin denetiminiz olsaydı bu hâliyle gerçekleşmezdi diye düşünüyorum çünkü çevre yolu için imar planlarında ayrıca güney ve kuzey çevre yolları olmasına rağmen şehrin ortasından geçen çevre yolunun genişletilmesi çalışması yapıldı ve o çalışma bitti, şimdi kuzey çevre yolunun ihale çalışması başladı. Oysa baştan kuzey ve güney çevre yolları diye başlansaydı belki de bu harcanan parayla iki yol birden bitecek, hem Eskişehir rahatlayacaktı hem ülkenin parası boşuna bir yerlere gitmemiş olacaktı diye düşünüyorum.

İkinci büyük yatırım, yine çok miktarda paranın harcadığı bir yatırım; tren yolunun yer altına alınması projesi. Eskişehir'in girişinden çıkışına kadar yer altından gidecekti, 3 bin küsur metrelik bir mesafeydi ama yerel yönetimlerle merkezî yönetimin çekişmesi, takışması ya da programlanamaması, koordine edilememesi nedeniyle bin metrede tekrar yer üstüne çıktı. Bu hâliyle hem kentin trafiğini felç edecek hem çok kötü görüntüler yaratacak hem de paranın boşuna harcanmasıyla ilgili ve belki de yirmi yıl sonra, elli yıl sonra niçin böyle olduğunu anlatamayacağımız bir yatırım ortaya çıkmış olacak. Bu nedenle de sizin gerçekten önemli işler yapmanız gerektiğini düşünüyorum.

Bu kısa sitemlerden sonra bazı konuların biraz daha öne çıkarılmasında yarar olacağını düşünüyorum çünkü kalkınma çok kapsamlı bir alan. Eğitimde düzgün bir çalışma olmazsa kalkınmanın çok büyük bir yararı olmuyor. Sağlıkta insanları tatmin edemezseniz kalkınmışlığın ya da gelişmişliğin farkına varamıyorsunuz, bu da çok doğru bir yaklaşım olmuyor. İnsanların gelecek korkusu yaşamaması gerekiyor ki sizin yaptığınız işin başarılı olduğu hissedilsin. Bunu da gerçekleştirirken bence iktisadi konulardan belki de daha çok sosyal ve kültürel alanlara da el atmanız gerektiğini vurgulamak istiyorum çünkü iş güvencesi olmayan bir çalışanın verimli olma ihtimali yok. Yarın endişesi taşıyan bir çalışanın kendisini özgür hissetme şansı yok. Yarın ne olacağını bilemeyen, bir davaya bakan avukatın kendisiyle ilgili tekrar bir dava açılacağı, sanık olacağı gibi şüphelerle, endişelerle yaşayıp verimli olma ihtimali yok. Bunların tamamına bakmak da bence sizin işiniz, göreviniz ya da en azından bu konuda toplumu yönlendirmek, huzura doğru götüren formülü ortaya çıkarmak da sizin işiniz diye düşünüyorum.

Bölgesel çalışmalar, bölgesel gelişmeler elbette önemli ama tabii, haritanın bütününe ihmal etmeden bir değerlendirme çalışması, planlaması yapmanın yararlı olacağını düşünüyorum ve istiyorum çünkü İstanbul'u dikkate aldığınız zaman İstanbul'da her şey var yani çok büyük gelişme var, çok büyük dünya var ama İstanbul'da doğup, yaşayıp belli bir aşamaya gelen, denizi göremeyen binlerce, milyonlarca insanımız var, bunların bence dikkate alınması önemli. Dolayısıyla devletin harcamalarının da planlanması gerekiyor ve o konuda insanı baz alan temel alan bir yaklaşımın öne çıkarılması gerekiyor. Bu nedenle ben size, bizim, seçim döneminde hazırladığımız kitapçıktan bir pasaj okuyarak kapatmak istiyorum, bunun da dikkate alınması gerektiğini düşünüyorum. "İnsanın sadece bir üretim faktörü olarak değil, sosyal ve beşerî varlık olarak geliştirilmesi, zenginleştirilmesi, desteklenmesi ve etkin kılınması ekonomik ve sosyal kazancı azamileştirmek açısından en geçerli yol olarak görülmektedir. Bu yaklaşım, temel insan haklarına koşulsuz bağlılığı, toplumsal kültürümüzde pek çok yansıması olan insani değerlerin ön plana çıkarılmasını ve içselleştirilmesini gerektirmektedir. İnsana verilen değer, insanın üretkenliğini ve ülkenin uluslararası düzeyde rekabet gücünü de artıracaktır. Emeğin ve beşerî sermayenin büyümeye katkısını azamileştirecek politikaların hayata geçirilmesi, işsizlik ve istihdam sorunlarının çözümüne katkı sunacak ve yabancı sermaye girişine ve çıkışına olan duyarlılığı azaltacaktır

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 33

dolayısıyla ekonomiyle ilgili partimizin bakışı, bizim değerlendirmemiz bu doğrultudadır. Bütçenizin uygulama safhası sırasında bu konunun özenle takip edileceğini ve başarılı olmanızı yürekten dilediğimi bilmenizi istiyorum.

Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Kurt.

Sayın Kalaycı, buyurun lütfen.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Sayın Bakan; Komisyonumuzun değerli üyeleri, kıymetli bürokrat arkadaşlarım, sevgili basın mensupları; hepinizi saygılarımla selamlıyorum.

Tabii, Sayın Bakanım, planlama kökenli değilim ama Devlet Planlama Teşkilatımızla çok yakın ilişkilerim var, çok yakın dostlarım var. Belki haddimi aşmış olacağım burada sizler varken, Sayın Başkan varken, planlama kökenli milletvekili arkadaşlarımız varken yapılan bu düzenlemeyle ilgili bir değerlendirme yapmak belki haddime değil ama en azından bu ilişkilerimin ve dostluklarımın hatırına fikirlerimi söylemek istiyorum.

Sayın Bakanım, ben öncelikle şunu söylüyorum: Devlet Planlama Teşkilatının yürüttüğü görevleri Bakanlık çatısı altında yürütmek mümkün değil. Örneğin, Devlet Planlama Teşkilatımızın koordinasyon görevi var idi, şimdi bunu ayrı bir bakanlık olarak nasıl sağlayabileceğiz, açıkçası benim endişelerim var. Bir de gerekçe ne? Yani Devlet Planlama Teşkilatı -ki benim sabahleyinki konuşmalarda kapatıldı gibi bir değerlendirmem oldu- bir anlamda kapatıldı bunun gerekçesi neydi, amacı neydi? Yani bunu anlamakta açıkçası zorluk çekiyorum. Şimdi, malum, Devlet Planlama Teşkilatımız gerek kamu bürokrasisinde gerek özel sektörde uzman personel yetiştiren, yönetici yetiştiren çok kıymetli bir kurumumuzdu. Bu zamana kadar da ülkemizin gelişmesinde çok önemli katkısı olduğunu düşünüyorum. Hazırladığı planlar, projeler, programlar yani gelişmemize yön veren, ışık tutan bir kurumumuzdu. Şimdi bunu Bakanlık çatısı altında bilmiyorum nasıl yürüteceğiz? Benim aklıma bir de şu geliyor: Şu anda hepiniz planlama kökenlisiniz, gerek şahsınız gerek yönetici arkadaşlarım ama yarın başka bir bakan geldiği zaman nasıl atamalar yapacak? Yani işin içine biraz daha siyaset girer diye de endişem var Sayın Bakanım, onu da belirtiyim.

Yine, ikinci konu, biliyorsunuz, Hükûmetinizin çıkardığı KHK'lerle uzmanlar aynı seviyeye getirildi. Değerli Bakanım, tabii, siz uzmanlıktan gelen birisiniz yani böylesi bir şeyi nasıl kabul ettiniz? Planlama uzmanının özel bir ayrıcalığı vardı. Çok samimi söylüyorum, benim kızımın biri iktisadi bitirdi, şu an sınavlara hazırlanıyor. Ben hep ona tavsiye ediyordum Planlama, Hazine, Dış Ticaret uzmanlıklarına hazırlan diye, artık, tereddütteyim yani. Çünkü bir genel müdürlük uzmanıyla -onları küçümsediğim için değil ama çalışma şartları açısından- yani aynı unvana sahip olmak aynı ücreti almak anlamına gelmemeli. DPT'ye girerken -sizler daha iyi biliyorsunuz- çok yüksek KPSS puanlarıyla girebiliyorsunuz ama şimdi bir de -geceleri çalışan arkadaşlarımı çok iyi biliyorum, sabahlara kadar çalışan arkadaşlarımı- böylesi bir durumda Planlamayı tercih edecek gençlerimizin sayısında azalma olacağına kanaatim var yani geleceğe yönelik işin açıkçası böylesi biraz kötümser düşüncelerim var. İnşallah öyle olmaz diyorum, inşallah bu yapılanma hayırlı olur diyorum, hayırlı sonuçlar doğurur diyorum ama benim böylesi endişelerim var.

Şimdi Sayın Bakanım, gerek şahsınıza gerek Hükûmete tabii ki bir teşekkür borcumuz var Konyalı olarak, Konyalılar adına. Her ne kadar KHK'yle ilgili bizim eleştirilerimiz var, onları saklı tutuyorum hukuki boyutuyla ilgili ama, KOP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığının kurulmuş olması dolayısıyla başta şahsınıza, Sayın Başbakana ve Hükûmete teşekkürlerimi de arz ediyorum. Tabii bu teşekkürü ediyorum ama burada da yine eleştirilerim var. Biliyorsunuz seçim öncesi böyle alelacele çıkarılan bir KHK'yle kuruldu -yani hani âdeta benzetmek uygunsa- gecekondu yapar gibi bir durum söz konusu oldu. Daha sonra bir düzenleme yapıldı ama Konyalıları tatmin etmiş değil Sayın Bakanım yani bizim önümüzde örneği de var: GAP Teşkilatımıza verilen yetkilerle KOP Teşkilatımıza verilen yetkiler arasında baktığınız zaman farkları da çok net olarak görürsünüz yani bir kalkınma ajansına eşiti bir kurum ya da sadece koordine sağlayacak bir kurum gibi öngörülmüş. Hâlbuki çok daha yetkili, aynen GAP Teşkilatımız gibi, GAP Teşkilat Kanunu'nda yer alan hükümlerdeki gibi, bana göre KOP Teşkilatımızın kuruluş kanunundaki hükümlerin de değiştirilmesi gerekiyor. Konyalılar bunu bekliyor Sayın Bakanım.

Bir diğer konu, biliyorsunuz, bunu her bütçe döneminde söylüyorum, bugün Bakanlığın ekranından çıktığı da aldım geldim Sayın Bakanım: Bölgesel kalkınma planımız yok, "KOP, KOP, KOP..." diyoruz da, beş tane var ama Konya yok yani KOP projesi maalesef yok. GAP var, DAP var, DOKAP var, Yeşilirmak var, ZBK var ama hep adını zikrettiğimiz KOP'la ilgili henüz bir bölgesel planımız maalesef hazırlanmadı.

Yine burada, artık, sürekli gündeme getirdiğim bir başka konu: Bizim Milliyetçi Hareket Partisi olarak da destek verdiğimiz... 2008 yılında bir düzenleme yapıldı biliyorsunuz. Bu düzenleme çerçevesinde de böylesi güzel bir eylem planı hazırlandı. Her türlü sorumlu kuruluşlarıyla, tahsis edilen kaynaklarıyla, yapılacak işlerle hakikaten güzel bir eylem planı hazırlandı, biz buna destek verdik. Benzer bir eylem planını KOP için istedik biliyorsunuz. Bu arada şahsınızın hakkını teslim edeyim Sayın Bakanım yani sizler bu işe önyak oldunuz, hakikaten teşekkür ediyorum. Hatta şunu bile söyleyebilirim: Birçok Konyalı yetkilimizden daha çok projeye sahip çıktınız, bunu da söyleyebilirim, o anlamda da yine teşekkür ediyorum. Bir teşekkürüm daha var: Hakikaten çok isabetli bir atama yaptınız. Çok değerli Hocamı, bu işe yıllarını vermiş, KOP Eylem Planı çalışmalarında çok büyük katkıları olmuş, raporlar hazırlamış, birçok çalışmaya başkanlık etmiş, bu işin başına getirmekle çok isabet buyurdunuz. Ki Değerli Hocam da rektörlüğü bırakarak böyle bir göreve geldi yani bir Konya sevdası, KOP sevdası için geldi. İnşallah başarılı bir şekilde... Bu konuda bizlere düşen her türlü göreve de hazır olduğumuzu hep söylüyoruz. İyi bir çalışma yürütürüz ama öncelikle görev yetkilerimizi biraz önce söylediğim anlamda değiştirmemiz lazım. İkincisi de Konya'da da toplandık Sayın Bakanım, biliyorsunuz. Eylem planı taslağı ortaya çıktı ama bir türlü Bakanlar Kurulundan, kaynakları tahsis edilmiş bir şekilde eylem planı henüz ortaya çıkmadı.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 34

Bir de şunu söyleyeceğim: Hükümetimizin bazı bakanları da böyle görüyor yani KOP projesi sadece sulama ve enerjiyle dar tutulmamalı Sayın Bakanım. Bunun kapsamını eğitim boyutuyla, diğer yatırımlar boyutuyla... Ki burada tek tek saydığımız; eğitim, istihdam, sağlık, sosyal hizmet, kültür, sanat, spor, tarım... Biraz sonra Konya'nın niye bunlara böylesi ihtiyacı var, ona da geleceğim, yani aynı bu şekilde bir eylem planı istiyoruz, biz de istiyoruz, bunun dâhil edilmesi lazım.

Şimdi, Konya hep hakkını alamıyor parasal konuda. "Önem veriyoruz." deniliyor ama kaynak tahsis konusunda Konya'ya biraz cimri davranıldığını ilgili bakanlarımıza hep söylüyorum; Ulaştırma Bakanımıza da, Orman ve Su İşleri Bakanımıza da söylüyorum. İki rakam arasında da farklılık var ama rakam önemli değil. Sayın Eroğlu'nun -ki yatırım programı çıkmadığı için herhâlde farklılık olabilir- verdiği sunuşta KOP projesi için tahsis edilen ödenek rakamı 2012 için 233 milyon. Sayın Bakanım, 233 milyon ödenekle -KOP projesinin sadece şu hâliyle bile, yani o barajları, sulama kanalları ve santralleri dikkate aldığımız zaman- bunu bitirebilmemiz bırakın 2023'ü, çok daha ileriye gider çünkü ortada yine kamu kurumlarımızın, başta DSİ'nin hazırladığı maliyetler var -rakamlara ulaşabilmek için- bu hızla giderse çok gecikir. Diğer, DAP'a, DOKAP'a, oralara verilen ödeneklere baktığımız zaman, KOP projesine tahsis edilenin birkaç katı olduğunu da bu tablolardan görüyoruz. Biraz kaynak konusunda hızla tamamlanmasını sağlamak için KOP projesine de tahsis gerekli diyorum.

Şimdi, Konya'nın ne sorunları var, bunu ben size soru önergesiyle de gündeme getirmiştım. Bir defa Kalkınma Bakanlığımızın uzmanlarınca hazırlanan bölgesel hoşnutsuzluk endeksi çalışmasında da bakıyorsunuz -ki bu çalışma işsizlik, enflasyon, göç, boşanma, intihar, suç, seçimlere katılma oranları üzerinden yapılmış bir çalışma- 26 bölge içerisinde Konya Karaman hoşnutsuzluk sıralamasında 14'üncü, yani hoşnutsuzlukta 13'üncü sırada tersinden bakarsak. İl bazında bakarsan demek ki daha da aşağılarda.

Konya biliyorsunuz yüz ölçümü itibarıyla en büyük ilimiz. Nüfus itibarıyla şu an 6'ncı sırada; 4'teydik 6'ncılığa düştük maalesef. Türkiye'nin merkezinde olan bir ilimiz, hatta Nasreddin Hoca'mıza göre dünyanın merkezi. Bu anlamda Konya'ya yapılacak yatırımlarda Konya'nın özellikleri mutlaka dikkate alınmalı diyorum. Yine burada örnekler vereceğim: CNBC-E Business Dergisi'nin "Türkiye'nin yaşanacak şehirleri 2011" çalışmasına göre de 81 il arasında yaşanabilirlik sıralamasında...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayın lütfen.

MUSTAFA KALAYCI (Devamla) - ...Konya 30'uncu sırada. Ayrıca, ekonomi, eğitim, sağlık, güvenlik, kent hayatının kalitesi, kültür, sanat imkânları yönünden de baktığımız zaman aynı dergideki çalışmaya, çok daha vahim durumda yani tek tek hepsini söyleyebilirim. Resmî rakamlara, kamu istatistiklerine baktığımız zaman da, kişi başına kamu harcamasında 57'nci sırada Konya, kişi başına kamu gelirden 29'uncu sırada, kamu yatırımlarında 11'inci sırada, dış ticarete, ihracatta 15'inci sırada. Kişi başına baktığımız zaman, ihracatta 29'uncu, kişi başına elektrik tüketiminde 27'nci. Bu sıralamalar Konya'ya yakışmıyor. Biraz da Konya'ya ayrılan kaynakların, Konya'ya az önem verilmesinin bir sonucu olarak görüyorum. Tümüyle sizin iktidarı mı suçluyorum? Öyle de anlamayın, yılların da birikimi bu işin içinde tabii ki var. Eğitim boyutuyla bir rakam vereyim Sayın Bakanım: 2011 KPSS, LYS, YGS sınavlarında başarılı iller arasında Konya hiç görülüyor, bu da çok ilginç. Bir de şu var: Konya'nın 31 ilçesi var Sayın Bakanım, taşrada 28 ilçe var. 25 ilçemiz...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUSTAFA KALAYCI (Devamla) – Bitiriyorum, tamamlıyorum.

Şimdi, sürekli nüfus azalması var Sayın Bakanım yani ilçelerimizde göç var, Konya merkezi ağırlıklı olarak göç var. Diğer illere de var ama Konya merkeze göç var. Zaten bunu şeyden de anlarsınız, hani bir kanun çıktı 2 binin altında olan belediyelerin köye dönüştürülmesiyle ilgili. Bizim 100 tane beldemiz bu kapsama girdi Sayın Bakanım. Bu bile bizim Konya merkezi dışında kalan taşradaki belde ve ilçelerimizin, köylerimizin ne duruma geldiğini gösteriyor, temel neden de ekonomik nedenler, geçim kaygısı. Geçimini temin edemeyen köyde, beldede, ilçedeki hemşehrilerim mecburen göç etmek zorunda kalıyor. Biraz önce dediğim gibi, Konya'ya yapılacak yatırımların, ayrılacak kaynakların fazla olmasını gerektiğini düşünüyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – 3'üncü kez uzatıyoruz Kalaycı, lütfen.

MUSTAFA KALAYCI (Devamla) – Bütçelerimizin hayırlara vesile olmasını diliyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Kalaycı'ya biz de teşekkür ediyoruz.

Sayın Ali Boğa Bey, buyurun.

ALİ BOĞA (Muğla) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Bakanım, Plan ve Bütçe Komisyonumuzun değerli üyeleri ve memuriyetimde on iki yılı beraber çalışarak geçirdiğim değerli mesai arkadaşlarım; bugün belki Plan ve Bütçe Komisyonundaki arkadaşlar diyecekler ki "Her bakanlıkta böyle bir çalışmışlığın var." Allah, herkese bunu nasip etmiyor tabii.

Hem Bakanlığımızı ön sırada temsil eden -Bakanımız dâhil- çalışanlar hem Plan ve Bütçe Komisyonumuzda Planlama orijinli arkadaşların hepsinden önce olmam avantajım var. Bugün bunu müsaadenizle kullanıyorum. Sadece arka sıralarda bir kişi var benim Planlamaya nasıl geldiğimi gören, Zeynettin Kasımoğlu. Diğer arkadaşların hepsinden yeni olma şansımı kullanıyorum Sayın Bakanım müsaade ederseniz.

Şimdi, planlama esasında bir yaşam tarzı, bir anlayış tarzı, bir mantalite bana göre. Belki de nostaljik kaldı diyeceksiniz, ben o planlamayı hâlâ arzu ediyorum Sayın Bakanım. Biraz önce Sayın Kurt dedi "Bakanlık olunca yetkiniz daha arttı." dedi ama ben aynı kanaati paylaşıyorum Sayın Bakanım.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 35

Başbakanlığa bağlı Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığının hem diğer kamu kurumları üzerinde hem de özel sektörde ve Türk siyasi hayatında, ekonomisinde ve artık, hangi kesim dersiniz deyin, sivil toplum örgütleri üzerinde bana göre daha etkin bir gücü vardı, otoritesi vardı, imajı vardı. Bunu 1991 yılının sonunda Planlamadan ayrıldığı zaman daha iyi anlamış biri olarak ifade etmeye çalışıyorum. Planlamanın yapısı gerçekten Türkiye ihtiyaçlarına göre ortaya çıkmış, ağırlıklı bürokratik yapının dışında, ast-üst ilişkileri insani ve uzmanlık esasına dayanan bir yapısı vardı ama insanlar ya da kurumlar bazen kendi ayrıcalıklarını fark etmiyorlar, diğer kamu kurumlarına özenerek klasik genel müdürlükler, genel müdür yardımcılıkları hâline kendilerini dönüştürdüler, Kalkınma Bakanlığından önceki hâlini söylüyorum, şu anda da 23 bakanlıktan bir bakanlık olarak Kalkınma Bakanlığının bütçesini görüşüyoruz. Ben sadece nostaljik bir şey olarak bütün Türkiye'deki büyüklükleri Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığında gördüm. Şu kadarını ifade edeyim arkadaşlar: Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığından önce de memuriyeti olan bir arkadaşınız olarak biz mevzuatı Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığına gelene kadar önce yapar sonra tapardık ama Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığına geldiğimizde, biraz da Teşvik Uygulamanın o zamanki vermiş olduğu hızlı kalkınma planlarına uygun olarak ve dış ticarete açılmamız nedeniyle sık sık ihtiyaç duyulunca, sektörel ihtiyaç, genel ihtiyaç duyulunca bu mevzuatın eşit uygulanmak üzere ortaya konduğunu ama bünyeye dar geldiği zaman değiştirilebileceğini orada anladık yani yapılacak bir şey olmadığını, bir tabu olmadığını Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığında daha yakinen anlamış olduk. O bakımdan, bugün esas konuya girmezden önce Sayın Bakanım ve değerli Müsteşarımız başta olmak üzere, şu anda Kalkınma Bakanlığını temsil eden değerli arkadaşlarımdan planlamanın Türkiye ekonomisine getirileri, planlamanın Türk siyasi hayatına getirileri, planlama ve Türkiye gerçeğinin önce yazılı olarak, belki sonra da görsel olarak incelenmesinde fayda var diyorum çünkü o bir hikâyeydi, o hikâyeyi kaybetmeyelim bence. Sayın Müsteşarım çok iyi şey yapıyorsun ama ben bunu içten gelerek söylüyorum. O ayrı bir nostaljiydi ve bize göre bugünkü planlama uzmanı, ertesi günkü ya da bir değişiklikteki potansiyel bakandı. Şimdi gene aynı şey olabilir, olması için bir sakınca yok ama o genel kanaat giderek azalıyor. Burada belki planlamanın ya da Kalkınma Bakanlığımızın kendine yeni bir fonksiyon biçmesi de gerekir gibi geliyor bana. Stratejik planlama anlayışını önce bir grup olarak, önce kendilerini eğitip sonra da Türkiye'ye yaygınlaştıran kurum da Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığıdır, belki içeriden kendileri fark etmiyor bile olabilirler bunu. 2003 yılında Hükümet yeni kurulduğunda, Acil Eylem Planı'nın arkasındaki en büyük bilgi birikimi ve altyapı yine Planlamadan çıkmıştır. O günkü acil eylem planlarıyla önemli şeyler yapıldığına ben şahit oldum ve kendi bulunduğum yerde de stratejik planlar uyguladık ve ihracatın 36'dan 132'ye çıkışındaki hikâyesinde, serüveninde stratejik planlama anlayışının ve o anlayıştan daha ileri stratejik planlamanın eylem planına dönüştürülerek çalışma gruplarıyla her gün yeni proje üretilerek bu projelere hayatiyet kazandırılmasının çok önemli rolü olduğunu düşünüyorum. Şu anda, belki Acil Eylem Planı şeklinde değil ama Türkiye yeniden gözden geçirerek... Her kurumun stratejik planı var, her kurumun içindeki her birimin stratejik planı var ama ormanın içerisinde bütünü de kaybetme ihtimalimiz var Sayın Bakanım. Bu açıdan, yeniden Türkiye'nin bütün stratejik planları da masaya yatırılarak Türkiye'nin yeni bir stratejik plana ihtiyacı olabilir gibi, belki de vardır, cevaplarınızda vereceksinizdir ama olmasında yarar var diye ben düşünüyorum ve bu bağlamda biraz da şeye geçmek istiyorum.

Şimdi, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığımız zamanında Teşvik Uygulama biraz bünyeye ağır geldi. O zamanki isimleri de çok nostaljikti; İktisadi Planlama Başkanlığı, Sosyal Planlama Başkanlığı, Kalkınmada Öncelikli Yörelere Başkanlığı, Teşvik Uygulama Başkanlığı. Daha sonra genel müdürlüklerin adını değiştirince siz de içinde kayboldunuz, biz de dışarıdan direkt adresi bulamaz olduk. Böyle bir şey oldu. Yani markalaşmış, oturmuş bir yapıdan, yeniden herkesin tahsil yapması gereken bir yapıya geçilmişti. İnşallah Kalkınma Bakanlığımızda bu şeyler olmaz diye ben ümit ediyorum.

O günkü atmış olduğumuz icrai yetkileri Planlama, önce Müsteşarlığı, şimdi Kalkınma Bakanlığımız Hükümetin de danışma birimi olarak çalışan ve hakikaten her konuda danışılan ve bu konuda projeler üreten, bu konuda kaynakların memleket sathında ihtiyaca binaen dağılmasını sağlayan çok önemli bir planlama fonksiyonu üzerinde bulunduruyor idi. Bu çerçevede şunu ifade etmek istiyorum: Kalkınma ajansları size bağlı. Kalkınma ajansları illerde ve köylere kadar faaliyette bulunuyor. KOSGEB küçük işletmelere bir şeyler yapıyor. KOSGEB'in dışında her bakanlığın kendi çapında köylere kadar giden hizmetleri var. Acaba bu hizmetleri koordine eden birisi var mı? Siz bunu koordine edebiliyor musunuz şu anda? Bunların yani köyde yapılacak işi... İller Bankası ayrı bir iş yapıyor köye, köye kadar uzanıyor. Eski ÖÇK dediğimiz, şimdiki Tabiat Varlıkları Genel Müdürlüğü, eski Bayındırlık Bakanlığı, şu andaki Çevre ve Şehircilik Bakanlığımızın içerisinde olan bir Genel Müdürlüğümüz var, o Genel Müdürlük kendi bölgesinde bir şeyler yapıyor. Herkesin bağlı olduğu ayrı bir bölge var. Her yer tabii ki genel müdürlüğün bünyesinde değil ama ben Muğlalı olduğum için, Muğla'da bazı bölgeler özel çevre eski adıyla, şu andaki Tabiat Varlıkları Koruma Genel Müdürlüğünün hizmet alanına giriyor, o kaynak tahsis ediyor, İller Bankası ayrı bir şey tahsis ediyor, Millî Eğitim Bakanlığı ayrı yapıyor. Ne bileyim yani köydeki su, yol ve şu anda bütün köylerin kanalizasyon ihtiyacı çıktı, bunları topyekûn ve tek köy bazında değil, bütüncül olarak ve bölgesel olarak çözebilecek planlara ihtiyacımız olduğunu ben düşünüyorum ve inşallah, herhâlde bunun da Bakanlığımızın çalışmaları içinde olduğunu düşünüyorum. Bu çerçevede daha fazla zamanınızı almadan ben yeni adıyla Kalkınma Bakanlığımıza, inşallah eski nostaljik hizmetine daha uygun ve daha önemli birikmiş tecrübeleriyle daha üstün görevler yapacağı inancıyla 2012 yılı bütçemizin hayırlı uğurlu olmasını diliyor, başarılarla sevgilerimi sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Ali Boğa Bey'e teşekkür ediyorum.

Söz sırası Sarı'nın.

Buyurun.

MÜSLÜM SARI (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 36

Sayın Başkan, Sayın Bakanım, Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri, basının güzide temsilcileri ve sayın bürokratlar; herkesi saygıyla selamlıyorum.

Tabii vakit bir hayli ilerledi, farkındayım. Sonlara doğru konuşmacı olmak zor çünkü birçok şey söylenmiş oluyor. Ben tekrara girmeksizin düşüncelerimi açıklamaya çalışacağım. Öncelikle, konuşmama başlamadan önce, bugün 24 Kasım Öğretmenler Günü. Eğitim emekçilerinin Öğretmenler Günü'nü kutlarım.

Sayın Bakanım, benim değerlendirmelerim daha çok Orta Vadeli Program'la ilgili, orta vadeli programlardaki birtakım hedeflerle ilgili. Bazı hedeflerin sıhhatini tartışmak istiyorum, müsaade ederseniz.

Dilerseniz, önce büyümeden başlayalım. Tabii Orta Vadeli Mali Plan neden geç açıklandı? Geçmiş dönemdeki orta vadeli programlarla revize edilen programların niye bu kadar çok sapma gösterdiği gibi konulara girmek istemiyorum, zaten onlar eleştirildi.

Şimdi, birincisi Sayın Bakanım, büyüme hedefini ben gerçekçi bulmuyorum. Dört tane varsayım yapmışsınız. "Küresel büyüme tedrici olarak artacak." demişsiniz önümüzdeki dönem. "Ticaret ortaklarımız ılımlı büyüyecek." demişsiniz, ne durumda oldukları belli. Yükselen piyasa ekonomilerine sermaye girişinin devam edeceğini varsaymışsınız ve uluslararası mal ve ham petrol fiyatlarının da yatay bir seyir izleyeceğini varsayarak önümüzdeki dönem 4-5-5, ortalama 4,7 bir büyüme varsaymışsınız ki bu Türkiye'nin aslında potansiyel büyümesine çok yakın bir büyüme, tarihsel ortalamalarına çok yakın bir büyüme. Yani sanki dünyada hiçbir problem yokmuş gibi, Türkiye'nin tarihsel ortalamalarına yakın bir büyüme hedefini koymak bu hedefin gerçekçi olmadığı anlamına gelir bence. Zaten uluslararası kuruluşların Türkiye'ye ilişkin büyüme beklentilerine de baktığımız zaman, bir yumuşak düşüşten ziyade aslında sert düşüşün olabileceğine de ilişkin çok ciddi emareler var. Örneğin, IMF 2-2,2 civarında bir büyüme tahmini yapıyor. Diğer yatırımcı kuruluşlar da yine buna benzer, buna yakın büyüme tahminleri yapıyor. Dolayısıyla bir negatife gitme ihtimalimizin bile ben var olduğunu düşünüyorum. Dolayısıyla bu hedeflerin sıhhati konusunda şüphelerim var.

İkincisi, buna paralel olarak istihdam hedefleriyle ilgili birtakım kaygılarım var. Şimdi, önümüzdeki dönem ortalama 4,7 büyüyeceğimizi varsayıyorsunuz ve 1 milyon 300 bin istihdam yaratacağınızı öngörmüşsünüz. Bu performans Türkiye ekonomisinin geçmiş dönem performanslarıyla karşılaştırıldığında çok sırtıyor. Örneğin, 2003-2007 dönemi büyüme ortalaması Türkiye'de 7 civarındadır, yaratılan istihdam 1 milyon 106 bindir. Yani ekonomi yüzde 7 büyürken 1 milyon 106 bin istihdam yaratabilmişken yüzde 4,7 büyüme varsayımı içinde, dönem içinde 1 milyon 300 bin istihdamı nasıl yaratacaksınız? Ekonomide müthiş bir inovasyon gelişmişliği mi oldu? Bizim bilmediğimiz bir şey mi var? Yani çok olağanüstü neler oldu? Neler olacak bu önümüzdeki üç yılda da Türkiye büyüme performansını geçmiş dönem istihdam yaratma performansının 2 katı istihdam yaratacak bu ekonomi? Bunu çok merak ediyorum. Tabii bu öngörülerin sonucu olarak da yıl sonu, 2014 sonunda 9,9'luk bir işsizlik oranı öngörmüşsünüz, bunun da psikolojik olduğunu düşünüyorum yani 10 puanın altında tutmak için böyle bir rakam koymuşsunuz. Tabii iş gücünün istihdam yaratmayla ilgili hedefleri bir yana, yapısal sorunlarına ilişkin herhangi bir çözüm odağının da programın içinde olmadığını görüyoruz. Mesela iş gücüne katılım oranı düşüyor dönem içinde. Dönem başında 49,9'dan 2014'te 49,7'ye düşürüyorsunuz yani bazı küçültüyorsunuz. İstihdam oranları da 2011 yılındaki seviyesine ancak geliyor. Yani iş gücünün yapısal problemlerinde herhangi bir dönüşüm, değişim de düşünülüyor bu dönemde. Onu da belirtmek isterim.

Dış ticaret hedeflerine gelince: Üç yıl boyunca, ortalama ihracatın yüzde 11,2 artacağını öngörmek bu konjonktürde ve ithalatın da yüzde 7,7 artacağını öngörmek gerçekten çok olağanüstü değişikliklerin olabileceğini ya da bizim bilmediğimiz birtakım öngörülerin olduğu anlamına geliyor. Türkiye ekonomisi tarihinde ihracatın iki dönem, üç dönem üst üste ithalatın büyüme hızından daha hızlı arttığı bir dönemi ben bilmiyorum. Geçmişte, belki daha eskilerde vardır, bilmiyorum ama benim ekonomiyi takip ettiğim dönemden beri böyle bir şey görmedim, bilmiyorum. Dolayısıyla burada açıklığa kavuşturulması gereken bir konu diye düşünüyorum.

Kur hedefleri Sayın Bakanım. Şimdi, bakın, 2012 kur varsayımınız yani USD-Türk lirası kur varsayımınız 1,73 ortalama. Şu anda zaten bunun üzerindeyiz. 2013 1,77; 2014 1,82. Yani üç yıl sonraki kur seviyesine aslında şu anda ulaşmış durumdayız ve siz kur varsayımını bu şekilde koymuşsunuz. Şimdi, tabii şöyle düşünmek lazım: Türkiye'ye çok ciddi bir kaynak girişi mi öngörülüyor ki bu programda Türk lirasının yabancı paralar cinsinden değer kazandığı varsayımı yapılmış. Ya böyle bir öngörü var bunun arkasında burada paylaşmadığınız ki o zaman cari işlemler açığı ve büyümeyle ilgili hedeflerimizi ayrıca sorgulamamız gerekir ya da burada benim bilmediğim ama sizin açıklamanız gereken bir şey var diye düşünüyorum.

Cari işlemler açığı: Bakın, ekonominin büyüme potansiyelini neredeyse, potansiyelini demeyelim de büyüme gerçekleştirmelerini neredeyse yarı yarıya indiriyorsunuz yani yüzde 9'larda, 10'larda büyüyen bir ekonomiyi 4,5-5 varsayımları yaparak kurguluyorsunuz ama cari işlemler açığının millî gelire oranı istenildiği kadar düşmüyor. 9,4'ten 8-7,5-7 ortalaması dönem boyunca 7,5. Şimdi bu Türkiye ekonomisinin temel yapısal sorunu olan, büyüyebilmek için cari işlemler vermek zorunda olan bir ekonomik modelin bir birim büyüme başına vermek zorunda olduğu cari işlemler açığı probleminin önümüzdeki dönemde derinleşerek devam edeceğini gösteriyor. Yani ekonomi soğuyor, yumuşak bir geçiş sizin öngörünüz içinde var ama cari işlemler açığı yeterince azalmıyor. Burada da bir problem var. Kaldı ki petrol fiyatlarında ciddi bir düşüş öngörüyorsunuz, öngörülerinizin içinde ve biliyoruz ki biz petrol fiyatları yüzde 10 düştüğünde cari işlemler açığı 5 milyar dolar azalıyor, yapılan ampirik çalışmalar bunu gösteriyor. Dolayısıyla bunu da kattığınız zaman aslında bu büyümeyle karşılaştırılabilir bir cari işlemler açığı avantajı tamamen ortadan kalkmış oluyor. Bunu da dikkatlerinize sunmak isterim.

Cari işlemler açığına çözüm bulabilmek için yurt içi tasarrufların artırılmasını bir hedef olarak söylüyorsunuz, çok güzel, olması gereken şey bu çünkü cari işlemler açığı nihayetinde bir sonuç, yurt içi yatırım ve tasarruf açığının bir sonucu ancak yurt içi tasarruf oranlarını nasıl artıracığınıza ilişkin bir şey söylemiyorsunuz. Yurt içi tasarruf oranlarının bir dönemden bir döneme artırılması kolay bir şey değildir, bir yapısal problemidir. Eğitim, tutum ve davranışlardan değerlere

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 37

kadar giden, orta ve uzun vadede çözülmesi gereken bir sorundur, bunu kabul ediyorum ama böyle bir hedefi buraya koyduktan sonra ne gibi kurumsal düzenlemeler yapacağınızı da programın içine koymanız gerekiyordu. Sadece iyi niyetli temennilerden ibaret görüyorum ben yurt içi tasarruf oranlarının artırılması kısmını.

Enflasyon hedefleri, en problemlili alanlardan biri. Tabii bunu Merkez Bankasıyla konuşmak lazım ama programda yer aldığı için sizin de bu konuda muhatap olduğunuzu düşünerek tartışmak istiyorum. Şimdi, 2011 yılında enflasyon hedefini yüzde 7,8 olarak koydunuz, zamları yaptınız ve on beş gün sonra Merkez Bankası bunu 8,3 olarak revize etti. Biz biliyoruz ki Merkez Bankası yakında açıklayacak 9,9-10 civarında olacak 2011 yılı enflasyonu. Bakın, bir program yapıyorsunuz, orta vadeli, üç yıl, gayrisafi millî hasıla deflatörü koyuyorsunuz yüzde 8 ama koyduğunuz deflatör on beş gün içinde ortadan kalkıyor. Yani on beş gün sonra Merkez Bankası bu hedefleri revize etmek zorunda kalıyor ve kurguladığınız programın temel parametrelerinden biri bir anlamda düşüyor. Şimdi böyle bir programa nasıl güvenebiliriz. Bakın, önümüzdeki dönem enflasyon hedeflerine bakın: 2012 5,2; 2013 5,2; 2014 5. Bunların hiçbirisi gerçekçi değil. Neden değil? Şu sebeplerden dolayı: Varsayalım ki sizin programınız, projeksiyonlarınız doğru, varsayalım ki Türkiye ekonomisi yüzde 4,7 büyüyecek önümüzdeki üç yıl. Bu ne demektir? Türkiye ekonomisinin çok yüksek büyüdüğü bir dönemin üzerine bir potansiyel büyüme koyuyorsunuz demektir. Bu çıktı açığının kapanması demektir ekonomide teknik olarak baktığımız zaman. Çıktı açığının kapandığı bir yerde fiyat baskısının ve yurt içi talep üzerinden orta vadede devam edeceği anlamına gelir. Böyle bir patikada, küresel sorunların olduğu bir konjonktürde enflasyonu 5-5,5 civarlarına indirmek olanaksızdır. Birinci neden bu. İkinci neden kur etkisi. Yani "Pass through effect" denilen iktisatta, kurlardan fiyatlara geçişkenlik etkisi önümüzdeki dönem çalışacak. Kurlardaki etki dokuz ayda yüzde 70'ini fiyatlara yansıtıyor. Dolayısıyla biz 2012 yılında da yüksek enflasyonları sırf bu kur değişimleri yüzünden göreceğiz.

Bir başkası ÜFE. Üretici fiyat endeksleri, tüketici fiyat endekslerinin çok üstünde ve biz iktisat derslerimizden biliyoruz ki talep koşulları uygun olduğunda üreticiler tüketicilere fiyatlarını yansıtır. Dolayısıyla, önümüzdeki dönem bu açıdan da fiyatlar genel seviyesi yüksek kalacak ve bekleyiş kanalı Sayın Bakanım. 2011 yılında enflasyon çok yüksek çıkacağı için bekleyişler bozulacak, zaten Merkez Bankası beklenti anketlerine baktığımız zaman bunun ipuçlarını görüyoruz. Bekleyiş kanalı burada negatif olarak çalışacak önümüzdeki dönem enflasyonuna. Dolayısıyla bütün bu sebeplerden dolayı yani çıktı açığının kapanmış olması, kur etkisi, ÜFE ve 2011 yılındaki bekleyişlerin bozulmasıyla beraber 2012 yılından itibaren fiyatlar genel seviyesinin orta vadeli programda öngörülen seviyelerini tutturması imkânsız. Daha bugünden görünüyor.

Bir başka konu, Kalkınma Bakanlığınızı yakından ilgilendiriyor, kamu yatırım harcamaları. Kamu yatırım harcamaları sabit fiyatlarla yüzde 0,6 azalıyor 2012 yılında. Merkezî yönetim bütçesi sermaye giderlerine baktığımız zaman nominal olarak 7,3; reel olarak 15,3 azalıyor. Özellikle küresel sorunların olduğu böyle bir konjonktürde Türkiye ekonomisinin maliye politikasının orta ve uzun vadede Türkiye'deki büyüme dinamiklerini iğdiş etmemesi gereken bir patikada yatırım harcamalarının bu kadar düşürülüyor olmasını anlamsız buluyorum. Bunun da bir iktisadi açıklaması vardır, onları da sizden dinleyeceğiz.

Sonuç itibarıyla, önümüzdeki dönem büyüme hızlarının azalacağı, hatta negatife dönme ihtimalinin olduğu, işsizliğin artacağı, dış ticaret ve cari işlemler açığının yeterince azalmayacağı, fiyatlar genel seviyesinin yükseleceği ve kamu yatırımlarının düşeceği bir iktisadi konjonktürle karşı karşıyayız. Dolayısıyla ben orta vadeli programa baktığım zaman, bardağın boş tarafına baktığım zaman bunları görüyorum. Umarım ben yanılıyorum, umarım böyle bir patika Türkiye'nin önünde olmaz. Umarım siz haklı çıkarsınız. Ben bu temennilerle bütçenin hayırlı olmasını diliyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Sarı teşekkür ediyoruz.

Buyurun Muzaffer Baştopçu Bey.

MUZAFFER BAŞTOPÇU (Kocaeli) – Teşekkür ederim Başkanım.

Değerli Başkanım, Çok Değerli Bakanım, diğer kardeşlerim, arkadaşlarım, Bakanlığımızın çok değerli bürokratları; öncelikle Bakanlığımızın bugün görüştüğümüz bütçesinin hayırlara, güzelliklere vesile olmasını, bereketli olmasını diliyorum. Yeni Bakanlığımız ki Bakanlığımızdaki arkadaşlarımızın birçoğunu eski başvarlıklarından dolayı başta Bakanımız olmak üzere çok iyi tanıyoruz. Bu arada, tabii Türkiye'mizin, Büyük Millet Meclisimizin planlı kalkınmaya başladığı, planların yapıldığı dönemlerden bugüne kadar emeği geçenlere tabii teşekkür ediyoruz, yüce Mevla'sına kavuşanlara da rahmet olsun diyerek anıyoruz onları.

Biz biliyoruz ki Bakanlığımız şimdiye kadar Sayın Bakanımız ve o ekiplerle yapılan çalışmalarda ve bundan sonraki yapılacak çalışmalarda her zaman olduğu gibi çok sıra dışı şeyler olacaktır. En önemlisi, Türkiye'de artık sıra dışı çok önemli şeyler yapılıyor, hiç yapılmayanlar yapılıyor, ilkler yapılıyor. Bu da ayrıca bizim bir sevincimiz.

Değerli Bakanım sunuş konuşmasında şöyle çok önemli bir cümle kurdu: "Kalkınma çoğu zaman anlaşıldığı gibi sadece ekonomik büyüme hızıyla ilgili bir kavram değildir." dedi. Evet, işin felsefesini kurmazsanız, anlaşılmazsanız hiçbir anlama gelmiyor yaptıklarınız.

Bu ara hemen aklıma bir fıkra geldi: Temel eczaneye gelmiş, Cemal arkadaşına "Böcek ilacı var mı?" demiş. Tabii eczanede böcek ilacı ne gezer! Cemal de demiş ki: "Ula uşağım, böceğin mi hastalandı yoksa!" Anlaşılabilmek gayet tabii ki önemli. Sizin Sayın Bakanım yaptıklarınız ki notlarıma şöyle bir baktığımda, bundan sonra etki analizlerinizi yapacaksınız ki çok önemli. Şimdiden ellerinize sağlık olsun. Bu YİD mevzuatıyla yaklaşık dokuz yıldır ve YİD ile ilgili projeler üzerinde çalışan bir arkadaşınız olarak yaptığınız değişiklikler gerçekten çok önemliydi, ellerinize sağlık olsun. Sektörel olarak bütün alanlarda altyapı yatırımlarına öncelik verdiniz, vereceksiniz. Bu, sorunların çözümünde çok çok önemli bir gelişme. Bölgesel Gelişme Yüksek Kurulunu kurdunuz, bölgesel gelişme komiteleri oluştu ve Plan ve Bütçe Komisyonumuzun Başkanı Sevgili Lütfi Başkanımızın da çok emeği vardı kalkınma ajanslarında sizin ve ekibinizin de olduğu gibi. 26 bölgenin tamamında bitti ve çok güzel şeyler oluyor. O kadar önemli ve sevindirici haberler alıyoruz. GAP

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 38

Bölgesel Kalkınma İdaresine ilaveten 3 tane daha, DAP, DOKAP ve KOP'u kurduk. İnaniyoruz ki çok çok güzel şeyleri onlar da yapmaya devam edecekler.

ÇATOM, genç kızlarımız ve kadınlarımızla ilgili olan bu merkezler gerçekten çok olumlu tepkiler aldı ve bu olumlu tepkilerle de bize bu arada yani bu ÇATOM'ları armağan ettiniz insanımıza o yüzden de teşekkür ediyoruz.

2010 yılında SUKAP'ı (Su, Kanalizasyon ve Altyapı Projeleri) yapmıştık. GAP için yeni yapılan SODES (Sosyal Destek Programı) Programı da çok önemli programlardan bir tanesi. Bunlar devam edecek.

Gayet tabii biliyoruz ki her şey bitmedi, daha yapacak çok şeyiniz var. Bu çok şeylerin içerisinde, dokuz yıl içerisinde ARGE'ye ayırdığımız pay kamu yatırımları olarak 15 kat arttı, bundan sonra artmaya devam edecek. Her şeyi en iyi şekilde, en ideal şekilde yaptığımızı biz iktidar olarak gayet tabii ki iddia etmiyoruz. Bu konuda eksiklerimiz olabilir, değiştirilecek şeyler olabilir, bunları da ki bu Komisyonumuzdaki arkadaşlarımız çok iyi bilirler, hep birlikte, elbirliğiyle, iktidarıyla, muhalefetiyle yapacağız; ülkenin ileri günlere, aydınlık günlere taşınması hepimizin ideali ve hedefi.

Uluslararası ilişkilerde de çok güzel çalışmalarınız oldu, OECD, Birleşmiş Milletler, Dünya Bankası, İSEDAK gibi. Eksiklerimizi tamamlayacağız. Sizin takım kaptanlığınızda bu ekibinizin çok güzel şeyler yapacağına inanıyoruz. Bizler de Plan ve Bütçe Komisyonu olarak her zaman hizmetinizde olacağız. Bütçemizin hayırlara, güzelliklere vesile olmasını diliyor, emeği geçen herkese teşekkür ediyorum. Sağ olun, var olun.

BAŞKAN – Sayın Baştopçu'ya teşekkür ediyoruz.

Sayın Oğan, buyurun.

SİNAN OĞAN (İğdır) – MHP İğdir Milletvekiliyim, dolayısıyla da Doğu Anadolu Bölgesi'nin bir milletvekiliyim.

Sayın Başkan, Değerli Bakan, çok kıymetli milletvekili arkadaşlarım ve bürokratlar; şimdi Sayın Bakanın sunuş kitapçığını dikkatlice inceliyorum.

Güneydoğu Anadolu Projemizle ilgili ve diğer bazı projelerimizle ilgili epey aydınlatıcı bilgi var. Aynı hevesle acaba DAP'la ilgili ne var diye çok aradım, hani gözümünden kaçmış olabilir, bir daha bakayım dedim. Döndüm, tekrar baktım, bir şey yok. Bununla da yetinmedim, İnternet'ten de bir tarama yapayım, acaba hani olur süre yetmemiştir, sayfa yetmemiştir, buraya koymamışlardır, İnternet'te belki bir şey vardır diye baktım, İnternet'te de bir şey bulamadım. Bu DAP'ın acaba sadece adı mı var? DAP'ın içeriğinde bir şey var mı? Örneğin İğdir'da üç tane şimdiye kadar bekçi emekli eden Ünlendi Barajı DAP'ın içinde mi? Sayın Başbakan her zaman bir şeyle övünür der ki "Biz verdiğimiz sözü her zaman yerine getiririz." Biz de Türkiye Cumhuriyeti başbakanlarının hepsinin olduğu gibi, şimdiki Sayın Başbakanın da verdiği sözün yerine getirilmesini bekliyoruz. Bu seçimlerde İğdir'a geldiler ve İğdir'da söz verdiler. Dediler ki "Ünlendi Barajı'nı 2012 yılı yatırım kapsamına alacağız." Kayıtlarda mevcuttur. Örneğin Sayın Başbakanın bu sözü 2012 yılı yatırım kapsamında var mıdır? Dünyada artık sulamanın çok daha yeni sistemlere geçtiği bir dönemde İğdir Doğu Anadolu'da bir Çukurova olarak anılır ama İğdir'da maalesef toprak kanallarla, bakınız beton kanalları demiyorum, toprak kanallarla sulama yapılmaya çalışılıyor. İğdir Doğu Anadolu'nun sebze ambarıydı âdeta, tahıl ambarıydı, pamuk yetiştirirdi, İğdir'da çilek bile yetişiyor bakınız ama İğdir'da şimdi tarımcılık son derece sıkıntılı bir sürece girmiş durumdadır çünkü sulama yapılamıyor. Sulama kanalları yok İğdir'ın. Milletvekili seçilmeden önce ben de bölgede tarımcılıkla uğraştım. Tekrar bütün köylere gidip tek tek envanter çıkardım ve bu envanter içerisinde de bütün köylerimize sordum, en önemli sorunuz nedir diye? İstisnasız, daha bir köy çıkmadı ki "Ya bizim sorunumuz şudur." diyen. Hepsinin ortak bir sorunu var, sulama. Vatandaş vergisini veriyor, su parasını da veriyor. Hatta suya yüzde 100 zam geldi. Türkiye'de enflasyon yüzde 100 müdür Sayın Bakanım? Sulamaya İğdir'da yüzde 100 zam geldi bu sene ve onu da kabul ediyoruz, yüzde 100 zam yapın, tamam ama hiç olmazsa vatandaşa suyunu verin. Vatandaş sizden başka hiçbir şey istemiyor. Parasını ödediğimiz suyu verin, tarlamızı ekelim, biçelim, bununla da geçimimizi sağlayalım istiyor. Dolayısıyla Doğu Anadolu Projesi, DAP Projesi büyük ümitlerle, 300 tane akademisyenin zamanında başladığı ama şu ana kadar herhangi bir adım atılamayan bir projenin ki Doğu Anadolu Bölgemiz Türkiye'nin en fakir bölgesidir, DAP çerçevesindeki illerimiz Türkiye'nin en fakir illeridir, DAP çerçevesindeki illerimiz Türkiye'nin en fazla göç veren illeridir. Buralardaki insanlarımızı kendi toprağında tutmanın da yolu basittir. Vatandaşa tarlasını ekeceği suyu götüreceksiniz, barajı yapacaksınız ama ne sizin sunumunuzda ne İnternette tarama da yaptım böyle bir projenize rastlamadım, lütfen beni şaşırtın Sayın Bakan, deyin ki: "Siz yanlış gördünüz, siz bulamadınız. 2012 yılında yatırım projemizde DAP çerçevesinde şunlar, şunlar var."

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Oğan, teşekkür ediyoruz.

Buyurun, Salih Koca Bey.

SALİH KOCA (Eskişehir) – Değerli Başkanım, Sayın Bakanım; ben de sözlerime başlarken hem Van depreminde kaybettiğimiz hem de bugüne kadar kaybettiğimiz tüm öğretmenlerimize Allah'tan rahmet diliyorum ve öğretmenlerimizin de Öğretmenler Günü'nü kutluyorum.

Kalkınma Bakanlığı tüm alanları kesen yapısı itibarıyla makroekonomik, tematik, bölgesel ve sektörel strateji ve politikaların oluşturulmasında ve bunlar arasındaki uyumun sağlanmasında başrol üstlenmektedir. Kalkınma Bakanlığı bir yandan kalkınma planları ve programları yoluyla politika oluşturma ve koordinasyon görevini yerine getirirken diğer yandan birçok kuruluşu kesen yatay alanlara ve ortaya çıkan yeni sorun ve fırsatlara ilişkin yenilikçi modellerin geliştirilmesi ve hayata geçirilmesinde doğrudan program ve projeler yürüttüğünü biliyoruz. Bu kapsamda Kalkınma Bakanlığı tarafından yürütülen önemli program ve projeler arasında ARGE altyapı destekleri, KÖYDES, SODES, belediye içme suyu ve atık su projelerine destek, stratejik planlama, iklim değişikliği, yükseköğretim sistemi ile iş piyasası arasındaki uyum, il koordinasyon ve izleme sistemi, kalkınma ajansları, cazibe merkezleri, DAP, KOP, bilgi toplumu gibi konuları kapsayan çalışmalarınıza daha da önem vererek başarılı çalışmalarınızın devamını diliyoruz.

Özellikle, gündem oluşturmuş olması itibarıyla önümüzdeki dönemde afet zararlarının önlenmesi ve azaltılması ile güvenli ve yaşanılabilir kentlerin oluşturulması amacıyla tüm sektörlerde zarar azaltma stratejilerinin

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 39

geliştirilmesi ve bu stratejilerin uygulanması için kamu yatırımları gerektiğini hep birlikte biliyoruz. Yeni yapılacak yatırımların karar verme sürecinde afet risklerinin dikkate alınmasının doğru olduğunu düşünüyorum. Özellikle afet risklerinin azaltılması ve afetlerin önlenmesi ile afet hasarlarının telafisine yönelik projelere bu dönemde önem verilmesi, öncelik verilmesi gerektiğini düşünüyorum.

Sayın Bakanım, burada, bir de Eskişehir gündeme geldiği için bunlarla ilgili de birkaç şey söylemem gerektiğini düşünüyorum. Özellikle Hükümetimiz döneminde, bu dönemde Eskişehir tüm komşu illerine duble yollarla kavuşan bir il hâline geldi ve gerçekten, ilk yapılan duble yollardan bir tanesi de Eskişehir'e kazandırıldı. Yine bu dönemde, Eskişehir'e bir havaalanı kazandırıldı. Sağlıkta, eğitimde, gençlik ve sporda yapılan hizmetlerin hepsi ortada. Ayrıca, Toplu Konut İdaresi tarafından 10 bine yakın konut şu anda teslim edilmiş durumda. Bunları bir tarafa bırakırsak sadece hızlı trenin Eskişehir-Ankara arasında çalışması ve iki buçuk yıllık bir süre içerisinde 4 milyonun üzerinde yolcuya, vatandaşımıza hizmet etmiş olmasının bile çok önemli bir hizmet olduğunu düşünüyorum. Kaldı ki önümüzdeki döneme baktığımızda, Eskişehir-Konya seferlerinin inşallah kısa süre içerisinde başlamasını bekliyoruz, İstanbul seferleri için de çok büyük çalışmaların olduğunu hep birlikte biliyoruz.

Şimdi, hızlı trenin şehir geçişinde yer altına alınması çalışmasıyla ilgili olarak temel atma töreni olmuştu. Bu törende yerel yöneticilerin başında bulunan Büyükşehir Belediye Başkanı "Bu benim elli yıllık hayalimdi." ifadesini kullanmış, dönemin Maliye Bakanı Kemal Unakıtan, Eskişehir Milletvekili olarak yaptığı konuşmasında ise "Biz birilerinin hayallerini de gerçekleştiririz." ifadelerini kullanmışlardı. Aslında bu projeye başlanıldığında bizim amacımız, şehir merkezinde trafiği altüst eden 4 tane hemzemin geçidi ortadan kaldırmaktı. Bunlarla ilgili olarak şu anda 3 tane hemzemin geçitteki yer altına alma çalışmaları tamamlandı ve bunlar hizmet verir hâle geldi. Geriye kaldı 1 tane hemzemin geçit. Bununla ilgili olarak da hızlı trenin yer altına alınma çalışmaları bin metrede yer üstüne çıkmadı. Maalesef yer üzerine çıkamadı çünkü yer üzerine çıkacağı noktada plan değişikliği yapılarak rayları döşeyeceğimiz alan bulvar olarak ilan edildi ve bundan dolayı da bir mahkeme süreci başladı. Şu anda biz yapmış olduğunuz çalışmalarda yer altında kaldık ve yer üzerine çıkamıyoruz. Bununla ilgili olarak da inşallah mahkeme süreci tamamlandığında yer üzerine çıkacağız. Mevcut ihaleye çıkılan projede herhangi bir değişiklik yapılmadı. Sadece yapılması düşünülen proje değişikliği gar yerinin yer altında değil yer üzerinde yapılması ama maalesef yer üzerinde de yapılamıyor, biraz önceki söylediğim Büyükşehir Belediyesinde alınan imar değişikliği çerçevesinde.

Diğer yaptığımız en önemli projelerden bir tanesi, şehir geçişi olarak bahsettiğimiz çevre yolu. Bu yol aslında bir çevre yolu değil, şehir içerisinde geçen bir yol ve diğer büyük şehirlerde, Ankara'da, İstanbul'da, Bursa'da olduğu gibi, bu yolları genelde büyükşehir belediyeleri yapıyor ama Eskişehir'deki problemleri göz önüne alarak bu dönemde yaptığınız hizmetlerle birlikte, aldığınız kararlarla birlikte bu şehir geçişi yolunu da Karayollarımız üstlendi ve bu sayede üzerine ona yakın alt geçit, üst geçitlerin yapıldığı bir yol yapıldı. Yaklaşık 42 kilometre mesafe boyunca yol hem geliş hem de gidiş istikametine 3 şeride çıkarıldı. Bu yapılan yolla birlikte organize sanayi Eskişehir merkez ulaşımı daha önce otuz beş dakikada sağlanırken şu anda yedi dakika gibi kısa bir sürede sağlanır hâle geldi. Ayrıca, tüm Türkiye'de ortalama trafik artışının üzerinde yüzde 12 daha fazla trafik çeken bir yol hâline geldi ki bunun anlamını mühendislerin ve sizlerin çok iyi bildiğini düşünüyorum. Bu yol biraz önce söylediğim gibi transit geçişlere hizmet edecek olan bir yol değil, şehir merkezindeki büyükşehir belediyesinin sorumluluğunda olan trafik probleminin çözümü adına Hükümetimiz tarafından atılan en önemli bir adımdı ve şehir merkezindeki trafik probleminin çözümüne de büyük katkıları oldu. Bu yol yapılmadan önce biz Eskişehir'de -OSB, Organize Sanayi Bölge Başkanlığımızın ifadesiyle- dolmuşlar dolusu insanı trafik kazalarında kaybediyorduk. Bu yol sayesinde, elbette, şu anda da kazalar oluyor, çok ciddi trafik yükü burada oldu ve bu alt geçit, üst geçitler yapılmıyorsa Eskişehir trafiği zaten altından kalkılamaz bir hâl alacaktı. Bunun için bu yolda yapmış olduğunuz çalışmalardan, vermiş olduğunuz desteklerden dolayı Eskişehir adına teşekkür etmemiz gerekiyor. Kaldı ki son seçimlerde de tüm Türkiye'de olduğu gibi Eskişehir halkımızın da 2 kişisinden 1 kişisi AK PARTİ'ye oy vererek bu yapmış olduğunuz hizmetlerin ne kadar önemli olduğunu ve değerlendirmesini bu seçimlerle birlikte yaptığını da düşünüyorum.

Ben bu vesileyle 2012 bütçemizin hayırlara vesile olmasını diliyorum. Yaptığınız başarılı çalışmaların devamını diliyorum. Hayırlı akşamlar diliyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Koca.

Değerli arkadaşlar, bütçeler üzerindeki konuşmalar tamamlanmıştır.

Şimdi, on dakika süreyle soru sormak isteyen arkadaşlarımıza söz vereceğim.

İlk olarak Sayın Kuşoğlu Buyurun.

SORULAR ve CEVAPLAR

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben, Orta Vadeli Programdaki verilerin ne zaman revize edileceğini soracaktım, böyle bir şey düşünüyor musunuz?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Kuşoğlu

Sayın Günal, buyurun.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlar, Sayın Bakanım; size bir başlık okuyacağım: Genel Bütçe Kapsamındaki Kamu İdareleri ve Özel Bütçeli İdarelerde Hukuk Hizmetlerinin Yürütülmesine İlişkin Kanun Hükmünde Kararname. Şimdi, ben size başlarken sordum, Sayın Bakana da espi yapmışım, o da herhâlde farkında değil ki cevaplarda Maliye Bakanımız bir şey söylememişti benim hatırladığım kadarıyla, hatta takıldı "Siz teklif verin, destekleyelim." diye. Bilmiyorum, siz arada, böyle

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 40

baktım, aradım, taradım, maddelerin içinde kayboldum yirmiden fazla bir maddenin içinde, A, B, C, D, 2, 3, 4, 5, 16, 17 derken 17'de yakaladım. "mayıs ayı sonuna kadar" ibaresinin "eylül ayı sonuna kadar" değiştirilmesi. Yarım saat aradıktan sonra, search yaparak zor buldum. Şimdi, hukuk işlemlerinin, hukuk hizmetlerinin yürütülmesine dair kararnamede ne işiniz var? Sizinkine baktım, "Allah Allah" diyorum, 31'inci maddeye bakıyorum Orta Vadeli Program hâlâ "mayıs ayı sonu" yazıyor, işlenmemiş üzerine, aldım printe çünkü.

BAŞKAN – Sayın Günal, lütfen sorunuzu sorarsanız.

MEHMET GÜNAL (Devamla) – Bir dakika ama hem özür diliyorum bir taraftan, bir taraftan da bilgi aktarıyorum, soru soruyorum zaten.

Böyle bir şeyin hukuk işlemlerinin yürütülmesine dair kararnamenin içerisinde yayınlanmasını içinize sindirebiliyor musunuz? Bakanlık hadi değişti ama bir mükerreri oraya koyduramadınız mı diye soracağım. Değiştirmişsiniz, tebrik ediyorum, Sayın Bakan da söylemişti "eylül ayı" diye yapmışsınız, herhâlde artık bir ay içerisinde hem programı yayınlayacağız hem bütçe çağrılarını yapacağız hem yatırım çağrılarını, hepsini toplayacağız, yapacağız gibi görünüyor. Ben de hem özür dilemiş olayım hem de bunu içinize sindiriyor musunuz diye sormuş olayım.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Günal.

Sayın Üstün, buyurun.

FERAMUZ ÜSTÜN (Gümüşhane) – Sayın Bakanım, benim sorum özellikle plansız göçle ilgili. Yaklaşık elli tane ilimiz sürekli göç vermekte. Dolayısıyla, bu göç nedeniyle Anadolu'da birçok ilimiz boşalıyor, batıda birçok illerimiz plansız büyüyor. Onun için, ben özellikle bakıyorum son zamanlarda her ilimizde bir üniversite yaptık kısmen o şehirlerimizde hayatta bir canlılık meydana geldi. Kamuya ait zorunlu hizmetlerin Anadolu'daki bu illerde planlanması mümkün müdür? Mesela büyük şehirlerimizdeki acemi birliklerinin veya buna benzer işte polis okullarının, daha da genişletebileceğimiz şekilde zorunlu hizmetlerin Anadolu'daki küçük illerde, nüfus yoğunluğunun az olduğu, arazi sıkıntısının olmadığı bu illere kaydırılması mümkün müdür? Ben bunu önermek için söz aldım.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Üstün.

Sayın Sarı, buyurun.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Teşekkür ederim Başkanım.

Sayın Bakanım, aslında ben sunuşumun içinde de sorularımı sormuştum ama araya kaynamasın diye bir kez daha hatırlatmak, altını çizmek istiyorum.

Birincisi istihdam hedefiyle ilgili. 1 milyon 300 bin istihdamı, ekonomi yüzde 4,7 büyürken nasıl yaratacaksınız? Geçmiş dönem Türkiye performansından ayrıksı bir durum var, bu ayrıksı durumun nedeni nedir, bilmediğimiz nedir?

İkincisi: Dış ticaret hedeflerinin yani ihracat ve ithalat artış hızının üst üste üç yıl boyunca ortalama olarak ihracatın ithalattan daha fazla arttığı bir dönem Türkiye ekonomisinde var mı ve siz yine uluslararası konjonktür bu şekildeyken ihracatın ithalattan nasıl hızla artacağını öngördünüz, hangi varsayımlarınız var?

Üçüncüsü: Yurt içi tasarruf oranlarının artırılmasından bahsediyorsunuz. Yurt içi tasarruf oranlarını hangi önlemlerle artırmayı düşünüyorsunuz Orta Vadeli Program içinde? Bunun yurt içi tasarrufları ne kadar artıracaklarını öngörüyorsunuz, yani ölçülebilir bir şey midir bu yoksa bunlar temenniden mi ibarettir? Enflasyonu Merkez Bankasına soracağım, size sormayacağım.

Son olarak size kamu yatırım harcamalarının önümüzdeki dönem reel olarak, yani 2012 yılında reel olarak niçin düştüğünü sormak istiyorum. Yani hem merkezî yönetim bütçesi içindeki sermaye giderleri hem de toplam kamu sabit sermaye yatırımlarının sabit fiyatlarla artış hızının neden negatife döndüğünü, yani niçin düştüğünü öğrenmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Çam, buyurun.

MUSA ÇAM (İstanbul) – Sayın Bakan, Van Erciş depreminin olduğu gün Erciş'teydim ve siz de oradaydınız. Saat 22.00 sıralarında Erciş Kaymakamlığının 2'nci katında Kaymakam ve orada bulunan arkadaşlarla toplantı hâlindeydiniz. Bizim genel başkan yardımcımız ve bir grup milletvekiliyle birlikte içeri geldik ve Erciş'te o anda yaşananları sizlerle birlikte paylaştık ve oradaki vahim durumun da neler olduğunu orada hep birlikte yaşadık ve gördük. Sizin oradaki çaresizliğinizi ama iyi niyetli çalışmalarınızı bizler de izledik ve gördük orada.

Bir ülkenin kalkınmasının, ekonomisinin, dünyanın en büyük ekonomilerinde 16'ncı olması, Avrupa Birliği üyesi ülkeleri içerisinde 6'ncı olması bir tarafa ama siz de o gece orayı yaşadınız ve gördünüz, bizler de gördük. Bu kadar büyük bir ülkenin ve bu kadar büyük ekonomisi olan bir ülkenin Erciş'te ve Van'da yaşanan bu olayı nasıl açıklayacaksınız?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Çam.

Sayın Oğan, buyurun.

SİNAN OĞAN (İğdır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, bildiğiniz gibi, Adalet ve Kalkınma Partisi İğdır'dan milletvekili çıkaramadı ama diğer DAP kapsamındaki on beş ilde sanırım milletvekilleri var. İğdır'ın sorunlarını bu milletvekili arkadaşlarımız hiç zatiâlinize iletiler mi? Yine bu illerin milletvekilleri DAP çerçevesinde zatiâlinize, Ünlendi Barajı dâhil, bu projelerin yapılması konusunda bir talepte bulundular mı çünkü Sayın Başbakanın bu sözünün şimdiye kadar yerine getirilmediğini ve getirilmek için de herhangi bir çaba içerisinde olunmadığını üzülerək görüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Çelebi...

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 41

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanım, bugün Öğretmenler Günü olması nedeniyle özellikle Van ve Erciş'te vefat öğretmenlerimize ben Allah'tan rahmet diliyorum.

Sorum şu: Bizim özellikle Doğu Anadolu Bölgesi'nde bu köy yollarımızı biz şu anda satıh kaplama yapıyoruz. Tabii, bu satıh kaplama yapıldığı zaman bir sene veya iki sene, üç sene sonra deforme oluyor. Acaba, buralara tamamiyla beton asfalt yapma imkânımız olabilir mi?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Aslan, buyurun lütfen.

AHMET ASLAN (Kars) – Sayın Başkan, tekrar teşekkür ederim.

Sayın Bakanım, ben söz almamıştım açıklamalarda ama birincisi, eğer gideceğiniz yolu bilmiyor iseniz yol sizi istediği yere götürür ancak siz gideceğiniz yolu biliyor iseniz siz istediğiniz hedefe gidersiniz. Bu cümleden hareketle Kalkınma Bakanlığının planlamalarının bütün kurumlar için çok çok önemli olduğunun altını çizmiş olayım.

İkincisi: Tabii ki Doğu Anadolu'daki bütün iller için özellikle DAP projesinin öneminin ne olduğunu, yatırımcı bir kuruluşun altı yıl genel müdürlüğünü yapmış ve sizin arkadaşlarınızla bire bir çalışmış, planlamaların ne olduğunu ve DAP'ın önemini iyi bilen bir arkadaşınız olarak Doğu Anadolu Bölgesi'ndeki bütün yatırımları bire bir takip ettiğimizi ve sizlerden yeteri kadar bilgi aldığımızı söyleyelim. İlla her şeyi mikrofon önünde söylemiyoruz. Bu konuda özellikle siz hem lğdır'ı hem o bölgedeki illerle ilgili sulama projeleriydi, altyapı projeleriydi özetle birkaç cümle söylemiş olursanız hem biz kamuoyu önünde söylemlerle bilgilenebiliriz hem arkadaşlarımız bilgilenebilir. Ben o yüzden Sayın Oğan'a teşekkür ediyorum. Bilesiniz ki benim için Kars, lğdır, Ardahan fark etmiyor. Biz biliyoruz ki bölgenin topyekûn kalkınması lazım. Her türlü katkıya her zaman varız.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Aslan.

Sayın Sarı, buyurun lütfen.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Sayın Bakanım, az önce sormayı unuttum, o yüzden eklemek istiyorum. Bu kur varsayımları, Orta Vadeli Programdaki kur varsayımlarına baktığımız zaman Türk lirasının yabancı para cinsinden önümüzdeki dönem reel olarak değerleneceğini varsaymışsınız. Bu varsayımın altındaki gerekçeleri merak ediyorum. Türkiye'ye ciddi miktarda yabancı kaynak girişi mi bekliyorsunuz?

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Şahin, teşekkür mü edeceksiniz?

HÜSEYİN ŞAHİN (Bursa) – Sayın Bakanım, teşekkür edeceğim ama Kalkınma Bakanlığımızın programına alınmasını istediğimiz Karayolları Genel Müdürlüğümüzün size gönderdiği Bursa ilinde İnegöl-Yenişehir arası ve Orhangazi-İznik “Güney Yaka” diye adlandırdığımız, Söğüt'ümüz tarafından geçen projeleri hazır bir yolumuz var, bir de İznik-Karamürsel arası Karayollarımızın 2012 yatırım programına alınmasını sizden rica ediyoruz.

Saygılar sunuyorum, başarılar diliyorum. Hayırlı uğurlu olsun.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, böylece görüşmeler tamamlanmıştır.

Soru, görüş ve eleştirilere cevap vermek üzere Sayın Bakanımıza söz vermek istiyorum.

Sayın Bakanım, süreniz otuz dakika.

Buyurun lütfen.

KALKINMA BAKANI CEVDET YILMAZ (Bingöl) – Sayın Başkan, Plan ve Bütçe Komisyonumuzun çok değerli üyeleri; öncelikle yorumlarıyla, sorularıyla, eleştirileriyle katkıda bulunan tüm milletvekili arkadaşlarımıza çok çok teşekkür ediyorum.

Bu Komisyonu biz her zaman kendi Bakanlığımızın, eskiden Devlet Planlama Teşkilatının muadili bir komisyondur şu anda da Bakanlığımızın tabii, bir anlamda muhatabı olan temel komisyon olarak görüyoruz. Az önce espri yoluyla Plan ve Bütçe yerine “Kalkınma ve bütçe denebilir.” dendi, biz gerçekten öyle algılıyoruz. Yani bu Komisyon aslında kalkınmayla ilgili bir komisyon. Bunun da altını özellikle çizmek istiyorum. Buradaki tartışmalar da gösteriyor ki gerek iktidardan gerek muhalefetten son derece önemli fikirler ortaya kondu, bunlardan da biz gerekli dersleri çıkarmaya gayret edeceğiz. Bu Komisyonu özellikle çok önemseyeceğimizi vurgulamak istiyorum.

Bir davet konusu olmuştur Komisyonla ilgili. Gerek Kalkınma Bakanlığında gerekse İstatistik Kurumunda ne zaman Komisyon Başkanımız uygun derse, ne zaman bir tarih belirlerlerse biz hazırız, kahvaltı da olur, yemek de olur, birlikte daha detaylı birtakım teknik konuları da tartışabileceğimiz ortamları her zaman oluşturabiliriz. Bu konuda sadece önemli olan, dediğim gibi, takvimleri netleştirmek. Bundan şeref duyuyoruz, Komisyonumuzu ağırlamaktan.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz biz de.

KALKINMA BAKANI CEVDET YILMAZ (Devamla) – Diğer taraftan yine Komisyonumuzda bugünkü tartışmalarda kalkınma kavramına yapılan vurgular için ve bu kavramın geniş bir çerçevede anlaşıldığının altının çizilmesi noktasında bütün arkadaşlarımıza yine teşekkür ediyorum. Gerçekten bu zaman zaman gözden kaçırılıyor, işte sadece büyüme veya bundan da daha kötüsü sadece finansal bazı göstergelere bakarak ekonomiyi, gidişatı, kalkınmayı analiz etmek son derece yetersiz. Kalkınma dediğiniz zaman elbette işin odağında ekonomi var, yani ekonomiyi ihmal etme anlamında söylemiyorum, mutlaka sanayileşme var, büyüme var, kişi başına gelirin artışı var fakat en az bunlar kadar önemli olan sosyal boyut tabii, bu büyümenin nimetlerinin değişik toplum kesimleri arasında nasıl dağıldığı, değişik bölgeler arasında nasıl dağıldığı, bölgeler arası dengesizliklerin giderilmesi, çevresel boyut tabii. Bunları yaparken sürdürülebilir bir şekilde mi yapıyoruz yoksa bir şekilde çevremize zarar vererek mi gidiyoruz? Bütün bunların ötesinde de giderek aslında kalkınma, demokrasi, insan hakları, temel hak ve hürriyetler gibi konuları da artık içerir bir noktaya geldi.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 42

Yani biz kalkınmayı bu geniş çerçevede algılıyoruz, insanımızın sadece refahının değil, yaşam kalitesinin de artması anlamında görüyoruz, burada da böyle bir anlayışın olduğunu görmekten veya böyle bir anlayışa destek olduğunu görmekten büyük bir memnuniyet duyduğumu belirtmek istiyorum.

Yine uzmanlığı birçok arkadaşımız vurguladı, uzmanlık kültürünü vurguladılar. Biraz geçmişten, işte Devlet Planlama Teşkilatı tecrübesine de göndermeler yaparak ben de uzman yardımcılığından, uzmanlıktan gelmiş bir kimse olarak bu vurguyu da çok önemseydiğimi belirtmek istiyorum. Toplumlar için olduğu kadar kurumlar için de fikir hürriyeti son derece önemli, ifade hürriyeti son derece önemli. Geçmişte Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığımız kendi içinde her türlü konuyu çok rahat tartışabilen bir kurumdur, ast-üst ilişkileri bu anlamda tartışmaya hiçbir zaman engel olmadı. Aynı kurum kültürünü biz Kalkınma Bakanlığında da devam ettiriyoruz ve devam ettireceğiz. Burada şu anlama gelmiyor yani bir kurumsal görüş oluştuktan sonra elbette o kurumsal görüş gerekli ortamlarda savunulur ama bir taraftan da kurum içinde de sürekli bir şekilde bir tartışma atmosferinin olması bana göre bir kurumun kaliteli iş yapması açısından hayati öneme sahip bir konu. Bu kültürü de uzmanlık kültürümüz de devam ettiriyoruz, onu da vurgulamak isterim.

Çok çeşitli tabii, sorular, yorumlar oldu, hepsine kısıtlı bir sürede cevap verebilmek gerçekten çok güç, çok zor. O yüzden, belki son sorulardan giderek biraz bir şeyler söyleyeceğim, sonra geri kalanında da ilaveler yapmaya çalışacağım. Karşılayamadığımız bir soru olduğu zaman her zaman açığız yazılı bir şekilde de veya daha farklı şekillerde de sorulara cevap vermeye her zaman hazır olduğumuzu belirtmek isterim.

Sayın Kuşoğlu, "Orta Vadeli Programı ne zaman revize edeceksiniz?" diye sordu. Orta vadeli programlar biliyorsunuz içinde bulunulan yıl ve artı üç yılı kapsayan programlar ve hareketli programlar, her yıl revize ediliyor. Dolayısıyla, gelecek sene de yine orta vadeli programımızı 2012-2015 perspektifi içinde revize edeceğiz. O zamana kadar mevcut Orta Vadeli Programımızla devam edeceğiz fakat bugünkü dünyada tabii, gelişmeler çok hızlı ve beklenmedik birtakım hadiseler yaşanabilir, böyle bir riskli ortamdayız. Dolayısıyla, Orta Vadeli Programımızın temel politikalarını, temel çatısını bozmamak kaydıyla dünyada olabilecek veya Avrupa'da meydana gelebilecek gelişmelere göre Orta Vadeli Programımızda, politikalarımızda gerekli bazı revizyonları yapabileceğimizi, Orta Vadeli Programın girişine son paragraf olarak da yazdık zaten. Oraya baktığınızda da bu vurguyu görürsünüz yani biraz dinamik bakmak durumundayız, özellikle de bu yıl küresel krizin aldığı yeni boyut, Avrupa'daki bu artan riskler bizi çok daha yakından gelişmeleri takip etmek durumunda bırakıyor ama formel anlamda Orta Vadeli Programı gelecek sene revize edeceğiz. Az önce Sayın Günal'ın da vurguladığı gibi, buradan oraya geçebiliriz. Orta vadeli programlar normalde işte Mayıs ayında yapılması gerekiyordu ama yine küresel krizin etkisiyle doğrusu son yıllarda bunu yapamadık. Gelişmeleri daha iyi görüp politikalarımızı daha iyi ayarlamak ve bütçeyle Orta Vadeli Program arasında daha yakın bir ilişki kurabilmek açısından bazı gecikmeler yaşandı ancak şunu da vurgulamak isterim, bütün bunlara rağmen, dünyaya baktığınız zaman orta vadeli program ilan edebilen ve bunun arkasında durabilen az sayıda ülkeden de biri olduk bir taraftan. Yani öyle bir ortamdan geçtik ki son yıllarda bırakın zamanını, orta vadeli kredibilitesi olan, böyle rastgele bir orta vadeli program değil, kredibilitesi olan, arkasında siyasi irade olan, uygulamaya geçirilen orta vadeli program ilan eden çok da ülke olmadı doğrusu. Türkiye bunu başardı ve bugün krizi iyi yönetmemizde bana göre bu orta vadeli programların çok ciddi etkisi oldu ama bu arada da işte zamanlama açısından bizim de arzu etmediğimiz gecikmeler yaşandı. Bunları sizin de eleştirilerinize herhâlde kulak vererek öyle söyleyelim, sonuçta bir düzenleme yapıldı bu yılki değişiklikler arasında. Artık eylül ayına kadar, eylül ortası mıydı, sonu mıydı doğrusu tam hatırlayamıyorum, ona bir bakıp sizi bilgilendirelim ama ilk haftası muhtemelen, yani eylül ayı içinde diyelim, bu işin bitirilmesine dönük bir düzenleme yapıldı. Bu eylül ayında her zaman kalacağı anlamına da gelmez, bana göre olabildiğince normalleştiği bir durumda dünyanın...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Eylül ayının en geç on beşine kadar...

KALKINMA BAKANI CEVDET YILMAZ (Devamlı) – On beşine kadar mı diyorsunuz?

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ondan sonra, kriz kalıcı olmasından... Eylülle kalıyoruz.

KALKINMA BAKANI CEVDET YILMAZ (Devamlı) – Yok, o eylüle kalmak zorunda değiliz "en geç" diyelim, ondan önce yayınlanmanıza engel bir durum yok.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yani krizden dolayı verelim de kriz sürekli mi, o zaman her sene hep eylül mü olacak?

KALKINMA BAKANI CEVDET YILMAZ (Devamlı) – Yok, hayır, bu bizi daha bir ihtiyatlı bir şeyde tutmuş olur.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Bir dahaki sene bizim eleştirimizden kurtulmuş olursunuz.

KALKINMA BAKANI CEVDET YILMAZ (Devamlı) – Bu eleştiriden biraz kurtulmuş oluyoruz ancak şunu söyleyeyim, yani biraz gecikmiş olabilir ama orta vadeli programları gerçekten çok iyi çalışarak ilan ediyoruz. Bakın, ben, planlamadan geliyorum, eskiden de birtakım dokümanlar hazırlardık, birçok doküman hazırlardık. Bunlar kaliteli dokümanlar da olurdu, teknik anlamda çok iyi hazırlanmış dokümanlar ama birçoğu uygulanmazdı, arkasında siyasi sahiplenme ve siyasi irade olmadan planları, programların hayata geçmesi mümkün değil. Biz, son yıllarda yaptığımız orta vadeli programları bizzat siyasi otorite olarak işin direkt içinde olarak her bir detayını tartışarak ve gerekli noktalarda işte, Hükümetimizin onayını alarak hareket ediyoruz. Dolayısıyla, daha kredibilitesi yüksek, siyasi sahiplenmesi yüksek dokümanlar çıkıyor ortaya, bu da uygulama aşamasında da güveni pekiştiriyor.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Hepsi bir haftaya sıkışmış gibi oluyor bu durumda.

KALKINMA BAKANI CEVDET YILMAZ (Devamlı) – Ama hazırlık sürecine bakarsanız, aslında orta vadeli programla başlıyor her şey. Belki ilan edilmesi, dediğim gibi, üstü üste geliyor ilanı ama Orta Vadeli Program dediğiniz çok uzun bir süreçte aslında çıkıyor. Hemen yıl başından itibaren tartışa tartışa hazırlıyoruz ama bütçe yaklaştıkça da doğrusu bütçeyle çakıştırma ihtiyacı duyuyoruz. Normalde, mayısta hazırladığınız bir orta vadeli programla işte bütçeye yakın hazırladığınız farklı oluyor tabii. Bütçeye yakın yayınlananın mutlaka bütçeyle uyumlu olması, bire bir uyumlu olması gerekiyor, mayısta yayınlananlarda pek böyle bir sorunumuz yoktu açıkçası.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 43

Sayın Üstün, göçlerle ilgili sordu "Anadolu boşalıyor, bu da diğer şehirlerimizde plansız şehirleşmeye yol açıyor." dedi. Bu gerçekten önemli bir konu, bizim "bölgesel politika" dediğimiz konuyla da birebir ilişkili. Bölgesel politikayı aslında bir açıdan da bunun için uyguluyoruz. Nüfusun ülkemize daha dengeli dağılımı için ve daha fazla bir sosyal adalet için. Bu anlamda işte GAP projemiz, KOP, DOKAP, DAP projemiz, bütün bunlar aslında buraya ayırdığımız kaynaklar, bir anlamda bu hedefi gerçekleştirmeye dönük. Maalesef Türkiye geçmişte 50'li yıllardan daha çok hızlı bir şekilde başlayarak hızlı göçün yaşandığı bir ülke olmuş. Bunu tersine çevirmek öyle kolay bir hadise değil ama bu yönde de birtakım gayretlerimiz var. Üniversiteler bu anlamda önemli yatırımlar fakat sadece üniversiteler değil ulaştırmaya yaptığımız yatırımlar da bölgesel gelişme anlamında son derece önemli katkıda bulunuyor. Sağlığa yaptığımız yatırımlar, hava yollarına yaptığımız yatırımlar yani en ücra bölgemizin bile mahrumiyet bölgesi olma atmosferinden kurtarılması yönünde yaptığımız altyapı yatırımlarının ben çok önemli olduğunu düşünüyorum. Burada sadece bizim iç piyasamızın da yeterli olmadığı açık. Biraz da dış dünyayla ticaret aslında bölgesel gelişmeyi çok etkiliyor. Geçmişte daha çok Avrupa'yla yoğun bir ticaret olduğu için batıdaki şehirlerimiz daha fazla gelişmişler, ticaret önemli. Orta Doğu'yla, Kafkaslarla, Asya'yla daha fazla ticaretimiz arttıkça aslında Doğu, Güneydoğu, Karadeniz gibi bölgelerimizin de bu anlamda daha bir ön plana çıkacağını düşünüyorum. Bu yönde zaten çok yönlü politikalar uyguluyoruz, detaylarına girmek istemiyorum.

Sayın Sarı çok kapsamlı sorular sordu. Her birine hakikaten çok teknik belki cevaplar hazırlanması gerekiyor fakat bir iki tanesine en azından kendisinin de altını çizdiği istihdam konusu başta olmak üzere birtakım yorumlar yapmak istiyorum.

Şimdi, "Bu istihdam yaratma konusu gerçekçi mi?" dediniz. 2012 yılında tarım dışı istihdamın büyüme elastikiyeti 0,55 alınmış, 2013 için 0,54 alınmış. Bu rakamlar 2008 yılındaki çok yüksek olan elastikiyeti dışarıda tutulduğu zaman bile 2005-2010 ortalaması olan 0,50 rakamına oldukça yakın rakamlar. Yani bu dönemdeki...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Ama dönemsel şeyimiz bizim 0,45.

KALKINMA BAKANI CEVDET YILMAZ (Devamla) – Evet yani bu son dönem, 2005-2010, 0,5 görünüyor. Dolayısıyla, bu büyümeyle tarım dışı olarak söylüyorum tabii, zaten büyük oranda önümüzdeki dönemdeki istihdam artışını tarım dışından bekliyoruz. Son dönemde krizle birlikte, küresel krizle birlikte tarımda istihdamımız ciddi bir şekilde arttı ama önümüzdeki dönemde bu kadar yoğun bir istihdam artışı tarımda beklemiyoruz, hatta belki bir miktar tarım dışına kayış bile söz konusu olabilir ama tarım dışında işte sizin de bahsettiğiniz gibi, potansiyel büyüme hızımıza yakın bir büyüme öngörüyoruz ve bunun içinde de istihdamımızın bu elastikiyetlerle artmasını bekliyoruz.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – 1 milyon 300 bini yaratacağınız diyorsunuz üç yılda inşallah.

KALKINMA BAKANI CEVDET YILMAZ (Devamla) – Evet, evet. Bakın, krizin en yoğun olduğu Nisan 2009'dan Ağustos'a kadar mevsimsel etkilerden arındırırsanız 3,6 milyon istihdam oluştu.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Kriz baz etkisi.

KALKINMA BAKANI CEVDET YILMAZ (Devamla) – Mevsimsel etkilerden arındırıyoruz ama. Dolayısıyla, mukayese edilebilir bir şey oluyor. Onu saymazsanız sadece yıldan yıla artışlara baksanız bile 2010 ve 2011'de oluşturulan istihdam, yanlış hatırlamıyorsa 2,6 milyon ilave istihdam yani bu son dönemlerde gerçekten istihdam dostu bir büyüme sağladığımızı söyleyebiliriz. Bunu tabii artırmamız önemli. Büyümenin istihdam elastikiyetini artırıcı yönde de politikalarımız tabii söz konusu. Bir taraftan aktif iş gücü politikalarıyla eskiden hiç olmadığı kadar nüfusumuza bu kurslarla, eğitim programlarıyla destek oluyoruz. Diğer taraftan, yine bir istihdam stratejisi hazırlıyor Çalışma Bakanlığımız. Burada da çalışma hayatında daha esnekliği artırıcı, esnek çalışma modellerini geliştirici birtakım hedeflerimiz var. Bunlar da aslında elastikiyeti artıracak politikalar. Bunlar da herhâlde Meclisimizin gündemine gelecektir.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Bunlar zapta geçti, seneye değerlendireceğiz tekrar inşallah.

KALKINMA BAKANI CEVDET YILMAZ (Devamla) – Değerlendireceğiz tabii. İnşallah burada düşündüğümüzden de daha yüksek olur istihdam artışımız. Tabii ki bütün bu çalışmalar sonuçta bazı varsayımlara, bazı tahminlere, dünyanın gidişatına ilişkin, Türkiye'nin gidişatına ilişkin bazı analizlere dayanıyor. Üç ay sonra bugünden hiç göremediğimiz birtakım gelişmeler olur, o zaman bütün varsayımlarımızı, tahminlerimizi değiştirmek durumunda kalırız. Bu bize özgü bir durum da değil yani IMF'in yaptığı tahminlerde de bu aynen böyle, diğer ülkelerin kendi yaptıkları tahminlerde de böyle. Bazen kendi kurumlarımıza da bence haksızlık yapıyoruz. Benim şimdi önümde yok ama IMF'in Türkiye'yle ilgili tahminleri ve gerçekleştirmelerine bir ara bir bakmıştım, hiç alakası olmayan yani tahmininden çok farklı gerçekleştirmeler olduğunu görüyoruz. Bu normal, içinde bulunduğunuz dönemin varsayımları altında bir tahmin yapıyorsunuz ve politikalarınızı şekillendiriyorsunuz. Dünya ama dinamik, ekonomi dinamik, dolayısıyla sürekli bir şekilde değişimleri de takip etmemiz lazım. Önemli olan orta vadeli program gibi dokümanlarda, genel politika çerçevesizdir yani biz genel politika çerçevesi olarak büyümeden yanayız. Bütün bu dünyadaki olumsuzluklara rağmen, bütün bölgemizde yaşadığımız sıkıntılara rağmen, büyümeyi önemseyen bir program ortaya koyuyoruz. Her ne kadar son iki yılda yaşanan çok yüksek büyüme hızına göre biraz daha düşük görünse de dediğiniz gibi potansiyel büyümemizi dikkate aldığımız zaman oldukça bu ortam içinde iyi bir büyüme düzeyi sağlamayı öngörüyoruz. İstihdamı çok önemseyeceğimizi vurguluyoruz. Yurt içi tasarrufları önemseyeceğimizi vurguluyoruz. İlk defa orta vadeli programda cari açığı düşürmeyi bir hedef olarak, amaç olarak ifade etmiş durumdayız ve yine tabii güveni, istikrarı korumayı öngörüyoruz. Dolayısıyla, burada kendi içinde tutarlı olduğunu düşünüyorum ama tabii ki dünyadaki gelişmelere, ülkemizdeki gelişmelere göre yeniden bazı rakamlara her zaman bakmak mümkün.

Yurt içi tasarrufları nasıl artıracagız? Şimdi, bu çok önemli bir konu gerçekten. Cari açık dediğimiz hadise aslında dış dünyanın tasarrufunu kullanmak demek bir anlamda yani kendi tasarruflarımızın yetmediği noktada dış dünyanın tasarruflarını kullanmak demek. Gelişmekte olan bir ülkenin bir ölçüde cari açık vermesi de normal bir durum bana göre yani dış dünyanın tasarruflarını biz verimli bir şekilde kullanmak durumundayız, gelişme sürecimizi hızlı bir şekilde devam ettirirken bu anormal bir durum değil. Önemli olan, cari açığın veya tasarruf açığının düzeyi yani bu belli bir

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 44

dozajın üstünde olduğu zaman rahatsızlık verici bir durum. Biz de son dönemlerdeki geldiği düzeyi tabii ki yakından izliyoruz ve bunu da düşürücü yönde dediğim gibi ilk defa orta vadeli programda bir amaç olarak da ifade ediyoruz cari açığı düşürmeyi, kademeli bir şekilde de düşürüyoruz. Burada tabii enerjiye bağımlı bir ülke olmamız, son dönemde dış dünyadaki talebin daralmış olması Avrupa başta olmak üzere, cari açığımızı artırıcı birtakım faktörler ama bugüne kadar finansmanda bir sıkıntı yaşamadık, giderek doğrudan sermaye yatırımlarının bu yıl geçen yıla göre daha fazla artmasıyla finansman kalitesini de bir miktar iyileştiriyoruz fakat her hâlükârda cari açığı daha bir aşağıya düşürmemiz lazım. Bu da yurt içi tasarrufları daha çok artırmakla olur. Kamu kesimi geçmişe göre aslında daha tasarruflu. Kamu artık o çok eskiden olduğu kadar bütçe açıkları, kamu açıkları vermiyor, daha tasarruflu. Kamuda da yapılabilecek şeyler yok muydu? Var elbette, daha fazla da yapılacak işler var ama geçmişle mukayese ettiğinizde oldukça iyi bir noktadayız, açıklarımız belli bir seviyeye gelmiş durumda fakat bizdeki asıl tasarruf açığını oluşturan hane halklarının, özel kesimin tasarruflarının yetersizliği veya geçmişle mukayese ettiğinizde düşmüş olması. Burada çok faktör var tabii. Biraz belki şunu da söylemek lazım: İşte bu gelirimizin oldukça üzerinde bir tüketim eğilimi diyelim, buna dönük finansman imkânlarının kolaylaştırılması, tüketici kredilerindeki kolaylıklar önemli bir imkân sağlıyor buna. Diğer taraftan, demografik temelleri var bu işin biraz da, giderek işte belli bir nüfus kompozisyonu daha fazla tüketimi belki tetikliyor fakat bu yapısal birtakım unsurlarda işin biraz dibine gelmiş durumdayız, yavaş yavaş biz hiçbir şey yapmasak bile tasarruf eğilimlerimizde bir artış göreceğiz inşallah.

Sosyal politikalarımızın da tasarruf eğilimine bir etkisi var. Kısa dönemde belki bir negatif etki ama uzun dönemde ben bunun pozitifte döneceğine inanıyorum. Artık insanımız geleceğe daha güvenle bakıyor doğrusu. Sosyal politikalarımız nedeniyle ve çok fazla bir tarafa bir kaynak ayırma eğilimi göstermiyor.

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın bakan, sosyal politikalarda odun, kömür dağıtma, makarna işlerini söylemiyorsunuz değil mi?

KALKINMA BAKANI CEVDET YILMAZ (Devamla) – Şimdi, sosyal politika derken onlar da var ama şartlı nakit transferi dediğimiz okuluna çocuk gönderene yaptığımız yardım da var, özürllülere, yüz binlerce özürllüye verdiğimiz destek de var yani çok geniş kapsamlı bir çerçeveden bahsediyorum ve giderek artık insanlar gelecekle ilgili daha kendinden emin durumdalar. Bu kısa vadede tasarruf eğilimini azaltıcı bir durum yani gelecekle ilgili rahat olunca insanlar kötü gün için bir tarafa para koyma eğilimi de azalmış oluyor ama bu uzun vadede gelir düzeyi arttıkça da gelire bağlı olarak tasarruf eğilimleri yükseliyor. Sonuçta tasarrufu artırabilmemizin de yolu aslında büyümemiz yine, hızlı bir şekilde büyümek zorundayız, gelir düzeyimizi artırmak zorundayız. Bu yönde de politikalar uyguluyoruz.

Finansman araçlarını çeşitlendirmek durumundayız, bireysel emeklilik başta olmak üzere, daha fazla tasarruf eğilimini destekleyici araçları geliştirmek zorundayız. Bu konuda daha detaylı bir çalışmayı aslında Kalkınma Bakanlığımız yürütüyor. Dünya Bankasıyla ortaklaşa bir çalışma yapıyoruz. Önümüzdeki günlerde belki bu çalışmanın sonuçlarını kamuoyuyla paylaşacağız. Bunu biz önemsiyoruz, Başbakanımız da “İsraf ekonomisi olmayalım, verim ekonomisi olalım.” derken bence bu noktayı da çok altını çizmiş oluyor. Bu, bütün toplum olarak önemsememiz gereken bir konu gerçekten.

“Kamu yatırım harcamaları reel olarak neden düştü?” demişsiniz.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – 2012 yılında.

KALKINMA BAKANI CEVDET YILMAZ (Devamla) – Evet.

Şimdi, son yıllarda aslında kamu yatırımlarına çok ciddi kaynaklar ayırdık krizle birlikte. Bir taraftan da bir fırsatı değerlendirmiş olduk, daha ucuza birtakım işleri yapma imkânımız oldu kriz koşulları altında. Eskiden 1 lirayla yapılacak işi şimdi diyelim daha düşük bir maliyetle yapma imkânı da verdi bize kriz ortamı. Bir taraftan da yatırımlar tek seferlik harcamalarla ekonomiyi canlandırma anlamında da ciddi bir enstrüman olarak önümüze çıktı ve bunu da biz kullandık, yatırımlarımızı artırdık. Konuşmamda, metinde var aslında, özellikle bütçe yatırımlarının millî gelire oranı 2007’de yanlış hatırlamıyorsa yüzde 1,5 iken bugün işte bu yıl 2,4’e çıktı, gelecek yıl 2,3 olacak. Bu yıla göre bakarsanız bir miktar küçük de olsa bir düşüş görüyorsunuz ama 2007’den baktığınız zaman çok ciddi bir...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – 0,4 puanı üç yıl boyunca 2’ye sabitlemişsiniz.

KALKINMA BAKANI CEVDET YILMAZ (Devamla) – Evet yani genel şey bu ama bir de şu var tabii: Başlangıç ödeneğine göre baktığınızda artış aslında yüksek, kötü bir artış değil. Şimdi oranı tam olarak şurası mıydı, yüzde 17,1 aslında başlangıç ödeneğine göre.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Sayın Bakanım, ama gerçekleşmiyor ki, düşüyor.

KALKINMA BAKANI CEVDET YILMAZ (Devamla) – Gerçekleşmeye göre 9,4.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Nominal düşüş var.

RECAİ BERBER (Manisa) – Ama gerçekleşmenin ne olacağını bilmiyoruz ki.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Ama sizin varsayımınız.

KALKINMA BAKANI CEVDET YILMAZ (Devamla) – Şimdi, şöyle söyleyelim: Mukayeseyi yaparken mesela bu yılki başlangıç ödeneğini aldığınız zaman yıl içinde ödeneklerle gerçekleşmede bu duruma geldik. Gelecek sene de yine bütçe dışı öngörmediğimiz birtakım gelirler olduğu zaman bunu yine yatırımlarda değerlendirmeyi de düşünüyoruz açıkçası, belli bir kısmını yine kamu yatırımlarında değerlendireceğiz ama onlar henüz belli olmadığı için biz bunları bütçeye yazamıyoruz açıkçası.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Ama Sayın Bakanım, sonuçta 2011 yılının gerçekleşmesi üzerinden baktığımız zaman 2012 yılında kamu yatırım harcamaları reel olarak düşüyor.

KALKINMA BAKANI CEVDET YILMAZ (Devamla) – Reel olarak küçük bir düşüş var, 0,6.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Yani küçük değil 0,6.

KALKINMA BAKANI CEVDET YILMAZ (Devamla) – Yani aşağı yukarı aynı kalıyor. 2007’den dediğim gibi baktığınızda muazzam bir artış var, kamu yatırımları hiçbir dönem, ben bunu iddia ediyorum, hiçbir dönem olmadığı kadar

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 45

son iki üç yılda kamu yatırımlarına hız vermiş durumdayız. İşte bu sahada da görüyoruz yani double yollardan eğitime, sağlığa, yeni üniversitelere. Sadece bakın bu üniversitelere verdiğimiz 2,5 milyar Türk liralık ödenek. Çok ciddi ödenekler tahsis ediyoruz ama gerçekleşme bazında küçük de olsa reel bazda bir düşüş gözüküyor. O dediğim gibi bu yıl, yıl içinde verdiğimiz yüksek miktarlardaki ek ödeneklerden kaynaklanıyor. Başlangıç ödeneğine göre durum farklı. Gelecek sene de yine yıl içinde inşallah bu büyümemiz devam ettiği sürece, tek seferlik bazı gelirler olduğu sürece, kamu yatırımlarımıza yine bunları tahsis edeceğiz. Gerçekleşmeyi gerçekleştirmeye karşılaştırmak bence daha iyi olur. Başlangıç ödeneğini başlangıç ödeneğiyle mukayese ettiğiniz zaman ortada bir problem yok, tam aksine bir artış söz konusu.

Diğer yandan Sayın Çam'ın...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Kurla ilgili bir şey söyleyecek misiniz?

KALKINMA BAKANI CEVDET YILMAZ (Devamla) – Kurla ilgili aslında bizim bir tahminimiz yok. Kurla ilgili sadece bir varsayım yapıyoruz yani kurun ne olacağını zaten temel politikamız biliyorsunuz serbest kur yani ne olacağını piyasa belirler, daha da yükselebilir, daha da düşebilir, bu ancak piyasa içinde şekillenecek bir şey ama bir doküman hazırlarken, geleceğe dönük bir projeksiyon yaparken, ister istemez bir varsayım yapmak durumundasınız. Bu bir çalışma varsayımı yani bir çalışma yapmak için olmazsa olmaz bir şey, bu anlamda yoksa bir tahmin değil, bir hedef değil. Burada da aldığımız, 2012-2014 dönemi için yıllık ortalamada TL'nin reel değerlenmesini sıfır almışız yani çalışma kuralımız bu. Enflasyondan arındırırsanız reel olarak sıfır değerleneceği varsayımıyla bir çalışma yürütülmüş. Bu seneki belli bir rakam alınıp onun üzerinden sıfır reel değerlenme varsayımı yapılmış ve bu şekilde de hesabı kitabı yapılmış bütçenin. Dolayısıyla, burada kesinlikle...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Hayır ama Sayın Başkanım, şöyle bir şey var bakın: 1,77'den 1,82'ye çıktığınızda oradaki reel artış Türk lirasının değerlenmesi demek yani enflasyon yüzde 5 ama sizin kur varsayım artışınız yüzde 5'in altında.

KALKINMA BAKANI CEVDET YILMAZ (Devamla) – İsterseniz arkadaşlar size daha teknik bir not hazırlayıp versinler ama buradaki dediğim gibi esas espri şu: Bizim kurla ilgili herhangi bir hedefimiz yok, herhangi bir kur tahminimiz de yok. Bu bir çalışma tekniği olarak bazı varsayımlar var ve onun esası da aslında sıfır değerlendirme üzerine kurulu.

BAŞKAN – Biz sizin misafiriniz olacağız nasıl olsa, o zaman Müslim Bey bol bol sohbet eder, sorar sorularını.

KALKINMA BAKANI CEVDET YILMAZ (Devamla) – Orada olmazsa daha teknik anlamda arkadaşlarımız detaylarını verirler.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bakanım.

KALKINMA BAKANI CEVDET YILMAZ (Devamla) – Şimdi, Sayın Çam "Erciş depreminde neden iyi değiliz?" gibi bir soru sordu. Ben de arkadaşlarla tabii orada görüşmüştük. Gerçekten bu vesileyle tekrar Ercişli, Vanlı hemşerilerimize, tüm milletimize geçmiş olsun diyoruz, ölenlere rahmet diliyoruz, yaralılara acil şifa diliyoruz. Ben de memleketim olan Bingöl'deydim, oradan kara yoluyla geçtim Erciş'e depremin olduğunu duyduğumda ve ilk ulaşan bakan ben oldum kara yoluyla geçtiğim için. O ilk anları da, ilk anların sıkıntılarını da yaşadık orada dediğiniz gibi hep birlikte. Burada tabii büyük bir deprem oldu, 7,2 şiddetinde ve ilk deprem özellikle Erciş'i daha çok etkiledi yani Van merkezden ziyade Erciş merkezi ilk deprem daha fazla etkiledi. Erciş'in köylerinde fazla bir sıkıntı yoktu, merkezi ciddi anlamda etkilenmişti. Van'da da tam tersine merkez fazla etkilenmemişti, köyleri daha fazla etkilenmişti. O tarihten sonra bir hafta kadar da ben Erciş'te kaldım, kısa bir süre Ankara'ya gelip gitme...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, ilave on dakika yeter mi Sayın Bakan?

KALKINMA BAKANI CEVDET YILMAZ (Devamla) – Yeter inşallah.

Bir hafta süreyle Erciş'te kaldım. Doğrusu benim için de bir eğitim gibi bir şey oldu bir taraftan, bir afet eğitimi gibi bir şey oldu. Ülkemiz bir afet ülkesi, özellikle deprem yaşıyoruz, işte bunun dışında başka afetler var. Burada tabii, benim gördüğüm şu: Arama kurtarma ekiplerimiz gerçekten çok iyi noktaya gelmişler. O gece yarısından sonra bütün enkazlarda arama kurtarma ekipleri vardı ve birbirleriyle de gerçekten çok iyi anlaşıyorlar. İşte, jandarmanın ekipleri Genelkurmayın, Emniyetin, Sivil Savunmanın, AKUT'un ekipleri, bütün bunlar, Sağlık Bakanlığının ekipleri, âdeta tek bir ekip gibi çalışıyorlar, o arama kurtarmada Türkiye gerçekten belli bir yere gelmiş, ben bunu gördüm.

Sağlıkta yine çok iyi işledi sistem, yararlar yakın illere, ilçelere sevk edildi, uzak illere gönderilenler oldu. Sağlıkta da çok şükür bir problem yaşamadık, gerçekten fedakârca oradaki sağlık personelimiz çalıştılar ve iyi bir sistem kurulduğunu gördük. Ulaşım da bir sorun yaşamadık, hızlı bir şekilde bölgeye ulaştık değişik kanallarla. Elektrikte kısa bir süre bir sorun yaşadık, daha sonra çözüldü. İşme suyunda belli bir süre sorun yaşandı ama biz biraz geciktirdik doğrusu verilmesini çünkü deprem nedeniyle kanalizasyonun karışma riski vesaire vardı, dolayısıyla yine Sağlık Bakanlığımızın kontrolünde kontrollü bir şekilde su işlerine bakıldı.

En ciddi problemimiz, işte hepimizin tartıştığı, konuştuğu çadır meselesi. Bütün bu güzel maalesef çalışmalar, çok yönlü faaliyetler, çadır meselesi yüzünden gölgelenmiş oldu. Orada da fiili bir imkânsızlık durumu vardı açıkçası. Şimdi, 600 binden fazla bir nüfus etkilendi depremden, bir kısmının evi hasar gördü, oturulamaz hâle geldi ama daha büyük bir bölümününse psikolojik olarak evine girmesi mümkün değildi. Onu da anlamak lazım. Depremi ben de çocukken de yaşadım, dediğiniz gibi bu ortam içinde de defalarca yaşadık. Deprem psikolojisi içinde insanlar doğal olarak sağlam da olsa evlerine girmek istemiyorlar. Bu da doğal bir durum, onu da anlayışla karşılamak lazım. Fakat bir haneyi 5-6 kişi düşünseniz, 100 binden fazla çadır ihtiyacı demek yani 100 binden fazla, Türkiye'nin o tarihte 46 bin çadır stoku vardı tüm ülkede. İlk defa bakın ben bizzat aradım Binali Yıldırım Bakanımızı, uçakla çadır gönderdik Van'a. İlk defa bir afette uçakla çadır gönderildi bir bölgeye, ikinci gün bunu yaptık gecikmeleri görünce. Burada doğrusu bazı kurumların siyasi otoriteye tam olarak sağlıklı bilgi vermemesi de toplumun beklentilerini iyi yönetemememizde etkili oldu diyebilirim yani Kızılayı kastediyorum açık konuşayım. Bize daha sağlıklı bir bilgi verilseydi veya o krizi yöneten arkadaşlarımızın,

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 46

toplumun beklentileri daha iyi yönetilebilirdi. Biraz daha rahat konuştular diyelim. Onun getirdiği bazı sıkıntılar yaşadık ama onlar da zaman içinde aşıldı. Ben bu krize Hükümetimizin çok büyük önem verdiğine inanıyorum. Gerçekten birçok bakanımız önemli bir zamanını bu süreçte orada geçirdiler. Ben de dediğim gibi bir hafta oradaydım, daha sonra bayramda yine ziyaret ettim ama ikinci depremden sonra gidemedim. Bu hafta sonu gitmeye niyetim vardı ama bir gribal enfeksiyon yaşıyorum şimdi, kulaklarım da kötü durumda, herhâlde uçak şeyi olmayacak, o yüzden gidemeyeceğim yoksa gidip görecektim doğrusu.

Tabii bu vesileyle mutlaka dersler çıkarmamız gerekiyor. Depremle ilgili Türkiye'nin birçok bölgesi için, sadece o bölge için değil, biz de bu dersleri çıkarıyoruz ama kurum olarak, Kalkınma Bakanlığı olarak bize ne düşüyor dersiniz, bizimki daha çok doğrusu bu krizden sonraki dönemi ilgilendiriyor yani bir kriz öncesi dönem var, afet öncesi dönem diyelim, bu daha çok Şehircilik Bakanlığımızı ilgilendiriyor, daha uygun zeminlere daha sağlam binalar yapılmasını sağlamak, bu Şehircilik Bakanlığımızla ilgili. Afet anı var, bu AFAD'la ilgili, işte acil işlerle ilgili kurumlarımızla ilgili. Bir de afet sonrası dediğimiz dönem var, bu da ekonomik hayatın yeniden canlandırılması ve normale dönmesi. Bu üçüncü aşamayla ilgili biz kendi içimizde değerlendirmeler yapıyoruz, gerek Kalkınma Ajansımız gerek cazibe merkezi programımız gerek başka enstrümanlarımızla, üniversiteye, Yüzüncü Yıl'a yapacağımız yatırımlarla yine bu döneme ilişkin birtakım çalışmalar yürütüyoruz. Şimdi, müsaade ederseniz, bu noktada yeterli diye düşünüyorum.

Sinan Bey, Iğdır'la ilgili, DAP'la ilgili sorular sordu. Ben de bir DAP milletvekiliyim, bir defa onu vurgulamak isterim, Bingöl Milletvekiliyim. Benim ilim de Doğu Anadolu Bölgesi'nde. Bu bölgemiz, sizin de söylediğiniz gibi gerçekten kişi başına gelirde, gelişmişlikte en son sırada gelen bölgemiz, geniş bir bölge, daha karasal bir bölge. En son çıkardığımız kararnamıyla DAP Bölge Kalkınma İdaresini de kurduk. DAP'ta aslında ben de siz dedikten sonra bakınca konuşma metnimizde hak ettiği kadar yer vermemişiz, orada haklısınız, bunu kabul ediyorum yani DAP'la ilgili daha detaylı bazı bilgiler verebilirdik, onu atlamışız ama şunu söyleyeyim: DAP'la ilgili çok ciddi çalışmalar yürütüyoruz. Tabii, geniş bir bölge olduğu için GAP kadar ve KOP kadar, DOKAP kadar çok böyle bir tek belgeye dönüştüremiyoruz, biraz alt bölge bazında çalışmamız gereken bir bölge DAP bölgesi. Arkadaşlarımız katılımcı birtakım çalışmalar yaptılar kalkınma ajanslarımızın da desteğiyle, elimizde birtakım ön çalışmalar var. Bu çalışmalardan hareketle ve DAP idaremizin de kurulmasına paralel bir şekilde DAP eylem planını da inşallah hazırlayacağız, onun altyapısına sahibiz. Geçmişte Fırat Üniversitesi ve bölge üniversiteleri, Fırat Üniversitesinin koordinatörlüğünde DPT'yle tabii DPT'nin gözetiminde bir DAP planı yapılmıştı. Ondan da istifade edeceğiz. Fakat yeni birtakım çalışmalarla da bunu zenginleştirerek yeni bir DAP eylem planı hazırlamayı hedefliyoruz. Onun için de bütün illerimiz tabii payını aldığı gibi...

SİNAN OĞAN (Iğdır) – Sayın Bakanım, bunlar genel sözler. Sayın Başbakanın bir sözü var, Iğdır halkına Sayın Başbakanın sözü var. 2012'de Ünlendi barajının yatırımını yapacağınız dedi. Iğdır'dan milletvekili seçilemediği için bundan vaz mı geçti?

KALKINMA BAKANI CEVDET YILMAZ (Devamla) – Şimdi, bu Ünlendi barajıyla ilgili arkadaşlarımız bir not iletiler bana. Yaklaşık 10 bin hektarlık bir alanı sulaması öngörülen bir proje. Iğdır'a yine içme suyu sağlama ve hidrolojik verilerin yenilenmesi açısından revizyonu yapılmış projenin şu anda. 2012 yılı içerisinde tamamlanması bekleniyor bu revizyon çalışmalarının yani hem sulama hem de Iğdır'ın içme suyu problemini çözecek şekilde bir revizyon yapılmış projesinde. Bu revizyon çalışmalarını takiben de uygulama projeleri hazırlanacakmış yani şu anda üzerinde...

SİNAN OĞAN (Iğdır) – Var mı yani?

KALKINMA BAKANI CEVDET YILMAZ (Devamla) – Şimdi, bu var demek aslında, projesini çalışıyorsanız, projesini geliştiriyorsanız, bu o işin başladığı anlamına gelir. Bunu tabii Devlet Su İşlerimiz bu çalışmayı daha detaylı bir şekilde ondan bilgi alabiliriz Devlet Su İşlerinden. Şimdi zaten var, projesi revize ediliyormuş, proje çalışmaları yürüyormuş ama Devlet Su İşlerinden daha detaylı bir çalışma alabiliriz.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, toparlayabilirseniz, yazılı olarak da cevap verebilirsiniz cevaplandıramadığınız sorulara.

KALKINMA BAKANI CEVDET YILMAZ (Devamla) – Öyle yapalım olmazsa.

Sayın Çelebi “Köy yollarında satıh kaplama deforme oluyor, beton asfalt olabilir mi?” dedi. Tabii ki olabilir, Ağrı'da bu yönde çalışmalar olduğunu biliyorum. Ağrı Valimiz gerçekten sizlerin de önceliklendirmesiyle, az olsun öz olsun anlayışı içinde gerçekten çok güzel bir çalışma yaptılar. Ben de açıkçası destekliyorum yani varsın belli bir kilometre daha az olsun yaptığımız yollar ama daha dayanıklı olsun, daha uzun süre kalıcı bir şekilde ihtiyacı görelim. Ağrı'daki bu uygulamanın ben örnek teşkil etmesini temenni ediyorum.

Sayın Aslan, “DAP önemli.” dedi. Zaten ona bir anlamda cevap vermiş olduk. Sayın Şahin, Bursa-İnegöl-Iznik-Karamürsel yol projeleriyle ilgili sorular sordu, ona da müsaade ederseniz arkadaşlarımız yazılı bir şekilde teknik bir cevap oluştursunlar. Bunun dışında da çok fazla soru oldu ama çevreyle ilgili, az önce bahsettiğim gibi, karar diye bir araştırma projesi yaptık yani burada, özellikle bu iklim değişikliği, iklim değişikliğinin etkileri ki biz de Doğu Akdeniz'de iklim değişikliğinden en fazla etkilenecek bölgede olan bir ülkeyiz. Dolayısıyla, bu konudaki hassasiyet son derece önemli. Size de teşekkür ediyorum, gerçekten bu konuyu altını bir kez daha çizmiş oldunuz. Bu konuda akademisyenlerin, ilgili tarafların olduğu bir çalışma yaptık, araştırma ve şu anda ülkemizin içinde bulunduğu durumda bu çalışmalar önemli bir baz teşkil ediyor, uluslararası alandaki yaptığımız müzakereler de önemli bir baz teşkil ediyor. Burada maliyetleri görmüş oluyoruz, alternatifleri görmüş oluyoruz ve ona göre politikalar geliştiriyoruz. Ayrıca giderek yeşil büyüme dediğimiz kavram da ön plana çıkıyor yani bu sadece bir maliyet değil, küresel ısınma, iklim değişikliği, aynı zamanda da bir fırsat, yeni birtakım teknolojilerin, yeni faaliyetlerin geliştirilebilmesi bağlamında da bu konuyla yakından ilgileniyor.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Bakanımıza çok teşekkür ediyoruz. Ayrıca, tabii ki benim eski mesai arkadaşım tüm teşkilat mensuplarına da burada huzurlarınızda teşekkür ediyorum.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 47

Kalkınma Bakanlığımıza önemli katkılar sağlayan, hem bütçesine hem de ileride oluşturacağı politikalara katkı sağlayan hem iktidar hem muhalefet milletvekillerine de, Komisyon üyesi tüm arkadaşlarımıza da çok teşekkür ediyorum.

Evet, değerli arkadaşlar, görüşmeler tamamlandı.

Şimdi, müsaade ederseniz, bütçe ve kesin hesaplara yönelik çalışma bölümümüze geçiyoruz.

İlk olarak Kalkınma Bakanlığı bütçesinin fonksiyonlarını okutuyorum:

PROGRAMLAR

KALKINMA BAKANLIĞI BÜTÇESİ

(01 okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(03 okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(04 okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(09 okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(Genel toplam okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığının kesin hesabını okutuyorum:

DEVLET PLANLAMA TEŞKİLATI MÜSTEŞARLIĞI KESİN HESABI

(Kesin hesap okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığı bütçesinin fonksiyonlarını okutuyorum:

TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU BAŞKANLIĞI BÜTÇESİ ve KESİN HESABI

(01 okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(03 okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(07 okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(Genel toplam okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kesin hesabını okutuyorum:

(Kesin hesap okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı bütçesinin fonksiyonlarını okutuyorum:

GAP BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI BÜTÇESİ ve KESİN HESABI

(01 okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(06 okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(Genel toplam okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

B cetvelini okutuyorum:

(04 okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(05 okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(Toplam okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kesin hesabını okutuyorum:

(Kesin hesap okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kesin hesap B cetvelini okutuyorum:

(Kesin hesap B cetveli okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı bütçesinin fonksiyonlarını okutuyorum:

DOĞU ANADOLU PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI BÜTÇESİ

(06 okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(Genel toplam okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 48

B cetvelini okutuyorum:

(04 okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(Toplam okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı bütçesinin fonksiyonlarını okutuyorum:

KONYA OVASI PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI BÜTÇESİ

(06 okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(Genel toplam okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

B cetvelini okutuyorum:

(04 okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(Toplam okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı bütçesinin fonksiyonlarını okutuyorum:

DOĞU KARADENİZ PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI BÜTÇESİ

(06 okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(Genel toplam okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

B cetvelini okutuyorum:

(04 okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(Toplam okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Böylece gündemimizde bulunan bütçe ve kesin hesaplar onaylanmış ve kabul edilmiştir. Hayırlı olsun diliyorum.

Sayın Bakanımıza ve tüm teşkilat mensuplarına çok teşekkür ediyorum.

17.30'a kadar ara veriyorum.

Kapanma Saati: 17.05

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 18.00

BAŞKAN: Lütfi ELVAN (Karaman)

BAŞKAN VEKİLİ: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

SÖZCÜ: Ahmet ÖKSÜZKAYA (Kayseri)

KÂTİP: Vedat DEMİRÖZ (Bitlis)

----- 0 -----

BAŞKAN – Plan ve Bütçe Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, çok Değerli Başbakan Yardımcımız, kamu kurum ve kuruluşlarımızın değerli bürokratları, basınımızın ve televizyonlarımızın çok değerli temsilcileri; Başkanlık Divanı adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

16'ncı Birleşimin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

Gündemimizde Hazine Müsteşarlığı, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu ile Sermaye Piyasası Kurulu bütçe ve kesin hesapları bulunmaktadır.

Şimdi sunumunu yapmak üzere Sayın Bakanımıza söz vermek istiyorum.

Buyurun Sayın Bakanım.

Süreniz otuz dakika.

BAŞBAKAN YARDIMCISI ALİ BABACAN (Ankara) – Sayın Başkan, Plan ve Bütçe Komisyonunun saygıdeğer üyeleri, değerli basın mensupları; 2012 mali yılı bütçe görüşmeleri vesilesiyle bugün burada hep beraber çalışacağız. Ben bu vesileyle bu bütçenin memleketimize, milletimize hayırlı olmasını şimdiden diliyorum ve hepinizi saygıyla, sevgiyle selamlıyorum.

Ben bu açılış konuşmamda öncelikle küresel gelişmeler ve Türkiye ekonomisi ile ilgili genel bir değerlendirme yaptıktan sonra arkasından Hazine Müsteşarlığının faaliyetleriyle ilgili kısa bazı bilgiler sizlere sunmak istiyorum. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu ile Sermaye Piyasası Kurulu Başkanlarımız aslında kendileri bir hazırlık yapmışlar, ben de Cumhurbaşkanımızın programından yeni Londra'dan geldiğim için...

BAŞKAN – Sayın Bakanım, sunuş yapmayacak her iki Başkanımız, sadece hazırlamış oldukları konuşma metnini dağıtıyoruz arkadaşlara.

BAŞBAKAN YARDIMCISI ALİ BABACAN (Devamla) – Tamam.

Böylece, onların görev alanına giren konuları da konuşma metinlerinden hep beraber takip edebileceğiz.

Sayın Başkan, değerli milletvekillerimiz; küresel ekonomi belirsiz ve zor bir dönemden geçiyor. Başta avro bölgesi olmak üzere gelişmiş ülkelerdeki yüksek kamu borçluluk oranları, zayıf bankacılık yapısı, uzun süreli işsizlik ve düşük büyüme performansı piyasalardaki güven ortamını olumsuz bir şekilde etkilemekte. Japonya'da yaşanan doğal

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 49

felaket, Orta Doğu ve Kuzey Afrika Bölgesi'ndeki siyasi gelişmeler, emtia fiyatlarının yüksek ve dalgalı seyrediyor olması 2011 yılında küresel ekonomiyi etkileyen diğer faktörler oldu.

Gelişmiş ülkelerde 2010 yılında daha çok maliye ve para politikaları desteği ile sağlanan toparlanma, 2011 yılında özel sektörün öncülük ettiği, sürdürülebilir bir büyüme yapısına maalesef dönüştürülemedi. Ayrıca, küresel dengesizlikler ki neredeyse on yıldır sürekli konuşulan, G-20 ortamında hep tartışılan bu konu hâlen ciddi bir risk oluşturmaya da devam etmekte.

Bu gelişmelere bağlı olarak, küresel ekonomiye ilişkin büyüme tahminleri de geçtiğimiz aylarda aşağı doğru revize edildi. 2011 ve 2012 yılları için dünyanın tüm ekonomisi için, yani küresel ekonomi için büyüme oranı yüzde 4 olarak tahmin edilmekle beraber aslında şöyle bir tabloya baktığımızda risklerin bu büyüme oranını aşağı yönde etkileyebileceği bir yandan dikkate alınmalı, hesaba katılmalı diye düşünüyoruz. Özellikle avro bölgesindeki sorunların çözülmemesi durumunda, bu problemlerin derinleşmesi durumunda küresel büyümenin daha düşük oranlarda gerçekleşmesi de sürpriz olmayacak.

İçinde bulunduğumuz ortam, ekonomi politikalarının küresel düzeyde koordinasyonunu daha da önemli hâle getirdi. Bu kapsamda G-20 platformu 2008 yılından bu yana önemli bir rol oynamakta. Önümüzdeki dönemde de G-20'ye yine önemli sorumluluklar düşecek. Türkiye'nin ilk başından bu yana, oluşumundan bu yana üyesi olduğu G-20 Kasım ayında Cannes'da liderler seviyesinde toplandı, bir zirve yapıldı ve bu toplantıda önemli kararlar alındı. Bu kapsamda, "Büyüme ve İstihdam için Cannes Eylem Planı" kabul edildi. Söz konusu plan ile gelişmiş ekonomiler mali konsolidasyon taahhütlerini teyit ettiler, dış fazlası olan ülkeler kendi iç taleplerini güçlendirecek politikalar uygulayacaklarını açıkladılar ve kur rejiminin daha esnek bir şekilde uygulanmasının da taahhüdüne girdiler. Aslında bu eylem planına bakacak olursak, pek çok ülke grubu için neler yapılması gerektiğini ortaya koyuyor ve yirmi ülke de bunun altına imza attığı için bir bakıma hep beraber toplu bir şekilde, kolektif bir şekilde bu eylem planı sahiplenilmiş oluyor. Tabii bundan sonra önemli olan bunun uygulanması, uygulamayı da hep beraber takip edeceğiz. Yine, G-20 ülkeleri dış ve iç dengesizlikleri giderecek yapısal reform alanlarını da belirlediler ve bunların uygulanması konusunda da mutabakata varıldı.

Plan ve Bütçe Komisyonunun Değerli Başkanı, saygıdeğer üyeleri; ülkemiz küresel kriz sürecinde, zamanında, ölçülü, hedefe odaklı ve etkin bir şekilde uygulanan politikalar sonucunda birçok ülkeden önce toparlanmaya başladı. Türkiye, 2010 yılında yüzde 9'luk büyüme oranı ile Avrupa'da, 2011 yılının ilk yarısında da yüzde 10,2'lik büyüme oranı ile G-20 ülkeleri arasında en hızlı büyüyen ekonomi oldu.

Ekonomideki bu güçlü toparlanma ve uyguladığımız iş gücü ve istihdam politikaları işsizlik oranının da kriz döneminden bu yana hızla düşmesini sağladı. 2011 yılı Ağustos ayı itibarıyla küresel krizin etkilerinin en derin hissedildiği 2009 yılı ilk çeyreğini mukayese edecek olursak, mevsimsel düzeltilmiş bazda bu dönemde toplam istihdam 3,5 milyon kişi arttı. İş gücüne katılım oranının artmasına rağmen, sağlanan bu istihdam artışı ile 2009 yılı Şubat ayında yüzde 14,3'e kadar yükselen işsizlik oranı, 2011 yılı Ağustos ayı itibarıyla yüzde 9,6'ya geriledi. Bu performans ile Türkiye, istihdamı artırma ve işsizlik oranını düşürmede OECD bölgesinde en hızlı mesafe kaydeden ülkelerden birisi oldu. Yine, Uluslararası Çalışma Örgütü üyesi ülkelere baktığımız zaman, o istatistiklerde de Türkiye son iki yıldır, iki buçuk yıldır istihdam üretmede ve işsizliği düşürmede en başarılı birkaç ülkeden birisi hâline geldi.

2010 ve 2011 yıllarında iç talebin güçlü bir şekilde artmasına karşın dış talebin zayıf seyretmesi ve enerji ile emtia fiyatlarının artması Türkiye'de cari işlemler açığının da önemli oranda yükselmesine yol açtı. Emtia fiyatlarının yüksek seyretmesi, döviz kurlarındaki gelişmelerle vergi ve fiyat ayarlamalarının etkisiyle yıllık enflasyon oranı da 2011 yılının ikinci yarısından itibaren belirgin bir artış gösterdi.

Cari işlemler açığı ile enflasyondaki bu gelişmelerin makroekonomik ve finansal istikrar üzerindeki etkilerini sınırlandırmaya yönelik olarak, para politikası, makro ihtiyati tedbirler ve maliye politikası alanında gerekli adımlar atılmakta. Bu çerçevede, 2010 yılının sonundan itibaren politika faiz oranları ve zorunlu karşılık düzenlemeleri ile kredi büyümesinin kontrol altına alınması, mevduatın vadesinin uzatılması ve cari işlemler açığının finansmanında uzun vadeli kaynakların payının artırılması hedeflendi. Öte yandan, konut kredilerinde kredi teminat oranı, kredi kartlarında asgari ödeme tutarı ve ihtiyaç kredilerinde genel karşılık oranları artırıldı. Sermaye yeterlilik oranı hesaplamalarında ihtiyaç kredilerinin risk ağırlığı vadeye göre farklılaştırıldı ve kâr dağıtımının izne tabi tutulması uygulaması da sürdürüldü. Bu düzenlemelerle bankacılık sistemimizin güçlü yapısı korundu.

Birazdan sizlerle biraz daha detaylı olarak paylaşacağım üzere, 2010 ve 2011 yıllarında kamu maliyesi alanında beklenenden daha güçlü bir performans gerçekleştirildi ve maliye politikası istikrarın korunmasında önemli bir rol oynadı.

Değerli milletvekillerimiz, makroekonomik ve finansal istikrarın korunmasına ve cari işlemler açığının azaltılmasına 2012-2014 dönemini kapsayan Orta Vadeli Program'ımızda da önemli bir özen gösterdik. Program döneminde maliye ve para politikalarıyla makro ihtiyati düzenlemeler, güven, istikrar ve öngörülebilirliği güçlendirecek ve ekonominin dış şoklara karşı dayanıklılığını artıracak bir çerçevede uygulanacaktır. Orta Vadeli Program kapsamında cari işlemler açığına kalıcı olarak çözüm getirecek yapısal düzenlemelerin de hızlı bir şekilde uygulamaya konulmasına öncelik verilecektir. Bu çerçevede, yatırım ortamının iyileştirilmesi ile ilgili eylem planı uygulamalarına devam edilecek, kayıt dışılıkla kararlılıkla mücadele edilecek, ihracata dönük üretim, girdi tedarik ve ihracat pazarlarının çeşitlendirilmesi stratejilerine ilişkin çalışmalar tamamlanacak, İstanbul'un uluslararası bir finans merkezi olması çalışmalarına hız verilecek, enerjide dışa bağımlılığı ve özellikle fosil yakıtlara bağımlılığı azaltacak adımlara devam edilecek, ARGE ve yenilikçiliğin geliştirilmesine yönelik programlar etkin bir biçimde uygulanacaktır. Bunlar da bizim Orta Vadeli Program'da daha detaylı bir şekilde sunduğumuz, önümüzdeki dönemle ilgili önemli yapısal konular.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 50

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; küresel risklerin arttığı böyle bir dönemde Türkiye ekonomisinin istikrarlı bir seyir izlemesine ve beklentilerin olumlu eğilimini korumasına katkı sağlayan en önemli faktörlerden biri kamu maliyesindeki sağlam yapıdır.

Kriz döneminde vergi gelirlerinin azalması ve krize karşı alınan geçici tedbirler sonucu 2009 yılında bütçe açığı bir miktar artış göstermiştir. Ancak, alınan politika kararları ve zamanında atılan adımlarla bütçe açığının bir yıl içerisinde tekrar düşüş trendine girmesi sağlanmıştır. 2010 ve 2011 yıllarında pek çok Avrupa ülkesinde kamu maliyesi alanında sorunlar ağırlaşarak devam ederken, Türkiye öngörülenden çok daha iyi bir performans sergilemiştir. Nitekim, 2009 yılında yüzde 5,5'e kadar yükselen merkezî hükümet bütçe açığının gayrisafi yurt içi hasılaya oranının 2011 yılında yüzde 1,7'ye düşeceğini tahmin etmekteyiz.

Disiplinli maliye politikası uygulamalarımız önümüzdeki dönemde de sürecektir. Orta Vadeli Program'ımız yine merkezî yönetim bütçe açığının gayrisafi yurt içi hasılaya oranının 2014 yılında yüzde 1'e düşürülmesini hedeflemektedir.

2010 ve 2011 yıllarında kamu borç yükünde de beklenenden daha iyi bir performans sergilenmiştir. 2009 yılında yüzde 46,1 olan Avrupa Birliği tanımlı borç stokunun gayrisafi yurt içi hasılaya oranının bu yıl sonunda yüzde 39,8 civarına gerilemesi beklenmektedir. Borç yükündeki iyileşmenin önümüzdeki dönemde de devam etmesi ve borç stokunun 2014 yılı sonunda gayrisafi yurt içi hasılaya oran olarak yüzde 32'ye gerilemesi öngörülmektedir. 2014 yılı sonunda borç stokunun millî gelire oranı 2010 yılına göre yaklaşık 10 puanlık bir azalış göstermiş olacaktır.

Öte yandan, 2010 yılında yüzde 89,3 olarak gerçekleşen iç borç çevirme oranının 2011 yılı sonunda yüzde 86,2 seviyesine gerilemesi beklenmektedir. Yine bu oran 2012 yılında yüzde 83,5 olarak gerçekleşecektir, şu anda öngörülerimiz, tahminlerimiz bu yöndedir. Bu oranlar şunu ifade etmektedir: Hazinemiz ödediği her 100 lira borç için geçen yıl 89,3 lira borçlanmıştır, bu yıl bu rakam 86,2 olacaktır, 2012 yılında da ödediği her 100 lira borç için yerine 83,2 lira borçlanacaktır.

Plan ve Bütçe Komisyonunun çok Değerli Başkanı, değerli üyeleri; şeffaflık ve öngörülebilirlik ilkeleri çerçevesinde yıllık hazine finansman programı ve üçer aylık borçlanma stratejileri periyodik olarak kamuoyu ile paylaşılmaktadır. Benzer şekilde, borç yönetimine ilişkin ayrıntılı ve güncel bilgilerin yer aldığı kamu borç yönetim raporları 2003 yılından bu yana aylık ve yıllık olarak sizlerin ve kamuoyunun bilgisine sunulmakta ve borç istatistikleri Hazine Müsteşarlığının İnternet sitesinde ayrıntılı bir şekilde yer almaktadır.

2003 yılından bu yana yürütülen stratejik ölçütlere dayalı borçlanma politikaları çerçevesinde, borç stokunun piyasa değişkenlerine karşı kırılganlığı önemli ölçüde azaltılmıştır. Döviz kuru riskinin azaltılması amacıyla ağırlıklı olarak Türk lirası cinsinden borçlanma yapılmıştır. Yani bir yandan döviz borçları ödenirken öte yandan yeni borçlanmada ağırlık Türk lirasına verilmiştir. Bu kapsamda, 2003 yılı başında yüzde 57,8 seviyesinde olan döviz cinsi ve dövizde endekli borcun toplam borç içerisindeki payı, 2011 yılı Eylül ayı itibarıyla yüzde 29,6 seviyesine düşürülmüştür. Aslında buna biz kamu net borç stoku açısından bakacak olursak, kamu net borç stokunda net dış borç Haziran sonu itibarıyla sıfırlanmıştır. Şimdi sıfırın biraz altında, biraz üstünde dalgalanmaktadır ama kamunun döviz borcuyla kamunun döviz varlıkları artık başa baş noktaya gelmiştir. Bu da toplam kamu net borcunun döviz kuruna karşı artık oldukça korunaklı bir yapıya geldiğini gösteren bir başka önemli göstergedir. Borç stokunun faiz oranlarında meydana gelen dalgalanmalara karşı duyarlılığının azaltılmasını teminen, yine borçlanma ağırlıklı olarak sabit faizli enstrümanlarla gerçekleştirilmiştir. Böylece, faizi bir yıl içerisinde yenilenecek borcun Türk lirası cinsi borç stoku içindeki payı, 2003 yılı başında yüzde 94 seviyesinde iken 2011 yılı Eylül ayı itibarıyla bu rakam yüzde 66'ya düşmüştür.

İç piyasada ihale yoluyla ilk defa geçen yıl gerçekleştirilen Türk lirası cinsinden on yıl vadeli, sabit faizli ve enflasyona endekli senet ihraçlarına 2011 yılında da devam edilmiştir. Böylece nakit iç borçlanmanın vadesi uzamaya devam etmiş ve 2011 yılı Ocak-Ekim döneminde ortalama vade 46,2 ay olarak gerçekleşmiştir. Bu rakam, hatırladığım kadarıyla, 2002 yılı sonunda 9 ay civarındaydı. Yani ortalama borçlanma vadesi 9 ayken 2011 yılının ilk on aylık döneminde 46,2 olarak gerçekleşti.

2006 yılında uygulanmaya başlanan aynı vadelerde düzenli ihraç yapılmasına yönelik ölçüt borçlanma stratejisi ile devlet iç borçlanma senetlerinin ikincil piyasa işlem hacmi önemli ölçüde artırıldı. Böylece gerek birincil gerekse ikincil piyasada fiyat etkinliğinin de artmasına katkı sağlandı.

Değerli üyeler, ülkemizin dış borçlanma koşullarında da olumlu gelişmeler yaşandı. 2011 yılı başında yapılan ABD doları cinsinden otuz yıl vadeli tahvil ihracı bu vadede şimdiye kadar gerçekleştirilen en düşük maliyetli işlem oldu. Ayrıca, on yıllık bir aradan sonra, 2011 yılında Japon yeni piyasasında 180 milyar yen tutarında yani yaklaşık 2,3 milyar dolar tutarında, on yıl vadeli bir tahvil ihracı gerçekleştirildi.

Türkiye ekonomisinin gösterdiği güçlü performansın katkısıyla birçok ülkenin kredi notunun düşürüldüğü bir ortamda ülkemizin kredi notunda geçtiğimiz yıllarda artışlar oldu. Küresel ekonomide yaşanan belirsizliklere rağmen, 2011 yılında ülkemizin Türk Lirası cinsinden kredi notu yatırım yapılabilir seviyeye çıktı. Kuşkusuz, Türkiye bu kredi derecelendirme kuruluşlarının vermiş olduğu kredi notundan çok daha yüksek bir güvenilirliğe sahip bir ülke. Biz şöyle bir piyasa risk göstergelerine bakacak olursak, Türkiye Hazinesiyle Alman Hazinesi arasındaki borçlanma faizi farklarına bakacak olursak ya da Türkiye Hazinesiyle Amerikan Hazinesi arasındaki borçlanma faizi farklarına bakacak olursak, yine Türkiye'nin benzer ülkelerle mukayese edilerek kredi temerrüt takas oranına bakacak olursak, bütün bu göstergeler kredi derecelendirme kuruluşlarının Türkiye'ye verdiği nottan çok daha yüksek bir kredibiliteye işaret etmekte. Dolayısıyla, biz 2002 yılından bu yana bu kredi notlarıyla alakalı, biliyorsunuz, fazla bir yorum yapmıyoruz. "Bu kuruluşların kendi kararıdır." diyoruz, biz yolumuza devam ediyoruz. Piyasaların da gittikçe artan bir oranda kredi derecelendirme kuruluşlarına olan itibarları ve bağımlılıkları azalmakta ve G-20 içerisinde şu anda önemli bir gündem maddemiz: Bu kredi derecelendirme kuruluşlarına alternatif nasıl bir sistem, nasıl bir yapı kurulabilir ki artık yatırımcılar,

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 51

analistler bu kuruluşların kredi notuna değil, daha güvenilir, daha farklı bir değerlendirmeye bakarak ülkelerin ya da şirketlerin ya da varlıkların kredibilitesini anlayabilsinler, ölçebilsinler?

Plan ve Bütçe Komisyonumuzun çok Değerli Başkanı, değerli üyeleri; 2011 yılında Hazine nakit yönetiminde önemli gelişmeler kaydedildi. Bu kapsamda kurumların nakit taleplerini Hazine Müsteşarlığına İnternet üzerinden göndermelerini sağlayacak teknik ve hukuki altyapı çalışmaları bu yıl içinde tamamlandı. Bu proje ile nakit yönetiminin ve kuruluşlarla karşılıklı bilgi paylaşımının daha etkin ve hızlı olması sağlandı, operasyonel riskler önemli ölçüde azaltıldı.

Kamu ödemelerinin elektronik ortamda gerçekleştirilmesine yönelik pilot uygulama nakit yönetimi kapsamında atılan bir diğer önemli adım oldu. Kamu Elektronik Ödeme Sistemi'nin, Maliye Bakanlığı ve Merkez Bankası tarafından müştereken yürütülen teknik altyapı çalışmalarının tamamlanmasının ardından, 2012 yılı içerisinde tamamen hayata geçirilmesini de planlamaktayız.

Uluslararası en iyi uygulamalara paralel olarak, Hazinemizin nakit rezervinin nemalandırılmasına ve Merkez Bankasından alınan bankacılık hizmetlerine ücret ödenmesine ilişkin hukuki altyapı bu yıl içinde tamamlandı ve uygulamaya geçildi. Böylece, çağdaş kamu mali yönetiminin temel ilkeleri olan şeffaflık ve hesap verilebilirlik güçlendirildi.

Kamu haznedarlığı uygulaması çerçevesinde, bankaların kamu kurumlarının mali varlıklarına ilişkin verileri bu kurumların vergi kimlik numaralarına göre Hazine Müsteşarlığına doğrudan aktarımı uygulaması başlatıldı. Böylece kamu kurumlarının nakit ihtiyaçlarının daha sağlıklı olarak tespit edilmesi, kurumların kaynaklarını değerlendirme yöntemlerinin izlenmesi ve kamu kaynaklarının etkin ve verimli bir şekilde kullanılmasına yönelik bir altyapı da oluşturuldu.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye'nin üyesi olduğu uluslararası finansal kuruluşlarla program ve proje finansmanı alanlarındaki yakın iş birliği de devam etmekte. 2011 yılında ağırlıklı olarak ulaştırma, enerji ve reel sektör projeleri için yaklaşık 3 milyar dolar dış finansman sağlanması beklenmekte. Uluslararası kalkınma bankalarından program finansmanı için sağlanacak kredi tutarlarının ise 1,1 milyar dolar olması öngörülmekte.

Hazine Müsteşarlığı vermiş olduğu garantilerle ve ikraz yoluyla reel sektör ve belediyelerin finansmanına önemli katkı sağlamakta. 2007-2011 döneminde bu suretle sağlanan reel sektör kredilerinin tutarı 5,9 milyar dolar, belediye kredilerinin tutarı ise 1,3 milyar dolardır.

2002 yılından itibaren koşullu yükümlülüklerden kaynaklanabilecek risklerin yönetilmesi kapsamında önemli düzenlemeler gerçekleştirilmiştir. Bu çerçevede, garantili ve ikrazlı kredilere limit getirilmiş, Hazine garantili kredi sağlanması ve bu kredilerden üstlenim yapılması koşullarında gerekli değişiklikler yapılmış ve risk hesabı oluşturulmuştur. 2009 yılından bu yana tahsilat tutarlarının yapılan üstlenimleri karşılamakta yeterli olması sonucunda risk hesabı kendini çevirebilir bir hâle gelmiş ve bütçeden ödenek aktarılmasına da artık gerek duyulmamıştır.

İstanbul Finans Merkezi Projesi'ndeki hedeflerimizle uyumlu olarak ülkemizde ofis açan uluslararası finans kuruluşlarının sayısı da artmaktadır. Uluslararası Finans Kuruluşu -ki IFC, bu, Dünya Bankasının özel sektöre kredi veren bir koludur, bir kuruluştur- Amerika Birleşik Devletleri dışındaki ilk operasyon merkezini İstanbul'da açmıştır ve bu İstanbul ofisi Doğu Avrupa, Orta Doğu, Kuzey Afrika ve Orta Asya'ya kadar uzanan çok geniş bir coğrafyaya hizmet etmektedir. Washington dışındaki bu ilk ofis aslında böylesine önemli bir uluslararası kuruluşun hem Türkiye'ye hem de bölgeye verdiği önemi göstermektedir. Yine, 2009 yılında İstanbul'da Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası yani IBRD ofis açmıştır ve Ankara ofisi de bu kuruluşun 2011 yılı Eylül ayında faaliyetlerine başlamıştır. Bu Avrupa İmar ve Kalkınma Bankasının İstanbul ofisi de tüm bu bölgeye bakmaktadır yani sadece Türkiye'ye değil, bütün içinde bulunduğumuz coğrafya İstanbul'dan kredilendirilmektedir. Avrupa Yatırım Bankasının da bildiğiniz gibi, İstanbul'da ve Ankara'da iki ofisi bulunmaktadır. İslam Kalkınma Bankası da şu anda ülkemizde bir ofis açma hazırlığı içindedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye-Avrupa Birliği mali iş birliği, 2007 yılında yürürlüğe konulan katılım öncesi mali yardım aracı ile yeni bir safhaya girmiştir. Avrupa Birliği ile mali iş birliği beş ayrı bileşenden oluşmakta ve ilgili kurumlarımız tarafından hazırlanan farklı programlar çerçevesinde yürütülmektedir. Söz konusu iş birliği kapsamında 2007-2013 dönemi için ülkemize tahsis edilen toplam fon miktarı 4,9 milyar avrodur.

"Geçiş dönemi yardımı ve kurumsal yapılanma" ve "sınır ötesi iş birliği" bileşenleri için yapılan toplam tahsisat 1,7 milyar avrodur. "Bölgesel kalkınma" bileşeni için toplam 1,8 milyar avro tahsis edilmiştir. Bu bileşen altında hazırlanan programlarla katı atık, atık su yönetimi, içme suyu, demir yolu ve liman projeleri ile iş ortamının iyileştirilmesi ve girişimciliğin teşvik edilmesi faaliyetleri desteklenmektedir. "İnsan kaynaklarının geliştirilmesi" bileşeni kapsamında yapılan toplam tahsisat 485,6 milyon avrodur. Bu bileşen altında genç ve kadın istihdamı ile kayıtlı istihdamın artırılmasına yönelik projelere destek sağlanmaktadır. "Kırsal kalkınma" bileşeni ile tarımsal işletmelerin yeniden yapılandırılması, tarım ve balıkçılık ürünlerinin işlenmesi ve pazarlanması ve kırsal ekonomik faaliyetlerin çeşitlendirilmesi gibi alanlara yapılan yatırımlar desteklenmektedir. Bu bileşen için toplam 873,9 milyon avro tahsis edilmiştir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Hazine Müsteşarlığımızın önemli bir görevi de portföyünde bulunan kamu iktisadi teşebbüslerinin ve diğer kamu işletmelerinin pay sahipliğinin gerektirdiği görev ve sorumlulukları yerine getirmektir. Ayrıca, tüm kamu işletmelerinin verileri Hazine Müsteşarlığı tarafından toplanarak yıllık kamu işletmeleri raporu vasıtasıyla raporlanmakta ve kamuoyu ile paylaşılmaktadır.

2010 yılında 5,8 milyar TL olarak gerçekleşen KİT yatırım harcamalarının 2011 yılı sonu itibarıyla 6,9 milyar TL'ye, 2012 yılında ise 9,1 milyar TL'ye ulaşması öngörülmektedir. Bu artışta özellikle TCDD'nin Yüksek Hızlı Tren Projesi yatırımları ve TPAO'nun derin deniz petrol arama ve sondaj yatırımlarının hız kazanması rol oynayacaktır.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 52

2011 yılı sonuna kadar KİT'lere yaklaşık 4,6 milyar TL tutarında sermaye transferi yapılması planlanmaktadır. Bu tutarın 3,6 milyar TL'si TCDD'ye, 531 milyon TL'si ise Türkiye Taşkömürü Kurumuna yapılacak aktarımlarla ilgilidir. Sermaye transferlerinin 2012 yılında 5,3 milyar TL olması öngörülmektedir.

2011 yılında KİT'lere yapılacak görev zararı ödemesinin de yaklaşık 2,3 milyar TL olacağını tahmin ediyoruz. Bu ödemeler ağırlıklı olarak hububat destekleme alımları, yoksul ailelere kömür yardımı ve bazı demir yolu hatlarının işletilmesi amacıyla ilgili kurumlara yapılmaktadır. Görev zararı ödemelerinin 2012 yılında da 2,4 milyar TL olmasını planlanmaktadır.

KİT'ler, iştirakler ve kamu sermayeli bankalardan elde edilecek temettü gelirinin 2011 ve 2012 yılları için sırasıyla 3 milyar TL ve 2,5 milyar TL düzeyinde gerçekleşmesi beklenmektedir. KİT'lerden elde edilen hasılat payının ise 2011 yılında 462 milyon TL, 2012 yılında 476 milyon TL olacağını tahmin etmekteyiz.

Değerli milletvekilleri, Ziraat Bankası ve tarım kredi kooperatifleri tarafından, tarımsal üreticilere, konularına göre değişken olmak üzere, yüzde sıfır ile yüzde 5 faiz oranı ile kredi kullandırılmaktadır. 2011 yılı Eylül ayı itibarıyla Ziraat Bankası tarafından kullandırılan düşük faizli kredi bakiyesi 16,9 milyar TL'ye, tarım kredi kooperatifleri tarafından kullandırılan düşük faizli kredi bakiyesi ise 2,4 milyar TL'ye ulaşmıştır. Söz konusu uygulamadan 2011 yılının ilk dokuz aylık dönemi içerisinde yaklaşık 953 bin tarımsal üretici faydalanmıştır. Çiftçilerimize düşük faizli kredi kullandırılması nedeniyle oluşan gelir kayıplarının karşılanması amacıyla yapılacak ödeme tutarının 2011 yılında 666 milyon TL olması beklenmektedir. Bu amaçla 2012 bütçesinde ayrılan ödenek tutarı ise 1,2 milyar TL'dir.

Esnaf ve sanatkârlarımızın desteklenmesi amacıyla, Halk Bankasının, vadesine göre yüzde 5 ile yüzde 6 faiz oranlı kredileri bulunmaktadır. 2011 yılı Eylül ayı itibarıyla Halk Bankası tarafından kullandırılan esnaf kredilerine ait bakiye 5,1 milyar TL'ye ulaşmıştır. 2011 yılının ilk dokuz aylık döneminde düşük faizli kredi desteğinden 241 bin esnafımız yararlanmıştır. Bu kapsamda oluşan gelir kayıplarının karşılanması amacıyla yapılacak ödeme tutarı 2011 yılında 257 milyon TL olacaktır ve bu amaçla 2012 bütçesinde de 282 milyon TL'lik bir ödenek ayrılmıştır.

Van ilimizde meydana gelen deprem nedeniyle zarar gören çiftçilerimizin Ziraat Bankası ve tarım kredi kooperatiflerine, esnaf ve sanatkârlarımızın Halk Bankasına olan düşük faizli kredi borçları bir yıl süreyle faizsiz olarak ertelenmiştir.

Kredi Garanti Fonu tarafından Hazine desteğiyle reel sektöre sağlanan kredi tutarı 2011 yılı ekim ayı itibarıyla tam 700 milyon TL'ye ulaşmıştır. Bugüne kadar bu imkânlardan 8'i denizcilik sektöründe faaliyet gösteren olmak üzere toplam 926 firma yararlanmıştır. Yapılan yeni düzenlemeyle sistemden faydalanma maliyetleri daha da düşürülmüş ve söz konusu desteğe başvuru süresi Temmuz 2013 yılına kadar uzatılmıştır.

2011 yılı Ekim ayı itibarıyla 7,8 milyon hak sahibine konut edindirme yardımı kapsamında 3,4 milyar TL ödeme yapılmıştır. Kasım ayı başında yapılan düzenleme ile bilgilerinde hata veya eksiklik olan vatandaşların karşılaşılabileceği mağduriyetler de giderilmiştir.

Sayın Başkan, değerli üyeler; sigortacılık sektörü ve bireysel emeklilik sistemi ülkemizde rolünü ve kapasitesini istikrarlı bir biçimde geliştirmektedir. Bu alanlarda 1'i reasürans şirketi olmak üzere 58 şirket, 85 broker, 16.286 acente, 17.600 bireysel emeklilik aracı ve 117 sicile kayıtlı aktüer faaliyet göstermektedir.

Sigortacılık sektöründe 2010 yılı prim üretimi bir önceki yıla göre yüzde 15 oranında artarak 14 milyar TL'ye ulaşmıştır. 2011 yılının ilk sekiz ayında ise prim üretimi, güçlü ekonomik büyümeye paralel olarak, geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 23 oranında artış göstermiştir.

Bireysel emeklilik sistemine gelince, 2011 yılı Ekim ayı itibarıyla 14 milyar TL fon büyüklüğüne ve 2 milyon 600 bin toplam katılımcıya ulaşılmıştır. Bu veriler, bir önceki yılın sonuna göre karşılaştırdığımızda, fon tutarında yüzde 17'lik bir büyümeye, katılımcı sayısında ise yüzde 13 oranında bir büyümeye işaret etmektedir.

Zorunlu deprem sigortası uygulamasında, 18 Kasım 2011 tarihi itibarıyla ülke genelinde sigortalı mesken sayısı 3 milyon 646 bine ulaşmıştır. Zorunlu deprem sigortasını daha da yaygın hâle getirmeyi hedeflemekteyiz. Bu amaçla Plan ve Bütçe Komisyonunda bulunan Afet Sigortaları Kanunu Tasarısı'nı da yenilemeyi planlamaktayız. Bu tasarı ile zorunlu deprem sigortası için ilave kontrol mekanizmaları getirilmekte, Doğal Afet Sigortaları Kurumunun gerektiği takdirde sel, fırtına ve benzeri afetler için de teminat sağlayabilmesi öngörülmektedir.

Van ve civarında meydana gelen deprem nedeniyle, zorunlu deprem sigortası kapsamında, 18 Kasım 2011 tarihi itibarıyla toplam 4.518 adet hasar ihbarı alınmış ve dosyası tamamlanan sigortalılara ödemeler yapılmaya başlanmıştır.

2011 yılı Ekim ayı itibarıyla devlet destekli tarım sigortaları sisteminde toplam poliçe sayısı 580 bine, sağlanan teminat tutarı da 6,2 milyar TL'ye ulaşmıştır. 2010 yılı sonuna göre toplam sigorta poliçesi sayısındaki artış yüzde 59, teminat tutarındaki artış ise yüzde 100 olmuştur. 2011 yılının ilk on ayında sisteme sağlanan devlet desteği 200 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Biliyorsunuz, bu sistemde, sigorta priminin yarısını biz hazineden ödüyoruz, yarısını da çiftçimiz ödüyor. 2006 yılından bu yana bu sistemden sigortalı çiftçilerimize kümülatif olarak 418 milyon TL tutarında tazminat ödemesi yapılmıştır.

Sigortacılık Kanunu çerçevesinde oluşturulan Tahkim Komisyonu sigorta ihtilaflarında hızlı bir çözüm mercisi işlevi görmektedir. 2009'un Ağustos ayı ile 2011'in Ekim ayı arasındaki dönemde Tahkim Komisyonu tarafından toplam 1.555 dava sonuçlandırılmıştır. 2011 yılında çıkarılan yönetmeliklerle sigortacılık ve bireysel emeklilik sisteminde gözetim ve denetim faaliyetlerine ilişkin süreçler açık bir şekilde düzenlenmiştir. Denetimlerde esas alınan rehberler sektörlerle paylaşılmış ve denetimde şeffaflık, öngörülebilirlik ve hesap verebilirlik artırılmıştır.

2011 yılında Hazine Müsteşarlığı, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu ve Sermaye Piyasası Kurulu arasında imzalanan protokol kapsamında sigortacılık ve bireysel emeklilik şirketleri nezdinde diğer mali sektörler ile eş zamanlı olarak konsolide denetimler gerçekleştirilmiştir. Konsolide denetimlere 2012 yılından da devam edilecektir.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 53

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Hazine Müsteşarlığımız yurt dışına yapılan yatırımları uluslararası kabul görmüş yöntemlere göre izlemekte ve kamuoyuna duyurmaktadır. 2011 yılı Ocak-Ekim döneminde Türkiye'de yerleşik kişiler tarafından yurt dışına yapılan yatırım tutarı 1,2 milyar dolar seviyesindedir. Ekim ayı itibarıyla yurt dışında kurulan şirketlerin sayısı da 4.033'e ulaşmıştır. İstanbul'un uluslararası bir finans merkezi hâline getirilmesine ilişkin çalışmalar kapsamında İstanbul Altın Borsası bünyesinde elmas ve kıymetli taş piyasası da kurulmuştur.

Sayın Başkan, Plan ve Bütçe Komisyonumuzun değerli üyeleri; küresel ekonomi özellikle avro bölgesinden kaynaklanan sıkıntılı bir dönemden geçmektedir. İçinde bulunduğumuz ortam, olaylara statik değil, dinamik bir bakış açısıyla bakmayı gerekli kılmaktadır. Bu süreçte, makroekonomik ve finansal istikrarı korumak için değişen koşulları yakından takip etmek ve geniş bir araç seti ile ihtiyaç duyulabilecek adımları zamanında ve kararlılıkla atabilmek büyük önem taşımaktadır. Ekonomi yönetimi olarak, politikalarımızı bu anlayışla oluşturmakta ve uygulamaktayız.

Türkiye, küresel kriz sürecinde, pek çok alanda diğer ülkelerden olumlu yönde ayrılmayı başarmıştır. Bu konumumuzu güçlendirerek devam ettirmek temel hedeflerimizden birisidir. 2012-2014 dönemini kapsayan Orta Vadeli Programımız ve sizlerin katkılarıyla nihai hâline alacak olan 2012 yılı bütçesi bu hedefin gerçekleştirilmesine önemli katkı sağlayacaktır.

Sözlerime son verirken, bu süreçte yapacağınız katkılar için sizlere teşekkür ediyorum. 2012 yılı bütçemizin ve bugün görüşülecek kurum bütçelerinin memleketimize, milletimize hayırlı olmasını diliyorum.

Hepinize saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Bakanımıza çok teşekkür ediyoruz.

Evet, değerli arkadaşlar, bütçe ve kesin hesaplar üzerindeki görüşmelere başlıyoruz.

Sayın Bakanım, Komisyon üyesi arkadaşlarımız bürokrat arkadaşlarımızın kendilerini tanıtmalarını isterler. Ayağa kalkıp kendilerini tanıtırarsa...

(Hazine Müsteşarlığı, BDDK ve SPK bürokratları kendilerini tanıttılar)

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyoruz arkadaşlara.

Sayın Öztrak, sizinle başlıyoruz.

Süreniz beş dakika.

Buyurun lütfen.

FAİK ÖZTRAK (Tekirdağ) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli Komisyon üyeleri, değerli bürokrat arkadaşlarım, değerli basın mensupları; konuşmama başlarken hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, Sayın Bakanın sunuşunu izledik ama diğer tarafta biz de 2009 sonundan beri ekonomide biriken riskler, küresel konjonktürdeki hassas durum konusunda uyarılarımıza devam ediyoruz. Ancak seçim sürecinde Hükümet bu uyarılarımızı hiç dikkate almadı ve seçimden sonra da Hükümete baktığımız zaman, yurt dışından gelen dalgaya doğru ve kendi içinde tutarlı bir teşhisin de konulamadığını görüyoruz.

Ekonomiden sorumlu Başbakan Yardımcısı ile iktidar partisinin ekonomiden sorumlu Genel Başkan Yardımcısı temmuz ortasında kriz uyarısında bulunurken, ekonomiden sorumlu Bakan Sayın Zafer Çağlayan, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı Sayın Nihat Ergün, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Sayın Faruk Çelik bu kriz uyarılarını tekzip ettiler. Sayın Başbakan da her iki yardımcısının uyarılarına katılmadı ve diğer bakanlarının yanında yer alarak "Bu seferki teğet bile geçmeyecek." dedi. Merkez Bankası Başkanımız da Başbakanın ağzından çıkan bu ifadelerle çok rahatladığını ifade ederek vatandaşları yemeye içmeye devam etmeye çağırdı.

Hükümet ve ekonomi yönetimi dağınık bir görüntü veriyor. Hele hele ekonomi yönetiminin kilit noktasında bulunan Merkez Bankasındaki durum içler acısı. Her gün farklı bir hedef öncelik hâline geliyor. Yapılan anketlerde, yerli piyasa oyuncularının yüzde 67'si Merkez Bankasının öngörülebilir olmaktan çıktığını, yabancıların ise yüzde 91'i Merkez Bankasının öngörülebilir olmadığını söylüyor. Son bir yılda Merkez Bankası bağımsızlığının azalıp azalmadığı sorulduğunda ise yerlilerin yüzde 44'ü "Bağımsızlık geriledi." derken, yabancıların yüzde 64'ü bağımsızlığının gerilediğini düşünüyor. Hükümet ve Merkez Bankası, kriz dönemlerinin en değerli sermayesi olan güvenilirlik sermayesini hızla tüketiyorlar.

Rakamlar ekonomide yumuşak iniş imkânının büyük ölçüde yitirilmeğe olduğunu gösteriyor. 2011 yılı için hedeflenen cari açık rakamı 42,2 milyar dolar. Bu yılın ilk dokuz ayında on iki aylık açık 77,5 milyar dolar. Bu yılın programında gerçekleşme tahmini ise 72 milyar dolar. Son üç ayda cari açık 6 milyar dolar nasıl düşecek?

Geçen yıl yayımlanan programda 2011 için yüzde 5,3 enflasyon hedefi kondu. Ekim ayında on iki aylık enflasyon yüzde 7,7; tek bir ayda enflasyon yüzde 3,3 arttı. Şimdi bakıyoruz, programda enflasyon tahmini 2011 için yüzde 7,8; bugün en son anket yayınlandı, beklenen rakam yüzde 9,2. Eylülde üretimdeki artış yüzde 12. Ekimde imalat sanayi kapasite kullanımında artış sürdü. Kasımda da düşme varmış gibi görünmekle birlikte, mevsimlik düzeltilmesi yapıldığı zaman, kapasite kullanımındaki artışın sürdüğünü görüyoruz. Normalde üretim artışına sevinmemiz lazım ama ekonomi o kadar ısındı ki artık üretim artışlarına da kolay kolay sevinemiyoruz.

Kredilerde gevşemeden bahsediliyor, yavaşladı deniyor. BDDK'nın rakamlarına göre, eylül itibarıyla son bir yılda toplam krediler yüzde 39,1 artmış. Enflasyondan arındırılmalı, yüzde 31. Yine, tüketici kredilerindeki reel artış yüzde 28,5. Hükümet bir yandan düşen borç stoklarından bahsediyor, bir yandan vatandaş hızla borçlanıyor. Vatandaşın gelirleri ile umutları arasındaki farkı sıcak parayla finanse edilen borçlanmayla kapatan bir düzen sonuçta sürdürülebilir bir düzen olmaktan çıkmıştır, cari açık bugün ülkenin en önemli problemi olarak karşımızda durmaktadır.

Hane halkının tüketici ve kredi kartı borcunun gayri safi yurt içi hasılaya oranı 2002'de yüzde 1,9; 2010'da 15,8; 2011'in ilk altı ayında ise -artmaya devam ediyor- yüzde 16,2. Uluslararası piyasalarda işlerin yeniden karıştığı, Avrupa'da yüzde 40'ların üzerinde oy oranlarıyla iktidara gelen partilerin yıkıldığı, yaşanan borç krizine her gün yeni bir aktörün dâhil

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 54

olduğu bugünlerde Türkiye’de dokuz yıldır otomatik pilotta olan uçağı şimdi artık elle yönetmeye başladığınızı söylüyorsunuz Sayın Bakan. Ama bu dönemde yapılan bütçeye baktığım zaman... Şimdi, Orta Vadeli Program’da beş tane öncelik belirlenmiş. Diyorsunuz ki: “Bunların ikisi, cari açığı indireceğiz, tasarruf düzeyini artıracacağız.” Ama 2012 bütçesine, 2012 programına dönüp baktığımızda, tasarruflarla yatırımlar arasındaki farkın kamu kesiminde 0,6 puan arttığını görüyoruz. Yani bütçe, bırakın cari açığı önlemeyi, cari açığı artırıcı bir etki yapıyor, kamu kesimi dengesini.

Şimdi, tabii, bunu sadece biz görmüyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, buyurun.

FAİK ÖZTRAK (Devamla) – İki dakika mı veriyorsunuz Sayın Başkan?

HALUK AHMET GÜMÜŞ (Balıkesir) – Ben zamanımdan veriyorum.

BAŞKAN – Öyle bir uygulamamız yok Sayın Gümüş ama ben gerekeni...

Evet, buyurun.

FAİK ÖZTRAK (Devamla) – Şimdi, bütçenin açıklandığı gün, beş yıl sonra ilk defa Merkez Bankası piyasalarda doğrudan döviz satmak zorunda kaldı. Aslında bu, uluslararası piyasaların ve içerideki aktörlerin bu bütçeye ve kamu kesimi dengesine, programa ne kadar güven duyduğunu gösteriyor.

Bir de Sayın Bakan, “G-20 Toplantısı’na gittiğimiz zaman bir tek bizim yüzümüz gülüyordu Sayın Başbakanla birlikte.” demişsiniz. Sen şöyle hatırlıyorum: O toplantıya gitmeden önce Türkiye’de çok ciddi zamlar yapılmıştı. Demek ki Türkiye’de halk o zamların altında inim inim inerken sizlerin Fransa’da yüzleriniz gülüyormuş. Tabii, bu işin latife tarafı ama bir şey söyleyeyim: Bu tür ortamlarda kendinizden çok fazla emin olduğunuz zaman, ekonominin gerçek durumunu görmediğiniz, dışarıdan gelen dalganın önemini, mahiyetini görmediğiniz zaman dışarıdan size bakanların risk algılaması artar. Sizlerle birlikte, birkaç tane, uluslararası kuruluşların olduğu toplantıya katıldım. Orada bazen sayın bakanlar o noktaya geliyorlar ki “Size de öğretilim, nasıl yaptığımızı anlatalım. Bizim durumumuz şu ülkeden iyi, bu ülkeden iyi...” Ben şunu söyleyeyim: Bugünkü ortamda müteyakkız görmenin, ihtiyatlı görünmenin kendini övmekten çok daha faydalı olduğunu düşünüyorum.

Sayın Bakan, birtakım uluslararası raporlar yayınlanıyor. Bu raporlarda, Sayın Başkan, Türkiye’nin Venezuela’dan sonra en kırılgan ekonomi olmasından, uluslararası rezervlerinin yetersizliğinden, Merkez Bankasının politikalarının sürdürülemez olduğundan bahsediliyor. Artık giderek ekonomide risk iştahı azaldıkça itici faktörler geçiyor, çekici faktörler ön plana çıkıyor, ne yazık ki Türkiye’nin çekici faktörleri de giderek azalıyor.

BAŞKAN – Konuşmanızı tamamlayabilir misiniz.

FAİK ÖZTRAK (Devamla) – Tamamlıyorum.

Daha geçen gün Brezilya’nın notu artırılırken dün Fitch Türkiye’nin görünümünü durağana çekiyor. Bugün JSR - Japon kredi değerlendirme kuruluşu- Merkez Bankası politikalarının cari riskini daha da artırmasından bahsediyor.

Sözlerimi tamamlarken, Sayın Başkan, Türkiye’de -artık Türkiye kanun hükmünde kararnameyle yönetiliyor, burada bağımsız kurulların bağımsızlıkları yitiriliyor, İstanbul Menkul Kıymetler Borsasına bir şekilde el konuyor, bunların hepsi var, bunların hepsi çekici faktörleri azaltıyor- bence artık durumun farkına varmalıyız. Durum kritiktir. Dışarıyı kötüdür ama biz de dışarıdaki bu konjonktüre çok kırılgan bir yapıda yakalandık. Lütfen bu kırılganlığı daha artırmayalım.

Sözlerimi bağlarken Sayın Başkan, izin vererseniz şunu söylüyorum: Bu ortamda, lütfen, müflis tüccarlar gibi geçmiş defterleri karıştırmayalım. Geçmiş defterleri karıştırmamanın bu ülkeye yararı yoktur. Sosyal kırılganlığı artırır, risk algılamasını daha da artırır.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan müsamahanıza.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Öztrak.

Sayın Günal, buyurun lütfen.

Süreniz on dakika.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, Komisyonumuzun değerli üyeleri, değerli bürokratlar, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, konu çok. Yani arada siz konuşmadan geçiştirdiniz ama bizim hepsini konuşmadan geçiştirme şansımız da yok. Başkan da gözümüzün içine bakarak sürekli soruyor.

Sayın Bakanım, bu yeniden yapılanmalarda sizin ne kadar dahliniz var Başbakan Yardımcısı olarak? Şunu kastediyorum: Ekonomi Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ekonomide sizin koordine ettiğiniz ve zaman zaman onları toplayıp basın toplantısı yapıyorsunuz. Burada bir kafa karışıklığı var gibi. Size de soruyorum Başbakan Yardımcısı olarak çünkü Başbakana sorduğumuz için, şimdi siz de buradasınız. Ekonomi Bakanımıza sordum. Adı Ekonomi Bakanı; SPK yok, DPT yok, bunlar size bağlı. Madem bir Ekonomi Bakanlığı kurulacak, o Başbakan Yardımcılığı niye duruyor?

Şimdi, Dış Ticaret Bakanının adı “Ekonomi Bakanı” olmuş. O zaman adını “Ekonomi Bakanı” koymayalım. Haydi Dış Ticaret yaptık, “Gümrük ve Ticaret” diyor. Sayın Çağlayan’a sordum, yurt dışına gitseniz -siz şimdi yeni geldiğiniz için; daha çok katılıyorsunuz toplantılara- önünüze “Ministry of Trade and Customs” diye bir kartvizit koysa bakan, dış ticaret konuşursunuz ama bizdekinde sanayi var ve gümrük var, o da sanayinin esnaf, sanatkâr kesimi var, küçük şeyler var. E, şimdi, hakikaten, madem bir yeniden yapılandırma yapıyorsunuz, bizi de baypas ettiniz, kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi aldınız, bunları gerçekten niye bir elden geçirmediniz? Yani Ekonomi Bakanlığında ekonomiyle ilgili kurumlar yok, bankalar yok. Veya siz o zaman Ekonomi Bakanı ve Başbakan Yardımcısı olsaydınız. Bilmiyorum, daha önce öyle oluyordu çünkü, bakanlıkla beraber Başbakan Yardımcısını birleştiriyorlardı. Benim, açıkçası, buna aklım ermedi. Özet olarak diyorum ki şahsa göre bu bakanlık yapılanması olmuş. En fazla kafa karışıklığı da diğer

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 55

bir iki bakanlıkta olmakla beraber ekonomi yönetiminde olmuş, herkesin mevcut durumu korunulmaya çalışılmış. O zaman, bu reform değildir.

Şimdi, aynı kafa karışıklığı yine bakıyoruz... Az önce bir kısmına Sayın Öztrak değindi. Ben de sizin bu açıklamanızdan sonra ağustos ayında bir yazı yazmışım www.etikhaber.com sitesinde. Başlıklarını da şimdi söyleyeceğim. Başlığımız: "Harcayın!.. Olmadı Harcamayın!.. Faizleri Yükseltelim!.. Olmadı Düşürelim!.."

Şimdi, böyle, yetkililer arasında bir bilgi karmaşası var. Demin söylediğim koordinasyonsuzluğu onun için baştan söyledim. Bu yeniden yapılandırmayı yaparken, en azından, kimin ne söyleyeceğinin, kimin neyi söylemeyeceğinin belli olması lazımdı. Yani teğet geçerden sonra belli bir noktaya geldik. Merkez Bankası da belli müdahalelerde bulundu, tamam, yani kısa vadede bazı önlemler için müdahalede bulunmasından daha doğal bir şey yok. Ardından kredilere yine sözlü olarak yüzde 25 bir limit geldi. Ama netice itibarıyla sonuç alınamayınca yine kafa karışıklığı ortaya çıktı. Siz kendinin söylediniz, "Bu krizin derinleşme ihtimali var ve etkileyebilir." dediniz ve endişe duyduğunuzu söylediniz. Arkasından, partinizin Genel Başkan Yardımcısı Sayın Gedikli yine bizi etkileyebileceğini... "Harcama yaparken daha tedbirli olun.", yani harcama yapmayın, tasarruf edin dedi. Bunun arkasından Sayın Merkez Bankası Başkanı Erdem Başçı Bey kur riskinin arttığını ve cari açığın azaltılması gerektiğini söyledi. Yani baktığımız zaman, bütün yetkililer, ekonomide bir soğuma gerektiğini ve cari açığın da düşürülmesi gerektiğini söylediler.

Şimdi, kararlar sonrasında Sayın Şimşek ve Sayın Çağlayan'ın açıklamaları var, tamamıyla kafamızı karıştırdı. Yani Maliye Bakanı farklı bir yerden söylüyor: "Harcamaları kısma şeklindeki yaklaşımları doğru bulmuyoruz." Cümlesi bu. Şimdi, öbür taraftan sürekli Merkez Bankası Başkanını eleştiriyordu daha önce Sayın Çağlayan, Sayın Yılmaz döneminde ve diyor ki: "Çok şükür ki Merkez Bankası goygoya fazla gelmedi." Aynen bu tabir onun, benim değil. "Ve faizlerin indirilmesini anlamlı buluyorum. Faiz artırma lobisine karşı Türk ekonomisinin büyümesi gerektiğini, frene basmaması gerektiğini net ortaya koydu." diyor. "Dövizde yükselmeler olacaktır, karar doğrudur."

Şimdi, bunların hepsini bir araya koyduğum zaman bunların hepsi iki haftalık süre içerisinde sizlerin söylediğiniz sözler. Bizim kafamız karışıyor. Peki, şimdi, burada Merkez Bankasının faiz ve döviz kuru politikalarına doğrudan sizin Hükümet olarak müdahale ettiğinizi göstermiyor mu? Bu açıklamalar dolaylı müdahaledir. Hem döviz kurunda kur söylemek müdahaledir hem de faizlerin inmesi, çıkması, tespit yapmak başka bir şeydir ama açıklama yapmak doğrudan yönlendirme anlamına gelir.

Şimdi, ortalık karışınca da Sayın Başbakan, doğal olarak, piyasaları yatıştırmaya yönelik açıklama veriyor. "Avrupa'da kriz olabilir ama biz bunların hepsine hazırlıklıyız." veya "Bu kez teğet geçmekten de daha iyiyiz." diyor ama en önemlisi "TL'deki değer kaybı ile kazancı arasındaki dengeyi bulacağız." Buyurun... E, bu da kur hedefi söylemek değil mi? Hani serbest kur vardı? Hani müdahale etmiyordunuz aşağıya düşerken, yukarı çıkarken niye müdahale ediyorsunuz? Edecekse de Merkez Bankası etsin, Sayın Başbakanın veya bakanların doğrudan bunu söylemesi Merkez Bankası bağımsızlığına hâle getiriyor demektir.

Ama daha önemlisi var. Yani bir taraftan siz "Kısalım harcamaları, kriz geliyor, dikkatli olalım." derken, Başbakan "Bize bir şey olmaz, rahat harcamayın." anlamında sözler söylüyor. Maalesef, burada kendisiyle de tezada düşüyor. Neden? Ben size defalarca söyledim "Sayın Başbakanı uyarın, bu yanlış bilgilendirme oluyor." diye. İkide bir "Niye değerli TL istemiyorsunuz canım, siz nasıl milliyetçi partisiniz?" diye bize söylüyordu. Hani, ne oldu milliyetçilik? Yani niye yukarı doğru çıkmasını o zaman, cari açık düşün diye istiyoruz. Biz ne o andaki duruma ne de şu andaki duruma doğrudan müdahale etmeyi uygun bulmuyoruz.

Ha siz döviz rejiminizi belirlersiniz. Bizim söylediğimiz şu: Merkez Bankasına da günah keçisi olarak bakmanın anlamı yok. "Bu kur rejimi, örtülü sabit kur rejimidir." dedik. Aşağı doğru inince ellemeyeceksiniz, yukarı çıkınca baskılayacaksınız... Şimdi de ihtiyaç oldu, cari açık çok yükseldi. O zaman biraz daha yükselsin ama kontrollü yükselsin. E, bizim söylediğimiz buydu, günaydın! Kontrollü dalgalı kur dediğimiz budur. Bakarsınız kendi ticaret partnerlerinize ve şu andaki durumda da fiyat artışlarına da bakıp ona göre bir politika uygularsınız ve dolayısıyla kalkıp da şimdi bu politikaları uygulayan birimlere veya alınan kararlara sorumlulukları işimize geldiği zaman yüklemek... İşimize geldiği zaman değerli TL, işimize gelmediği zaman yüksek değerli TL yerine değersiz TL istiyoruz diyorsunuz. Onun için, bunların hepsinin temelinde bence bu kafa karışıklığı yatıyor, yapılan yeniden yapılandırmalar maalesef istediğimiz sonuçları vermiyor.

Milliyetçi Hareket Partisi olarak biz de Ekonomi Bakanlığının kurulmasını, şimdi değil, 99'daki seçim beyannamemizden beri söylüyoruz ama onun içerisinde bütün bu kurumların koordine edildiği tek bir bakanlık olsun, Maliye tarafı ayrı olsun, onun dışındakiler de başka bir bakanlık bünyesinde -tamamı- toplanır. Sanayi Bakanlığı vardı zaten, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı vardı. Teknolojinin içinde bir kısmı kalmış, bir kısmı Ekonomide, bir kısmı Gümrük ve Ticaret Bakanlığında. Bu biraz şahsa göre olmuş Sayın Bakanım.

OVP'de de aynı şekilde kafa karışık. Biz espiyle karışık diyorduk ki Sayın Şimşek'e: "Ya bunlar yetişmiyor Ekim ayının 10'unda, 13'ünde, yakında 16'sında çıkacak. Bari, bizim kanun teklifimiz var, öne çekelim." Vallahi biz de kaçırmışız. Demin Sayın Yılmaz'la konuşurken arada araya araya buldum. Kalkınma Bakanlığının kararnamesinde değil, Adalet Bakanlığı veya Başbakanlığa ilişkin hukuki işlemlere ilişkin kararnamenin içinde eylül ayı olarak değiştirmişsiniz. Yani bu trajikomik bir durum.

OVP'nin yayınlanma takviminden bahsediyorum Sayın Bakanım. Siz açıklıyorsunuz ya hepsini toplayıp. Biz de diyorduk ki: "Bu haziran..." Peki, 5018'deki gerekçe -Sayın Müsteşarımız burada, emeği de var o zaman çıkmasında- o zaman o madde gerekçesi nereye gitti? O ön hazırlık, öngörülebilirlik, belli bir süre önceden bunun yayınlanması amacı nereye kalktı? Biz bari bunu kanuna uyduralım derken hakikaten ciddiye alınmış. Biz de arıyoruz ki, bakıyoruz DPT'nin KHK'sı içerisinde daha doğrusu Kalkınma Bakanlığının artık o madde hâlâ mayıs sonu diye duruyor. Sonra bulduk, araya araya demin ben arada buldum arkadaşlarla.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 56

Şimdi bu çok önemli bir sorun Sayın Bakanım, işin temelinde bu yatıyor. Böyle her kafadan bir ses çıkarsa yapısal önlemleri alamayız. Hani siz artık “cari açıda yapısal sorun” demeye başladınız ya yani o yapısal sorunu çözmek için hem sizin bir araya gelmeniz için hem de bizi muhalefet olarak buraya getirmeniz lazım yapısal sorunu ancak öyle çözebiliriz, önce o kafa karışıklığını gidermemiz lazım.

Reytingle ilgili “Biz karışmıyoruz.” dediniz -yanlış duymadıysam- hani onlar uluslararası kuruluştur, karışacaksınız Sayın Bakanım. Mademki bizim bu seviyemiz hak ettiğimiz düzeyde değilse Romanya’sı, Kazakistan’ı, Peru’su, Letonya’sı bilmem nesi bizim üzerimizde ise ve biz bundan dolayı uluslararası piyasalarda daha rahat imkân bulamıyorsak onların mevzuatına göre kurumsal yatırımcılar (3A) olmadığı için, (A) seviyesinde olmadığı için bizden eğer...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET GÜNAL (Devamla) – O zaman bizim borçlanmamıza sorun oluyorsa karışacaksınız bizim bunu hak etmediğimizi söyleyeceksiniz. Yani kavga edin diye söylemiyoruz, onları kendi hâline bırakmayalım.

İki, borçlanmayla ilgili söylediniz. Kamu borçlanmasına bakarken özel sektör borçlanmasının rekor düzeyde çıktığını görüyoruz. Sayın Başkanın, BDDK Başkanımız 661 milyarlık toplam şeyden bahsetti ama burada özel sektörün borçları artmış. Toplamda baktığımız zaman 149 bu taraftaki borçlar ve içeride TL cinsinden değil döviz cinsinden olanları eklediğimiz zaman toplam 256 milyar dolar cinsinden yani döviz cinsinden özel sektörün borcu oluyor. Bu çok ciddi bir şey, hele döviz kurunun 1,90’a çıktığı zaman da kur riskinin çok önemli ölçüde arttığını gösteriyor.

Bir de belediyelerle ilgili, bu Hazine garantileriyle ilgili her seferinde soruyorum hâlâ duruyor. Geçen gün diğer bakanlarımızla da konuştuk. Hazinenin gecikmiş alacakları içinde hâlâ Ankara Büyükşehir Belediyesi ve yan kuruluşları 4 milyarın üzerinde duruyor. Nasıl oluyor da bunu tahsil edemiyoruz? Burada Sayıştayın raporları var, bütün diğer kurumların raporları var ve yenisi de devam ediyor -yanlış hatırlamıyorsam- 1 milyar civarında o Hazine garantili işlemlerden belediyelere kaynak aktardığınızı söylediniz.

KİT’lerle ilgili yine Ziraat Bankası ve Halk Bankasında kredilerin miktarından öte kullanma şekillerinde sıkıntı var Sayın Bakanım. Mesela, Ziraat Bankasında doğrudan üreticilere değil bazı toprak sahiplerine, dolaylı olarak bazı kişilere daha çok kullandırıldığı söyleniyor. Halk Bankasında da kullanırken bürokrasi çok fazla küçük esnaf “Biz sıkıntıya düşüyoruz, sürekli önümüze ‘şunu getir’ getiriyoruz, süre doldu diyor.” diye şikâyetle bulunuyorlar.

Diğer bir husus da Kredi Garanti Fonu. Daha önce de konuştuk -siz de söylemişsiniz- 700 milyon TL’lik kredi çok az ama orada da önemli olan teminat sorununun çözülmesi, sürenin uzatılması yeterli olmuyor -siz uzattığınızı söylemişsiniz dikkatimi çekti- bu teminatın, bu kullanmanın kolaylaştırılması ve bürokrasinin biraz daha azaltılması gerekiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET GÜNAL (Devamla) – Bitiriyorum Başkanım.

Son olarak -hem Sayın Bilgin hem sizi ilgilendiren- banka ve sigorta çalışanları köle gibi çalıştırılıyor Sayın Bakanım. Bizim öğrencilerimiz geliyor işsiz kalmış, randevu istiyorlar, bakıyorum, ne oldu kızım, oğlum? “Efendim ben falanca hayat sigorta şirketinde çalışıyorum size işte...” Ne olacak? “Biz şunu tutturamazsak biz işten çıkacağız, şunu, hedefimizi...” Gerçekten bir düzenleme getirin lütfen. Eline şeyi alan kredi kartı pazarlamaya geliyor, eline dosyayı alan çocuklar yazık “Bize iki tane referans verin Hocam.” diye yani bir şey de diyemiyoruz, üzülüyoruz, acıyoruz da... Günde iki tane farklı yerden geliyor. Onun için bu çalışma standartlarını da sadece bankaların şeyini değil, banka ve sigorta çalışanlarının köleliğine de bir son verecek bir düzenleme yapmamız gerekiyor, biz de bu tacizlerden kurtulmuş olalım.

Daha söylenecek çok şey var ama ben bütçelerin hayırlı olmasını diliyorum. İnşallah bu kafa karışıklığı gider. Bunu siyasi olarak söylemiyorum, bir bürokrat ve akademisyen olarak söylüyorum Sayın Bakanım. Aksi taktirde biraz daha dilimi değiştirmem gerekirdi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET GÜNAL (Devamla) – Gelen şikâyetleri söylüyorum. Toparlamak size düşüyor, yardım etmek de, desteklemek de bize düşüyor. Eğer desteğimizi isterseniz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Nejat Koçer’e teşekkür ediyoruz baklavalara için, Gaziantep Milletvekilimiz.

Evet, Sayın Gök buyurunuz.

ABDULKERİM GÖK (Şanlıurfa) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Bakanım, kıymetli bürokratlar, kıymetli Komisyon, kıymetli basın; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakanım, dünyada baş döndürücü hızla gelişen olaylara şahitlik ettiğimiz bir dönemden geçiyoruz. Dört bir yanımda yer alan komşu ülkelerde dünyanın geleceğini tayin edecek çapta büyük siyasi ve ekonomik gelişmeler ve krizler peş peşe yaşanıyor. Bizler birbiri içerisine geçmiş bu süreçleri dikkatle takip ediyor, ülkemizin bu krizlerden en az derecede etkilenmesi ve ülkemizin değişimlere en kısa sürede uyum sağlayabilmesi için bütün gücümüzle çalışıyoruz.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 57

Küresel anlamda değişimin habercisi bir diğer husus da Avrupa'da yaşanmakta olan ekonomik gelişmelerdir. 2008 krizi sonrası alınan önlemler neticesinde toparlanan Avrupa ekonomisi global riskleri aşmış görünse de artık üzeri örtülemez duruma gelmiş olan kendi iç ekonomik sorunları nedeniyle zor günler yaşamaktadır. Mali yönden sürekli idare edilip destek çıkılan ve âdeta zorla Birliğe üye yapılan Yunanistan, imkânlarının üzerinde harcamasına müsaade edilen İrlanda ve bütçe açıklarıyla boğuşan İtalya ve diğer Birlik üyesi ülkeler kaynaklı ortaya çıkan maliyet sadece AB'yi değil küresel ekonomiyi de tehdit eden bir risk algısı oluşturmuştur. Avrupa bölgesindeki krizin önüne geçmek için geç de olsa geçtiğimiz günlerde alınan kararların uygulama safhasının dikkatle takip edilmesi gerekmektedir. Ülkemiz dünya ekonomisine açıldığı 80'li yıllardan bu yana önemli badireler atlattı ve bu badirelerden gerekli dersleri çıkarmıştır. Ekonomik büyümenin özel sektör eliyle gerçekleşmesi gerektiğini bu büyüme sürecinin mutlaka hukuki bir çerçeve içerisinde güçlü kurumlar eliyle yönetilmesi gerektiğini hepimiz geçmiş tecrübelerimizden çok iyi biliyoruz. Bu anlayış sayesinde bugün Avrupa Birliğinin başında dolaşan kara bulutların en büyük sebebi olan kamu borçlarının ülkemizde artık bir sorun olmaktan çıktığını ve uluslararası yatırımcıya gelecek adına güven veren bir gösterge hâline geldiğini hepimiz görüyoruz. Bugün geldiğimiz noktada bütçe ve borçlanma rakamlarımız birçok Avrupa Birliği ülkesine göre çok daha iyi durumdadır. Avrupa Birliği üyesi ülkeler şu an bir hafta sonrasını görmekte zorlanır durumda iken dünyada ikinci bir dip yaşanacağı ile ilgili tartışmaların yapıldığı ortamda Hükümetimiz 2012- 2014 orta vadeli planını ortaya koymuş, cumhuriyetimizin 100'üncü yıl dönümünü kutlayacağımız 2023 yılıyla ilgili ekonomik vizyonu belirlemiştir.

Özellikle Sayın Bakanım, burada konuşmacı arkadaşlarım da bahsettiler, sanki kamuoyunda yanlış bir algıya var, soru faslında da sormak istememe adına soruyorum: Merkez Bankası denilince bağımsızlık kriterlerinden salt bir bağımsız Merkez Bankası uygulaması dünyada var mıdır? Ben olmadığını biliyorum, salt bir bağımsızlık yoktur. Yani tabiri caizse davul sizde tokmak bir başka yerde değildir. Dolayısıyla siyasal otorite ile ekonomi koordinasyon kurullarıyla çalışır olduğunu biliyorum, sizler bu işin başındasınız, sizlerden bunu duymak isterim.

Bir diğeri Sayın Bakanım, uluslararası kredi derecelendirme kuruluşları -konuşmamın başında da belirttiğim gibi- hangi kriterlere göre özellikle son gelişmeler ışığında ülkemizdeki derecelendirme ile durağan pozisyona alınmasını açıkçasını anlayamıyorum. Ne değişti ülkemizde? Ne oldu? Bunları kamuoyuyla paylaşmanızı istiyorum.

Sayın Bakanım, Hükümetimiz dünya ekonomisiyle entegre olmuş ve refahın adaletli paylaşıldığı dışa daha açık bir Türkiye ekonomisi düşlemektedir. Elimizdeki son veriler ışığında bu yılın ocak-eylül döneminde geçen yılın aynı dönemine göre ihracatımızın arttığını elbette ki buradaki cari işlemler açığı noktasında da sıkıntılar yaşadığımızı belirtmek isterim. Cari işlemler açığı üzerinde uzun vadeli planlarla durulması gereken ve kısa vadeli politikalarla sadece idare edilebilen bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır. Hükümetimiz özellikle sizlerin burada yapmış olduğu politikalar doğrultusunda da çok önemli bir ekonomi politikasını yürütmekte ve bu ekonomi politikasıyla ilgili küreselleşen dünyanın özellikle bu orta vadeli programla beraber önümüzdeki süreçte ve Avrupa Birliğindeki bu krizin derinleşmesi noktasında alacağı politikaları, sergileyeceği politikaları sizlerden duymak isterim.

Saygıdeğer milletvekilleri, değerli üyeler; bütün bu çalışmalarla ülkemizin 2023 yılında ekonomik çerçevede çok daha güçlü, ayakları yere çok daha sağlam basan bir konumda olmasını ve ülkemizin dünyanın en büyük on ekonomisi içerisinde yer almasını hedefliyoruz. Bu süreçte önemli görev ve sorumluluk üstlenen Bakanlığımızın bütçesinin hayırlı uğurlu olmasını diliyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Gök.

Sayın Ayaydin, buyurun lütfen.

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Sayın Başkan, Komisyonumuzun değerli üyeleri, Sayın Bakan, kamu kurum ve kuruluşlarımızın değerli yöneticileri ve temsilcileri, basınımızın değerli temsilcileri; Hazine Müsteşarlığının 2012 yılı bütçesi üzerinde kişisel görüşlerimi sizlerle paylaşmak üzere söz aldım. Bu vesileyle hepinizi saygılarımla selamlıyorum.

Biliyoruz ki, 3 Mayıs 2011 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan ve Hükûmete kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi veren 6223 sayılı Kanun kapsamında kamu yönetiminde pek çok değişikliğe gidilmişti. Bunlardan en önemlisi yeni bakanlıklar ihdas edilmesi ve bu suretle devlet bakanlıklarının kaldırılmasıdır.

Nitekim, yetki kanunu talep edilirken devlet bakanlıklarının "İş yapıyor, bakanlık yapıyor ama tüzel kişilikleri yok. Devlet bakanlıkları sebebiyle icracı bakanlıkların bünyesinde olabilecek şeyler devlet bakanlıklarına bağlanıyor. Uygulamada bunun getirdiği bir çok sakınca var." denilmişti.

Yine Başbakan Yardımcısı Sayın Ali Babacan yetki kanununa ilişkin olarak Ekonomi Bakanlığının yolda olduğunu ve bir Ekonomi Bakanlığının kurulmasının aşağı yukarı dokuz, on yıllık bir tasarıları olduğunu söylemiştir.

Peki, gelinecek nokta nedir? Söyleyeyim: Eskisinden çok daha kötü, daha işlevsiz bir yapılanma. Şöyle ki: Ticaretin bir kısmı, iç ticaret bölümü Gümrük Müsteşarlığı ile birleşiyor. Burada dikkatinizi çekiyorum iç ticaret bölümü, evet yanlış duymadınız. Değerli arkadaşlar herhalde iç ticaretle de gümrük var da biz bilmiyoruz ya da yakında onu da koyacaksınız, yaparsanız da hiç şaşımam doğrusu.

Peki, gümrük denince normalde akla ilk gelen nedir? Dış ticaret. Dış ticaret ise Ekonomi Bakanlığı oldu. Ekonomi Bakanlığında Hazine nerede? Yok. Doğru, ekonomi ile Hazinesin ne ilgisi var? Bu ilgi kurulmıyor demek. Hele de ekonomik kurumların dağınıklığından, eşgüdüm eksikliğinden yakının ve Hazinesin başında güçlü bir Ekonomi Bakanlığı isteyen biri varken.

Sayın Bakan, siz AKP iktidarları boyunca ekonominin başında olan, tüm bu hususları en iyi değerlendirmesi gereken kişisiniz. Şimdi size sormak istiyorum, 60'ıncı Hükûmette ekonomi ile ilgili kaç bakanlık vardı, şimdi kaç tane var? Ne değişti? Şu güçlü Ekonomi Bakanlığı nerede kaldı?

Sizin tabirinizle "dokuz, on yıllık bir amacınızı" bile üstelik kanun hükmünde kararname dayatması ile bile yapamadınız. İyi bir plan yine kötü bir eylem ile bu hale getirildi. Diyorum ya istikrarlısınız ya planınız var eyleminiz yok

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 58

ya eyleminiz var planı yok! Oysa bir ekonominin gelişmişliğinin en önemli göstergelerinden birisi sağlıklı kurumsallaşma ve koordinasyondur. Maalesef bu zaruret politik, kişisel mülahazaların gölgesinde kalmış görünmektedir, doğrusu yazık diyorum.

Gelelim yönetilemeyen ekonomimize. Halen Türkiye ekonomisinin en kırılgan alanı yüksek cari işlemler açıklarıdır. Nitekim 2011 yılı orta vadeli programda cari işlemler açığının yıllık 42,2 milyar dolar olarak gerçekleşeceği belirtilirken aynı cari açık ocak-eylül döneminde 60,66 milyar dolara ulaşmış on iki aylık dönemde ise 75 milyar dolara ulaşması beklenmektedir. Yani yaklaşık millî gelirin yüzde 10'u oranında bir cari açıktan söz ediyoruz. Bunu yaratan etken ise yanlış faiz ve kur politikalarıdır.

Cari işlemler açığının enerji fiyatlarından kaynaklanmakta olduğu görüşü de tam olarak doğruyu yansıtmamaktadır. Zira enerji kalemleri bir kenara bırakıldığında da cari işlemler açığının büyümekte olduğu görülmektedir.

Üstelik cari açık riskini Türkiye ekonomisi için tam anlamıyla bir tehdide çeviren şey de cari açığın finansman kalitesinin düşmüş olmasıdır. Rekor düzeydeki cari açık büyük ölçüde kısa vadeli sermaye girişi ile yani sıcak parayla finanse edilmektedir.

Çok önemli bir başka hususa da dikkatinizi çekmek istiyorum: Türkiye'nin tasarruf hacmi gittikçe azalmaktadır. Türkiye'deki tasarrufların gayrisafi millî harcanabilir gelire oranı 2002'de yüzde 18,6 iken 2011 yılında bu oran yüzde 13,3'e düşmüştür. Gelişmekte olan ülkemizin sağlıklı, kalıcı büyümesi için zaruri olan tasarruflar AKP döneminde ne yazık ki küçülmektedir.

İşte bu da temel yapısal alanlarda AKP Hükûmetinin kayda değer bir şey yapmadığının bir diğer göstergesidir. Zira cari açık ve tasarruf hacmindeki erime çok önemli yapısal sorunlardır. Ancak AKP Hükûmeti, günü kurtarmak adına ekonomik politikalar izlemekte, yapısal anlamda somut hiç bir adım atmamaktadır. Örneğin, ithalata bağımlı büyüme modeline ilişkin, kayda değer bir adım atılmamıştır. Sayı. Cumhurbaşkanımızın Meclis açılışında yaptığı konuşmada da dile getirdiği üzere, bugüne kadar cari açıkla ilgili sorunlara çoğu kez döviz kuruyla çare aranmaktadır. Oysa döviz kuruyla ilgili tartışmalar, yapısal sorunların ötelenmesine ve çözümlerin geciktirilmesine neden olmaktadır. Zira imalat sanayimizin ithalata bağımlılığı yüzde 82 civarındadır, ihracatımızın ithalata bağımlılığı da bir o kadar yüksektir. 1 dolarlık ihracat yapabilmemiz için 82 sentlik ithalat yapmak durumunda olan bir ülke konumundayız.

AKP hükûmetleri döneminde büyüme oranı Türkiye ekonomisinin büyüme ortalamasına eşittir. O pek övünülen 2003-2010 döneminde büyüme oranı yüzde 4,95'tir. Koalisyon dönemleri olması nedeniyle siyasi istikrarsızlıkların yaşandığı 1990'lı yıllarda dahi büyüme ortalaması yüzde 4'tür.

Evet, son dönemlerde Türkiye hızlı bir büyümeye tanık olmaktadır. Ancak aynı Türkiye 2009 yılında gelişmekte olan ülkelerin ortalamalarının üzerinde küçülmüş, teğet geçtiği söylenen kriz âdeta üzerimizden silindir gibi geçmiştir. 2002'de yüzde 10,3'te devralınan ve on yıllık iktidar döneminde yüzde 14'lere tırmanan işsizlik oranı konusunda AKP iktidarının bize önümüzdeki yıl vaadi yüzde 10,4'tür. İstihdam yaratmayan bir program uygulayan AKP Hükûmeti sanırım bu yüksek işsizliğin milletimizin kaderi olduğuna inanmamızı bekliyor.

İşsizlik sorununa çözüm üretilmeyen ülkenin bir de borcu artmaktadır. Evet, borçluluk oranımız düşmüştür ancak borç stokumuzdaki artış da göz ardı edilmemelidir. Zira 2002 yılı itibarıyla 257 milyar olan kamu borç stoku 2011'in ikinci çeyreği itibarıyla tutarı 519,6 milyar Türk lirasına yükselmiştir. 9 yılda yüzde 100'den fazla artan bir borç stokundan söz ediyoruz. Üstelik bu dönemde cumhuriyet tarihinin en büyük özelleştirmeleri yapılmış ve buradan yaklaşık 50 milyar Türk lirası gelir sağlanmışken.

Yine bu borç için 2012 yılında Hazine Müsteşarlığımızca ödenecek faiz ödemesi ise 50 milyar Türk lirasıdır. Ödenecek faiz tutarı, en çok ödenek verilmesiyle övünülen Millî Eğitim Bakanlığı bütçesinden 11 milyar Türk lirası fazla, Sağlık Bakanlığı bütçesinin 3,5 katı, Kültür ve Turizm Bakanlığı bütçemizin ise 25 katıdır.

Evet, ekonomimizde iyi gelişmeler de oldu. Ancak çizilen pembe tabloya karşın izninizle ben de bir tablo sunmak istiyorum, bir de bu açıdan bakalım: 2002-2010 döneminde işsiz sayısı rekor kırdı, işsizlik oranı yüzde 14'e çıktı. Önceki seksen yılda 57 milyar dolar olan Türkiye'nin cari açığı son sekiz yılda 256 milyar doları buldu. Sıcak para son sekiz yılda Türkiye'de yılda ortalama yüzde 20 dolar faizi, borsada ise dolar bazında yılda ortalama yüzde 27,5 kazandı. Seksen yılda 246 milyar dolar olan dış ticaret açığı AKP iktidarı döneminde 440 milyar dolar oldu. Seksen yılda 257 milyar lira borçlanan devlet sekiz yılda 253,2 milyar lira borç altına girdi. Seksen yılın sonunda 2,2 bin dolar olan kişi başına kamu borcu, son sekiz yılda 2 bin dolar arttı. Seksen yılda 135 milyar lira olan faiz ödemeleri son sekiz yılda 408 milyar lirayı buldu. Maalesef bu tablo da AKP hükûmetlerinin, sizin eserinizdir Sayın Bakanım çünkü ekonominin başında sizler vardınız.

Nitekim daha dün uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Fitch, Türkiye'nin kredi notu görünümünü pozitiften durağana çevirdi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – İlave süre veriyorum Sayın Ayaydın.

AYDIN AĞAN AYAYDIN (Devamla) – Tam da başarılı, gerçekçi ve doğru olarak nitelendirilen politikalarınızın sonuçları nedeniyle.

İzninizle sermaye piyasasına ilişkin bir hususu da dikkatinize sunmak istiyorum: Biliyorsunuz ki, Meclisteki tüm partilerin demokratik olgunluk göstererek sağladıkları uzlaşma sonucu kısa sürede yasalaraşan temel yasalardan biri olan Türk Ticaret Kanunu 1 temmuz 2012 tarihinde yürürlüğe giriyor. Yürürlüğe girecek maddelerden biri de anonim şirketlerin kendi hisse senetlerini geri almalarıyla ilgili. Yapılan düzenleme ile anonim şirketin yüzde 10 oranını aşmayacak şekilde kendi hissesini geri almasına olanak sağlıyor. Ancak şu anda yürürlükte olan 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 329'uncu maddesi, bazı özel durumlar, istisnalar dışında, anonim şirketlerin kendi hisse senetlerini geri almalarını

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 59

yasaklıyor. Bu yasağı öngören yasa hükmü emredici nitelikte olup, yasağa uyulmaması halinde yapılan işlemin geçersizliği söz konusu olacaktır.

Sermaye Piyasası Kurulunun 10 ağustos 2011 tarihli toplantısında aldığı kararla, payları İMKB’de işlem gören anonim şirketlerin, kendi paylarını geri alabilmelerine olanak sağlandı. Yani, 1 temmuz 2012 tarihi gelmeden anonim şirketlerin kendi hisselerini geri alabilmelerine ilişkin uygulama başlatıldı.

Son dönemde dünya borsalarında ve İMKB’de görülen yoğun fiyat hareketlerinde, şirket pay fiyatlarındaki dalgalanmaların dengelenmesi yönünden şirketlere olanak sağlanması düşüncesiyle Sermaye Piyasası Kurulu, belki iyi niyetli olarak böyle bir karar almış gibi. Karar her ne kadar iyi niyetli olursa olsun ama hukuki açıdan “kanunsuz ve yok hükmünde” değil midir? Bu konuda tatmin edici açıklama yapılırsa bizler de mutlu oluruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlarsanız lütfen.

AYDIN AĞAN AYAYDIN (Devamla) – Bitiriyorum...

Son olarak şu sorularla konuşmamı bitirmek istiyorum:

1- Genel prensipler baz alındığında kurumlarımız için bağımsız ve özerk diyebilir miyiz? Eğer yanıtınız “Hayır” ise özerk ve bağımsız olmayı olumsuz etkileyen faktörler nelerdir? Bu durum kurumlardan beklediğimiz etkinliği nasıl etkileyecek?

2- Küresel gelişmelerin çok kötü olduğu biliniyor, bu konuda Türkiye’nin ayrıştığı söyleniyor. Cari açığımız dikkate alındığında en önemli konumuz dış dünyadan kaynak bulunması olduğuna göre ekonomik faaliyeti yeteri kadar yavaşlatabildik mi?

3- Bankaların kredi büyümesini yavaşlatmak amacıyla 2010 yılının sonunda bazı önlemler açıkladık. Bu önlemlerden sonra ilk yarıda krediler daha da hızlandı. Sonra BDDK’nın devreye girmesi istendi ve girdi. Neden? Tüm kurumların bir araya gelmesiyle ortak bir aksiyon alınmadı. Merkez Bankasının aldığı önlemler neden yeterli olmadı?

4- Son dönemde enflasyonda ciddi bir yükselme var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Ayaydın...

AYDIN AĞAN AYAYDIN (Devamla) – Bu yılın ilk çeyreğinde yüzde 4’ün altına gelen enflasyonun yakın bir zamanda çift haneli olması bekleniyor. Birçok ülke ekonomilerini rahatlatmak için önlemler alırken enflasyon kaygısı taşıyor, bizde enflasyon yükseliyor neden? Bu konuda yanlış nedir? Enflasyonun yükselmesinden kim veya kimler sorumludur?

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

AYDIN AĞAN AYAYDIN (Devamla) – Bu duygu düşüncelerle 2012 yılı Hazine Müsteşarlığımızın bütçesinin Bakanlığımıza, ülkemize ve milletimize hayırlı olmasını diliyorum, hepinize saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Ayaydın.

Sayın Aslanoglu, siz sürenizi ikiye böleceksiniz herhâlde. Beş dakika şimdi size süre veriyorum, aşağıda çünkü konuşmaya gideceksiniz.

Buyurun.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, çok değerli arkadaşlarım, Sayın Bakan, BDDK’nın, SPK’nın değerli başkanları, Hazine Müsteşarım ve Hazinesinin değerli çalışanları ve saygıdeğer basın; Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, çok satır başlarıyla üç konu üzerinde duracağım daha sonra aşağıdaki konuşmamdan sonra geleceğim.

Sayın Bakanım, zimmet maddesini kaldırmadığınız sürece grup kredisi, offshore, grup içi şirketler, hiç... Sonuna kadar kalsın. 2004 yılında hepimiz buradaydık, mecburduk ama şimdi size örnek vereceğim: Van’daki bir şirkete 25 bin lira kredi vermiş -altını çiziyorum- 25 bin lira. Van’daki şubenin kredi komitesinden geçiyor, Van’daki şubedeki istihbaratından geçiyor, Genel Müdürlüğe teklif ediliyor, Genel Müdürlükte kredi komitesine giriyor, o zaman yönetim kurulu yetkisindeymiş geçiyor ve bu krediyi veren kişiye tasarruf mevduatına giden bir banka olduğu için zimmet suçlamalarıyla on iki yıl hapis cezası veriliyor. Sayın Bakanım -dikkatinizi çekiyorum- on iki yıl. Bu borç da ödenmiş.

Şimdi, bir kere -yine söylüyorum, altını çiziyorum- grup kredisi, offshore yani grubun kendisi, her türlü şirkette olan... O madde kalsın. O günün koşullarında İmar Bankası olayı nedeniyle hepimiz hep beraber destek verdik ama bankacılar... Şimdi bu kredi yaşayan bir bankada ise Sayın Bakan zararını atıyor, karşılık ayırıyor gidiyor, hiçbir ceza yok ama yaşamayan bir bankada ise on iki yıl hapis alıyor. Zimmet... Eğer Türk Bankacılığından özellikle... Siz sicil affı getirdiniz Sayın Başkan, Hükûmetiniz geçen dönem sicil affı getirdi -o günün, kulakları çınlasın- şu an Ekonomi Bakanımız Sayın Çağlayan sicil affının Türk ekonomisine çok şey vereceğini söylemişti. Ben de aşağıda, Genel Kurulda hiçbir şey vermeyeceğini söylemişim. Eğer sicil affıyla getirilen bir şirkete banka şu anda -Temiz değil mi?- kredi versin, ilk inceleme elemanı yine zimmet suçuyla dava açıyor. Sicil affı olmasına rağmen eskiden kalan eğer bir karşılıksız çek -eskiden kalan dikkatinizi çekiyorum Sayın Bakan- varsa sen buna dikkat etmemişsin bu görevi kötüye kullanma, dikkat etseydin bunu... Ya kardeşim sicil affı geldi artık her şey, herkes temizlendi. Hiç, hiçbir önemi yok Sayın Bakan. Yani biz bu Türk bankacılığında eğer Türk Bankacılığının ekonomiye bir şekilde kredi linelerini aşması için mutlaka oradaki... Yine söylüyorum offshore’dur, bir başka grup şirketleridir, bu kalmak kaydıyla ama müşteri kredilerinde biz hâlâ bu zimmet maddesini devam ettirsek Sayın Bakan, insanlar imza atmaktan imtina ediyor, kesinlikle kredilerin yayılmasını istemiyor, bir kere bunu açık söyleyeyim.

Sayın Bakan, bir finansal hizmetler kanunu kadük oldu. Özellikle buraya geldi -ben burada- buraya gönderildi ama siz sahip çıkmadınız Sayın Bakan. Buna hiçbir kurum sahip çıkamaz artık burada. Siz sahip çıkmadınız, siz burada bunu görüştürebilirdiniz Sayın Bakan. Özellikle laesingler, KOBİ’ler, küçük ve orta işletmeler için çok önemli ve onların yaşamı leasingler, çok önemli ama her nedense burada kadük oldu, görüldü.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 60

Sayın Bakan, özellikle küçük ve orta işletmelerin bir tek dayandıkları yer var, yatırım maddesi alacaklar, yatırımda kullanacaklar. Bankalardan kredi alamıyorlar, tek yolları leasing yolu çünkü leasing, mal kendinin olduğu için daha kolay kredi verebiliyor ama buna sahip çıkmadınız. Özellikle leasing, factoring, BDDK veya hepsi gönderdi buraya.

Kanun buradaydı Sayın Bakan, siz gelip “Arkadaş, bu kanun bizim için elzem.” demediniz Sayın Bakan, sahip çıkmadınız. Niye sahip çıkmadınız anlamıyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Aslanoğlu, süreniz doldu, ilave sürenizden yiyorsunuz.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Devamla) – Ayrıca leasinglerin yüzde 18, yazıktır, günahıdır! Bir müşteri, bir bankadan kredi aldığı zaman sıfır KDV’yle alıyor Sayın Bakan, sıfır KDV, yatırım maliysa ama leasingden bunu yaptığı zaman “Yüzde 18 KDV.” diyor. Yazıktır! Biz, bunu Maliye Bakanlığı bütçesinde defalarca gündeme getirdik. Bu küçük ve orta işletmelerin geleceğine mutlaka hepimizin yardım etmesi lazım Sayın Bakan.

Son bir sözüm de SPK’ya, sözüm derken gayrimenkul yatırım ortaklıkları... Sayın Bakan, malı alan üstüne yatıyor, oradan hisse senedi alan, oraya ortak olan kimsenin geleceğini düşünmüyor. Ya kardeşim, bu gayrimenkulü aldın, beş yıl, altı yıl hiçbir kira geliri almıyor, hazır bir gayrimenkul, yatıyor mal...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Aslanoğlu...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Devamla) – Ama burada yetimin hakkı var, sen bu malı aldın ama beş-altı yıl kira gelirinden o yatırımcıyı mahrum etmek senin hakkın mı? Özellikle SPK Başkanına bu konuda bilgi olarak sunuyorum, zannediyorum ki inceleyecekler.

Daha sonra, akşam, gecenin geç saatinde görüşmek üzere...

Saygılar sunarım.

BAŞKAN – Biz, çok geç kalmayacağız bu akşam, onun için geç kalmayız sizden.

Sayın Kuşoğlu, buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlarım, Sayın Bakan, değerli bürokratlar, değerli basın mensupları; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ben, Plan ve Bütçe Komisyonunda yeniyim, ilk defa Hazine bütçesi üzerinde konuşma yapıyorum. O nedenle Hazineyle ilgili olarak bir makro bakışta bulunmak istiyorum müsaadenizle ama başlangıçta şunu söyleyeyim: Ben, iktidarın ekonomi yönetimi deyince ilk önce Hazine ve Hazinesinin bağlı olduğu Bakan olarak sizi düşünürdüm Sayın Babacan ama bu kanun hükmünde kararnameyle yapılan düzenleme sonucu şaşırdım gerçekten çünkü ekonomi yönetimi eskisine göre çok daha fazla çok başlı oldu, çok daha karmaşık bir hâle geldi maalesef. Ben, bütün bunların sizin başkanlığınız altında toplanacağını düşünmüştüm. Şimdi çok daha farklı bir yapı oluştu. Bunun çok olumlu olduğunu doğrusu düşünmüyorum, piyasa da böyle düşünüyor. Biliyorsunuz ekonomi için güven çok önemli bir unsurdur. Piyasada da böyle bir görüş var maalesef. Bu kriz öncesi böyle bir görüşün olması, bir güvensizliğin olması güzel değil. Belki Fitch’in notuna yansımamıştır bu, böyle bir gerekçesi yoktur ama maalesef güvensizliğin oluşmasında bir sebep teşkil etti. Bunu farklı siyasi bir amaçla söylemiyorum, samimi olarak özellikle belirtmek istiyorum. Özellikle bu Merkez Bankasının da farklı politikalar uygulamasıyla, özellikle ekim ayında gittiği yolu değiştirmesiyle, ekonomi yönetimiyle ilgili olarak çok başlılık, çok farklı politika uygulamalarıyla ilgili görüntü maalesef piyasada güvensizlik oluşturdu.

Dediğim gibi, önce çok kısa bir makro değerlendirme yapmak istiyorum. Şimdi, kayıt dışılığı çok yüksek olan, borcu ve borç ihtiyacı da yine aynı şekilde çok yüksek olan, dengesiz büyüyen, gelir dağılımı bozuk olan, finansa özellikle dışa bağımlı olan, işsizliği, dış ticareti bozuk olan bir ekonomimiz var, adaletsiz bir vergi sistemimiz var, yüksek işsizliğimiz var, enerjide de dışa bağımlılığımız var. Böyle bir yapımız var bildiğiniz gibi. Tasarruf oranımız da çok düşük. Cari açığından hiç bahsetmiyorum zaten. Gerçi onunla ilgili olarak da “Cari açık Amerika’da bizden çok daha fazla.” deniyor ama biliyorsunuz onların cari açığı kendi parasıyla, sorun değil. Biz para bulmak zorundayız ve bizde şimdiye kadar kaç kriz çıktıysa hepsi döviz ihtiyacı nedeniyle, dövizle ilgili bir sıkıntı nedeniyle ortaya çıkmıştır. Dolayısıyla cari açık problemini küçümsemek mümkün değil Türkiye’de.

Sayın Bakan, dokuz yıldan beri dünyanın en fazla nakdi olduğu, likit imkânlarının en fazla olduğu bir dönemden geldik, küresel dalgalarla buraya kadar geldik, Sayın Kemal Derviş’in ve IMF’nin başlangıcını yaptığı bir ekonomik model üzerinde buraya kadar geldik. Sizin de buna katkılarınız oldu muhakkak buraya gelinceye kadar ama bu geldiğimiz noktada, şimdi krizin çok derinleşecek olması nedeniyle -öyle görünüyor, siz de zaten bunu söylüyorsunuz- büyük endişeler var, büyük sıkıntılar var. Bu aşamada özellikle ekonomi yönetimine çok ihtiyaç var. Başarılı bir ekonomi yönetimi bu aşamada Türkiye için çok gerekli.

Benim algım, Hükümetin krizi çok küçümsemediği yönünde. Neden? Bunu siz veya bakanlar, sorumlular genellikle yapmadılar, Sayın Başbakan bu konuyla ilgili olarak verdiği demeçlerde “Teğet dahi geçmeyecek.” dedi, “Sıfır faiz.” dedi yani kafaları karıştıran o oldu. Başbakan bir esnaf gibi ekonomiye bakıyor, bakışı öyle ama etkisi çok büyük tabii ki çok önemli ölçüde ekonomiyi, ekonomiyle ilgili olan kurumları etkiliyor. Maalesef bu konuyla ilgili olarak da sizleri veya ekonomi bürokrasisini etkiledi ki gerektiği gibi önlemler almakta zorlandınız. Şu ana kadar bizim gördüğümüz, piyasaların gördüğü, yeterli önlemlerin alınmadığı yönündedir. Yani Başbakanın söylediği bir sözden sonra bazı şeyleri düzeltmek hakikaten çok zor, çok zorlandığınızı düşünüyorum.

Şimdi, kamu borç yükü konusunda... Diğer konulara Sayın Öztrak ve Sayın Ayaydın temas ettiler. Onun için, ben, biraz daha farklı bir iki konuyu sizin dikkatinize sunmak istiyorum. 2002’de kamu borcunun millî gelire, gayrisafi yurt

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 61

İçerisindeki oranın yüzde 69, 2002'de, 2002'de yine bankacılık kredileri, toplam hane halkı ve şirketlerin borcu da yüzde 9 civarında. Dolayısıyla yüzde 78-80'lik bir oran söz konusu, kamu borcunun, AB tanımlı kamu borcunun millî gelire oranı.

Şimdi, ona bakıyoruz, 2011'de yüzde 40. Siz de sunumunuzda söylediniz, AB tanımlı borcun, kamu borcunun oranı yüzde 40 ama özel sektör borcu, bankacılık kredileri toplamı yüzde 52. Dolayısıyla yüzde 92'ye varan bir risk söz konusu bu dönemde.

Şimdi, kriz öncesi böyle yüksek... Tabii bunun özel sektör olduğunu, bankacılık riskinin kamuyu ilgilendirmediklerini söyleyemeyiz çünkü çok fazla örneğini yaşadık, birçok ülkede de, Türkiye'de de. Sıkışıldığı anda, sıkıntıya girildiği anda banka borçları veya özel sektör borçları her zaman kamu tarafından devralınıyor. Onun için bunu ayrı tutmak mümkün değil. Tabii ki ikinci derecedir, ilk derece borç gibi dikkate alınmaması lazım ama sonuçta kamu borcu olarak da düşünülmesi gerekir, böyle dönemlerde özellikle düşünülmesi gerekir.

Ayrıca toplam borçları da sabahleyin Kalkınma Bakanlığının bütçe görüşmelerinde de söyledim, 2002'de 372 milyar lira olan toplam borcumuz, özel sektör ve kamu borcunun tümü şimdi 1,5 trilyona çıkmış vaziyette, özellikle basının bilgisine sunuyorum, kamu ve özel sektörün toplam borcu. Çok büyük bir artış var, aşağı yukarı 4 kata yakın bir artış söz konusu. Tabloyu isterseniz verebilirim tabii.

Şimdi, bu şartlarda bizim bir krize hazır olduğumuzu iddia etmemiz çok zor tabii ki. Bunu göz önünde bulundurmamız lazım. Zamanım azalıyor, onun için hızla geçiyorum.

Bugün bir arkadaşım ile konuştum, Sayın Bakanım, dedi ki –biz, tabii sürekli, on beş-on altı saat burada olduğumuz için, bayram öncesi başlamıştı- “Sayın Bakan İngiltere’de kraliyet faytonuna bindirildi, o sırada Fitch not düşürdü.” Böyle bir şey söyledi, herhâlde İngiltere’deydiniz. Şimdi, tabii, Fitch’e veya Goldman Sachs’a, bunlara kızmamız lazım. Bunlar not artırdığında da övünüyoruz tabii biz bir taraftan. Onun için bunlara kızmamız lazım, bunların neden böyle yaptıklarını görmemiz lazım. Özellikle bu dönemde çok hassas olmamız lazım.

Şimdi, Hazine ihalelerine teklif gelmiyor, bir diğer konu. 2012’nin ilk dört ayında da sorunlu bir sıkışık dönem görünüyor. Bununla ilgili olarak bir çözümümüz, alternatifimiz var mı? Mesela piyasada konuşulan konularda bir tanesi de bu.

Bir de reel sektör çok borçlu görünüyor, 120 milyar dolar döviz pozisyon açığı görünüyor. “Merkez Bankası, artık döviz satacak durumda değil.” deniliyor. “Merkez Bankası, artık döviz satacak durumda değil, yanlış zamanda silahını çekti, yanlış zamanda maalesef döviz sattı, cephanesi bitti. Onun için bu dönemde bir şey yapamayacaktır.” deniliyor. “Özellikle bu Fitch’in not kırmasıyla beraber dövizdeki yükselmeye karşı da çok etkili olunamayacak.” deniyor. Bu konuda piyasaya güven verilmesi lazım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT KUŞOĞLU (Devamla) – Sürem doldu herhâlde Sayın Başkanım.

(Oturma Başkanlığına Lütfi Elvan geçti)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın Sayın Kuşoğlu.

BÜLENT KUŞOĞLU (Devamla) – Sayın Bakanım, bir de gecelik faiz ile politika faizi arasında 6,75’lik bir puan farkı oluştu. Bu tabii çok normal değil, çok olumlu olarak algılanması da mümkün değil. Bunu da sormak istiyorum. Bu tabii sizin sorumluluğunuzda olan bir konu değil ama bunun koordine edilmesi gerekir. Bu da piyasayı sıkı konulardan bir tanesi.

Çok teşekkür ederim.

2012 bütçenizin hayırlı olmasını diliyorum.

Enflasyon konusuna vesaireye girmeyeceğim, onları lüzumsuz yere hem tekrar etmeyeyim hem uzatmayayım istiyorum.

Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Kuşoğlu.

Sayın Erdoğan, buyurun lütfen.

Süreniz beş dakika.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli üyeler; öncelikle bu beş dakika meselesini ben yine İç Tüzük’e uygun bulduğumu söyleyeyim. Kendimi böyle çok ikinci sınıf ve zenci bir milletvekili olarak hissediyorum. Komisyon üyelerine on dakika, diğerlerine beş dakika, artı harbiden çok huzurlu bir komisyon burası yani ben bakıyorum böyle, sanıyorum, kimse kimseyi dinlemediği için de biraz böyle bir hava var. Bizim komisyon maşallah çok heyecanlı olduğu için. Ama Başkan Bey’i biz oraya transfer etmeyi de düşünüyoruz, bizim komisyonumuzu biraz yönetsin diye.

HÜSEYİN ŞAHİN (Bursa) – Vermeyiz Başkanımızı.

AYKUT ERDOĞDU (Devamla) – Vallahi, biz, üzerine üç tane AKP’li veririz verirsiniz yani.

Şimdi, arkadaşlar, gerçekten bir muhalefet milletvekili olarak cumhuriyet tarihinin en başarısız hükümetlerinin en başarılı Bakanına karşı konuşmak benim için ilginç bir duygu. Tabii Sayın Bakanın bu başarısının altında çok kaliteli Hazine bürokrasisi vardır. Hazine bürokrasisi içerisindeki hazine uzmanları, Hazine kontrolörleri, sigorta denetleme uzmanları çok aşamalı sınavlardan ve gerçekten dürüst, temiz sınavlardan geçtikten sonra muavinlik dönemlerini son derece etkin bir şekilde geçiren kaliteli bürokratlardır. Benzer şeyler Devlet Planlama Teşkilatı uzmanları için de söylenebilir, Maliye Bakanlığının denetçileri ve uzmanları için de söylenebilir. Ancak son durumda endişem şudur ki devletin çok uzun yıllar yatırım yaparak kurduğu bu kaliteli bürokrasinin kanun hükmünde kararnamele altının oyulması, bu mesleklerin yok edilmesi riski beni gerçekten çok üzüyor, çok düşündürüyor çünkü bu meslekler bundan önceki hükümetlerde de vardı, bundan sonraki hükümetlerde de olacak.

Bakin arkadaşlar, size ben “Çağdaş Devlet Sistemleri” diye bir kitabı göstereyim. Bu çağdaş devlet sistemleriyle ilgili Britanya için diyor ki: “Britanya Maliye Bakanı, eski adıyla Hazine Şansölyesi, ilk başlarda kralın vergi

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 62

müfettişi olarak geçmektedir ve şu anda kabinenin Başbakan'dan sonraki en güçlü ikinci şahsiyetidir. Hazine Şansölyesinin altındakiler de alışmış sekreterler ve devlet memurlarıdır ancak bunlar kendi kendilerine yetişen bir türdürler ve diğer bürokratlardan daha akıllı ve daha güçlüdürler. Bir takım ruhu temelinde iş yapan Hazineci çocuklar, sadece diğer Hazineci çocuklara güvenirlir. Zira İngiliz devletinin ve ekonomisinin bütüncül resmini..." diye devam ediyor.

Benzer şeyler, École Des Nations, Fransa için söz konusudur. Aynı şeyler Japonya'da Ticaret Bakanlığı bürokratları için söz konusudur. Bu ülkeyi gerçekten planlayan ve kalkındıran bu bürokratlardır ve gerçekten siyasi iktidarları eğitirler, politikacıları eğitirler göreve geldiklerinde.

Şimdi, ben, hazine bürokrasisinin geleceğini çok merak ediyorum. Ben, bir Cumhuriyet Halk Partisi milletvekiliyim ama aynı zamanda Hazineciyim. Onun için geleceği planlayarak bakacağım, Hazine bürokratları ne olacak, Hazine bürokratlarının özlük haklarında geriye gidiş olacak mı diye. Biz sınavlara girerken, ben kendi adıma söylüyorum, ben Sayıştay'da kazanmıştım ve ikincilikle kazanmıştım, diğer sınavı da kazanmıştım ama ben Hazineyi tercih ettim çünkü devlet benimle öyle bir sözleşme yapmıştı. Şu an, ben, durumu gördüğümde üzülüyorum, bir belirsizlik olduğunu düşünüyorum. Bu sıralarda oturanların hepsi benim bir zamanlar üstlerim ve arkadaşlarım ve hepsinin kalitesine şahsen kefil olurum.

Şimdi, Hazinesinin yönetiminde, baktığınızda, birçok yaptığı doğru şey, her dönem olduğu gibi bu dönem de diğer bakanlıklara takılır. Mesela altın kural meselesinde olduğu gibi ve şu an Hazine güçlüklerle karşı karşıya, enerji KİT'lerinin açıklarıyla, sosyal güvenlik kurumlarının açıklarıyla mücadele etmek zorunda. Onun için Başbakanı daha çok etkileme gücü olan icrai bakanlıkların bu durumu anlaması lazım. Bu ülkenin makroekonomik geleceğinin önemidir bu. Makroekonomik geleceği açısından siz milletvekillerinin de bu durumu tespit etmesi lazım.

Şimdi, tabii, Hazinesindeki sorun sadece maaş ve özlük hakkı değil. Ben daha önce Hazinesinde tabii bürokrat olarak çalıştığım için çok net söyleyemiyordum ama aramızda konuştuğumuz şöyle bir şey vardı: Hazinesinde en önemli sorun şu an mekân sorunu. Gerçekten herhangi bir KİT'in genel müdürü düzeyinde çalıştırabileceğiniz uzmanlar, hepsi yurt dışı eğitilmiş, hepsi güç sınavlardan geçmiş uzmanlar üst üste çalışmaktadır ve biz aramızda konuşurken hep şunu söyledik, derdik ki: "Oda sorununu çözecek olanların oda sorunu yok." Şimdi milletvekili olduğum için rahat rahat söyleyeyim Sayın Müsteşarım, çok ciddi bir oda sorunu var ve gerçekten çalışmakta, fiziki koşullar itibarıyla çalışmakta çok ciddi sorun var ve ben bunu samimiyetle söylüyorum, ben eğer Hazine kurumuna Hazineci olmadığım için muhalefet etsem ağır bir muhalefet edebilirim ama hepsi çok kıymet verdiğim meslektaşlarım ve hepsinin özlük haklarını bundan sonra çok yakından takip edeceğim. Umuyorum ki kanun hükmünde kararnameyle özlük haklarında geri gidiş olmaz.

Bir de görevden alınan bürokratlar var, on beş-on altı yıl hizmet etmiş, gerçekten gece dememiş, gündüz dememiş, özellikle o IMF dönemlerinde bayramda çoluğunu çocuğunu bırakarak gelen insanlar var. Bunların gururunu kırmadan bir çözüm bulmak lazım. Bu yurt dışı tayini olabilir, bazı KİT'lerin yönetim kurulu üyeliklerine ataması olabilir çünkü bunlar şu an itibarıyla boşlukta.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AYKUT ERDOĞDU (Devamla) – Başkanım, ben de iki dakika bari o konuda zenci olmayayım.

Başka... Özellikle KİT'lerin yönetim kurulları olabilir, burada değerlendirilebilirler çünkü devlet, bunlara gerçekten önemli yatırımlar yaptı, değer katabilirler ve şunu samimiyetle söylüyorum, Hazine uzmanlarında politize olmuş insanlar yoktur, bunlar devletin bürokratıdır. Devleti şu an AKP yönetiyor, onların bürokratıdır. Yarın öbür gün biz geldiğimizde bizimle çalışacaklar ve biz onların hiçbirine hiçbir şekilde ayrımcılık yapmayacağız.

Çok teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Erdoğan.

20.15'e kadar ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.50

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 20.30

BAŞKAN: Lutfi ELVAN (Karaman)

BAŞKAN VEKİLİ: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

SÖZCÜ: Ahmet ÖKSÜZKAYA (Kayseri)

KÂTİP: Vedat DEMİRÖZ (Bitlis)

----- 0 -----

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, yemek sonrası görüşmelere tekrar başlıyoruz.

Söz talebinde bulunan

Sayın Sarı? Yok.

Sayın Aslanoğlu? Yok.

Sayın Oral? Yok.

Başka söz talebi olan arkadaşımız var mı? Yok.

Görüşmeler tamamlanmıştır.

Soru-cevap bölümüne geçiyorum değerli arkadaşlar.

Sorusu olan?

Sayın Ayaydın?

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Soru talebim yok.

BAŞKAN – Soru talebi yok.

Bütçe ve kesin hesaplar üzerindeki görüşmelerimiz tamamlanmıştır.

Sayın Bakanım, soru, görüş ve eleştirilere cevap vermek üzere size söz veriyorum.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 63

Buyurun lütfen.

BAŞBAKAN YARDIMCISI ALİ BABACAN (Ankara) – Sayın Başkan, değerli komisyon üyeleri; öncelikle bizim Türkiye’de uygulamakta olduğumuz politikalarla dünyada ve Avrupa’da olup biten arasında oldukça yakın bir ilişki olduğunu, yakın bir bağ olduğunu ben söyleyerek bu cevaplarıma başlamak istiyorum.

Dünya ekonomisi gerçekten oldukça sıra dışı bir dönemden geçiyor yani bu son birkaç yıldır olanları yakın tarihimizin daha önceki dönemiyle herhangi bir dönemle mukayese etmemiz ve ona göre “O dönemde de böyle şeyler olmuştu dolayısıyla bu şu döneme benziyor.” diye örnek alıp mukayese edebileceğimiz maalesef bir tablo kesinlikle değil. Şu anda görmekte olduğumuz tablo daha önce -en azından son yüz yıldır diyelim- yaşanmamış bir tablo.

Bu kriz ilk başlarken -biliyorsunuz- finans sektörüyle başladı. Bir “finansal sektör krizi” diye başladı. Bazı bankaların zora girmesiyle kriz kendini hissettirdi. Ancak o bankalar sorun yaşadığında o bankaların içinde bulundukları ülkeler, devletler bu bankaların arkasında olduklarını söyleyerek ve fiiliyatla da bunu bir bakıma ortaya koyarak bankalarını şöyle ya da böyle bir batıştan, bir iflastan kurtardılar. Bir bakıma devletin imzası ya da devletin böyle somut kaynak aktarması bu bankalara, bu finans kuruluşlarına en azında “kefilim” demesi bir süreliğine piyasaları yatıştırmak için yeterli oldu ancak bu içinde bulunduğumuz yıl yani 2011 yılında bu Yunanistan probleminin gittikçe daha yoğunlaşmasıyla beraber ülkelerin, devletlerin kredibiliteleri sorgulanmaya başladı yani o ülkelerin attığı imzanın artık değerinin eskisi kadar önemli olmadığı, ülkelerin, devletlerin çıkıp “Ben bu kuruluşun arkasındayım, korkmayın.” demesinin de faydasının pek de fazla olmadığı görülmeye başlandı. Aslında bütün finans sistemi devletlere olan güvenin üzerine kurulu yani bütün baktığımızda sistem devlete olan güvenin üzerine inşa edilmiş bir sistem ve bu yıl yaşadığımız gelişmeler sadece bankaların kredibilitesini değil aynı zamanda devletlerin kredibilitesinin eş zamanlı olarak sorgulanması, piyasaların böyle bir dayanak noktası arayıp da bulamamasına ve “Bir istikrar kaynağı nedir? diye sağa sola dönüp baktıklarında böyle bir dayanak noktası, istikrar kaynağı bulamamalarını da beraberinde getiriyor. Ve bu kriz safha safha geldi. Biliyorsunuz ilk 2008’de başlarken ki safhalarını takip ettik hep beraber, 2009’u takip ettik, 2010’u takip ettik, 2011’i takip ettik ve safha safha gelişti. “Biz Türkiye olarak ne uyguladık? Ne yaptık?” diye baktığımızda, biz de aslında bu krizin farklı safhalarında farklı politika tedbirleriyle cevap verdik. Yani “Bir dönemde niye bu yapıldı? Niye yapılmadı? Ya da şu dönemde böyle denirken bu dönemde niye böyle dendi? Ya da bir kuruluşumuz, Merkez Bankamız niye böyle diyordu şimdi böyle diyor?” diye sorduğunuzda aslında işin özünde ne var? Şartlar değişiyor, konjonktür değişiyor ve değişen şartlara ve konjonktüre de kurumlarımız farklı farklı şekilde tepki veriyorlar, farklı şekilde kendi politikalarını değişen şartlara uyarlıyorlar. Örneğin, 2010 yılı bütün dünyada krizden nispeten hızlı çıkış yılıydı. Yani Türkiye belki dünya ortalamasından çok daha hızlı çıktı bu krizden ama dünyanın pek çok ülkesinde de o 2009’un o eksi büyümelerinden ciddi bir şekilde artı büyümelere döndüğünü gördük. Bizim örneğin, 2010 yılı Kasım ayında hızlı büyüme, bankaların kredi hacminin hızlı artması ve bu hızlı artan kredi hacmiyle beraber de iç tüketimin, ithalatın ve bizim cari açığın artma trendine girmesi Merkez Bankamızın bu kasım ayında aldığı tedbirleri beraberinde getirdi. Geçen sene Kasım ayında ne yaptı Merkez Bankamız? Zorunlu karşılık oranlarını ciddi şekilde artırdı ve faiz politikasında da bir bant dönemini geçti, borç alma borç verme faizlerinin arasındaki farkı artırdı ve arkasında da Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumumuzun yine tedbirleri geldi. Bu kredi kartlarıyla ilgili tedbirler olsun, bu ihtiyaç kredileriyle ilgili tedbirler olsun yani bir bakıma hem bankaları kredileri vermekte daha dikkatli, daha özenli olmaya yönlendirici adımlar oldu. Ancak 2011 yılına geldiğimizde haziran, temmuz aylarıyla beraber bütün dünyanın ve özellikle Avrupa’nın beklentileri kötüye gitmeye başladı. Büyüme beklentileri hızla aşağıya doğru revize edildi. Böyle bir ortama girdiğimizde de yine Merkez Bankamızın bir para politikası tepkisi vermesi gerekiyordu ve bu verdiği para politikası tepkisi de bir miktar bir bakıma gevşeme yönünde oldu, daha önceki dönemlerle mukayese ettiğimizde yani Avrupa’da olası bir resesyona bir bakıma bir ön tedbir almak, bir ön alan yaklaşımla hazırlanmak ve farklı senaryolar olduğunda da yine politika esnekliğini koruyabilmek. Bizim özellikle temmuz ayının ortasından bu yana yapmış olduğumuz değerlendirmelere dikkat edecek olursanız biz ne dedik: Avrupa’da, Amerika’da riskler var, problemler var fakat problemlerin çözülmesi için somut adımları maalesef göremiyoruz. Siyasi irade gerekiyor, siyasi kararlılık gerekiyor, cesaret gerekiyor fakat pek çok hükümette bu yok. Amerika’da yönetimle kongre arasında çok ciddi görüş farklılıkları var, çok temel konularda cumhuriyetçilerle demokratlar arasında görüş farklılıkları var ve dünya ekonomisinin neredeyse üçte 1’i büyüklüğünde bir ekonomide böylesine bir belirsizlik, böylesine bir yönsüzlük olduğunda tabii bu bütün dünyayı etkiliyor, bütün dünyaya belirsizlik getiriyor. Yine, avro bölgesinde bazı ülkelerin çok ciddi kamu borcu birikmeye başladı ve bu yüksek kamu borcunun üzerinde bir de yüksek bütçe açığını düşündüğünüzde bankalardan gelen yükü de beraberinde düşündüğünüzde avro bölgesindeki bazı ülkelerin artık borçlarını sürdürüp sürdüremeyecekleri yani devlet olarak borçlarını ödeyip ödeyemeyecekleri, bir iflasa gidip gitmeyecekleri tartışılmaya başlandı. İşte böylesine bir ortamda bizim cari açığımızın yükselmekte olduğu ve dünyada da belirsizliklerin artmakta olduğu bir dönemde bizim kuşkusuz uyarılarımız oldu. Burada aslında şöyle bir yapılan açıklamalara, uyarılara bakacak olursak, tabii ki bu söylenenlerin hangileri manşete çekiliyor, hangileri gerçekten haber oluyor, hangileri haber olmuyor o da tabii apayrı bir konu ama bakacak olursak bizim Hükümet üyelerimiz arasında da aslında açıklamalarda çok büyük farklar olmadığını görüyorsunuz. Bu işin özü nedir? Bu işin özü Sayın Başbakanımızın da söylediği gibi “Türkiye bir israf ekonomisi olmamalı bir verim ekonomisi olmalı.” Bu işin özü nedir? Herkes ayağını yorganına göre uzatmalı. Herkes borçlanırken dikkat etmeli. Gerçekten ödeyebileceği ölçülerde borçlanmalı. Bütün bunlar çok temel ilkeler. Aslında bu öngörülebilirliğin düştüğü bir dönemde herkesin ihtiyatlı davranması ama bu demek değildir ki, birden bire alışveriş duracak, herkes içine kapanacak. Biz şunu da söyledik: Yani günlük alışveriş de mutlaka devam etmeli. Evet Avrupa’da, dünyada riskler var ama öte yandan da bu kriz dönemine güçlü bir bankacılık sistemiyle giren, güçlü bir kamu mali yapısıyla giren bir Türkiye var. Bu krizden pek çok ülke etkilenirken Türkiye olumlu bir şekilde kendini ayarlıtirmayı da başardı. Dolayısıyla bir karamsarlığa, bir umutsuzluğa kendimizi kaptıracak bir görünüm de asla söz konusu değil

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 64

Türkiye'yle ilgili. Dolayısıyla bir yandan günlük hayat devam edecek, günlük akış devam edecek, alışveriş devam edecek, kuşkusuz halkımız ihtiyaçlarını karşılayacak, yatırımcılarımız yatırım yapmaya devam edecek ama bunlar yapılırken de ihtiyatlı bir şekilde ve dünyada olabilecek farklı senaryolara da hazır bir şekilde ekonominin çarkları dönmeye devam edecek. Dolayısıyla bütün bu söylenenleri aslında bir arada toplu bir şekilde bir denge içerisinde düşündüğümüzde oldukça tutarlı şeyler söylediğimizi ve fiiliyatta da yaptığımızı göreceksiniz.

Şimdi Merkez Bankasının almış olduğu tedbirler ve kararlarla ilgili "Hani öngörülebilirlik yok." diye bir yorum vardı. Dış şartların sık değiştiği dönemde Merkez Bankamızın da politikalarının benzer bir şekilde değişmesi de aslında sürpriz olmamalı yani değişen şartlar ve değişen beklentiler kuşkusuz bugünün kararlarını, bugünün tedbirlerini de etkiliyor.

Türkiye'nin şöyle bir genel tablosuna bakacak olursak, dediğim gibi sağlam bankacılık sistemi, sağlam bir kamu maliyesi yapısı, Avrupa Birliği ortalamalarının neredeyse üçte 1'i, dördte 1'i kadar bir bütçe açığı, Avrupa ortalamalarının yarısından aşağı bir borç stoku Türkiye'yi çok çok farklılaştırıyor bu karışık tabloda çünkü krizin temelinde bankacılık var, kamu maliyesi var ama her iki alan da Türkiye'nin güçlü olduğu alanlar. Öte yandan cari açığımızın artıyor olması kuşkusuz dikkatle izlememiz gereken ve tedbir almamız gereken bir alan ve "Bunun tedbirleri nedir?" diye soracak olursanız işte yeni açıkladığımız orta vadeli programda da görüldüğü gibi sıkı maliye politikası duruşumuzun devam etmesi gerekiyor. Bizim bütçe açığımız bu yıl yaklaşık millî gelirimizin yüzde 1,7'si olacak merkezî Hükümetimizin bütçe açığı ama öte yandan da 2014 sonuna kadar bu açığın yüzde 1'e inmesini hedeflemiş durumdayız. Borç stokumuz yüzde 39,8'de gerçekleşecek bu yıl sonu itibarıyla ama 2014 sonu itibarıyla yüzde 32'ye ineceğini öngörüyoruz. Dolayısıyla maliye politikalarındaki o sağlam duruşumuzu devam ettireceğiz. Bir yandan da yapısal reformlarımıza devam edeceğiz. Yapısal reformlardan ben kısaca o başlangıçta, ilk sunuşumda bahsettiğim için tekrar detaylarına girmeyeyim ama cari açığımızın eğer sebepleri ağırlıklı olarak yapısal taraftaysa bizim de yapısal tarafta tedbir almamız gerekiyor. Kuşkusuz bunlar zaman alacak, yapısal reformlar, yapısal tedbirler yapması vakit olan, uygulanması vakit alan ve sonuç alması da vakit alan konular.

Peki, bir yandan reformlar devam edecek bir yandan sağlam kamu maliyesi devam edecek, değişen şartlara nasıl ayak uyduracağız? dersiniz bu da ağırlıklı olarak para politikaları ve makro ihtiyati tedbirler dediğimiz bankacılık sektörü üzerinden alınan tedbirlerle olacak. Değişen şartlara ve karşımıza çıkabilecek farklı senaryolara da hızlı uyumu ağırlıklı olarak Merkez Bankamız ve belli ölçüde de Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumumuz vasıtasıyla uyum sağlamış olacağız. Yani önümüzdeki dönemin temel politika bileşenini özetle bu şekilde ortaya koyabiliriz.

"Kamu kesimi dengesi cari açığı artırıyor." gibi bir yorum vardı. Tabii bu nereden, nasıl baktığınıza bağlı ama şöyle mukayese edecek olursak Türkiye'nin yani kamu kesimi dengesi bugün itibarıyla Avrupa ortalamalarından çok çok iyi bir noktadadır, Amerika'dan çok iyi bir noktadadır ve gelişmekte olan ülkelere baktığımız zaman dahi o gelişmekte olan ülkelerin de ortalamalarındayız biz yani gelişmekte olan ülkelerin genelde borç stoku düşük genelde bütçe açığı düşük ama gelişmekte olan ülkeler grubunda kötü bir yerde değil ortalarda bir yerdeyiz. Dolayısıyla önümüzdeki dönemde avro bölgesinde bir resesyon ihtimalini de dikkate aldığımızda ve olumsuz bir senaryoyu da dikkate aldığımızda biz maliye politikası duruşumuzun doğru olduğunu düşünüyoruz.

"Rahat olmamalıyız, teyakkuz hâlinde olmalıyız." gibi bir yorumu vardı Sayın Öztrak'ın. Biz bu krizin başlamasından önceki dönemlerde, bakın ta 2004, 2005, 2006'da bankacılık reformlarımızı tamamladık, o dönemde sosyal güvenlik reformumuzu tamamladık, sağlık reformumuzu yaptık, çok ciddi bir mali uyum gerçekleştirdik. Kamuoyu hesaplarının daha şeffaf olması için, daha hesap verilebilirlik niteliğiyle tutulup açıklanması için pek çok tedbir aldık. Ben yine sunuşumda söyledim, bakın kamu borçları artık bütün detayıyla her ay yayınlanıyor. O kadar açık kamuoyunun denetimine ve gözetimine açık şekilde bu rakamlar ortaya konuyor dolayısıyla bütün bunlar önden alınmış, önceden alınmış tedbirler. Ancak bu krizin başlamasıyla beraber de gerçekten her an çok çok dikkatli olduk. Hatta bu teyakkuz kelimesini -herhâlde- ilk ben kullandım bu dönemde. Yani "Bütün kurumlarımız teyakkuz hâlinde olmalıdır." diye ben kullandım. Hep uluslararası ortamlarda yani eğer -çok şükür -pek çok ülkeye göre daha rahatsa bu da aslında hep beraber mutlu olmamız gereken bir tablodur. Pek çok ülke çok ciddi sıkıntılarla karşı karşıyayken eğer bizim Başbakanımız, bizler, bu ortamlarda meslektaşlarımızla beraberken onlardan kendimizi daha güçlü ve daha rahat bir şekilde hissediyorsak bu bizim ihmalimizden değildir, rehavetimizden değildir, tam tersine ev ödevini yapan, zamanında doğru adımları atan bir ülke olmamızın verdiği bir rahatlıktır. Bu rahatlıkla rehaveti birbirine tabii karıştırmamak gerekir.

Bu 2011 Haziran seçimlerinden sonra Hükümetimizin yapısıyla ilgili bazı görüşler vardı, yapının karmaşık ya da anlaması güç olduğu, bakanlık sayısının belki çok olduğuyla ilgili görüşler vardı. Bu tabii şu andaki yapı malum dokuz yıldır işbaşında olan bir Hükümetin ve Sayın Başbakanımızın üzerinde çalışıp, geçmiş bu dokuz yılın tecrübesini de yansıttığı bir yapı. Burada pek çok faktör var kuşkusuz dikkate alınan. İlk bakıldığında belki alışması, anlaması zor olan birkaç konu olabilir "Hangi iş hangi bakanlıkta?" gibi. Ancak bu yapı biraz daha iyi anlaşıldıktan sonra ve kurumlar bu yeni alanlarında biraz daha icraat ortaya koyduktan sonra varsa bir miktar kafa karışıklığının da ben gideceğine inanıyorum, ortadan kalkacağına inanıyorum. Kaldı ki bizim, bahsettiğiniz bütün bu bakanlıklar aynı zamanda Ekonomi, Koordinasyon Kurulunun üyesi olan bakanlıklarımızdır. Benim Başkanlığımızda Ekonomi Koordinasyon Kurulumuz ayda en az iki, üç defa, bazen daha sık toplanmaktadır. Ben artı 6 bakanımız bu Kuruldadır ve pek çok önemli konuyu, önemli kararı biz bu Kurulda konuşarak, tartışarak alıyoruz ve aynı zamanda bir Finansal İstikrar Komitesi kurduk bu dönemde. Finansal İstikrar Komitesi de özellikle Hazine Müsteşarlığımızın ve bağımsız kurumlarımızın bir araya geldiği bir yapı çünkü şartların böylesine hızlı değiştiği bir dönemde, Merkez Bankamızın, Sermaye Piyasası Kurulumuzun, BDDK'mızın, TMS'mizin ve Hazine Müsteşarlığımızın belli aralıklarla bir araya gelmesi ve konuları açık açık istişare etmesi gerekiyor ve herkesin birbirinden haberdar olması gerekiyor, ki bu bağımsız kurumlarımızın, kurumlarımızın aldığı kararlar birbirlerini destekleyici yönde olsun, birbirlerini tamamlayıcı kararlar olsun bunlar. Birbirleriyle çelişen ya da bir kurumun

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 65

yapmak istediğini, bir başka kurumun nötrale ettiği bir yapı değil, tam tersine hep beraber benzer perspektifte ve aynı yönde adımlar atarak bu zor dönemi, bu oldukça karmaşık dönemi aşabilme çabasıdır bu ve Finansal İstikrar Komitemizin çalışmaları sonucunda da aslında gayet güzel tedbirler alınmıştır, adımlar atılmıştır. Biz o toplantıları biraz sessizce yapıyoruz, çok kamuoyu önünde yapmıyoruz çünkü aynı zamanda bu kurumlarımızın bağımsızlığını da çok önemsiyoruz. Orada her şey tartışılıyor, konuşuluyor, istişare ediliyor ama oradaki atmosfer, oradaki hava, oradaki tartışmalar ışığında kurumlarımız gidiyorlar kendi kurullarında kendileriyle ilgili meseleleri tartışıyorlar ve yine bağımsızca o kararlarını kendi kurullarında alıp uygulamaya başlıyorlar.

Ve “Bağımsızlıktan ne anlıyorsunuz?” diye bir soru vardı. Burada aslında bu çok açık, yasal çerçeveleri de iyi çizilmiş konular bunlar. Yasal çerçeve bu kurumlarımızın nasıl çalıştığı, bu kurumlarımızın nelerle ilgili yetkilerinin olduğunun yasal çerçevesi zaten kanunlarla ya da onları takip eden kararnamelerle çizilmiş durumda. O çerçeve içerisindeki hareket alanıdır kurumlarımızın bağımsızlığı ama o çerçevenin değişmesi ya Bakanlar Kurulu eliyle ya da Türkiye Büyük Millet Meclisi eliyle olabilir. Hani bağımsızlığın başladığı ve bittiği yerde gelip o yasal çerçeveye dayanılıyorsa o noktada demek ki bağımsızlık oraya kadar onda ötesine adım atmak gerekiyorsa o yasal çerçevenin değişmesi gerekir. O da her ülkede olduğu gibi bizim ülkemizde de Türkiye Büyük Millet Meclisinin ve Hükûmetin görev alanına girer.

Biz bu kurumlarımızın hem düzenleme hem de denetleme anlamında gerçekten özerk çalışmasını çok önemsiyoruz ve bu dokuz yıldır eğer Türkiye ekonomisinde bir başarı varsa Türkiye mukayese edilebilir ülkelere göre daha ileri, daha üstün bir performans ortaya koyduysa bu kurumlarımızın bağımsız bir şekilde çalışmalarında önemli katkısı olmuştur. Aynı zamanda bu kurumlarımızın almış oldukları kararların, atmış oldukları adımların da biz Hükûmet olarak arkasında olduk, o siyasi desteğimizi de hep koyduk. Ki kurumlarımız daha da cesaretle doğru olanı gözlerini kırpmadan yapabilsinler ve kararlı bir şekilde kendi yetki alanındaki işlerini en doğru şekilde yapabilsinler.

Kurulla ilgili bazı sorular vardı: “Hani sözlü müdahale mi var acaba?” diye. Şimdi bizim biliyorsunuz kur rejimimiz serbest kur rejimi, dalgalı kur rejimi ve Hükûmet olarak kur için bir hedefimiz yok, bir bandımız yok, bir aralığımız yok ama ne var? Belki herkesin, her bakanlığın gönlünden geçen kurlar var. Yani bazı kurumlarımız “Kur keşke şurada olsa.” diyebilir. Bazı bakanlıklarımız “Kur şuralarda olursa daha iyi olur benim bakanlığım için.” diye düşünebilir. Merkez Bankamız da aslında yakın zamanlara kadar kurla ilgili seviye hiç belirtmez idi ama bu son zamanlardaki Türk lirasındaki değer kaybı enflasyon hedeflerini tehdit etmeye başlayınca Merkez Bankamız biraz alışılmışın dışına çıkarak bazı kur seviyeleri telaffuz etti ama bu kur seviyeleri, telaffuz edilen kur seviyeleri bir taahhüt anlamına da tabii gelmemeli, öyle okunmamalı yani o da Merkez Bankamızın gönlünden geçen belki o gün için kur seviyesidir, o da enflasyon kaygısıyla geçen kur seviyesidir. Kaldı ki son haftalarda, hatta birkaç aydır o kur seviyesinden de Merkez Bankamız artık pek bahsetmiyor, daha çok aşırı dalgalanmanın olduğu dönemlerde daha çok aktif bir tutum ortaya koyuyor.

Orta vadeli programımızın takvimini niye değiştirdik? Çünkü ilk hazırlıkta mayıs ayında biliyorsunuz 15 Mayıs'a kadar orta vadeli program hazırlanıyordu daha sonra 17 Ekim'de de bütçe Meclise sevk ediliyordu. Ancak bu kriz döneminde dünyada şartlar o kadar hızlı değişiyor ki, mayıs ayı ile ekim ayı arasındaki o beş aylık dönemde çok farklı, birbirinden çok farklı tablolar görebiliyoruz. Mayıs ayında açıklanan orta vadeli programdan çok daha farklı bir bütçeyi Türkiye Büyük Millet Meclisine aynı Hükûmetin sevk etmesinde başka soruları var, kredibilite açığı doğurabilir. Dolayısıyla bizim 2009 yılından bu yana zaten uygulamamız aşağı yukarı işte eylül, ekim aylarında orta vadeli programın açıklanması ve 17 Ekim'de de en geç Türkiye Büyük Millet Meclisine bütçemizin sevk edilmesi, ki orta vadeli programla bütçe birbirleriyle örtüşen paralel dokümanlar olsun. Aksi hâlde mayıs ayında bir şey söyleyip, ekim ayında şartlar değişti deyip bambaşka hedefleri olan bir bütçeyi Meclise gönderiyor olmak gerçekten piyasa oyuncuları açısından sıkıntı olabilir.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ekim'de revize edilebilir.

BAŞBAKAN YARDIMCISI ALİ BABACAN (Devamla) – Yani şu anda şartlar çok ona müsait değil, yani bir şey söyleyip o söylenilen konusunda biraz ısrarlı olmak ve o üç yıllık orta vadeli perspektifte mümkün olduğunca koruyarak gitmek ve açıklanan dokümanların birbirleriyle tutarlı olması büyük önem taşıyor. Dolayısıyla madem dedik üç yılda biz bunu zaten fiilen eylül, ekim ayında yapmak durumunda kaldık, o zaman biz bunun yasal çerçevesini de bu şekilde değiştirelim ve -yanılmıyorsam- 15 Eylül herhâlde artık orta vadeli programın takvimi. 15 Eylül orta vadeli program, 17 Ekim'de bütçe olarak böylelikle yani fiiliyata biraz daha paralel hâle getirdik ve dünyanın değişen şartlarıyla da daha uyumlu bir böylece takvim oluşmuş oldu.

Özel sektörün iç ve dış borcu konuşuldu. Tabii özel sektörün iç borcunun gerçekten tam anlamıyla hesap edilebilmesi ki özellikle şirketlerin birbirine olan borçlarının istatistiği çok zor bir konu. Belki şirketlerin bankalara olan borçlarını, özel sektörün bankalara olan borçlarını biliriz istatistiklerden ama hangi şirket kime, hangi şirkete ne kadar senet verdi? Ne kadar açık hesap borcu var? Ne kadar çek verdi? Fiiliyatta o para ödeme hareketi olup da bankadan dönmeden tabii onların istatistiğini tutmak çok çok zor. Ancak bizim özel sektör borcu derken en çok dikkat ettiğimiz konu kuşkusuz özel sektörümüzün dış borcu.

Türkiye'nin toplam ödemeler dengesi açısından ve Türkiye'nin toplam döviz yükümlülükleri açısından takip ettiğimiz bir konu. Ha bir de genel makro dengeleri açısından kuşkusuz özel sektörümüzün, ticari kredilerin bankalarla olan ilişkileri açısından rakamları da yine takip ettiğimiz bir konu. O da Türkiye'nin bankacılık sektörünün ne kadar kredi verdiği, özel sektörümüzün ne kadar kredi aldığı ve bunun ne kadarının yatırıma döndüğü makro dengeler açısından takip ettiğimiz bir konu. Buraya baktığımızda bir yükselme kuşkusuz var ama bu rakamları mutlaka millî gelire oran olarak alıp incelemek gerekiyor. Yoksa mutlak rakamlara baktığınızda Türkiye'nin son dokuz yıldır rakamlarının hepsi büyüdü. Yani hele hele Türk lirası olarak baktığınızda zaten büyüdü. Dokuz yılın kümülatif enflasyonu zaten yüzde 100 civarında

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 66

yani hiçbir şey yapmasanız bütün rakamların 2 katına çıkması gayet doğal. Onun için mutlak rakamlara bakıp da mutlak rakamların nereden nereye geldiği, işte borcumuz şu kadar arttı, özel sektörün borcu şu kadar arttı diye değerlendirmek işin tekniğine, sistematığına tabii çok uygun değil. Her ülkede olduğu gibi biz de bu konulara toplam gayrisafi yurtiçi hasılaya oran olarak bakıyoruz ve bu istatistiklerin de o şekilde tutulup, o şekilde değerlendirilmesinde fayda görüyoruz.

"Kredi Garanti Fonu'nda teminat sorunu" gibi bir soru vardı. Şimdi o aslında Kredi Garanti Fonu'nun iki çalışma usulü var; birinci klasik çalışma usulünde Kredi Garanti Fonu'nun kendisi kefil olduğu borç için ayrıca teminat istiyor ama Hazinesin devrede olduğu sistemde kredi Garanti Fonu ilave bir teminat istemiyor çünkü Hazinesin garanti verdiği ve Hazinesin içinde olduğu sistemde riskin yüzde 25'i bankanın üzerinde, yüzde 75'i Hazinesin üzerinde ama banka o kendi yüzde 25'i için ne teminat alırsa –Garameten mi diyorsunuz?- o yüzde 75'i kadar da Hazine aslında otomatik olarak alacağını garanti altına almış oluyor. Biz bankalara diyoruz ki: "Sen ne teminat alıyorsan biz razıyız." Banka kendi yüzde 25'ine dikkat edince Hazinesin yüzde 75'i de garanti altına alınmış oluyor ve şimdiye kadar kredi hacmi oldukça büyüdü ama geri dönmeyen ve gerçekten hani Hazinesin ödemek zorunda kaldığı rakam 5-6 milyon mertebesinde diye ben hatırlıyorum -şu anda rakamlar belki yanımızda yok ama- yani o sistem gerçekten iyi çalıştı yani bir bakıma Hazine "Biz buradayız, yüzde 75'ine ben kefil oluyorum bu borçların. Ama bir şartla banka o yüzde 25 için ne teminat alırsa bende yüzde 75'i için... Onu banka yönetsin." dedi. Dolayısıyla banka zaten kendi hissesine sahip çıktığında Hazinesin yüzde 75'i de dolaylı olarak korunmuş oluyor. Orada böyle güzel bir yapı kurulmuş oldu. İlk bir süre bir deneme yaptık, o denemede bazı parametrelerde, bazı uygulamalarda sıkıntılar çıkınca o sıkıntılarla alakalı da bir düzeltme kararnamesi daha çıkardık uygulamada ortaya çıkan problemleri çözmek için ve şu anda daha sıhhatli bir şekilde sistem çalışıyor yani burada tabii çok dikkat edilmesi gereken konular var yani böyle batacak alacakları gelip de o KGF'ye falan yıkma gibi hani öyle bir yanlış eğilimleri de önleyici, kontrol edici bir sürü mekanizma var, tabii oraya konuldu yani gerçekten işe yarayacak bir Kredi Garanti Fonu'nun kurulup çalışmasında büyük önem vardı.

"Dünyada gerçekten bağımsız bir Merkez Bankası var mı?" diye Sayın Gök'ün bir sorusu vardı. Tabii merkez bankaları aslında farklı farklı derecede bağımsız diyelim.

Örneğin, Amerikan Merkez Bankasının öyle fazla bir bağımsızlık iddiası yok. Üstelik Amerikan Merkez Bankasının önceliği sadece ya da öncelikle enflasyon değil. Amerikan Merkez Bankası istihdamı da büyümeyi de düşünen, ona göre de enflasyonda dengeyi kuran bir merkez bankası ama Avrupa Merkez Bankası daha farklı. Onların temel önceliği fiyat istikrarı, daha bağımsız çalışabiliyorlar fakat bu kriz döneminde, tabii bütün bu ilkeler, kurallar pek çok ülkede bozuldu.

Alman Merkez Bankası Başkanı, biliyorsunuz, normalde Avrupa Merkez Bankası Başkanı olması gerekirken, sıra ve hak onunken olmadı, şimdi bir İtalyan Avrupa Merkez Bankası Başkanı oldu ve bunu da kamuoyuna açıkladı. "Benim bütün meslek hayatım boyunca öğrendiğim, savunduğum bütün ilkelerden, bütün doğrulardan taviz vererek ancak o görevi yapmam gerekecekti. Ben de bunu kendi şahsiyetimle ve geçmişimle bağdaştıramadığım için ben bu göreve artık talip değilim." dedi. Bir başkası o işi yapıyor. Çünkü gerçekten işin özüne son derece aykırı, son derece sakıncalı, uzun vadede gerçekten çok yanlış sonuçlar doğuracak politikaları bugün Avrupa Merkez Bankası maalesef uyguluyor ama niye uyguluyor? Çaresizlikten uyguluyor. Yaptığının alternatifi çöküş, piyasalarda komple bir erime. Bunu önleyebilmek adına da maalesef, içlerine sinmediği hâlde, yanlış olduklarını bildiği hâlde adımlar atıyorlar.

Bugün Amerikan Merkez Bankası bizim TMSF'mizin yaptığı yapıyor. Biz ne yaptık? Merkez Bankası değil, önce Hazine dedik, Hazinesin TMSF'ye geçtik ve TMSF yani iki adım ötedeki bir kolu devletin bu işlerle uğraşılıyor. Amerikan Merkez Bankası bu krizde ne yaptı? Bankaların elindeki batacak alacakları bankalardan aldı, kendi kurduğu bir fona parayı bastı, bankalara verdi. Tamam, ben bunun tahsiline bakarım, sen işine bak dedi bankalara. Bankaların çöküşünü, batmasını önlemek için direkt müdahale etmek zorunda kaldı. Tabii, bunlar aslında görülmüş ve kabul edilebilir şeyler değil ama çaresizlikten ve komple bir çöküşü önlemeyi amaçlayan politikalar uzun vadede gerçekten çok sakıncalı politikalar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Bakanım, toparlayalım.

BAŞBAKAN YARDIMCISI ALİ BABACAN (Devamla) – Biz umuyorduk ki bunlar kısa süreli olsun ama 2008'den bu yana şimdi üç yıl geçti ve hâlâ bu yanlışlar devam ediyor. Tabii bu da kaygıları artıran bir konu.

Bu son "Fitch adlı kuruluşun, Türkiye'nin kredi notunun görünümünü pozitiften durağana çevirmesi niye oldu?" diye yine Sayın Gök'ün bir sorusu vardı. Tabii, bunlar kendi kararları, kendi düşünce tarzları, kendi metotları, kendi yaklaşımları. Yani biz onların niye yaptığını aslında açıkladığımızda, sanki onlar haklı bir iş yaptı gibi anlaşılabilir. Ben ondan çekindiğim için yani gerekçesini çok detaylı anlatmak istemiyorum ama şu var ki kredi notunun görünümü şu demek genelde, sadece Fitch için değil, pek çok kuruluş için: Görünüm durağan olduğu zaman bu kredi notu ileriye doğru şimdilik burada duracak anlamına geliyor. Pozitif olduğu zaman, ileride artma ihtimali var, o gözle de bakılabilir anlamına geliyor.

Şimdi, tabii, görünümün pozitif olduğu dönemdeki dünya konjonktürüyle bugünün dünya konjonktürü gerçekten çok değişti. Yani o günden bu güne mesela Amerika Birleşik Devletlerinin kredi notu kırıldı. O günden bu güne işte Fransa'nın şimdi kredi notu geliyor, gidiyor, kırıldı, kırılacak. O günden bu güne, işte Yunanistan'ın özel sektöre olan borçlarının yarısı silinmek zorunda kaldı. Yunanistan'ın fiilen borcunun yarısını ödemeyeceği kayıtlı olarak ortaya çıktı. Dolayısıyla bu kadar dünya konjonktürünün değiştiği bir dönemde de bu tür kararlar... Bize göre notun kendisi yanlış, bırakın görünümünü, notun kendisi yanlış.

Bakıyoruz şimdi Fransa'nın risk primine, dün akşam itibarıyla 230 baz puan, işte Türkiye'ninki dün akşam 300'lerde. Fransa'nın risk primiyle Türkiye'nin risk primi birbirine çok yaklaşmış; biri 3A, biri BB artı. Şimdi, kaç kademe fark var ama piyasanın ölçütü risklilik, Fransa ile Türkiye arasında çok çok düşük ve bu risk primi onların kendi parasıyla,

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 97

euroyla borçlanırkenki risk primi. Yani sıkıştıkları zaman Avrupa Merkez Bankası basıyor parayı, veriyor ellerine, al öde borcunu diyor. Ama bizim basamayacağımız bir para. Biz euroya sıkıştığımız zaman Merkez Bankamız bizim euro basamaz, Türk lirası çünkü Merkez Bankamızın para birimi. Buna rağmen aradaki risk göstergeleri bu kadar kapanmış durumda. Şu anda Türkiye'nin risk göstergeleri 15 Avrupa Birliği üyesinden daha iyi bir noktada. Neye rağmen? Biz onların parasıyla borçlanıyoruz, onlar kendi parasıyla borçlanıyor. Buna rağmen bu noktada. Dolayısıyla, bu krizde zaten kredi derecelendirme kuruluşlarının kendi kredibiliteleri çok çok zarar gördü. 3A notu verdikleri varlıkların değeri bir gecede sıfırlandı. Yatırımcılar dedi, ya ben sana güvendim, 3A diyordun, ben bu yatırım aracını aldım, portföyüme koydum. Ertesi sabah bir baktım sıfırlanmış değeri çünkü o yatırım aracını piyasaya süren kimse ya da temelinde hangi kuruluş varsa o kuruluş batmış. Bu süreçte, tabii, gerçekten herkesin dikkatli olması gerekiyor ve bizim de doğruları korkmadan yapmaya devam etmemiz gerekiyor.

Biz bu kredi derecelendirme kuruluşlarıyla da görüşüyoruz yani görüşmekten imtina etmiyoruz, çekinmiyoruz. Anlatıyoruz, konuşuyoruz, ondan sonra gidiyorlar, kendi kendilerine çalışıp bir değerlendirme yapıp açıklıyorlar. Birbirlerine göre de farklı değerlendirmeleri var. Birisi başka bir not veriyor, bir başkası başka not veriyor. Dolayısıyla biz işimize bakacağız, biz Türkiye'deki istikrarı korumak ve güçlendirmek için ne gerekiyorsa bunları yapmaya devam edeceğiz çünkü önemli olan bizim için yatırımcının verdiği nottur, Türkiye'ye yatırım yapanların, uluslararası iş dünyasının ve Türk iş dünyasının Türkiye'ye verdiği nottur, halkımızın Türkiye'ye verdiği nottur ve bunun da çok çok farklı bir noktada olduğunu herkes biliyor zaten.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, isterseniz sonuçlandırmadan, şöyle... Tabii, biz soru-cevap bölümünü de geçtik ama arkadaşlarımızı da kırmak istemiyorum, biraz geç geldiler.

Şimdi 3 arkadaşımızın birer sorusu var. Onları alıp onunla birlikte tamamlayalım ve oylama sonrasında da Sayın Oral'a, son söz vekilin anlayışından hareket ederek söz vermek istiyorum, onu da üzmemek adına.

İsterseniz, Sayın Bakanım, soruları hızla alalım.

BAŞBAKAN YARDIMCISI ALİ BABACAN (Ankara) – O zaman ben bir ara vereyim, sonra kaldığı noktadan diğerleriyle beraber...

BAŞKAN – Evet, öyle yalım.

Sayın Sarı, buyurun lütfen.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım anlayışınız için.

Tabii, geç kaldığımız için değerlendirmelerimizi yapamadık ekonominin genelinde ama hiç olmazsa iki soru soralım diye söz aldım.

Bunlardan biri BDDK'yla ilgili. Bu geçtiğimiz günlerde Bank Audi'ye bankacılık lisansı verildi. 300 milyon sermaye ile sektörün 22'nci bankası oldu sanıyorum ödenmiş sermaye açısından. Şimdi, daha önce bilebildiğim kadarıyla başvuran bankalar vardı, başvuran yatırımcılar vardı. Onların lisansları verilmedi ya da lisans başvuruları reddedildi. Şimdi ben kriterin ne olduğunu merak ediyorum. Yani Bank Audi'ye hangi kriterler çerçevesinde bankacılık lisansı verildi? Diğer bankalara, diğer başvurularda niye verilmedi? Hangi kriterleri kullanıyorduk? Bunlar kimler yani başvuruları reddedilenler? Eğer ticari sır kapsamında değilse tabii. Bu sorunun cevabını istiyorum.

İkincisi, Sayın Bakanım, Ziraat Bankasıyla ilgili bir sorum var. Geçtiğimiz günlerde Ziraat Bankasında 11 tane genel müdür yardımcısı görevden alınarak danışman yapıldı. Şimdi, ben, Ziraat Bankasının bilançolarına bakıyorum, kârlılığını inceliyorum, herhangi bir başarısızlık göremiyorum. Buna rağmen böyle bir operasyonun nedeni nedir? Onu bilmek istiyorum. Eğer bunlar Ziraat Bankası başarısızla bunları danışman yaparak ne danışacağız bunlara yani bu başarısız insanlara? Onu da merak ediyorum.

Bu sorularımı cevaplarsanız teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Sayın Günel...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Başkanım, bu usul pek hoş olmadı çünkü biz Sayın Bakanı bayağı bekledik. Yani arkadaşlarımız arada, görevli arkadaşımız "Sizi bekliyorlar." dedi ama ben içeride konuşma yapıp yapılmadığını bilmiyorum, telefonla görüşüyordum. Tamam, erken bitirelim, tamam bitsin güzel de şimdi hem iktidardan hem muhalefetten her partiden arkadaşlarımız konuşacaktı, onların da bir programı vardı, gelmek üzereydiler. Eğer öyle bir şey olursa, bir beş dakika daha ara verebilirsiniz. Defalarca yaptık, bir kere onu söyleyelim. Ben arkadaşlarım adına söylüyorum size, cevabını vereceksindir ama... Yani burada çok fazla zaten söylenecek bir şey yok. Onun için ben arkadaşlarım adına, böyle bir şeyde, dışarı biriniz çıkıp bizi uyarabilirsiniz. Ben nasıl olsa birisi konuşuyor diye o arada bir görüşme yapıyordum. Arkadaşlarımın da biraz sonra geleceğini biliyorum, yemeğe gittiler, bütün Manisa vekillerimiz. Şimdi konuşma talepleri de orada duruyordu. Onun için ya birisi konuşur veya beş dakika daha bir çay içelim dersiniz, nitekim biz içtik. Biliyoruz da hatta Sayın Bakan gecikmiş de olabilir, yurt dışından gelecek dedik, bu tespiti arkadaşlarım adına yaparak söylemek istiyorum.

Ben de o çerçevede, şimdi, orada soru-cevap kısmı olsa soracaktım ama şimdi gelince, bir yanda önerge de onunla ilgili arkadaşlarımız getirdi.

Sayın Bakanım, Hazine işlemleri raporu yıllardır doğru dürüst dikkate alınmıyor. Geçen sene de tartıştık, burada Sayın Müsteşara söyledik. O da bunları bunları yapacağız dedi. Ben yeniden bakıyorum, aşağı yukarı aynı şeyler, işte görüştük, ettik falan diye devam ediyor. Yine yazı yazdık diyor. Burada, en baştan başlayarak az sonra... Onu da tam anlayamadım ama önergede siz cevap vermezseniz yine orada konuşuruz. Yani gündeme girsin, tartışılmış olsun mahiyetinde arkadaşlarımızın bir önergesi geldi. Şimdi, gündeme girmekle bu iş biter mi? Her seferinde erteleyelim, seneye konuşuruz, arkadaşlar yapsın. Diyor ki şimdi burada 132, 232, 137 no.lu hesaplar aynen yine uygunluk raporu. 7/9/2011 tarihli, sayılı kararıyla uygunluk verilmemiş. Yani "232 no.lu hesaba yapılan kaydın hatalı olduğu ve bu hâliyle

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 68

söz konusu kredilerin alacaklısı olan Hazine Müsteşarlığınca alacak tutarının tam ve doğru bir şekilde tespiti için Hazine Müsteşarlığı denetim elemanlarınca konunun incelenmesine ihtiyaç olduğu...” Bir senedir inceleyemediniz mi? Geçen sene de vardı. Yani bu nedenlerle 132, 232 ve 137 no.lu... Birincisi, kurumca verilen borçlardan alacaklar, Hazinesinin alacağı bu. İki, “Takipteki kurum alacakları hesabına, Geliştirme ve Destekleme Fonu’nun tasfiyesi sonucu alacaklardan dolayı.” diyor.

Şimdi, birincisi burada var. İki, yine 108’de var. Yani bir tane hesap olsa anlayacağım ama 108’de de aynısı, diğer hazır değerler hesabı. Bu daha da şey. Yani borç gerçekleşmeden kayıt yapılıyor diyor ve borç alınmadan bunu yapmayın diyor açıkçası. Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği ilkeleriyle uyumlu düzenlemelerin yapılması önerilmişti. Şimdi tekrar geliyor yine diyor ki: “Dolayısıyla bu yönetmelikteki gerçekleşme bilgilerine göre kayıt yapılmasını sağlayacak ve Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği ilkeleriyle uyumlu düzenlemelerin yapılması gerekmektedir.” Hâlâ gerekiyor. Yapalım ne ise yani yönetmelikse yönetmelik. Siz zaten KHK çıkarıyorsunuz. Onun ekine, hukuk muamelelerine ilişkin şeyin ekine orta vadeliyle ilgili olanı koymuşsunuz, Maliyeyi koymuşsunuz, bunu da koysaydınız o zaman yani bir tanesinin içine yedirseydiniz, ne olacak. Kanunsa zaten elinizde yetki vardı, bunu da araya koysaydınız. Yani Hazinesinin teşkilatına ilişkin deyip araya konulabilirdi.

Yine üçüncü bir şey, teyitsiz doğrudan dış kredi kullanımına ilişkin yine tenkitler var. Buraya bakıyorum, uyarılmış ve denmiş ki siz de evet. Hazine Müsteşarlığı yazı yazmış, tamam. Bütün kurumlara yazı yazmış, o da güzel. Nasıl bir kamu anlayışıdır, bilmiyorum. Kamu kurumu kendi borcu var, Hazine yazı yazıyor. Zamanında bilgi vermediği için ceza kesiyorsunuz. Kaç para aldınız Millî Eğitim Bakanlığından? Cezayı kesmişsiniz.

Şimdi, borcunu sorduğu bir cevabı yani Hazine kamu kurumuna diyor ki: “Senin şu şu şeylerin nedir? O da zamanında cevap vermiyor ve ceza yiyor. Şimdi, cevap vermeyince biz bunu tespit edemeyecek miyiz? Komik duruma düşmüyor muyuz? Bir kamu kurumu diğerine olan borcunu zamanında bildiremiyor ve burada biz bunu görüşelim geçelim. Zaten kesin hesabın hiçbir tarafı görüşülüyor. En azından, bu uygunluk bildirimlerinin düzgün bir şekilde tartışılması gerekiyor.

Şimdi, “Komisyonumuzca değerlendirilmesi” diye Sayın Demiroz yazmış. Neyi değerlendireceğiz? Zaten bitmiş, konuşma hakkımız da bitmiş, indir kaldır oylayıp geçeceğiz yani. Komisyonunda neresi değerlendirilecek, ben merak ediyorum Sayın Bakan. Bunlar en önemli şeyler. Bir yıl boyunca arkadaşlarımız denetim yapıyor, bunun sonuçlarını yazıyorlar. Biz de bunun sonuçlarını iki parmak kaldırıyoruz, kalsın, Hazine çalışsın, seneye bakarız. Seneye geliyoruz, bir daha bakıyoruz, yine aynı, seneye geliyoruz, bir daha bakıyoruz... Neyse sorun çözelim. Bize getirin, Plan ve Bütçeden geçecek bir kanun tasarısı, bir şey varsa... KHK’yı kaçırdınız artık, olmadı. O zaman ben bunları yeniden yeniden görmekten bıktım Sayın Bakanım, onu söyleyeyim. Nerede bir aksama var, merak ediyorum Sayın Müsteşarım.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Günel, teşekkür ediyorum, sağ olun.

Sayın Kurt, sizinkini de alalım.

KAZIM KURT (Eskişehir) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; bu Komisyonunda ilk defa böyle bir şey oldu. Tabii biz başından beri gayet olgun, sadece sıramızı bekleyen ve taleplerimizi ona göre gerçekleştirmeye çalışan kişileriz. Maalesef, iki dakikalık bir gecikmeyle programı bitirmenin çok doğru olmadığını düşünüyorum. Ne olurdu? Biz üç kelime fazla ederdik, fazla da bir şey kaybetmezsiniz.

Şimdi şunu sorulm diyorum, bir açıklama yapmadan: Sayın Bakanın sunuşunun 13’üncü sayfasında, “Hazine Müsteşarlığı vermiş olduğu garantilerle ve ikraz yoluyla reel sektör ve belediyelerin finansmanına önemli katkı sağlamaktadır. 2007-2011 döneminde bu suretle sağlanan reel sektör kredilerinin tutarı 5,9 milyar dolar, belediye kredilerinin tutarı ise 1,3 milyar dolardır.” diyor.

Şimdi benim tahmin ettiğim ya da bildiğim kadarıyla, Ankara Büyükşehir Belediyesinin ve bağlı kuruluşlarının borcu bu 1,3 milyar dolardan daha çok. Sonra Hazine Müsteşarlığının İnternet sitesinde 21/11/2011 tarihli 2011/216 no.lu bir karar ya da duyuruda da “Ekim 2011 Hazine alacakları 25,9 milyar TL olup 14,7 milyar TL’si mahalli idarelere aittir.” şeklinde bir açıklama var. Bu bir çelişki midir? Ben mi yanlış anlıyorum? Bu doğrultuda Ankara Büyükşehir Belediyesi ve bağlı kuruluşlarının Hazineye olan borcu ne kadardır? Tahsilî için şimdiye kadar ne yapılmıştır, neler gerçekleşmiştir?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, ben de müsaade ederseniz bir açıklama yapmak istiyorum Sayın Günel’in ve Sayın Kurt’un bahsettikleri konuyla alakalı olarak, özellikle aradan sonraki başlama saatine yönelik olarak.

Zannederseniz, biz 20.19 sularında geldik, 20.29’a kadar bekledik ve ben bekleyeceğimi ifade ettim, burada da arkadaşlar var ama Aydın Bey, Sayın Ayaydın başlamamız gerektiğini ifade etti. Ben de ondan... En azından sırada 2 kişi var benim listemde. Bir Müslim Sarı Bey var, bir de Sümer Oral Bey var. Kendisinden, eğer Müslim Bey dışarıdaysa çağırılmalı ve konuşmasını yapsın istedim. Sayın Ayaydın dışarı çıktı ve “Müslim Bey yok, biz başlayabiliriz” dedi. Bunun üzerine ben de Sayın Bakanımıza başlayabilir miyiz dedim ve başladım. Yani süreç bundan ibarettir. Eğer benim bir kusurum varsa özür diliyorum, onu özellikle belirtiyim.

Ama şunu yapabiliriz, şöyle telafi edebiliriz: Biraz önce Sayın Oral’a da ifade ettim. Oylamalardan sonra Sayın Oral’a bir söz vereceğiz. Cumhuriyet Halk Partisinden de bir arkadaşımıza söz verelim ve böylece bitirelim. Olayı da tatlıya bağlayalım istiyorum açıkçası.

Sayın Bakanım, devam edebilirsiniz, daha sonra oylamaya geçeceğiz.

Buyurun lütfen.

BAŞBAKAN YARDIMCISI ALİ BABACAN (Ankara) – Şimdi, Mevlüt Bey’in sicil affıyla ilgili gündeme getirdiği bir konu vardı. Şimdi, sicil affını biz kendi dönemimizde 2 defa yaptık fakat şöyle bir problemi var sicil affının. Sicil affı

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 69

dediğimiz nedir? Merkez Bankasına diyoruz ki -kanun çıkarıyoruz- sen bütün bu protesto edilen senetlerle, dönen çeklerle ilgili kayıtlarını sil diyoruz. Fakat bu daha buralarda konuşulmaya başlandığında, bankalar zaten o bilgileri Merkez Bankasından alıyorlar, kendi bilgisayarlarına koyuyorlar ve banka kredi vermemek için illa böyle gerekçe söylemek durumunda da değil. Oradan bakıyorlar, varsa gene kredi vermiyor, çek karnesi vermiyor, şu bu. Dolayısıyla biz bunu yapmaktan... Burada aslında bir yasal düzenleme yaptık o torba yasanın içerisinde ve Merkez Bankasından bu risk santralizasyon ünitesini alıp Bankalar Birliğine devrettik ve Bankalar Birliği de şu anda pozitif ve negatif sicil tutulmasıyla ilgili yoğun bir çalışma içerisine girdi ve bana Hüseyin Bey en son nisanda falan bitireceğiz dedi de ben onun geç olacağını söyledim. Ne yapıp edip, hızlı bir şekilde bilgi işlem altyapısını yapıp... Regülasyonda galiba uygulamayla ilgili sorun var yani o bilgi işlem sisteminin kurulması ve bütün bankalardan toplanması gerekiyor bilginin.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Risk merkezi mi?

BAŞBAKAN YARDIMCISI ALİ BABACAN (Ankara) – Risk merkezi.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Orada çalıştım, o yüzden biliyorum. Süreç devam ediyor. Nisan...

BAŞBAKAN YARDIMCISI ALİ BABACAN (Ankara) – Nisan diyorlar ama işte onu biraz daha hızlandırmalarını ben istedim. Orada bazı engel olan konular varmış, onu da çözmüş arkadaşlar.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – İlk sonbahardı.

BAŞBAKAN YARDIMCISI ALİ BABACAN (Ankara) – Uzadı, uzadı. Çünkü orada biraz... Neyse, ben detayını çok şey yapmayayım. Ama sonuçta, Hüseyin Bey gerekli tedbirleri aldı, gerekli değişiklikleri yaptı ve nisanda değil, daha erken bir zamanda bitirecek. O bittiğinde ne olacak? Bankalar Birliğinden pozitif ve negatif sicil aynı anda tutulacak. Dolayısıyla yani bir tane çeki döndü diye bir kişi o kara listede ismi, kara liste gibi görünüyor. Hâlbuki belki o kişi bin tane çekini de ödedi. Dolayısıyla bu iki bilgi birden orada tutulup kreditorlerle ya da bankalarla kişinin izni içinde ancak... Çünkü kişisel bilgi olduğu için onun izniyle kullanıldığında bu çeklerle ilgili, senetlerle ilgili konular özel sektörün, esnafımızın kendi aralarındaki borç alacak ilişkileri de herkesin kendi kredi geçmişine dayalı daha sıhhatli bir yapıya doğru gidecek. Dolayısıyla orada da piyasa dengelerinin kendiliğinden daha düzgün bir şekilde biz kurulacağını düşünüyoruz. Çünkü sicil affı, dediğim gibi yani bir anda, ilk yaptığınızda burada Meclisten geçtiğinde böyle birkaç hafta olumlu bir hava oluşuyor, ondan sonra uygulamaya bakıyorlar ki hiçbir işe yaramıyor. Dolayısıyla bir daha tekrar o yanlışın içerisine girmeyelim dedik yani sonuç alamayacağımız bir uygulamaya girmeyelim, daha geniş çerçeveden başka bir çözüm üretelim dedik.

Finansal hizmetlerle ilgili yani bankacılık ve sigortacılık dışındaki finansal hizmetlerle ilgili yasa tasarısını biz 2012 yılının ilk yarısında İstanbul Finans Merkeziyle ilgili yapacağımız diğer düzenlemelerle beraber... Ki yine yeni bir SPK yasası üzerinde de şu anda çalışıyoruz. Hep beraber, böyle mümkün olduğunca tabii Sayın Başkanla da görüşeceğiz ama eğer mümkün olursa, bütün bu finans merkeziyle ilgili, İstanbul'la ilgili yasaları böyle beraberce, arka arkaya -ki konular beraberce tartışılın konuşulsun çünkü birbirleriyle ilgili- bir paket hâlinde burada önce Plan ve Bütçe Komisyonunda, daha sonra da Genel Kurulda görüşmek suretiyle yasalaştırmak istiyoruz. O çalışmaların içinde bu da yer alacak. Planımızda, programımızda şu anda var. Tabii, başka hazırlıklar da yapıyoruz. O hazırlıklarla beraber bunu gerçekleştirmeyi arzu ediyoruz.

Leasing'de katma değer vergisi biliyorsunuz yüzde 1 idi bir dönemde fakat o dönemde böyle gerçekten amacının çok da dışında kullanılmaya başlandığını gördük.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Sayın Bakanım, ben yatırım mallarını soruyorum.

BAŞBAKAN YARDIMCISI ALİ BABACAN (Devamla) – Şimdi geleceğim ona.

Şimdi, ne yapıyorlardı? Mesela, binanın dış cephesi boya badana, onun da leasing'ini yapmaya başladılar. KDV yüzde 1 olduğu için her şeyi o yüzde 1'den geçirme gibi yanlış bir uygulama oluştu piyasada. Dolayısıyla böyle olunca, tabii, tamamen aslında leasing'in neredeyse gündemden kalkmasını getirecek sertlikte de bir tedbir alındı, bütün KDV'ler eski hâline döndü.

RECAİ BERBER (Manisa) – Sadece tarım makinelerinde yüzde 8'e indirildi.

BAŞBAKAN YARDIMCISI ALİ BABACAN (Devamla) – Sadece tarım makinelerinde...

RECAİ BERBER (Manisa) – Yüzde 8'e indirildi.

BAŞBAKAN YARDIMCISI ALİ BABACAN (Devamla) – Şimdi, aslında biz yatırım teşvik belgesi alan kuruluşlarımız için ne yapıyoruz? Leasing de yapsa, satın da alsın KDV zaten hiç almıyoruz, 1 değil sıfır.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Leasing'te var.

BAŞBAKAN YARDIMCISI ALİ BABACAN (Devamla) – Yatırım teşvik belgesi olduğunda olmuyor.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Var... Var...

BAŞBAKAN YARDIMCISI ALİ BABACAN (Devamla) – Teşvikçi arkadaşlar bizim şimdi Ekonomi Bakanlığında ama bizden eskiden bilenler varsa...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Evet Sayın Bakanım, var. Onun dışında yani yatırım malı...

BAŞBAKAN YARDIMCISI ALİ BABACAN (Devamla) – Şimdi yani ben onu oldukça sağlam bildiğimi düşünüyorum. Keşke arkadaşlar olsaydı teknik destek de alırdık ama...

RECAİ BERBER (Manisa) – Teşvikte olmayan KOBİ'ler için.

BAŞBAKAN YARDIMCISI ALİ BABACAN (Devamla) – Teşvikte olmayan KOBİ'ler için o şöyle, onu da şöyle yaptık: Maliye Bakanlığımız GTİP numaralarına, gerçekten yatırım ürünü olanların bir listesini oluşturuyor şu anda. Gerçekten yatırımsa ama tüketim olmayacak, üretecek. O ürünlerle ilgili leasing'deki katma değer vergisinin tekrar yüzde 1'e düşürülmesine yönelik bir çalışmamız var. Ama bu çalışma Maliye Bakanlığımızın çok dikkatli bir şekilde hazırlayacağı bir liste bazında olacak ve o liste kararnameye konacak. Denecek ki sadece bu listedeki ürünler için leasing'de KDV yüzde 1'dir, onu diyeceğiz. Teşvik belgesi olduğunda zaten sıfır diyoruz. Dolayısıyla, yatırım ürünü olduğunda bir bakıma otomatik bir teşvik belgesi gibi o ürünler leasing kapsamında işlem görmeye başlayacak.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 70

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Çok özür diliyorum, Genel Kurulda konuşmam vardı. Örneğin bir otel için bir yatak yatırım mıdır, değil midir? Yatırımdır ama teşvik belgeniz olsa bile...

RECAİ BERBER (Manisa) - Teşvik belgesine girmiyor.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Girmiyor mu?

BAŞBAKAN YARDIMCISI ALİ BABACAN (Devamla) – İşte, tabii onun çerçevesini çok iyi çizmek lazım yani çok dikkatli çalışmak lazım. Çünkü bazen böyle iyi niyetle yapılan bir iş kötüye kullanıldığında da tabii bu sefer...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Ama bir otelde yatak yatırım mıdır? Yatırımdır.

BAŞBAKAN YARDIMCISI ALİ BABACAN (Devamla) – Ama otel şimdi bir teşvik belgesi aldığı anda zaten sıfır yani.

RECAİ BERBER (Manisa) – Orada sayılmıyor.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Onun KDV'sini de otelci yedi sene sonra alıyor Sayın Bakan.

BAŞKAN – Mobilya girmiyor zannederseniz, ben de öyle biliyorum.

BAŞBAKAN YARDIMCISI ALİ BABACAN (Devamla) – Şimdi, dediğim gibi, o baktığımız bir konu.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Zimmet...

BAŞBAKAN YARDIMCISI ALİ BABACAN (Devamla) – Zimmet konusuna Tevfik Bey cevap verecek, Bank Audi sorusuna da yine Tevfik Bey cevap verecek.

Bu Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı konusuna, diğer konuya da Vedat Bey cevap verecek.

Şimdi, Ziraat Bankasıyla ilgili bir soru vardı. Biliyorsunuz, bankacılığın aslında tabiatında ve insan kaynakları yönetiminde rotasyon çok doğal bir ihtiyaç. Yani örneğin şube müdürleri için bizim kamu bankalarımızda beş yıl kuralı vardır. Şube müdürü ne kadar başarılı olursa olsun, beş yıl dolduğunda mutlaka ya yeri değiştirilir ya terfi olur ya bir şey olur, ya başka bir yere gelir. Dolayısıyla, Ziraat Bankamızın üst yönetimindeki bu değişiklikleri de aslında bir rotasyon, doğal bir rotasyon olarak görmek ben fayda görüyorum.

Bu genel müdür yardımcılarının aslında 3 ya da 4 tanesi değişmedi, sadece sorumlu oldukları alan değişti, diğerlerinin yerine atamalar yapıldı.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Diğerleri danışman oldu.

BAŞBAKAN YARDIMCISI ALİ BABACAN (Devamla) – Danışmanlar da farklı şekillerde o arkadaşlar da değerlendirebilir. Bir sonraki aşamada ona Genel Müdürümüz ve Yönetim Kurulumuz karar verecektir.

Yönetim kurulunun yetkisinde zaten bu, sadece Genel Müdürün inisiyatifinde değil. Bu, Ziraat Bankasının Yönetim Kurulunda da detaylı bir şekilde tartışılıp, Yönetim Kurulunun hep beraber almış olduğu bir karar ki banka dinamizmini koruyabilsin, başarısına devam edebilsin.

Hazine işlemleri raporuna da Hazine Müsteşarımız ve Kamu Finansmanı Genel Müdürümüz cevap verecekler.

Bu Ankara Belediyesiyle ilgili konuya gelince, ben hemen şöyle kısa bir geçmişini size izah edeyim. Ankara Belediyesinin başvurusuyla 2003 yılında bir ihtiyati tedbir kararı var mahkemeden. Arkasından da Hazine aleyhine itfa planında tarafların anlaşığı ödemelere ilişkin şartların ağırlaştırıldığı gerekçesiyle de dava açmış durumda, açmış idi o zaman Ankara Büyükşehir Belediyesi. İhtiyati tedbir kararı Yargıtay Hukuk Genel Kurulu tarafından 2007 yılında ancak kaldırıldı ve Ağustos 2007'den başlayarak da Ankara Belediyesinin vergi gelir paylarından kesinti yapıldı. Bu Ağustos 2007'den Eylül 2011'e kadarki dönemin toplamında 611 milyon TL tahsilat yapıldı, Ankara Büyükşehir Belediyesinden. Yine biliyorsunuz, gerçekleştirdiğimiz bir yasal düzenlemeyle günlük ödemelerini düzgün yapan belediyelerden geçmiş borçlarına ait yüzde 25 kesiyoruz ama günlük ödemelerini dahi aksatan belediyelerden yüzde 40 kesiyoruz, gelirlerinden. Şu anda Ankara Belediyesi bugüne kadar günlük ödemelerini artık düzgün bir şekilde yaptığı için -hani Sosyal Güvenlik Kurumuna ya da diğer kamu kuruluşlarına- vergi gelirlerinden yapılan kesinti şu anda yüzde 25 olarak uygulanıyor ama bir gün olup da hani o günlük ödemelerini eğer aksatırsa tekrar bu yüzde 25 yüzde 40'a çıkacak ama şu anda fiilen Ankara Büyükşehir Belediyesinin vergi paylarından her ay yüzde 25 kesinti yapılıyor ve Ankara Büyükşehir Belediyesi günlük ödemelerini de artık tam yapıyor ilgili diğer kamu kuruluşlarına.

KAZIM KURT (Eskişehir) – Toplam borcu ne kadar?

BAŞBAKAN YARDIMCISI ALİ BABACAN (Devamla) – Toplam borcunu her ay yayınlıyoruz biz. O Kamu Borç Yönetimi Raporu var ya aylık yayınladığımız. Onun arkasındaki listede...

KAZIM KURT (Eskişehir) – Oradan bildiğim için ama burada da 1,3 milyar, onu anlamadım.

BAŞBAKAN YARDIMCISI ALİ BABACAN (Devamla) – Benim konuşma metnimdeki mi? O kullandırılan kredilerin toplamı.

KAZIM KURT (Eskişehir) – O kimlere? Orada Ankara var mı, Eskişehir var mı?

BAŞBAKAN YARDIMCISI ALİ BABACAN (Devamla) – Ankara yok. Çünkü biz borcunu ödemeyen belediyelere pek kolaylık yapmıyoruz yani. Borcunu ödemiyorsa eğer, o belediyeye garanti ve ikraz vermiyoruz, şeyini kesiyoruz yani hangi parti olduğuna da bakmıyoruz.

Ankara benim aynı zamanda doğduğum, büyüdüğüm şehir yani.

MEHMET GÜNAL (Antalya) - Sayın Bakanım, niye alamıyoruz?

BAŞBAKAN YARDIMCISI ALİ BABACAN (Devamla) – Nasıl, niye alamıyoruz?

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Başkasını kesiyorsunuz, borcu olan belediyeyi kesiyorsunuz.

BAŞBAKAN YARDIMCISI ALİ BABACAN (Devamla) – Ankara'yı da kesiyoruz işte, yüzde 25 kesiyoruz.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – 4 nokta küsur hâlâ duruyor. Baksın Sayın Müsteşar oraya. Ankara'nın, ASKİ'nin, EGO'nun borçları hâlâ 4,2 duruyor tahsili gecikmiş alacaklarda, ben sürekli bakıyorum.

BAŞBAKAN YARDIMCISI ALİ BABACAN (Devamla) – Bazen şöyle oluyor, borç yükseldiği zaman şöyle bir problem ortaya çıkıyor: Aslında biz anlaşma yapan...

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 71

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Tutanakları getirebilirim. Aynı soruyu beş yıldır size, İçişleri Bakanına, Sayıştay Başkanına, hepinize soruyorum yani.

BAŞBAKAN YARDIMCISI ALİ BABACAN (Devamla) – Zaten 2007'ye kadar mahkemelerden Ankara Büyükşehir Belediyesi destek görmüş ve şey yapamamış yani.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – 2007'de...

BAŞBAKAN YARDIMCISI ALİ BABACAN (Devamla) – Beş yıl olmuyor, o zaman üç yıl oluyor.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Üzerine metroyu da aldınız. Beşinci bütçe bu yıl...

BAŞBAKAN YARDIMCISI ALİ BABACAN (Devamla) – Bütçe sayısı olarak diyorsunuz.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Tabii... Beş yıldır, başladığımızdan beri soruyorum.

BAŞBAKAN YARDIMCISI ALİ BABACAN (Devamla) – Şimdi, şöyle oluyor tabii: Borç rakamı büyük olduğu zaman o borcun faizi geliyor, bir yandan da işte tahsilat yapıyorsunuz. Bazen o eski borcun, o anaparanın üzerine gelen faiziyle tahsilatı mukayese ettiğinizde, işte ancak küçük küçük şey yapıyor ve bu kanun çıkarken hatırlayacak olursanız bu konuşulmuştu "Bazı belediyeler için bu çok uzun sürer." diye. Ben de demiştim ki: "Devlette devamlılık esastır. Belki bazı belediyelerin yüz sene sürer ama önemli değil. Merkezî hükümet sabreder ve bunun nihayetinde de tahsil eder." İşte, o süreç devam ediyor bazı belediyeler için ister istemez.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Peki, Hazine ne kadar tahsil ettiğinin bir rakamını göndersin sonra. Ankara Büyükşehir Belediyesinden yapılan tahsilat ne?

BAŞBAKAN YARDIMCISI ALİ BABACAN (Devamla) – İşte, söyledim ya. Eylül 2011'de ancak yargı süreci Hazinesin lehine bitmiş ve ancak o günden itibaren kesmeye başlayabilmışiz. Ağustos 2007'de mahkeme kararı bizim lehimize, Hazinesin lehine sonuçlanıyor. Ağustos 2007'den Eylül 2011'e kadar toplam 611 milyon TL kesmişiz ve tahsilat yapmışiz.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Dört yılda değil mi?

BAŞBAKAN YARDIMCISI ALİ BABACAN (Devamla) – Dört yıl oluyor aşağı yukarı.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – 4 milyar alacağınız var.

BAŞBAKAN YARDIMCISI ALİ BABACAN (Devamla) – Ama, şimdi bizim tahsilatımız alacağımızla orantılı değil, belediyenin geliriyle orantılı. Aksi hâlde hani borçla orantılı bir kesinti yapsak Türkiye'de en aşağı şu anda...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Peki, verirken nasıl verdiniz? Belediyenin geliriyle orantılı verilmemiş o zaman.

BAŞBAKAN YARDIMCISI ALİ BABACAN (Devamla) – "Vermemişiz" derken, bakın, şu çok önemli, ben şunu rahatlıkla söyleyebilirim, bizim dönemimizde, ödeme kapasitesi, gücü olmayan belediyeye ne teminat, garanti verilmiştir, kefil olunmuştur ne de kredi açılmıştır.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Metronun yükünü de aldık geçen sene.

BAŞBAKAN YARDIMCISI ALİ BABACAN (Devamla) – Ancak ödeme gücü olan ve sıhhatli bir şekilde Hazineyle nakit akışını yürüten belediyelere ikraz ya da garanti verilmiştir.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – İnşallah seneye daha fazla rakam alabiliriz.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, sözünüzü tamamladınız mı? Sayın Çanakçı'ya verelim mi sözü?

BAŞBAKAN YARDIMCISI ALİ BABACAN (Devamla) – Tabii.

BAŞKAN – Sayın Çanakçı, buyurun.

HAZİNE MÜSTEŞARI İBRAHİM ÇANAKÇI – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Hazine işlemleri raporlarındaki tespit ve önerilerinin dikkate alınmadığını ifade edildi. Tabii, biz Hazine İşlemleri Raporu yayımlanır yayımlanmaz ve genel kuruldan geçer geçmez, tüm birimlerimizi topluyoruz ve bir eylem planı hazırlıyoruz her sene. Oradaki tespitleri, önerileri ve bunların nasıl çözüme kavuşturulacağını tespit ediyoruz. Yıl içerisinde de bunları çok yakından hem Hazine Kontrolörleri Kurulu hem İç Denetim Birimi hem de tüm birimlerimiz takip ediyor ve aslında zaman içinde bakınca da tespit ve eleştirilerde de önemli ölçüde bir azalma olduğunu görüyoruz.

Bizim bu yılki raporda uygunluk verilmeyen üç hesap var, bunların aslında adedi üç olmakla birlikte konusu tek. Tamamen Geliştirme, Destekleme Fonu tarafından, çok önce, geçmişte kullanılan ve daha sonra Fon'un tasfiyesiyle hazine alacağına dönüşmüş kredi alacaklarıyla ilgili bir husus.

Burada iki boyutu vardı, Eximbank boyutu vardı ve TOKİ boyutu vardı. Eximbank boyutu tüm beklentileri karşılayacak şekilde halledildi, bir sorun kalmadı. Yalnız TOKİ boyutunda gelen bilgiler anapara, faiz, beraber geldiği için orada faizin ayrıştırılmaması ve takip sistemindeki birtakım sıkıntılar nedeniyle TOKİ tarafındaki takip sisteminde bu hesaplara uygunluk verilmedi. Onunla ilgili de Hazine denetim birimlerinin gerekirse bu ayrıştırmayı yapmak için çalışması öneriliyor. Biz onu da programımıza aldık ve süratle tamamlayacağız. Önümüzdeki yıl inşallah bu hesabımız da bu şekilde sonuçlandırmış olacağız. Bunu ifade etmek istiyorum.

Bir de genel olarak tabii muhasebe uygulamalarıyla ilgili bazı tespitler var. Orada da tabii sadece konunun tarafı Hazine Müsteşarlığı değil, Hazine Müsteşarlığı, Maliye Bakanlığı, özellikle Muhasebat Genel Müdürlüğü ve Sayıştay. Orada da bazı uygulamalar konusunda farklı değerlendirmeler, farklı görüşleri olabiliyor. Onları da yine hep birlikte konuşmak suretiyle mevzuatı ve uygulamaları birbirine paralel hâle getirmeye çalışıyoruz.

Diğer iki konu vardı bu hazır değerlerle ilgili. O konuyu gerekirse Genel Müdürümüz açıklayabilir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HAZİNE MÜSTEŞARI İBRAHİM ÇANAKÇI (Devamla) – Ancak, o konu da aslında şu anda fiilen çözülmüş durumda. Gerekli yönetmelik değişikliği de yapılmış ve o hesap da reddedilmiş bir hesap değil, onu da belirtmek gerekir. O uygunluk verilen bir hesap. Yönetmelik değişikliği de yapılmış, yalnız yönetmelik değişikliği rapordan sonra yapıldığı için bu tespit orada duruyor. Ancak konu çözülmüş durumda.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 72

Teyitsiz kredilerle ilgili konu da, yine orada idari para cezası uygulaması Sayıştayın önerisi. Biz de bu öneri çerçevesinde, eğer orada bir aksamaya varsa o aksaklıkların tekrarı etmemesi için böyle bir uygulamayı yapıyoruz. Yani, Millî Eğitim Bakanlığında da 924 TL gibi bir rakam var, yani çok... 24 TL... Yani, öyle bu idari para cezaları da...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Parası değil de niye kuruma vermiyor diye... Yani, borcu varsa ona bunun ödetilmesi lazım yani.

HAZİNE MÜSTEŞARI İBRAHİM ÇANAKÇI (Devamla) – İşte, orada birtakım, yani bu işlemleri yürüten kişilerin de daha dikkatli olmasını teminen bu uygulamayı yapıyoruz.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayın Müsteşarım, bu azmış, cezayı artıralım.

BAŞKAN – Sayın Çanakçı, teşekkür ediyorum.

BDDK Başkanı Sayın Bilgin, buyurun.

BDDK BAŞKANI TEVFİK BİLGİN – Sayın Başkan, Sayın Vekilimizin Bank Audi'yle ilgili sorusuna ilk olarak cevap vermek istiyorum. Malumunuz, Bankacılık Kanunu'nun en önemli maddelerinden biri 8'inci maddedir. 8'inci madde, bir bankanın ilk kuruluşunda aranılacak şartları tek tek belirler, ki kırk sekiz bankamız mevcut şu anda sistemde, buraya yeni girişler de çok hassas ve dikkatliyiz. Geçmiş deneyimlerimize dayanarak özellikle, şunu çok iyi biliyoruz, bir lisans, bir gruba -ki en az 5 kişiden oluşan bir gruptur bu, anonim şirket şeklinde olması lazım- lisans verme o gruba halkın mevduat toplama yetkisini vermek demektir, dolayısıyla, ekonomi anlamında da hassas bir yetkidir, üzerinde dikkatle durulması gerekir.

Kriterlerimiz 8'inci maddede belirtilmiştir. Bunlara ek olarak da bir sermaye kriterimiz vardır. Kanunda belirtilen miktar yaklaşık 20 milyon dolar civarındadır. Bizim kurum olarak kanundaki bu miktarın 15 katı olan 300 milyon dolar şeklinde bir talebimiz oluyor başvurularda. Nedeni de çok basittir, sistem iyi bir konumda, buraya girişin bir ücreti olmalı ve bu girişte de, bu sisteme girmek için insanların belli bir miktar sermaye koyması lazım. Şu yorum yapılabilir: 300 milyon dolar bugün dünyada herkesin cebinde olabilir ya da çok küçük bir miktar denilebilir ama kanundaki miktara bakıldığında bu tutar bizce çok önemli bir tutar ve şu anda bankacılık sisteminde ödenmiş sermaye anlamında 22'nci sıraya denk gelmektedir. Tekrar belirtmek istiyorum: Bütün kriterler, artı, para.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Yani, bundan önceki başvurularda bu kriterler...

BDDK BAŞKANI TEVFİK BİLGİN (Devamla) – Ona da cevap vereceğim.

Kırkdokuzuncu bankamız olduğunu söyledim. İzin iki aşamalıdır. Birinci aşamada izin verilir, dokuz aylık sürede sistemini kurup, binasını tutup, personelini ve muhasebe sistemini kurduktan sonra da faaliyet için izin verilir. Dolayısıyla, ikinci defa daha Kurula gelmek zorunda ve Kurulda bildiğiniz gibi beş oy gerekmekte, nitelikli oyla çıkmakta bu gibi izinler.

Sayın Başkan, Bank Audi Osmanlı İmparatorluğu döneminde kurulmuş bir Bankadır, Osmanlı topraklarında, 1830'da. 1962'de şu andaki hâline dönüşmüş bir bankadır. Uzun uzun incelenmiştir kriterleri itibarıyla, reytingi itibarıyla, büyüklüğü itibarıyla, faaliyette bulunduğu ülkeler itibarıyla ve ortaklık yapısı itibarıyla elbette ve Kurulumuz bu kararını vermiştir.

Sayın Vekilimizin sorusuyla ilgili olarak, sıfırdan yeni bir banka lisansı ile ilgili olarak bugüne kadar hiçbir reddimiz yoktur. Ciddi bir başvuru da olmamıştır. Başvuru olmuştur, ancak istenilen belgeler süresinde getirilmemiştir.

Sayın Aslanoğlu Vekilimizin zimmetle ilgili sorusuna cevap vermek istiyorum. Kanun'umuzun biliyorsunuz özel günlerde düzenlenen bir maddesidir yıllar önce. 2005'te de Meclisimizin oyuyla yürürlüğe devam etmiştir. Zimmette esasen kurum olarak baktığımız esas maddi unsur, manevi unsur, illiyet bağı ve zararın doğmasıdır. Bunların bir arada olması bizim için çok önemli ki Ceza Kanunu da onu gerektiriyor ve biz bu konuda, zimmet raporlarında bu hassasiyeti çok derinlemesine gösteriyoruz. Sizin verdiğiniz örnekte bir sicil affından dolayı bir banka buna kredi verildi diye bir zimmet yazmışsa bu zimmete girmez, başka bir nedeni olması gerekir. Benim Başkanlığım döneminde Sayın Vekilim, sekiz yıllık dönemde binlerce karar arasında zimmet anlamında karar verdiğimiz karar sayısı elliye geçmez.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, size iki örnek verdim "X" Bankası yaşıyor, 25 bin lira kredi vermiş aynı firmaya. O bankada da kredi sorunu olmuş, Tasarruf Mevduatına giden bankada da sorun olmuş.

BAŞBAKAN YARDIMCISI ALİ BABACAN (Ankara) – Siz ismini daha sonra özel olarak Tevfik Bey'e verin, bir incelesin.

BAŞKAN – Evet, bir araya gelip konuşalım Sayın Aslanoğlu.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – O bankada aynı müşteriye verilen kredi, karşılık ayırıyorsunuz, yaşayan bir bankada atıyorsunuz zararına gidiyor. Yani hiçbir ceza meza... Burada bir sorun olmuş ama Tasarruf Mevduatına giden bankada bu sorun olduğu için bu kişi on iki yıl ceza alıyor, bunu söylüyorum ben.

BAŞBAKAN YARDIMCISI ALİ BABACAN (Ankara) – Bazen bunu anlatanlar resmin bütün detaylarını anlatmayabiliyor.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Ben de efendim, bende şey...

BAŞKAN – Bence Sayın Bilgin, Sayın Aslanoğlu'yla...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Efendim, bir örnek olarak söylüyorum.

BAŞBAKAN YARDIMCISI ALİ BABACAN (Ankara) – Siz spesifik olarak ismi vererseniz baksınlar.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Burada konu Sayın Başkanımın değil, zatîalınızda. O zimmet maddesi bu şekilde ilerler, bunun süresi hariç.

BAŞBAKAN YARDIMCISI ALİ BABACAN (Ankara) – Ama zimmet maddesini Tevfik Bey anlattı. Biz hâlâ Türkiye olarak normalleşmedik. Dünyada şartlar normalleşmedi.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Biz de hâlâ anormallik var mı?

BAŞBAKAN YARDIMCISI ALİ BABACAN (Ankara) – Yani, dünyada şartlar daha normalleşmedi...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Bunu dersiniz, biz de anormallik var mı?

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 73

BAŞBAKAN YARDIMCISI ALİ BABACAN (Ankara) – Bir süre daha o maddelere gerek var.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Benim bu eleştirim Sayın Başkanımıza değildi, özür dilerim. Asla...

BAŞKAN – SPK Başkanı Sayın Akkiray, buyurunuz.

SPK BAŞKANI VEDAT AKKIRAY – Teşekkür ederim, saygılarımı sunarım.

Sayın Ayaydın ayrıldı herhâlde, şirketlerin, halka açık şirketlerin kendi paylarını geri alması Türk Ticaret Kanunu'na aykırı olduğu savından bahsettiler. Efendim, orada şöyle bir durum var: Şu anda dünya piyasalarının içinde bulunduğu koşullar, ülkemiz piyasalarındaki artan oynaklık, bunu olmazsa olmaz bir çözüm olarak bizim karşımıza getirdi.

Aynı Sayın Bakanımızın bahsettiği piyasa gerçekleriyle kredi notu arasındaki anlamsız kopma, Türkiye bağlamında, aynı şey bizim sermaye piyasalarımızda şu anda yaşanıyor. Örnek olarak reel sektör firmalarımızın dokuz aylık mali performanslarına baktığımızda borsanın bunu çok olumlu karşılaması gerekirdi, olmadı öyle. Dünya yüzünden belki de... Benzer performansın yarısının gösterildiği eski yıllarda borsa çok olumlu tepki göstermiş, dolayısıyla bu da belki psikolojik, belki yabancının payının fazla olmasından kaynaklanan dolaylı bir etki yüzünden. Firmalarımız hisse senetlerindeki değer kaybı yüzünden ciddi zararlar veya muhtemel zararları söz konusu oldu, dolayısıyla bu imkânı vermek gerekiyordu. Kaldı ki dünyanın tüm gelişmiş ülkelerinde bu imkân vardır. Daha da enteresan bir tespitimiz var, mevcut Türk Ticaret Kanunu'nun 329'uncu maddesinin dördüncü fıkrası buna cevaz veriyor zaten, yenisine gerek yoktu. Fakat, bu birkaç ortamda tartışıldı, akademik ortamda, yeni kanunda emeği geçen birkaç hocamız eleştirdi yeniye belki de daha iyi göstermek kaygusuyla, bilmiyorum ama mevcut kanun buna cevaz veriyor zaten. Doğru yorumlamak gerekiyordu, dolayısıyla orada biz bir kanuna aykırı bir kurul kararı olduğunu kabul etmiyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyoruz.

Değerli milletvekilleri, gündemimizde bulunan bütçe ve kesin hesaplar üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi, bütçe ve kesin hesapları okutuyorum.

PROGRAMLAR ve ÖNERGELER

Hazine Müsteşarlığı bütçesinin fonksiyonlarını okutuyorum.

(01 okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(03 okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(04 okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(06 okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(10 okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(Genel toplam okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayıştay denetimine ilişkin bir önerge vardır, okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Merkezi Yönetim Bütçesi Kapsamındaki İdare ve Kurumların 2009 Bütçe Yılı Kesin Hesap Tasarısına Ait Genel Uygunluk Bildiriminde tespit edildiği üzere, Hazine Müsteşarlığı bünyesindeki; 132 ve 232 kod numaralı "Kurumca Verilen Borçlardan Alacaklar Hesabı" ve 137 kod numaralı "Takipteki Kurum Alacakları Hesabı"na ekte yer alan gerekçeler nedeniyle uygunluk verilmemiştir. Komisyonumuzca kabul edilen önerge doğrultusunda Sayıştay Başkanlığınca gerekli çalışmalar yürütülmüş olup, detaylı bilgi 2010 yılı Hazine İşlemleri Raporu'nda yer almakla birlikte, söz konusu hesaplara ilişkin denetimler sonucunda söz konusu eksikliklerin giderilmediği tespit edildiğinden hesaplara uygunluk verilmemiştir.

Sayıştay Genel Kurulunca görüşülerek Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça 1/10/2011 tarihinde Komisyonumuza havale edilen 3/538 esas numaralı Merkezi Yönetim Bütçesi Kapsamındaki İdare ve Kurumların 2010 Bütçe Yılı Kesin Hesap Tasarısına Ait Genel Uygunluk Bildirimi eki 2010 yılı Hazine İşlemleri Raporunda açıklanan 132 ve 232 kod numaralı (Kurumca Verilen Borçlardan Alacaklar) ve 137 kod numaralı (Takipteki Kurum Alacakları Hesabı) hesaplara ekte yer alan gerekçeler çerçevesinde uygunluk verilmemiştir.

Bu hususlar çerçevesinde;

Komisyonumuz tarafından 132, 232 ve 137 kodlu hesapların uygun bulunmama gerekçesi üzerinde yapılan değerlendirmeler doğrultusunda, aşağıdaki hususların Komisyon kararı olarak Komisyon Raporunda yer verilmesini arz ve teklif ederiz.

Vedat Demiröz

Bitlis

"Sayıştay Genel Kurulunca, 2010 Bütçe Yılı Kesin Hesap Tasarısına Ait Genel Uygunluk Bildiriminde uygunluk verilmeyen Hazine Müsteşarlığı'nın 132 ve 232 kod numaralı (Kurumca Verilen Borçlardan Alacaklar) ve 137 kod numaralı (Takipteki Kurum Alacakları Hesabı) hesaplarına ilişkin;

-Hazine Müsteşarlığınca, 2010 Yılı Hazine İşlemleri raporundaki bulgu ve öneriler doğrultusunda gerekli çalışmaların yapılması,

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 74

-Yapılan iş ve işlemlerin Sayıştay Başkanlığınca izlenip denetlenmesi ve sonuçlarının 2011 Yılı Genel Uygunluk Bildirimi eki Hazine İşlemleri Raporu kanalı ile Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne sunulması" kararlaştırılmıştır.

Hesap Adı	2009 Yılı Hazine İşlemleri Raporunda Reddedilme Nedeni	2010 Yılı Hazine İşlemleri Raporunda Reddedilme Nedeni
132 ve 232 kod numaralı hesaplar (Kurumca Verilen Borçlardan Alacaklar)	Geliştirme ve Destekleme Fonu tarafından kullanılarak fonun tasfiyesi sonucu hazine alacağına dönüşen kredi alacakları ile Geliştirme ve Destekleme Fonu kaynaklarından Eximbank aracılığı ile kullanılan kredilerden doğan hazine alacakları, Hazine Müsteşarlığı İç Ödemeler Muhasebe Birimince tutulan 132 ve 232 numaralı kurumca verilen borçlardan alacaklar hesaplarında takip edilip izlenmediği için, tam ve doğruyu göstermediğinden, bu hesaplara uygunluk verilmemiştir.	Geliştirme ve Destekleme Fonunun tasfiyesi sonucu hazine alacağına dönüşen kredilerden henüz tahsil edilmeyenlerin sağlıklı bir envanterinin çıkarılmaması ve kredilerin takipsiz kalmasının önlenmesi için TOKİ tarafından etkili bir takip sisteminin kurulmaması ve faiz alacaklarının da hesaba kaydedilmesi dolayısıyla söz konusu hesaplara uygunluk verilmemiştir.
137 kod numaralı hesap (Takipteki Kurum Alacakları Hesabı)	Geliştirme ve Destekleme Fonu tarafından kullanılarak fonun tasfiyesi sonucu hazine alacağına dönüşen kredi alacakları, Hazine Müsteşarlığı İç Ödemeler Muhasebe Birimince tutulan 137 numaralı takipteki kurum alacakları hesabında takip edilip izlenmediği için, tam ve doğruyu göstermediğinden, bu hesaba uygunluk verilmemiştir.	Geliştirme ve Destekleme Fonu tarafından kullanılarak fonun tasfiyesi sonucu hazine alacağına dönüşen kredi alacakları için bir vade planının oluşturulmaması, buna bağlı olarak vadesinde ödenmeyen alacakların Hazine Müsteşarlığına İç Ödemeler Muhasebe Birimince tutulan 137 numaralı takipteki kurum alacakları hesabına kaydedilip izlenmemesinden dolayı tam ve doğruyu göstermemesi nedeniyle söz konusu hesaba uygunluk verilmemiştir.

BAŞKAN – Evet, değerli arkadaşlar, oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...

KAZIM KURT (Eskişehir) – Sayın Başkan, söz istemiştik.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Bir dakika, bir açıklama yapsın. Burada arkadaşımız bir açıklama yaptı. Önerge de "Değerlendirmeler doğrultusunda" diyor. Hangi değerlendirmeyi yaptınız, bize bir söyleyin yani. Komisyon da biz bir değerlendirme yapmadık.

BAŞKAN – Söz vereceğim arkadaşlar.

İsterseniz Sayıştaydan gelen arkadaşımıza söz verelim.

Buyurunuz.

SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI TEMSİLCİSİ GRUP BAŞKANI KENAN KOÇAK – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Verilen önerge doğrultusunda ihtiyaca binaen açıklama yapmak üzere söz almış bulunuyorum.

Bahse konu hususu Sayın Müsteşarımız özetle anlattılar. Aslında konu 2000 yılında tasfiye edilen Geliştirme, Destekleme Fonu'nun tasfiyesi esnasında, tasfiye öncesinde bulunan kredilerin Hazineye devri gerekirken bu devir işleminin yapılmaması, dolayısıyla bugüne intikal eden bu sorunun, birikmiş sorunun bizim 2009 yılı Hazine İşlemleri Raporu çalışmaları esnasında tespit ettiğimiz hususların devamı niteliğindedir. 2009 yılı işlemlerinde tespit edilen hususlar temel olarak TOKİ tarafından takip ve tahsili gereken birtakım kredi alacaklarına...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Kimden?

SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI TEMSİLCİSİ GRUP BAŞKANI KENAN KOÇAK (Devamla) – Kimden olduğuyla ilgili çeşitli şeyler var, mahallî idarelerden var, kooperatiflerden var. Bu kayıt sistemi çok sağlam olmadığı için bu konuda da o gün itibarıyla çok sağlam bir bilgiyi bizim sunamamız söz konusuydu, ret sebebinin biri de belki bu "kimden" kavramı olabilir.

KAZIM KURT (Eskişehir) – Miktarı nedir?

SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI TEMSİLCİSİ GRUP BAŞKANI KENAN KOÇAK (Devamla) – Bizim tespitlerimize göre 2000 yılında devredilmesi tarihinde -şu an 2009 raporumuz elimizde yok ama- 2010 yılı raporumuzda 82 milyon lira -bugünkü TL ile- iken, 2000 yılındaki GDF bilançosuna göre oluşan alacak, 2009 itibarıyla yapılan araştırma, yani biraz düzgün tutulmayan bir takip tahsis sistemine dayanılarak yapılmış bir tespite göre de 27 milyon 671 bin lira civarında bir alacak kaldığı, bakiye olarak kaldığı tespit edilmiş. Bu alacağın faiz, anapara ayrımının olup olmadığı, sözleşmelerine dayanıp dayanmadığı, kimden ne zaman tahsil edileceğine ilişkin bir vade taksit planının olmadığı gibi kredi geri dönüşüyle ilgili yeterli, detaylı şartların oluşmaması nedeniyle bunların da izlenmesindeki kayıt, takip sorumlusu yetkilinin bulunamaması gibi birtakım sebeplerle biz 2009 yılı işlemleri nedeniyle bu hesaplarının öncelikle Hazinesin alacak stokuna bir kaydedilmesi, takip ve tahsil sorumlusu olan TOKİ tarafından etkili bir takip sisteminin kurulması, gelirlerin düzgün bir şekilde Hazineye intikal ettirilmesi için bir rapor düzenlemiş idik.

2010 yılı itibarıyla bir kısım tespitlerimizin önemli bir kısmının yerine geldiği, bir kere bu alacağın Hazine hesaplarına intikal ettirildiği. Ettirilen bu alacakların bazı geçmişe dönük arşiv kayıtları, bankalardan bilgi alınamama -

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 75

aracı olarak kredi kullandırılan bankalardan ya da borçlulardan- TOKİ'nin geçirdiği evrim sürecindeki birleşme, devir, tasfiye gibi nedenlerle arşivlerden buna ilişkin yeterli kayıtların bulunamaması gibi nedenlerle bugün henüz net bir envanterin çıkarılmasıyla ilgili netlik kazanmadığı, birinci husus bizim bugünkü ret sebebimiz.

İkincisi, bu konuda çıkarılan bir envanter olursa bunun nasıl takip edileceğiyle ilgili bir detay, mevzuat ya da neye dayanacağıyla ilgili bir düzenlemenin bulunmaması.

Bir üçüncü husus da, bu tahsilatta bahsedilen verilışindeki hatalı kayıt nedeniyle anapara ve faiz ayırımına da tabi tutulamaması gibi unsurların eksikliği nedeniyle bugün itibarıyla tahsilatın yeterli açıklıkta ne kadar olduğuna ilişkin bir görüş veremememizden kaynaklı bir ret sebebidir.

Arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Kurt, buyurun.

KAZIM KURT (Eskişehir) – Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar; şimdi, bu önergeyle benim öğrenmiş olduğum durum, ciddi bir durumdur. O zamanın parasına göre 80 trilyon lira civarındaki bir paranın gerçek borçlularından tahsil edilmemesi suretiyle Hazineye gelir olarak aktarılmış ve Hazine tarafından tahsiliyle ilgili bir yöntem uygulanmaya çalışılmıştır ama ilgilileri, yetkilileri bu görevi yerine getirmemiştir. Bu durumda Türk Ceza Kanunu'nun 279'uncu maddesindeki suç oluşmuştur. Yani, bunu bilip de gerekli yerlere duyurmayan görevliler de suç işlemiştir, bu tahsilatla ilgili çalışma yapmayan da suç işlemiştir. Bu nedenle bu konuda herhangi bir işlem yapılmış mıdır, yapılmamış mıdır? Savcılığa suç duyurusu olmuş mudur? Bu konuda da bilgi verilirse...

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Günel, buyurun.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, biz beş yıldır söylüyoruz dediğimiz şeylerden birisi de bu. Başka uygunsuzluklar da var. Koskoca Sayıştay Genel Kurulu toplanıyor, bu denetimi yapan arkadaşlar ve üyeler orada toplanıyor, onlar uygunluk vermiyor, biz burada Plan ve Bütçe Komisyonu olarak... Pardon, "Kalkınma ve Bütçe Komisyonu" olarak -adını değiştirdik sabah biz, sizin haberinizi yok, artık planlama kalkınca- biz burada aklama ya da erteleme... Sayın Müsteşar bu sene de çalışsın bir daha bakalım, bu sene de çalışsın... Bakıyoruz, yine var. Biz koymuyoruz ki bunları rapora, hazine işlemlerini hazırlayan Sayıştay denetçileri koyuyor.

Aynen burada yazıyor şimdi "TOKİ tarafından etkili bir takip sisteminin kurulmaması nedenleriyle" Ne yapıyor bu TOKİ? Bütün dünyayı yapıyordu hani, bütün Türkiye'nin inşaatı yapıyor... Yani -affedersiniz- kıçık kırık küçücük bir takip sisteminin içindeki arşivine bakıp da hangi kredi kullanan konut kooperatifine... İsimleri var içeride, demin arkadaşımız kibarca hepsini söylemedi ama raporun içerisinde hangi kurumun, ne... Ha, sadece kesin olmadığı için söyleyemiyorlar. Yani, anaparası, faizi ayırıştırılmamış. Bunu kuramıyorsa o zaman kalkıp bize "Şunu da yapayım, bunun da inşaatını yapayım." demesin, bir.

İkincisi, Vedat Bey buraya yazmış, ben onu sordum.

RECAİ BERBER (Manisa) – 2002'de...

MEHMET GÜNAL (Devamla) – Bir saniye arkadaşlar, bu yanlışlık. Kimin yanlış yaptığı önemli değil, bulacaksınız, kimse sorumlusu soracaksınız. Bundan daha doğal bir şey yok ki! Babanızın oğlu olsa soracaksınız. Kimin yaptığı önemli değil ki. Hangi hükümette olduğu da önemli değil.

BAŞKAN – Evet, Sayın Günel...

MEHMET GÜNAL (Devamla) – Bir dakika Sayın Başkanım.

Şimdi "Gerekçesi üzerinde yapılan değerlendirmeler doğrultusunda aşağıdaki hususların komisyon kararı olarak Komisyon Raporunda yer verilmesini..." Ne değerlendirmesi yaptınız dedim. Sayın Demiröz bize bir açıklasın. Herhâlde siz bir değerlendirme yapmışsınız ki, kendisi mi yaptı, Başkanlık Divanı mı? Biz bu konuda bir değerlendirme yapamadık, ancak şimdi yapmaya çalışıyoruz, soruyoruz. Bu bizim aklama görevimiz değil bence. Eğer Sayıştay uygunluk bildirimini vermediyse kesin hesap üzerinden gene bunların bence kalması gerekiyor. Onlar Sayıştayla yine bakarlar. Raporda varsa biz buradan dolayı olarak ertelemiş ve aklamış oluyoruz Sayıştay Genel Kurulun yapmadığını...

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Günel.

Sayın Bakan katılıyor musunuz önergeye?

BAŞBAKAN YARDIMCISI ALİ BABACAN (Ankara) – Önergeyi Komisyonun takdirine bırakıyoruz.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Oy çokluğuyla kabul edilmiştir.

Kesin hesabı okutuyorum:

(Kesin hesap okundu)

BAŞKAN – Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu bütçesinin fonksiyonlarını okutuyorum:

(01 okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(04 okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(Genel toplam okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

B cetvelini okutuyorum:

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 76

(05 okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(Toplam okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kesin hesabını okutuyorum:

(Kesin hesap okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kesin hesap B cetvelini okutuyorum:

(Kesin hesap B cetveli okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sermaye Piyasası Kurulu bütçesinin fonksiyonlarını okutuyorum:

(01 okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(03 okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(04 okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(Genel toplam okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

B cetvelini okutuyorum:

(03 okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(05 okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(Toplam okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kesin hesabını okutuyorum:

(Kesin hesap okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kesin hesap B cetvelini okutuyorum:

(Kesin hesap B cetveli okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Değerli arkadaşlar, böylece, gündemimizde bulunan bütçeler ve kesin hesaplar onaylanmış ve kabul edilmiştir, hayırlı olmasını diliyorum.

İki arkadaşımıza söz vereceğim bugünkü birleşimi kapatmadan önce, son söz milletvekilindir diyerek.

Sayın Oral, buyurun lütfen.

Süreniz on dakika.

SÜMER ORAL (Manisa) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli milletvekili arkadaşlarım, Hazine Müsteşarlığının değerli mensupları, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu, Sermaye Piyasası Kurulunun kıymetli başkanları ve mesai arkadaşları, basınımızın değerli temsilcileri; sözlerime başlarken hepinize saygı ve iyi temennilerimi sunuyorum.

Sayın Başkan, sizin Komisyon yönetimindeki objektifliğiniz, hassasiyetiniz ve özellikle nezaketiniz hepimizin takdirine mazhar olmuştur ve büyük güven duyuyoruz.

BAŞKAN – Estağfurullah.

SÜMER ORAL (Devamlı) – Kesinlikle yanlış anlaşılan, farklı bir bilgi oldu. Biz de geç kalmadık. Bir farklı, anladığım kadarıyla, zaman oldu. Üzülmenizi de kesinlikle istemeyiz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

SÜMER ORAL (Devamlı) – Sayın Başkan, siz de bugün Londra'dan döndüğünüzü söylediniz. Size de hoş geldiniz diyorum.

Şimdi, bütçesini görüşmekte olduğumuz 2012 yılında ülkemiz ekonomisinin, Avrupa, özellikle euro bölgesinde ve Amerika Birleşik Devletleri'nde yaşanan ekonomik dalgalanmalardan ne ölçüde etkileneceği bugün genel bir endişe konusu. Euro bölgesinde yaşanan krizin temelinde daha çok, sizin de belirttiğiniz gibi, ülkelerin kamu maliyesinde ortaya çıkan zafiyet yatıyor. Güçlü bir ekonominin temeli güçlü bir kamu maliyesine dayanır. Oradaki bir zafiyet hâliyle kendini gösteriyor. Gerçi kamu maliyelerindeki zafiyet, öyle anlaşılıyor ki özellikle 2009 krizinden sonra dünyanın bir durgunluğa girmemesi için kamu harcamalarının artması yönünde bir temayül gelişti. Belki o nedenle bu konuda bir miktar ihmalkâr davrandılar. Tabii, bütün ülkelerdeki olay kamu maliyesinden kaynaklanmıyor. Bazı ülkelerde finans sektöründe ve banka sektöründeki bozulmaların etkisi büyük olmuştur. Euro bölgesine dâhil ülkelerde, 1999 yılında, Maastricht Kriterleri'nin hemen hemen hepsine uyuluyordu, çok az bir farklılık vardı. Ve 1999'dan sonra bu yavaş yavaş bozulmaya başladı. Brüksel de bu konuda, nedense, çok fazla ağırlığını koyamadı. Pacte de stabilite dediğimiz bütün o tedbirlere rağmen, maalesef bundan uzaklaşma oldu ve bugün, sanıyorum, Lüksemburg ve Finlandiya haricinde hemen hemen Maastricht Kriterleri'ne uyan bir ülke Avrupa Birliğinde pek yok. Bu gelişmelerin, ekonomik dalgalanmaların sonunda ortaya çıkan tablo şu: Büyüme yokluğu, ölçsüz borçlanma ve kırılgan bankacılık. Avrupa Birliği ve euro bölgesi sahip olduğu güç ve imkânlarıyla mutlaka bu sıkıntıların üstesinden gelecek. Aşağı yukarı 340 milyonu bulan nüfusu ve 15 trilyon dolar

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 77

civarında olan ekonomisiyle mutlaka bunları aşacaktır. Ancak, bugünden yarına çok kolay da görülmüyor, zaman alacaktır. Önlemler alıyorlar, fonlar oluşturuyorlar ama, hepimizin bildiği gibi, uygulamada ve kararda birtakım sıkıntıları var ve dün Brüksel'de ve bazı Avrupa ülkelerinin merkezlerinde Avrupa Merkez Bankasının yeni bir mimarisinden bahsedilmeye başlandı. Yakın çevremizde yaşanan bu gelişmeler, özellikle Avrupa'nın zayıf bir büyüme konjonktürüne girecek olması kuşkusuz Türkiye'yi de etkileyecek.

Yeni bir yıla girerken acaba ekonomimiz ne durumda? Kısaca ona da bir göz atalım. Çünkü bu dalgalanmalar, hele yakın çevremizde oluyorsa, hâliyle bizi de etkileyecek. Ekonomimizin bugün itibarıyla en duyarlı alanı cari açıktır. Arkadaşlarımız çok uzun konuştukları için fazlaca üzerinde durmayacağım ama yüzde 10 gibi, gayrisafi millî hasılanın yüzde 10'unu bulan bir cari açık hakikaten büyük bir tehlikedir, büyük bir risktir, risk kaynağıdır. Bu bir yıl önce gayrisafi millî hasılaya karşı 6,6 civarında ve 48 milyar dolar civarında idi. Esasen cari açık ve istihdam bir ekonominin üzerinde durulacak en önemli kriterleridir. Eğer cari açık ve işsizlik makul ölçülerde ise o ekonomi güçlüdür. 2005 yılından bu yana daima cari açık gündemde oldu. Ancak finanse edilmiş olup olmaması yeterli görüldü ve finansın kalitesi üzerinde fazlaca durulmadı. Ama hepimiz inanıyoruz ki cari açık bir yapısal sorundur. Yapısal sorunların çözümü de yapısal önlemlerle olur. Aksi takdirde geçici ve günlük bir tedbir olur ki nihai neticeyi almak mümkün değildir. Bakın, bugün finansman ihtiyacı olan likiditeyi bulmak dahi kolay olmayacaktır. Sayın Bakan anlattılar borç dönme oranını, borç çevirme oranını. Ama ne olursa olsun, bakınız, 2011 yılında, tahmin ediyorum 75 milyar dolar civarında cari açık olursa özel ve kamu bankalarının borç ödemesi de 60 milyar doların üzerindedir. Bayağı, 75, 60 daha, bir hayli rakama çıkıyor ki bu kolay bir şey değil. 2012'de daha büyük sıkıntılarla karşılaşma imkânımız var. Dış finans dengesi fevkalade sıkıntılıdır. Ama bulunamaz mı? Bulunabilir. Ama cari açığın çözümü mutlaka gerçekleştirilmelidir. Şimdi, zaman zaman döviz rezervlerimizin yüksekliğinden bahsediyoruz. 80'i buluyor, 90'ı buluyor. "Nereden nereye geldi?" deniliyor ama orada nedense oran kullanılmıyor, mutlak rakam kullanılıyor. Zaten zaman zaman oran, zaman zaman mutlak rakam kullanılıyor. Orada da dış dengedeki kalemlerle mukayese ettiğimiz zaman o yüksek orandaki döviz rezervinin o kadar çok bir güvence vermediği de görülecektir. Mutlaka ki önemlidir ama dış borçlarımızı cari açıkla mukayese ettiğimizde hakikaten pek görmediğimiz oranlarla karşılaşıyoruz.

Sayın Başkan, ekonomimizde cari açığın üzerinde ciddi olarak durulması gereken bir diğer alan da kamu maliyesidir. Bütçenin, gerek harcama ayağı gerek gelir ayağında ciddi bozulmalar gözleniyor. Ayrıntılarına burada girmek istemiyorum. Maliye Bakanlığında herhâlde onları konuşacağız. Esasen bu bozulmaların da Hazineimizin dikkatinden kaçması mümkün değildir. Gelire bakalım, gelirden süratle dolaylı vergilere doğru büyük bir artış meydana gelmiştir. Hatta bu sene dahi ya bir defaya mahsus kaynaklar veya yeni yapılanma diye af tipi vergilerle hedefin tutmasını veya bütçe dengesini çalışıyoruz ama bunların hepsinin bir defaya mahsus olduğunu unutmamak lazım. Özellikle dolaylı vergilerin yüzde 70'lere kadar çıkmasının ekonominin reel dengesini de sarsacağını unutmamak lazım.

Makroekonomik göstergelerin arkasındaki yapı çok önemli. Bakın, rakam tek başına önemli değil. Esasında o rakamın arkasındaki yapıya dikkat etmek lazım ve oradaki temayülü, eğilimi bulmak gerekir. Rakam şey olabilir, o yapı sağlam mı? Kamu finansmanında yavaş yavaş o arkadaki yapının sağlamlıktan uzaklaştığını ifade etmek isterim.

Esnekliğini kaybeden bir bütçe. Bugün faizlerde bir azalma var. Gerçi gene bütçede önemli bir kalemi, ama bunun yanında bütçede gene ağırlıklı bazı kalemler var. Her sene biraz daha artan kalemler var. Bunlar faizdeki azalmanın yerine bütçeye bir yük olarak kendini gösterebilir. Nitekim faizlerdeki azalma bütçe dışı harcamalardaki artışı karşılayamaz bir tablo gösteriyor. Yani hem harcama kalemi hem gelir kaleminde fevkalade, bana göre, yavaş yavaş bozulmalar var.

Sayın Başkan, 2009 yılında yaşanan büyük krizin ardından yaralar yavaş yavaş sarılmaya gayret sarf edilirken, bu kez dünya ekonomisinin hemen hemen yüzde 45'lik bir bölümüne sahip okyanusun iki yakasında, Avrupa ve Amerika'daki dalgalanmalar şüphesiz ki ekonomiyi fevkalade sıkıntılı bir noktaya getirdi. Hatta bu ekonomik olayları belki izahta ekonomistler dahi sıkıntı çekebilir. Çünkü olay sırf ekonomik değil, ekolojik, teknolojik ve hatta hatta demokratik boyutu olan bir olay. Tüm bu gelişmeler karşısında bize düşen galiba olup bitenleri yakinen izleme ve kendi ekonomik yapımızı güçlendirmek.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SÜMER ORAL (Devamla) – Sayın Başkan, küresel bir dünyada yaşıyoruz. Global ekonomide ülkelerin meydana gelebilecek krizlerden uğrayacakları tahribatın boyutu ve derecesini belirleyecek unsur ülkelerin kriz üstünden, yani krizin meydana geldiği yerden ne kadar uzakta olduğu değil, sahip bulundukları ekonomik yapıların sağlamlığıdır. Eğer bu yapılar sağlıklı değil ise, ne kadar uzakta bulunursanız bulunun tahribatın derecesi mutlaka yüksek olur. Çünkü ekonomi global. Ekonomik yapılardan maksat ise bağımsız ekonomik kurumlar ve mali kuraldır. Bu kapsamda, Türkiye, 2001 Şubatında bankacılık ve finans krizinden sonra bu çağdaş yapılarla sahip oldu. Ekonominin kırılganlığına karşı mukavemetini artıran bu kurumlar 2002 Kasım ayından önce oluşturuldu. Bugün bankacılık sistemimiz böyle derin bir global mali kriz karşısında zafiyet içine girmiyor ise, bunun ana nedeni o dönemde gerçekleştirilen bu yapılardır. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu, Bankalar Kanunu'nda yapılan düzenlemeler, hele hele Merkez Bankasının bağımsızlığı ve Merkez Bankasının Hazineye kredi açma yasağı, çok ciddi bankacılık reformu, kamu ve fon bankalarının finansman yapılarının güçlendirilmesi. Bugün itibarıyla yapılacak iş, krizin Türk ekonomisinde yapacağı etkiyi asgari düzeyde tutacak önlemleri zamanında ve kararlılıkla almalı. 2003 ve 2007 yılları arasında dünyada yaşanan çok olumlu, âdeta bir bahar havasını çağrıştıran ekonomik konjonktürden yeterli ölçüde ne yazık ki yararlanılmadı. Bu dönemde ekonomiyi daha güçlü kılacak yapısal düzenlemeler gerçekleştirildi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SÜMER ORAL (Devamla) – Bunları bugün yapmak kuşkusuz çok daha zor hâle gelmiştir. Ama buna rağmen, reformlara ağırlık verilmelidir ve reform devamlı bir süreçtir. Buradaki ertelemenin maliyeti de çok yüksek olacaktır. 2001

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 78

finans krizinden sonra ekonomiyi şoklara karşı daha mukavim hâle getirmeye dönük reformları gerçekleştiren bir ülke olarak yapısal düzenlemeleri devam ettirme durumundayız. “Her şey yapıldı, yapılacaklar yapıldı.” diyemeyiz. Bu alandaki heyecan kesinlikle güç kaybetmemeli.

Sayın Başkan, bu arada bir iki konuya değinip konuşmamı bitireceğim. Bunlardan birincisi, bazı arkadaşlarımız da değindi, hakikaten son zamanda kamuoyu hizmetleri çeşitli bakanlıklar arasında yeniden değiştirildi. Ama 2002 sonunda iş başına gelindiği zaman zaten birtakım bakanlıkların adetleri azaltıldı, hizmetler dağıtılmıştı. Dokuz sene sonra tekrar bu kadar kapsamlı bir değişikliğin ne getirip ne götüreceğini ben şahsen, gerçekten tam kestiremiyorum. Mutlaka bir şeyler yapılabilirdi ama bu kadar geliştirmeyi dokuz yıl sonra yapmanın altında yatan gerekçe nedir? Tam bilemiyorum. Ama şunu düşünüyorum: Bunların ne getirip ne götüreceği belli değil ama Sayın Bakan burada en yapılması gereken ve çok da yarar getirecek olan değişiklik Hazinesin bünyesindeki kamu finansmanının Maliye Bakanlığıyla birleştirilmesiydi. Maalesef Sayın rahmetli Özal geldikten sonra 1983 yılında, 84’ün başında değiştirildi. Ama o günden bu yana, dikkat edin, bunu daha evvel de konuşmuştum, kamunun borçlanma gereği her gün biraz daha artmıştır. Çünkü geliri toplayan, harcamayı yapan, gelir ve gider politikalarını düzenleyen bir bakanlık var. Hazine, Hazine zaten devletin gelir ve giderleri arasındaki ahengi zaman ve mekân bakımından sağlayan bir işlemdir Hazine işlemleri. Onun orada bulunması gerekir. Belki en fonksiyoneli bu idi, bunlar da tek parti hükûmeti zamanında yapılabilir. Ayrılması da tek parti hükûmeti zamanında oldu. Keşke birleşmesi de bu dönemde olsaydı ve bu fayda getirebilirdi.

Sayın Başkan, iki husus üzerinde daha duracağım. Sayın Başbakan geçenlerde, sanıyorum, Batı’daki bu kriz dolayısıyla, belki de Amerika’yı kastetti.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SÜMER ORAL (Devamla) – Çünkü Amerika devamlı dolar basan ve borçlanmayı kendi parasıyla yapan bir devlet. Cayır cayır para basıldığından bahsedildi. Ama sonra da ilave ettiler. “Bizden önce de cayır cayır para basılıyordu.” dendi. Şimdi, biraz evvel söyledim, bankacılık alanında en büyük reformu yapan, Merkez Bankasının bağımsızlığını sağlayan ve Hazineye ve kamu kuruluşlarına avans verilmesini, kredi verilmesini yasaklayan ve bunu kanuni bir güvenceye alan kamu bankalarını sağlayan bir siyasi irade nasıl cayır cayır para basar? Yani bunun bir sebebi olması lazım. Yok böyle bir şey. Biz o dönemde, yani o dönemde sadece bankaların finansman yapısını sağlamlaştırmak için, sanıyorum 50 milyar dolar civarında, bir devlet iç borçlanma senetleri çıkarılmıştı, onun için vardı. Ama şimdi biz de buraya bakarsak, Aralık 2002’de emisyon 7,7 milyar TL. Şimdi emisyon 63,3 milyar TL: Yani aşağı yukarı sekiz katından fazla. Merkez Bankası bilançosuna baktığınızda, Aralık 2002’de 36,4 milyar TL; Ağustos 2011’de 123,7 milyar. Yani, cayır cayır para o dönemde de kesinlikle basılmış değildir.

Sayın Başkan, şu altı sıfır atılış meselesi var paramızdan. Şimdi, ben uzunca bir siyaset geçmişi olan arkadaşınızım. Benim bu siyaset zamanında gerçekleştirdiğim bir tesis, gerçekleştirdiğim bir projenin uygulamasını ve o tesisin açılışının finalinde bulunmadığım günler oldu, ben bunu yaşadım. Bunun tam aksi, benim yapıldığında çok büyük katkı olmaman veya o projede çok katkı olmaman ama ben göreve geldiğim için kısa bir süre sonra açtığım tesis de oldu, uygulamaya açtığım proje de oldu, ikisini de yaşadım. Şimdi, Sayın Bakanımız dokuz yıldır ekonominin başında. Eğer bir ekonomi kötü ise söyleyebilir misiniz, bir sene sonra veya bir seneyi çok az geçen bir süre içinde o ekonomide parasından altı sıfır atılabilir mi? O paranın altı sıfır atılabilmesi için bir altyapısının yapılması gerekir. Merkez Bankası Başkanımız 2003 Kasımından önce bu konuda açıklama yaptı, basın toplantısı yaptı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SÜMER ORAL (Devamla) – Kanun tasarısı hazırlandı ve bakınız, 9 Eylül 2003, zamanın Maliye Bakanı 9 Eylül 2003’de yaptığı açıklamada şunu söylüyor: “2004 sonunda Türk lirasından altı sıfır atılacak, bunun için gerekli çalışmaları Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası on beş ay önce başlatmıştır. 9 Eylül 2003’ten on beş ay geriye gittiğiniz zaman, 2000 Martı veya nisanı olur. Evet, altı sıfırın atılması belli bir zamanda olmuştur ama onun hazırlanması başka bir dönemde yapılmıştır. Onun için bunlar bir yerde bana göre çok önemli konular. Herkesin hakkını vermek lazım.

BAŞKAN – Sayın Oral, toparlayabilir misiniz?

SÜMER ORAL (Devamla) – Bitiriyorum.

Bu konuşmamı, eğer izniniz olursa şöyle bir anekdotla bitirmek istiyorum.

BAŞKAN – Evet, dinliyoruz.

SÜMER ORAL (Devamla) – Merkez Bankası guvernörleri arasında güzel bir gelenek vardır. Zaman zaman Avrupa’daki ülkelerin birindeki guvernör diğer bütün Avrupa ülkelerindeki, Türkiye dâhil, guvernörlerini zaman zaman çağırır, ev sahipliği yapar, bir araya gelirler. Şimdi, o toplantıların birinde cereyan eden bir konuşmayı Sayın Ercan Kumcu’nun bir panelinde dinledim. Sonra kendisiyle konuştuğumuzda da anlatmıştı. Görevini çok kısa süre önce bir İtalyan’a devreden Avrupa Merkez Bankası Başkanı Trichet anlatmış o toplantıların birinde. Aynen şöyle söylüyor: John Major, sizin bugün döndüğünüz İngiltere’nin eski başbakanlarından John Major Sovyetler Birliğine gidiyor ve Gorbacov’la konuşuyor. Gorbacov diyor ki: “Sayın Başbakan siz ekonomiden geliyorsunuz, iktisadı çok iyi bilirsiniz. Ne olur bir kelimeyle Sovyetler Birliğinin ekonomisini anlatabilir misiniz?” diyor. Trichet’in anlattığı, diyor ki İngiltere Başbakanı John Major: “İyi.” diyor. “İyi.” deyince, Gorbacov biraz düşünüyor, şaşırıyor. “Bu nasıl olur?” diyor. “Benim kendi uzmanlarım hiç sizin dediğiniz gibi söylemiyor bizim Sovyetler Birliğinin ekonomisini. “ “Evet, ama...” diyor, Sayın Başkan “Sayın Gorbacov, siz bana ‘Bir kelimeyle anlat.’ dediniz.” diyor. “Peki canım, iki kelimeyle anlat.” diyor. O zaman da diyor ki: “İyi değil.” diyor. Yani konuşmamı böyle bitiriyorum. Bunu tabii, inşallah, biz kendi ekonomimiz için değil, global ekonomi için söyleyelim. Nezaketinize ve anlayışınıza tekrar teşekkür ediyorum Başkanım.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Oral.

Birleşimi kapatmadan önce, tüm Komisyon üyelerimize, Sayın Başbakan Yardımcımıza, Hazine Müsteşarlığı, BDDK Başkanlığı, SPK Başkanlığı bürokratlarına ve basın mensuplarımıza çok teşekkür ediyorum.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 79

BAŞBAKAN YARDIMCISI ALİ BABACAN (Ankara) – Sayın Başkan, müsaade eder misiniz?

BAŞKAN – Sayın Başbakan Yardımcımız, buyurunuz.

BAŞBAKAN YARDIMCISI ALİ BABACAN (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben de Hazine Müsteşarlığımızın, aynı zamanda BDDK ve SPK'nın bütçelerinin böyle beraberce görüşüldüğü Komisyon toplantısına iştirak ettiğiniz için, katkı verdiğiniz için ve bizler için de yeni fikirler, yeni öneriler geliştirdiğiniz için de özellikle teşekkür ediyorum ve bu bütçemizin Türkiye için hayırlı, uğurlu olmasını ben de diliyorum.

Sağ olun.

BAŞKAN – Biz de teşekkür ediyoruz.

Yarın sabah 10.00'da toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 22.22